

**UCHWAŁA NR LXVI/517/2022
RADY GMINY JASŁO**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027" wraz z "Prognozą oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a, art. 10e ust. 1 oraz art. 10f ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm) oraz w związku z art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1057 z późn. zm.) i art. 55 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.) **Rada Gminy Jasło uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się "Strategię Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021 - 2027" stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały wraz z "Prognozą oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021 - 2027", stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

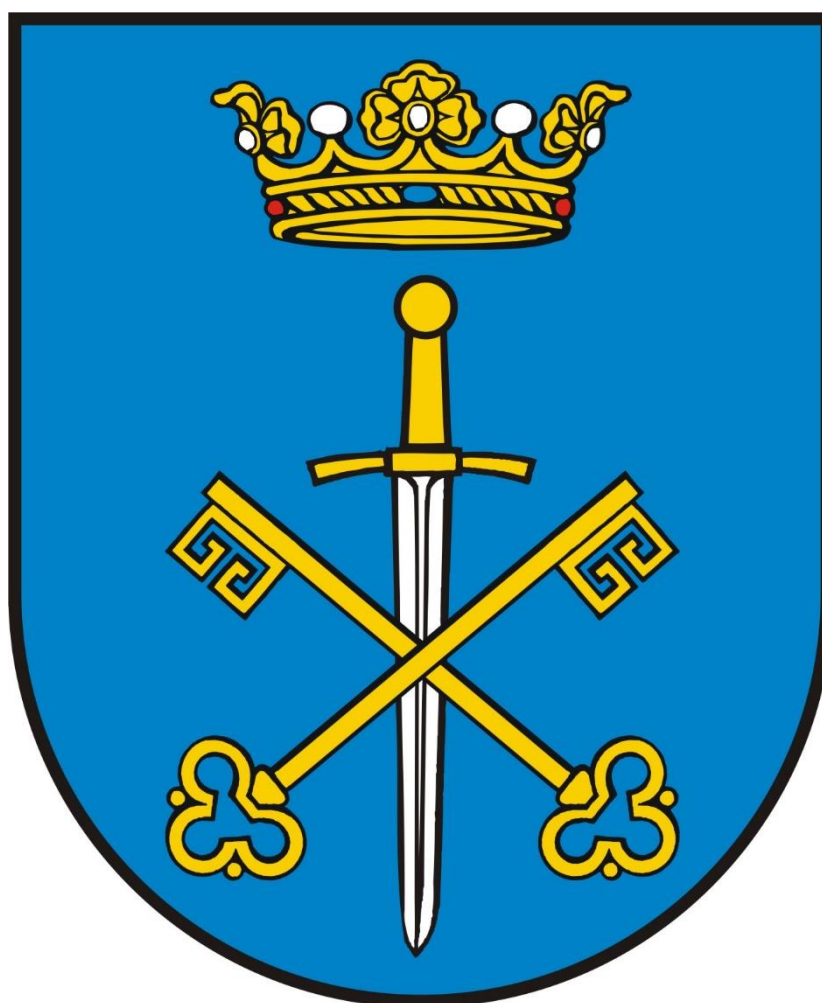
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jasło.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy Jasło

Wincenty Ochwat

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LXVI/517/2022
Rady Gminy Jasło
z dnia 29 grudnia 2022 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY JASŁO

NA LATA 2021-2027

Wykonawca:
CDG PRO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Świlcza 145 B, 36-072 Świlcza NIP: 8133611534

GRUDZIEŃ 2022

Spis treści

1.	Wprowadzenie	5
2.	Metodologia Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027.....	6
2.1.	Ogólne informacje dot. Strategii Rozwoju.....	6
2.2.	Wymogi prawne.....	6
2.3.	Etapy tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Jasło.....	6
3.	Diagnoza Społeczno-Gospodarcza Gminy Jasło	8
3.1.	Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego i diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej.....	9
3.2.	Ludność i procesy demograficzne	17
3.3.	Gospodarka i rynek pracy.....	22
3.4.	Środowisko naturalne i infrastruktura.....	27
3.5.	Kultura i dziedzictwo kulturowe	33
3.6.	Sport, turystyka	37
3.7.	Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	39
3.8.	Bezpieczeństwo publiczne.....	41
3.9.	Polityka społeczna	43
3.10.	Edukacja i wychowanie.....	45
3.11.	Kapitał społeczny	49
3.12.	Finanse samorządowe	51
3.13.	Podsumowanie Diagnozy Społeczno-Gospodarczej Gminy Jasło.....	63
4.	Główne problemy w obszarach strategii.....	65
5.	Wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych.....	66
5.1.	Gmina w oczach mieszkańców	69
5.2.	Analiza SWOT.....	70
6.	Plan operacyjny i kierunki interwencji rozwoju Gminy	72
6.1.	Obszar 1. Gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna.....	73
6.1.1.	Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Jasło.....	74
6.1.2.	Cel operacyjny I.2. Poprawa dostępności i efektywności energetycznej budynków w tym zwiększenie wykorzystania OZE oraz ograniczanie negatywnego oddziaływania budynków na środowisko naturalne na terenie Gminy Jasło	75
6.1.3.	Cel operacyjny I.3. Adaptacja do zmian klimatu na terenie Gminy Jasło	76
6.1.4.	Cel operacyjny I.4. Rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy Jasło	77
6.2.	Obszar 2. Infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne	78
6.2.1.	Cel operacyjny II.1. Rozwój infrastruktury społeczno-edukacyjnej na terenie Gminy Jasło	78

6.2.2.	Cel operacyjny II.2. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie Gminy Jasło	79
6.2.3.	Cel operacyjny II.3. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i dostępu do opieki zdrowotnej w Gminie Jasło	80
6.2.4.	Cel operacyjny II.4. Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Jasło oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców	81
6.3.	Obszar 3. Polityka gospodarcza	82
6.3.1.	Cel operacyjny III.1. Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy	82
6.3.2.	Cel operacyjny III.2. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości	83
6.4.	Obszar 4. Turystyka i promocja	83
6.4.1.	Cel operacyjny IV.1. Wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Jasło	84
6.4.2.	Cel operacyjny IV.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury w Gminie Jasło	84
7.	Wieloletni Plan Inwestycyjny	86
8.	Część planistyczna	89
8.1.	Misja i wizja Gminy Jasło	89
8.2.	Model rozwoju Gminy Jasło	90
8.3.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy	90
8.4.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	104
8.5.	Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia	107
8.6.	Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań	110
9.	Część wdrożeniowa	127
9.1.	Struktura zarządzania i wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Jasło	128
9.2.	System obiegu informacji w ramach zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Jasło	128
9.3.	Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	128
9.4.	System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Jasło	130
9.5.	Analiza wskaźnikowa	131
9.6.	Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jasło	131
9.7.	Schemat i harmonogram realizacji procesu monitoringu	132
9.8.	Zasady aktualizacji	132
9.9.	Partycypacja społeczna	133
10.	Ramy finansowe oraz źródła finansowania	134
	Spis tabel, wykresów i rysunków	136
11.	Załącznik nr 1 – ewaluacja EX-ANTE	140

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 jest podstawowym dokumentem samorządu lokalnego, który określa obszary rozwoju Gminy Jasło, jej priorytety i kierunki rozwoju, a także najważniejsze cele. Dokument ten wspiera procesy decyzyjne i zarządcze kierunkujące działaniami Władz Gminy w okresie siedmiu kolejnych lat. Został opracowany w sposób uwzględniający problematykę głównych obszarów życia zarówno społecznego, jak i gospodarczego. Ułatwia identyfikację potrzeb oraz racjonalną organizację przyszłych działań. Jest instrumentem długofalowego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego, określającym wizję i strategiczne kierunki jej rozwoju.

Podstawę prawną opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 stanowią art. 10e i 10f Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o Samorządzie Gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372). Dokument powstał na bazie informacji na temat Gminy, a także wyników przeprowadzonych anonimowych ankiet dla jej mieszkańców oraz ich szczegółowych analiz. Potrzeba stworzenia strategii wynika również z rozwoju regionu oraz zmian w uwarunkowaniach społecznych i gospodarczych Gminy Jasło oraz jej otoczenia.

Niniejszy dokument zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy i wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz identyfikację najważniejszych problemów wymagających rozwiązania. Ponadto, przeprowadzona analiza SWOT pozwala na wyszczególnienie mocnych i słabych stron Gminy Jasło oraz rozpoznanie szans na rozwój i potencjalnych zagrożeń. W dalszym etapie Strategii zidentyfikowano cele strategiczne z uwzględnieniem wybranych obszarów działań, a także cele operacyjne i zadania wpływające na osiągnięcie tych celów. Przedstawiono wizję rozwoju Gminy Jasło, a także jej misję na kolejne lata. Przedstawiono również plan strategiczny oraz sposób, w jaki zostanie sfinansowana niniejsza strategia. Ostatnim elementem jest prezentacja procedury wdrażania, monitoringu i aktualizacji Strategii Rozwoju.

2. Metodologia Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

2.1. Ogólne informacje dot. Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy to plan działania Gminy Jasło (Wójta, Rady Gminy, urzędników i innych osób zainteresowanych jej realizacją na rzecz dobra Gminy i jej mieszkańców) na okres najczęściej kilku kolejnych lat. Perspektywa czasowa Strategii Rozwoju obejmuje okres, w którym możliwe jest wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych, które będą konkretne, mierzalne, osiągalne, istotne i określone w czasie, tj. które spełniają kryterium SMART. Dłuższa perspektywa mogłaby spowodować, że cele staną się mniej realne.

Strategia Rozwoju Gminy wskazuje kierunki rozwoju, w których Gmina powinna podążać, aby zapewnić sobie rozwój i prawidłowe funkcjonowanie. Część inwestycji została podana konkretnie (z podaniem lokalizacji poszczególnych zadań). Jednak nie zawiera ona mocno zawężonej listy inwestycji, gdyż gdyby zawierała takie informacje, to konieczne byłoby jej częste aktualizowanie.

Dokument ten powinien określać wizję rozwoju Gminy, cele strategiczne i operacyjne oraz zadania przyporządkowane do poszczególnych celów, a także zawierać system monitorowania, aktualizacji i oceny Strategii Rozwoju. Określa on warunki realizacji działań w gminie, a także stanowi podstawę korzystania przez Gminę ze źródeł zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

2.2. Wymogi prawne

Podstawę prawną opracowania Strategii Gminy Jasło na lata 2021-2027 jest art. 10e i 10f Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o Samorządzie Gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372). W art. 10e ust. 1 wskazano możliwość opracowania strategii rozwoju przez Gminę, zaś w art. 10f ust. 2 wskazano, że „projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa”.

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027, w której oceniony zostanie potencjał Gminy do rozwoju i określone cele tego rozwoju, jest konieczne między innymi ze względu na ramy wieloletnie budżetu Unii Europejskiej.

2.3. Etapy tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Jasło

Proces przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 składa się z kilku etapów. W pierwszej kolejności samorząd gminny podjął decyzję o przystąpieniu do sporządzenia Strategii Rozwoju. Następnie przygotowano ankiety dla mieszkańców.

Następny etap polegał na zbieraniu i analizie danych o Gminie (w tym wyników ankietyzacji, danych statystycznych i finansowych za poprzednie lata) oraz dokumentów strategicznych. Informacje te posłużyły do opracowania przez wybranego wykonawcę diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy Jasło. Ponadto, przeprowadzono analizę SWOT gminy, tj. określono słabe i mocne strony Gminy oraz jej szanse i zagrożenia.

Kolejnym krokiem było określenie wizji i misji Gminy Jasło, celów strategicznych i operacyjnych jej rozwoju. Ostatni etap stanowią zaś konsultacje z lokalną społecznością, określenie procedury wdrażania strategii, przyjęcie Strategii Rozwoju przez Radę Gminy Jasło, po czym nastąpi realizacja zadań, które przyczyniać się będą do realizacji poszczególnych celów strategicznych.

3. Diagnoza Społeczno-Gospodarcza Gminy Jasło

Niniejsza diagnoza stanowi podstawę do przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027. Jest to omówienie sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, którego celem jest określenie stanu rozwoju oraz wskazanie istniejącej tendencji przemian, które będą wpływać na kształtowanie strategicznych kierunków rozwoju Gminy Jasło.

Analiza została wykonana w podziale na dwanaście części:

1. Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego i diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej,
2. Ludność i procesy demograficzne,
3. Gospodarka i rynek pracy,
4. Środowisko naturalne i infrastruktura,
5. Kultura i dziedzictwo kulturowe,
6. Sport, turystyka,
7. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne,
8. Bezpieczeństwo publiczne,
9. Polityka społeczna,
10. Edukacja i wychowanie,
11. Kapitał społeczny,
12. Finanse samorządowe.

Podczas przygotowania niniejszego dokumentu zastosowano diagnozę porównawczą. Jako tło porównawcze wybrano gminy z województwa podkarpackiego o podobnym charakterze, tj. gminy o podobnej wielkości i liczbie ludności. Wybrano następujące gminy:

- Gmina Czarna (powiat dębicki),
- Gmina Żyraków (powiat dębicki),
- Gmina Skołyszyn (powiat jasielski),
- Gmina Chorkówka (powiat krośnieński),
- Gmina Miejsce Piastowe (powiat krośnieński).

Tam, gdzie było to możliwe, analiza została wykonana dla poszczególnych sołectw Gminy Jasło (Bierówka, Brzyście, Chrzęstówka, Gorajowice, Jareniówka, Kowalowy, Łaski-Sobniów, Niegłowice, Niepla, Opacie, Osobnica, Szebnie, Trzcinią, Warzyce, Wolica, Zimna Woda, Żółków).

Analizy dokonano dla okresu pięciu lat (2016-2020). W przypadku, gdy dane dla tych lat nie były dostępne, analiza została wykonana dla krótszego okresu.

Do sporządzenia diagnozy wykorzystano dane statystyczne pochodzące z otwartych baz danych, w szczególności z Banku Danych Lokalnych GUS, a także dane otrzymane od Urzędu Gminy Jasło. Skorzystano również z ogólnodostępnych raportów, opracowań tematycznych oraz informacji zamieszczanych na stronach internetowych JST i instytucji.

3.1. Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego i diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

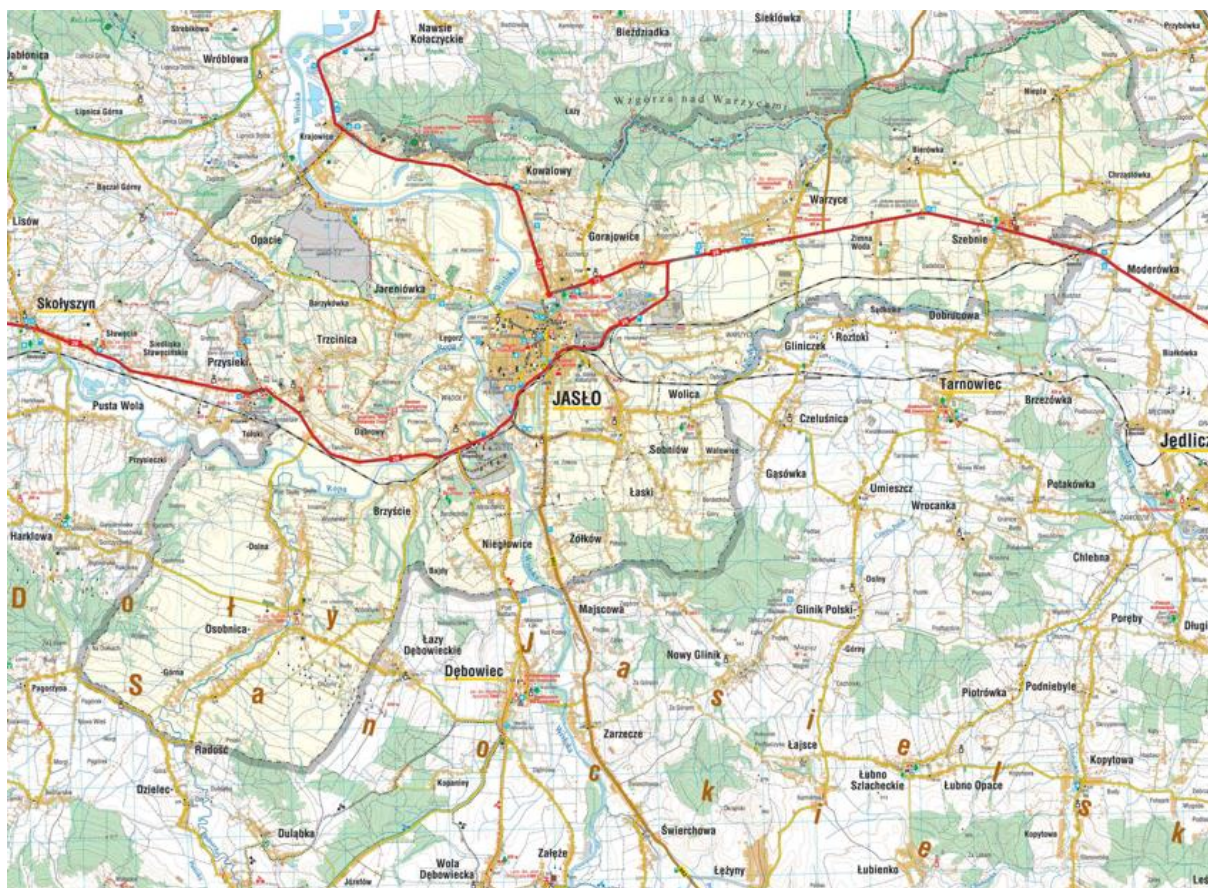
Gmina Jasło administracyjnie należy do powiatu jasielskiego oraz województwa podkarpackiego. Jej powierzchnia wynosi 93 km², co stanowi ok. 11,19% powierzchni powiatu, a tym samym czyni ją jedną z największych gmin w jego obrębie.

W skład Gminy Jasło wchodzi siedemnaście sołectw:

- Bierówka o powierzchni 621,9652 ha,
- Brzyście o powierzchni 197,1310 ha,
- Chrzastówka o powierzchni 339,9991 ha,
- Gorajowice o powierzchni 119,9085 ha,
- Jareniówka o powierzchni 252,7851 ha,
- Kowalowy o powierzchni 242,3914 ha,
- Łaski – Sobniów o powierzchni 405,3700 ha,
- Niegłowice o powierzchni 236,8772 ha,
- Niepla o powierzchni 715,9733 ha,
- Opacie o powierzchni 223,1542 ha,
- Osobnica o powierzchni 2474,5980 ha,
- Szebnie o powierzchni 540,4006 ha,
- Trzcinią o powierzchni 1086,1886 ha,
- Warzyce o powierzchni 1087,2612 ha,
- Wolica o powierzchni 253,4404 ha,
- Zimna Woda o powierzchni 256,4877 ha,
- Żółków o powierzchni 254,6029 ha.

Gmina Jasło sąsiaduje z gminami: Kołaczyce, Brzyska, Frysztak, Wojaszówka, Jedlicze, Tarnowiec, Dębowiec, Lipinki oraz Skotyszyn oraz Gminą Miejską Jasło.

Rysunek 1. Mapa Gminy Jasło

Źródło: Urząd Gminy Jasło

Gmina Jasło należy do Lokalnej Grupy Działania Nowa Galicja. Na mapie poniżej na zielono zaznaczono gminy powiatu jasielskiego, które wchodzą w skład LGD.

Rysunek 2 Mapa LGD Nowa Galicja

Źródło: LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU STOWARZYSZENIA PN. LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA NOWA GALICJA

Gmina Jasło wchodzi również w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło.

Według regionalizacji rolniczo-klimatycznej R. Gumińskiego nawiązującej do potrzeb rolnictwa, Gmina Jasło położona jest w „Dzielnicy karpackiej”, która charakteryzuje się górkim klimatem z dominującym wpływem gór. Przez większą część roku gmina znajduje się w obszarze powietrza polarno-morskiego. Średnia temperatura roczna wynosi +8°C. Roczna suma opadów wynosi ok. 850 mm. Długość zalegania pokrywy śnieżnej obejmuje okres od połowy listopada do połowy marca.

Na terenie gminy Jasło brak jest dużych kompleksów leśnych. Lasy grądowe porastające Doły Jasielsko-Sanockie zostały wyniszczone i pozostały po nich jedynie nieduże lasy i zagajniki. Największym kompleksem leśnym jest pogórzeński masz Wzgórz Warzyckich. Dominują w nim buki, jodły i sosny. Spotykane są graby, jawory, klony, brzozy, osiki, dęby, dzikie czereśnie i lipy. Na terenach podmokłych

znajdują się olchy, a w dolinach rzek wierzby łązy. W poszyciu lasów spotyka się iwę, jarzębinę, dziki bez, kalinę i leszczynę.

Gmina Jasło położona jest w dorzeczu Wisły. Przez gminę przepływają trzy rzeki: Wisłoka, Ropa i Jasiołka, nie licząc mniejszych, jak płynąca przez Osobnicę Bednarka i Młynówka płynąca przez Trzcinicę.

Gmina Jasło znajduje się w zasięgu jednolitej części wód podziemnych 151, a według Mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych, na terenie Gminy zlokalizowany jest GZWP 433 Dolina Rzeki Wisłoka.

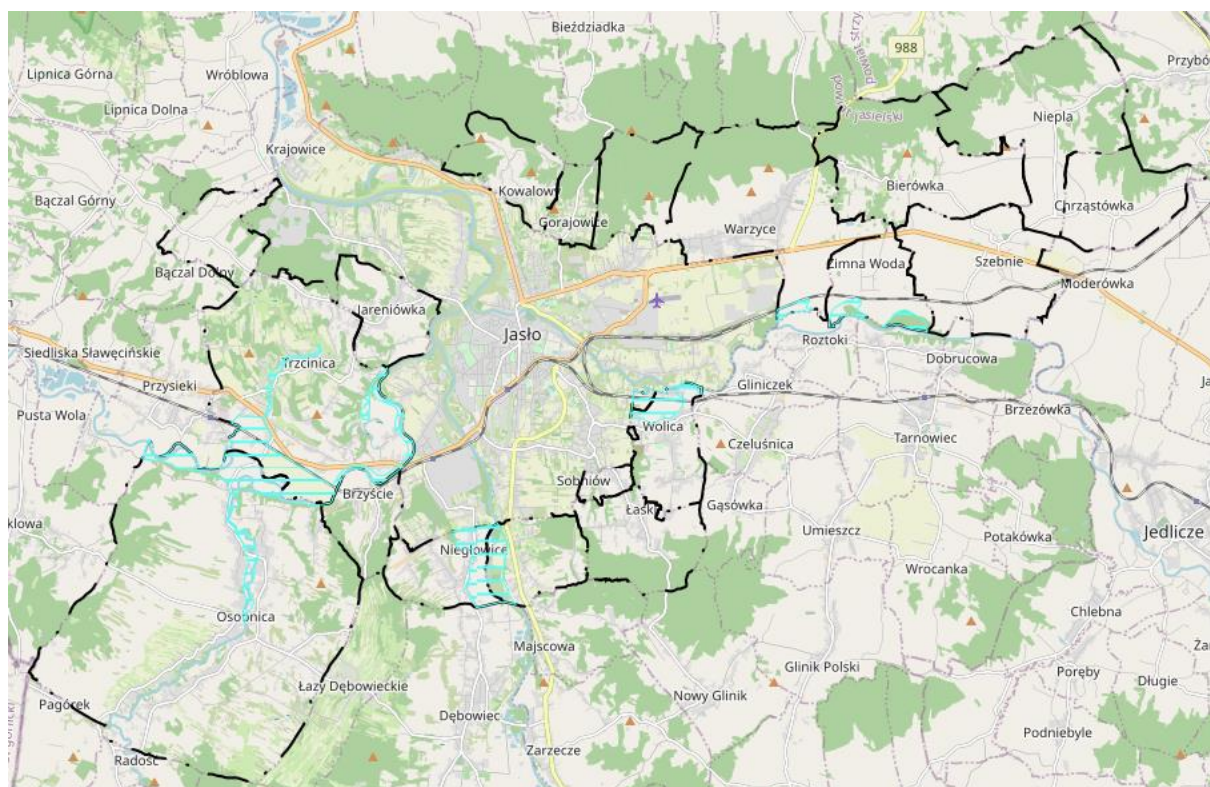
Obszar Gminy Jasło zaklasyfikowany jest do obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi lub wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi jest prawdopodobne.

Na terenie Gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego:

- region wodny Górnej-Wschodniej Wisły

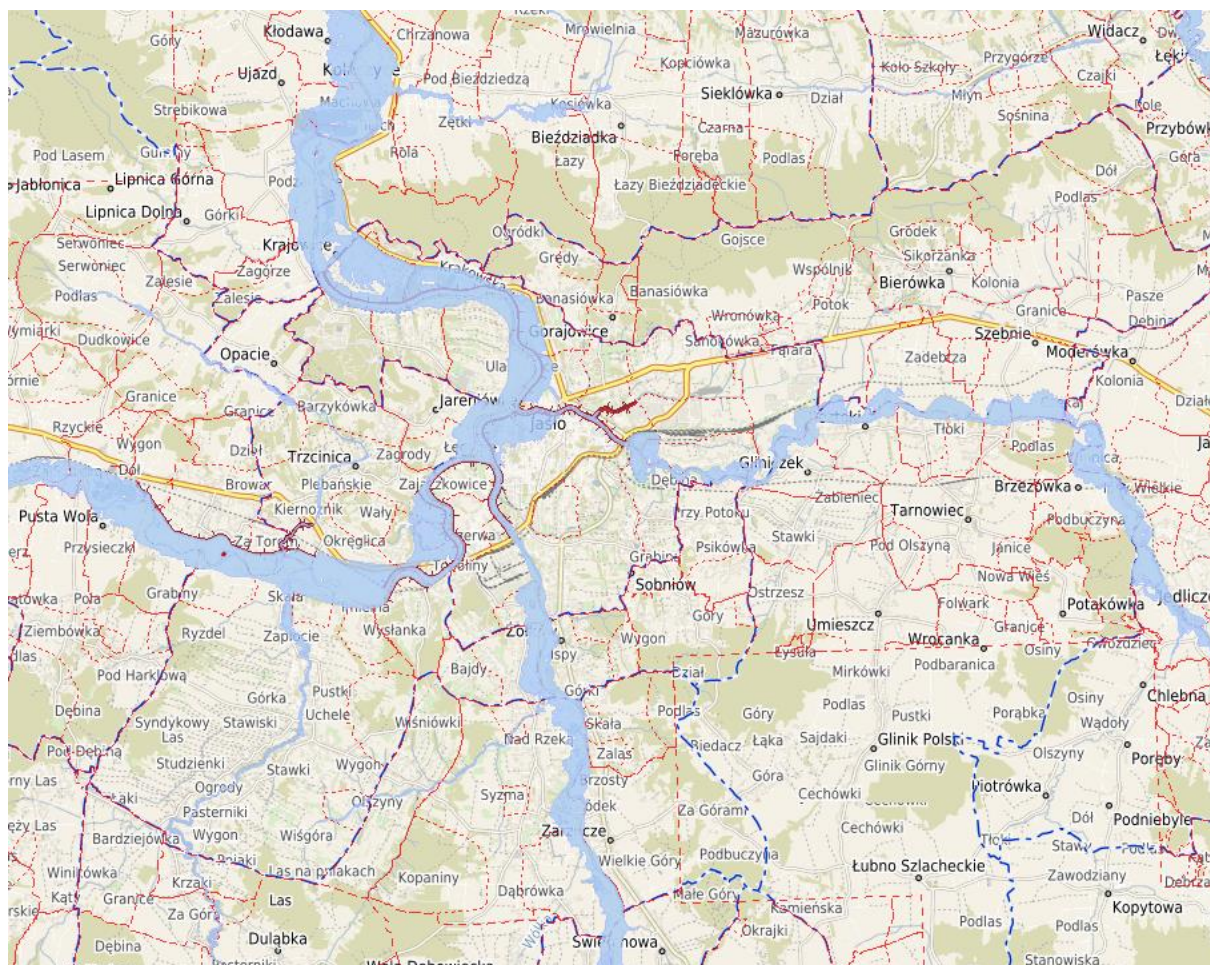
Tereny zagrożone powodzią zostały przedstawione na rysunkach poniżej.

Rysunek 3 Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią na terenie Gminy Jasło

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Rysunek 4 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie Gminy Jasło

Źródło: <https://jaslo.e-mapa.net/>

Obszar zlewni górnej Wisły od źródeł do ujścia Sanu oraz w dorzeczu Sanu (województwa małopolskie i podkarpackie) stanowią rejony słabo i umiarkowanie zagrożony suszą rolniczą. Teren Gminy Jasło stanowi obszar słabo zagrożony suszą rolniczą, podobnie jak gminy ościenne.

Znacznie większe zagrożenie stanowi tu susza hydrologiczna. Aż 29,59% powierzchni Polski to obszary silnie zagrożone suszą hydrologiczną, wśród nich znajduje się Gmina Jasło.

Obszar Gminy Jasło posiada umiarkowane zagrożenie wystąpieniem suszy hydrogeologicznej. Zjawisko to, nazywane również niżówką hydrogeologiczną, przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych.

Sumaryczne zagrożenie suszą (rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną) dla terenu Gminy Jasło i obszarów ościennych jest umiarkowane. Nie można jednak lekceważyć możliwości wystąpienia negatywnych zjawisk na jej obszarze.

Gleby w okolicy Gminy Jasło należą do średnio urodzajnych. Przeważają gleby płowe, można spotkać gleby brunatne. Są to zazwyczaj gleby kwaśne o bardzo niskiej zawartości rozpuszczalnego

i dostępnego dla roślin fosforu i potasu. Gleby zaliczona są do klas bonitacyjnych od II do V. Najbardziej urodzajne gleby występują w dolinach, są to nadrzeczne mady. Na terenie Gminy znajdują się także gleby torfiaste, które są pozostałościami polodowcowych jezior.

Głównym bogactwem naturalnym gminy jest ropa naftowa i gaz ziemny. Surowce te występują w roponośnych antyklinach drugiego, trzeciego i czwartego pokładu piaskowca ciężkowickiego. Kopalnie ropy naftowej zlokalizowane są w południowo-zachodniej części gminy, w okolicach Osobnicy. W rejonie tym występują surowce skalne oraz glinki bitumiczne. Na terenie gminy wydobywane są kruszywa, która występują w dolinie Wisłoki.

Gmina Jasło charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią komunikacyjną. Sieć drogowa ukształtowana została w sposób ewolucyjny, wraz z rozwojem zagospodarowania terenu. Na terenie gminy znajduje się 2 drogi krajowe, 2 drogi wojewódzkie, 17 dróg powiatowych, 69 dróg gminnych publicznych oraz drogi wewnętrzne.

Tabela 1. Sieć drogowa na terenie Gminy Jasło

Lp.	Miejscowość	Droga krajowa Nr	Nazwa drogi	Długość drogi w mb	Długości chodników w m
Drogi krajowe					
1	Trzcinica do Szebni	28	Zator-Medyka	9625	4087
Drogi wojewódzkie					
1	Warzyce	988	Babica-Strzyżów -Wiśniowa - Frysztak-Warzyce	3554	
2	Żółków	992	Jasło-Zarzecze-Nowy Żmigród	1700	1700
Drogi Powiatowe					
1	Jareniówka, Opacie	1829R	Jareniówka -Jabłonica gr. wojew. Czerмна	12219	1636
2	Gorajowice	1840R	Bieżdziadka-Gorajowice-Jasło	5514	939
3	Warzyce	1841R	Sieklówka -Warzyce	2994	
4	Bierówka, Szebnie	1843R	Szebnie-Bierówka-Szebnie	3055	
5	Niepla	1844R	Niepla-Przybówka	3405	
6	Szebnie, Chrzastówka	1845R	Szebnie-Chrzastówka-Przybówka	4489	1035
7	Chrzastówka	1846R	Chrzastówka-Moderówka	581	
8	Szebnie	1847R	Szebnie-Tarnowiec-Jedlicze-Potok	8917	1000
9	Wolica	1850R	Jasło-Łajsce-Zręcin	13305	1183
10	Łaski	1851R	Jasło(Sobniów) -Łaski-Nowy Glinik-Zarzecze	6406	333
11	Nieglówice	1854R	Jasło-Dębowiec-Folusz	1540	1270
12	Jareniówka, Trzcinica	1860R	Trzcinica-Jareniówka	3510	932
13	Osobnica	1867R	Harkłowa-Osobnica	5112	417
14	Trzcinica, Osobnica	1868R	Trzcinica-Osobnica-Cieklin	13722	1950
15	Osobnica	1869R	Osobnica-Pagórek	3461	
16	Brzyście, Osobnica	1871R	Jasło-Brzyście-Osobnica	4767	563
17	Osobnica	1873R	Osobnica-Dębowiec	4507	
Drogi gminne					
1	Opacie	113301 R	Opacie Dąbrówka	2046	
2	Opacie	113302 R	Opacie do Bączalu	714	
3	Opacie	113303 R	Opacie do lasu	128	

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

4	Opacie	113303 R	Opacie przez łąki do Bączalu	484	
5	Trzcinica	113304 R	Trzcinica Graniczna	467	
6	Trzcinica	113305 R	Trzcinica na Koniecznego	996	
7	Trzcinica	113306 R	Trzcinica na Łyszczarza	1732	
8	Trzcinica	113307 R	Trzcinica na Ropka	941	
9	Trzcinica	113308 R	Trzcinica k.Dykasa	832	
10	Trzcinica	113309 R	Trzcinica do Dykasa	956	
11	Trzcinica	113310 R	Trzcinica k. Bowińskiego	834	
12	Trzcinica	113311 R	Trzcinica na Marcina	911	
13	Trzcinica	113312 R	Trzcinica na Świerzowskiego	792	
14	Trzcinica	113313 R	Trzcinica na Skubę	575	
15	Trzcinica	113314 R	Trzcinica do Cmentarza	86	
16	Trzcinica	113314 R	Trzcinica do Stygara	415	
17	Trzcinica	113315 R	Trzcinica do Marszałka	486	
18	Trzcinica	113316 R	Trzcinica na Kotulaka	430	
19	Trzcinica	113317 R	Trzcinica do Kiernoźnika	442	
20	Trzcinica	113318 R	Trzcinica na Hajduka	474	
21	Trzcinica	113319 R	Trzcinica k. Stoja	1039	
22	Trzcinica	113320 R	Trzcinica Dąbrowy	1361	
23	Trzcinica	113321 R	Trzcinica do Gamratu	198	
24	Trzcinica	113322 R	Trzcinica k/Rzepy	691	
25	Trzcinica	113323R	Trzcinica na Rączkę	1352	
26	Trzcinica	113324 R	Trzcinica k. Biela	245	
27	Jareniówka	113325 R	Jareniówka k/Szkoły	690	
28	Trzcinica	113326 R	Trzcinica do Czajki Andrzeja	197	
29	Trzcinica	113327 R	Trzcinica k. Ludwika Czajki	1286	
30	Trzcinica	113328 R	Trzcinica do Cholewiaka	24	
31	Trzcinica	113329 R	Trzcinica k/Gorgosza	850	
32	Jareniówka	113330 R	Jareniówka Łęgorz	2481	
33	Trzcinica	113331 R	Trzcinica na Przerwę	785	
34	Trzcinica	113332 R	Trzcinica na Mazurka	464	
35	Kowalowy	113333 R	Kowalowy do Nawsia Kofaczyckiego	1315	
36	Trzcinica	113334 R	Trzcinica k.Dzidy	625	
37	Osobnica	113335 R	Osobnica Górka	1234	
38	Trzcinica	113336 R	Trzcinica na Zajączkowice	304	
39	Osobnica	113337 R	Osobnica Skąta	2343	
40	Trzcinica	113338R	Trzcinica na Wały	418	
41	Brzyście -Osobnica	113339 R	Brzyście-Wysłanka-Osobnica	3179	
42	Nieglówice	113340 R	Nieglówice przez wieś w kier. Berdechowa	1182	
43	Żółków	113341R	Żółków w kierunku ul. Rolniczej	220	
44	Żółków	113342R	Żółków Wądoły	2147	
45	Wolica	113343 R	Wolica przez wieś w kier. Łask	2300	770
46	Warzyce	113344 R	Jasło- Warzyce	1867	900
47	Żółków -Łaski	113345 R	Żółków -Podłuż-Łaski	3036	
48	Podkołodziejka	113346 R	Żółków -Podkołodziejka	798	
49	Warzyce	113347 R	Warzyce k. Zajęcovej	492	
50	Warzyce	113348 R	Warzyce Zapłocia	2358	
51	Warzyce	113349R	Warzyce k. Gałuszki	204	
52	Warzyce	113350 R	Warzyce k.SKR	540	
53	Warzyce	113351 R	Warzyce przez łąki	469	
54	Bierówka	113352 R	Warzyce -Bierówka	2017	
55	Bierówka	113353 R	Bierówka w kierunku Szebni	332	
56	Niepla	113354 R	Niepla Lubla	2296	

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

57	Niepla	113355 R	Niepla pod las	1020	
58	Niepla-Bierówka	113356 R	Niepla-Bierówka k. Szkoły	3624	
59	Chrzastówka	113357 R	Chrzastówka do Moderówki	692	
60	Szebnie	113358 R	Szebnie Sadebrza	731	
61		113359 R	Zimna Woda do Szebni	991	
62	Szebnie	113360 R	Szebnie od domu ludowego w dół	2123	
63	dawna	113361R	dawna 988 -Warzyce	1828	1085
64	Kowalowy	113362R	Kowalowy przez wieś	727	
65	Zimna Woda	113463R	Droga przez wieś Zimna Woda	2218	600
66	Osobnica	113464R	Osobnica -Kopalnia	2328	
67		113365R	Brzyście -Wiejska	666	
68		113366R	Brzyście -Ispy	745	
69		113367R	Osobnica-Szkolna	525	225
70		113368R	Szebnie -Glinki	829	
71		113369R	Trzcinica-oczyszczalnia-w kier.DK28	1760	
72		113370R	Trzcinica przez wieś	945	
73		113371R	Wolica za torami	756	

Źródło: Urząd Gminy Jasło

Na terenie Gminy znajduje się sieć kolejowa. Najbliższe lotnisko to Port Lotniczy Rzeszów- Jasionka, które znajduje się w odległości ok. 70 km od Gminy.

Liczba samochodów osobowych przypadająca na 1000 ludności (dane GUS za 2020 r.) dla powiatu jasielskiego wynosi 651,5. Jest to wartość wyższa niż wartość dla województwa podkarpackiego (592,7) i niewiele niższa niż średnia dla Polski (656,3). Liczba samochodów ciężarowych przypadających na 1000 ludności jest wyższa dla powiatu jasielskiego (90,2) od średniej województwa podkarpackiego (88,9) i niższa od wartości dla Polski (104,5).

Na terenie Gminy Jasło w roku 2020 umiejscowione było 213 przystanków autobusowych. Tylko na terenie Gminy Jasło z wszystkich porównywanych Gmin zlokalizowane są przystanki, których właścicielem lub zarządzającym jest podmiot nie będący jednostką samorządową (26 przystanki). Tabela poniżej przedstawia porównanie liczby przystanków autobusowych w roku 2020 dla wszystkich analizowanych gmin.

Tabela 2. Ilość przystanków autobusowych w 2020 roku

Gmina	Ogółem	Właściciel lub zarządzający – gmina	Właściciel lub zarządzający - podmiot nie będący jednostką samorządową	Właściciel lub zarządzający – inna jednostka samorządowa
Gmina Jasło	213	80	26	107
Gmina Czarna	47	47	0	0
Gmina Żyraków	56	56	0	0
Gmina Skołyszyn	55	55	0	0
Gmina Chorkówka	77	77	0	0
Gmina Miejsce Piastowe	64	64	0	0

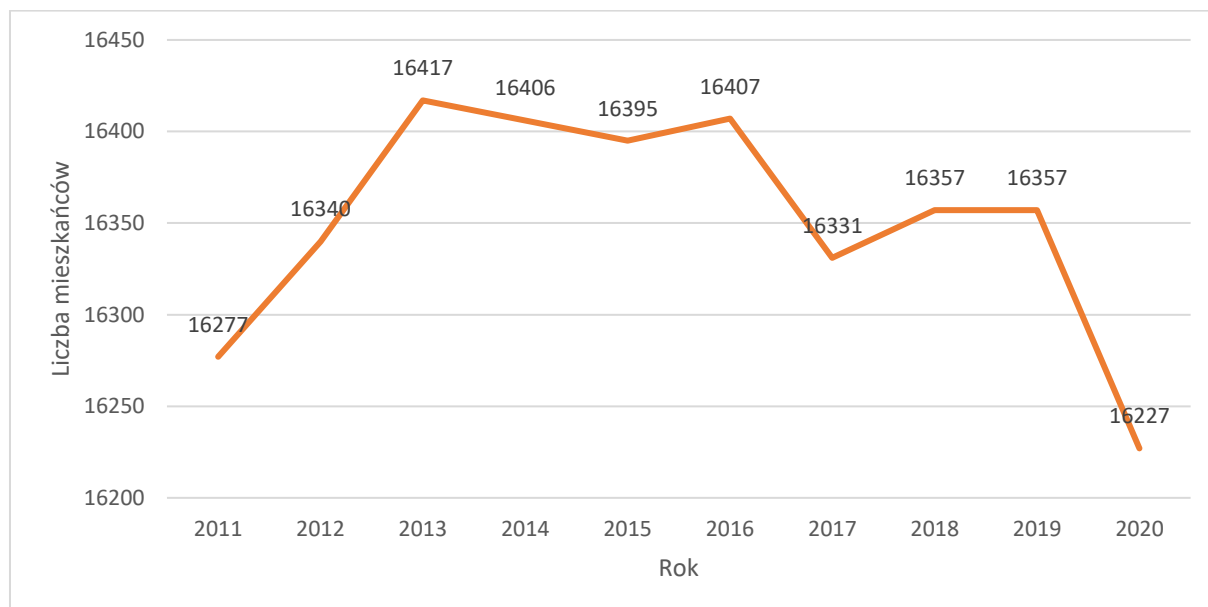
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie Gminy Jasło istnieje dobrze rozwinięta sieć komunikacji publicznej. Wynika to z konieczności prowadzenia zdecydowanej większości linii komunikacji publicznej przez Gminę Jasło. W gminie brak jest obszarów wykluczonych komunikacyjnie, co jest efektem organizowania wspólnego z innymi gminami i powiatem publicznego transportu zbiorowego poprzez uczestnictwo w Powiatowo-Gminnym Związku Komunikacyjnym w powiecie jasielskim.

Na terenie gminy dostawcami Internetu na terenie są: Orange, AP-Media, Tel-Gam, Sigma, Krosoft, Pascal.

3.2. Ludność i procesy demograficzne

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2020 roku Gminę Jasło zamieszkiwało 16227 osoby. Jest to druga pod względem liczby mieszkańców Gmina w powiecie jasielskim. Zmiana liczby ludności nie wykazuje żadnego trendu. Najwięcej osób zamieszkiwało Gminę Jasło w 2013 r. (16417 osób), a najmniej w 2020 roku. Można zaobserwować, że na przestrzeni lat 2011-2020 liczba mieszkańców gminy spadła o 50 osób.

Wykres 1. Zmiana liczby ludności w Gminie Jasło w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Zgodnie z danymi Gminy Jasło, na koniec 2020 r. na terenie zameldowanych było 16405 osób. W tabeli przedstawiono liczbę mieszkańców w podziale na miejscowości.

Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Jasło w podziale na miejscowości

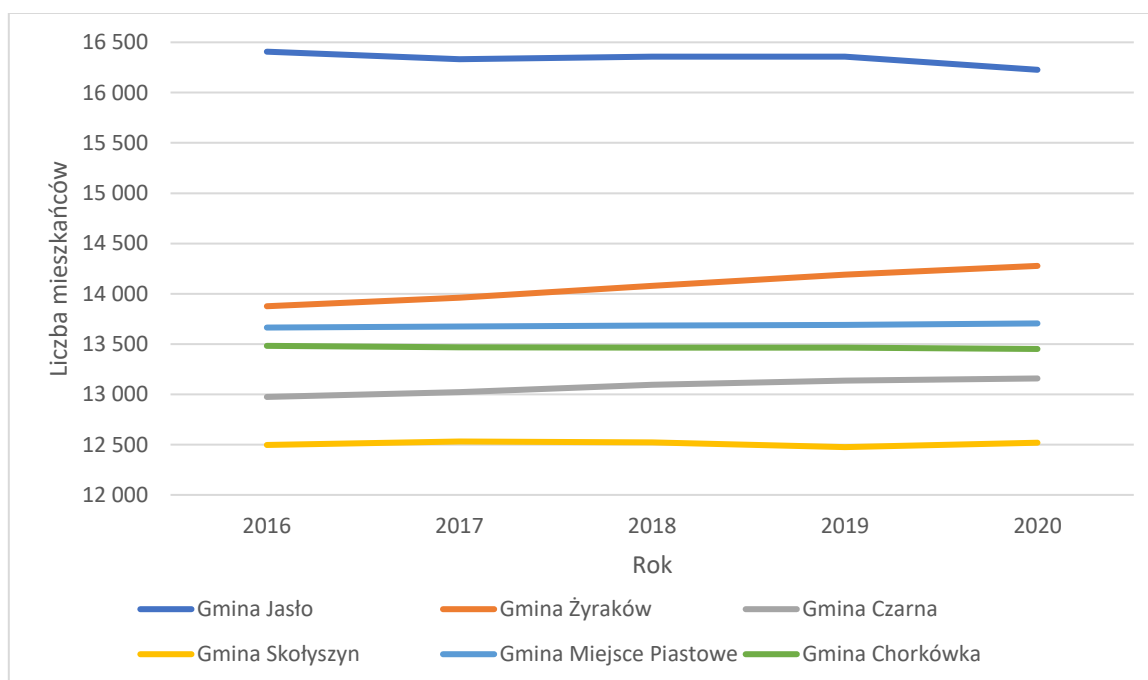
L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców		
		ogółem	kobiety	mężczyźni
1.	Bierówka	568	287	281
2.	Brzyście	387	194	193

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

3.	Chrzastówka	311	158	153
4.	Gorajowice	333	166	167
5.	Jareniówka	715	348	367
6.	Kowalowy	545	272	273
7.	Łaski	687	347	340
8.	Niegłowice	978	511	467
9.	Niepla	558	286	272
10.	Opacie	568	286	282
11.	Osobnica	3 591	1843	1748
12.	Sobniów	286	142	144
13.	Szebnie	979	519	460
14.	Trzcinica	2 303	1159	1144
15.	Warzyce	1 631	821	810
16.	Wolica	815	408	407
17.	Zimna Woda	403	204	199
18.	Żółków	747	385	362

Źródło: Raport o stanie Gminy Jasło za 2020 rok

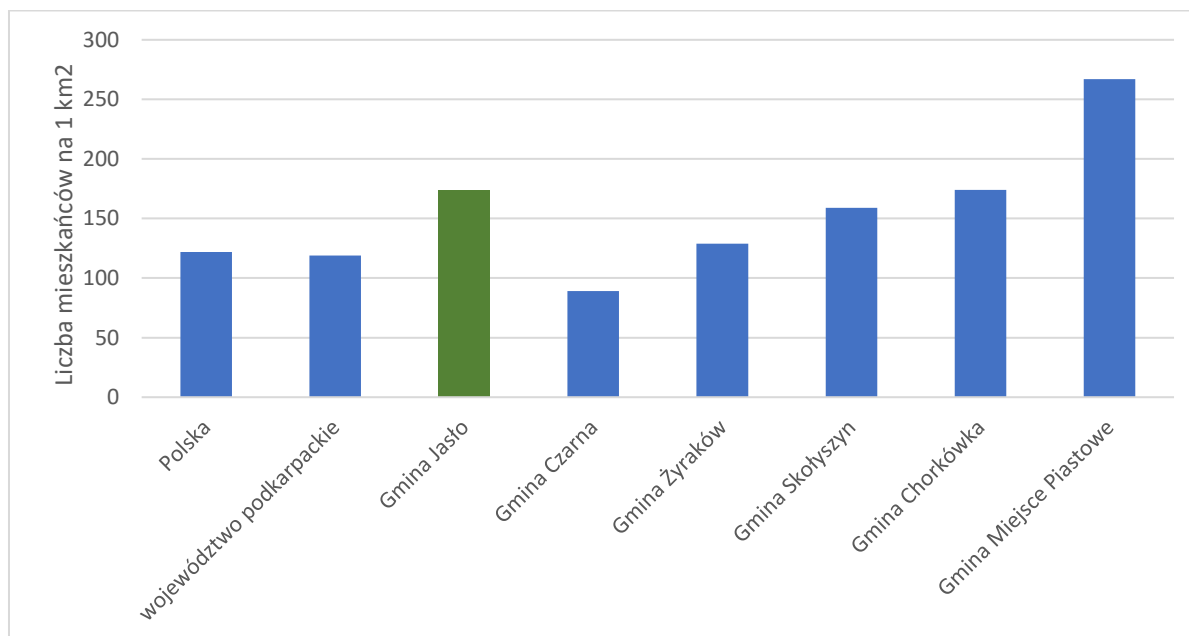
Analizując demografię społeczeństwa konieczne jest określenie dynamiki zmian liczby ludności na tle innych jednostek terytorialnych. Do porównania wybrano Gminy o podobnej liczbie ludności. Największy spadek liczby mieszkańców na przestrzeni lat 2016-2020 odnotowała Gmina Jasło (liczba mieszkańców spadła o 180 osób). Największy przyrost liczby ludności odnotowała Gmina Żyraków, w której liczba mieszkańców zwiększyła się o 401 osób.

Wykres 2. Porównanie dynamiki zmian liczby ludności w Gminie Jasło z wybranymi gminami w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Gęstość zaludnienia w 2020 r. wyniosła w Gminie Jasło 174 mieszkańców na 1 km². Wszystkie analizowane Gminy, poza Gminą Czarna charakteryzują się gęstością zaludnienia wyższą od gęstości zaludnienia w województwie podkarpackim i w Polsce.

Wykres 3. Gęstość zaludnienia w 2020 r. w Gminie Jasło, gminach referencyjnych, województwie podkarpackim oraz w Polsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Zjawiskami, które mają wpływ na zmianę liczby ludności w gminie są urodzenia, zgony oraz migracje. Jeśli chodzi o urodzenia i zgony w Gminie Jasło w latach 2016-2020, przyrost naturalny (tj. różnica pomiędzy urodzeniami a zgonami) tylko w 2018 roku był dodatni i wyniósł jeden. W poniższej tabeli przedstawiono saldo przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w Gminie Jasło oraz w gminach referencyjnych. Można zauważyć, że ujemny przyrost naturalny w roku 2020 był charakterystyczny dla wszystkich z analizowanych gmin. Wysoki dodatni przyrost naturalny występował tylko w Gminie Żyraków.

Tabela 4. Saldo przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Jasło	-2,08	-2,44	0,06	-0,31	-5,02
Gmina Czarna	1	2,15	3,75	3,66	-1,75
Gmina Żyraków	1,8	4,31	3,65	4,47	-1,54
Gmina Skołyszyn	0,32	1,28	1,84	-1,76	-0,32
Gmina Chorkówka	2	0,67	0,22	-0,89	-2,67
Gmina Miejsce Piastowe	0,73	1,98	1,46	-0,22	-3,14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Saldo migracji ogółem dla Gminy Jasło (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) było dodatnie tylko w roku 2016, co oznacza że w zameldowania ogółem do gminy przekraczały wymeldowania ogółem. W 2020 Gmina Jasło była jedyną gminą z gmin porównywanych, w której saldo migracji było ujemne.

Tabela 5. Saldo migracji na 1000 mieszkańców

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Jasło	0,37	-1,28	-0,06	-0,43	-1,59
Gmina Czarna	0,92	2,85	0,77	-0,53	3,04
Gmina Żyraków	-0,29	3,01	3,22	2,27	5,33
Gmina Skołyszyn	-1,12	0,56	-2,71	-3,04	3,12
Gmina Chorkówka	1,34	-1,56	-1,34	0,74	2,15
Gmina Miejsce Piastowe	2,85	-1,1	-0,29	-2,2	2,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

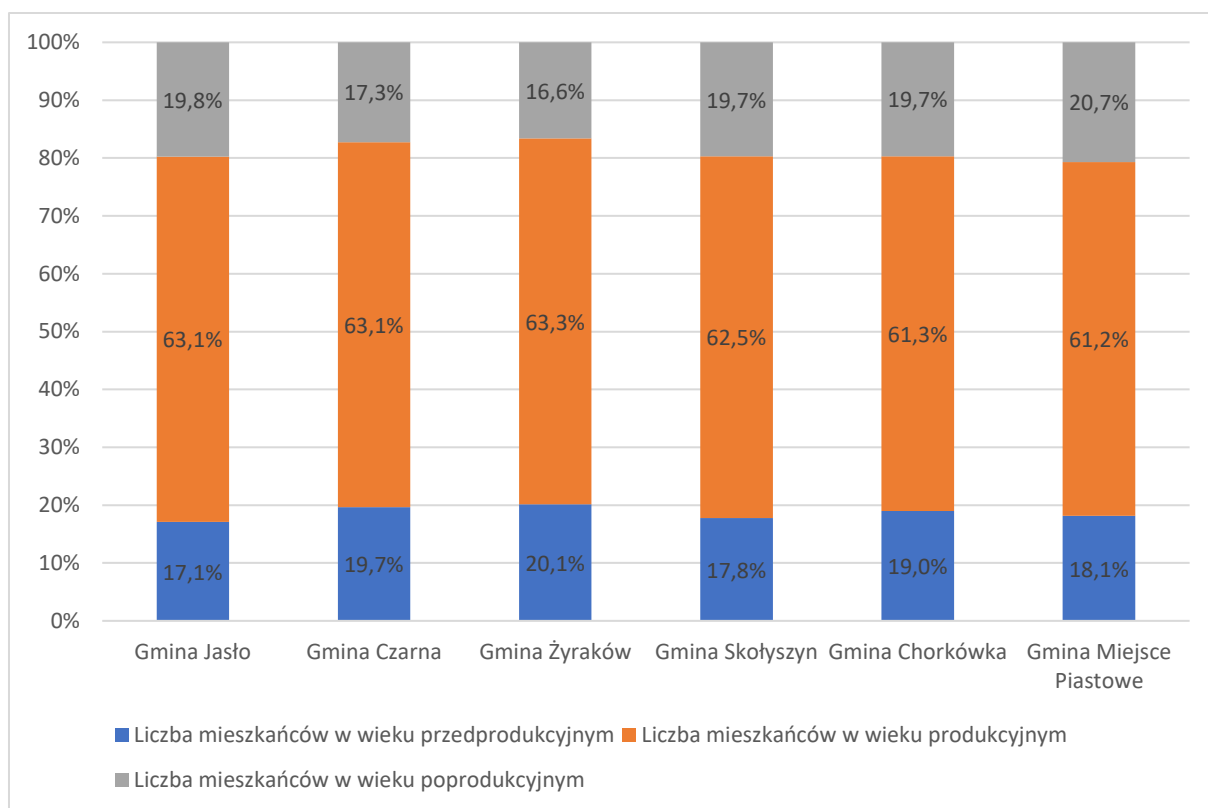
Potencjał społeczeństwa do aktywności zawodowej i gospodarczej określa się za pomocą struktury społeczeństwa pod względem wieku. Wskazuje on kierunek rozwoju gminy w zakresie zapewnienia usług publicznych, które będą dostosowane do poszczególnych grup wiekowych. Widoczny jest negatywny trend – spada liczba osób w wieku produkcyjnym i rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Gmina Jasło posiada dość korzystną sytuację demograficzną. W 2020 roku 17,1% mieszkańców stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (średnia dla kraju to 18,2%), 63,15% osoby w wieku produkcyjnym (średnia dla kraju to 59,5%), a 19,75% osoby w wieku poprodukcyjnym (średnia dla kraju to 22,3%).

Tabela 6. Struktura wieku mieszkańców Gminy Jasło w latach 2016-2020.

Rok	Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym
2016	2955	10481	2971
2017	2889	10444	2998
2018	2852	10444	3061
2019	2849	10353	3155
2020	2775	10247	3205

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W 2020 roku 63,15% mieszkańców Gminy Jasło stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, co plasuje Gminę Jasło na drugim miejscu (wraz z Gminą Czarna) w porównaniu do innych gmin. Więcej mieszkańców w wieku produkcyjnym zamieszkuje Gminę Żyraków (63,3%). Najniższą wartość wskaźnika osób w wieku produkcyjnym odnotowano w Gminie Miejsce Piastowe (61,2%). Pod względem liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym Gmina Jasło zajmuje ostatnie miejsce (17,1%). Najwyższy odsetek mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym posiadają Gmina Żyraków (20,1%) oraz Gmina Czarna (19,7%).

Wykres 4. Struktura ludności wg grup wiekowych w roku 2020 w Gminie Jasło oraz wybranych gminach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Procesy starzenia się społeczeństwa przeanalizowano na podstawie danych historycznych dotyczących struktury wieku mieszkańców Gminy Jasło na przestrzeni lat 2016-2020 oraz prognoz ludności wg funkcjonalnych grup wieku dla powiatu jasielskiego (prognoza sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny w 2014 r.).

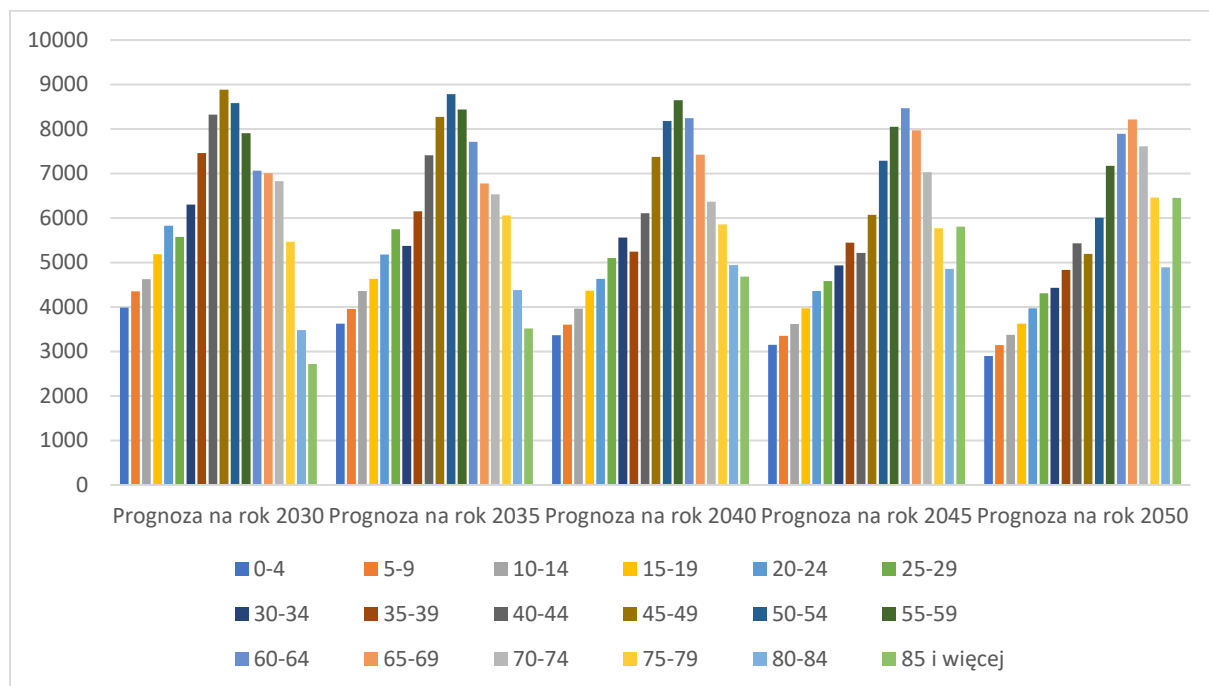
Analiza danych historycznych wskazuje, że w latach 2016-2020 w Gminie Jasło:

- odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym spadł z 18,01% do 17,10% (odnotowywano coroczny spadek tego odsetka),
- odsetek ludności w wieku produkcyjnym spadł z poziomu 63,88% do 63,15% (odnotowywano niewielki wzrost w 2017 r, a następnie coroczny spadek),
- odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 18,11% do 19,75% (odnotowywano coroczny wzrost tego odsetka).

Zaobserwować można, że w tych latach szybciej wzrastała liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym niż w wieku przedprodukcyjnym, co oznacza, że w Gminie Jasło jest już odczuwalny negatywny trend starzenia się społeczeństwa.

Ogólne prognozy dla powiatu jasielskiego wskazują, że w roku 2025 ludność w wieku 60 lat i więcej będzie stanowiła ok. 27,29% całkowitej liczby ludności w powiecie, zaś w roku 2050 odsetek ten wyniesie aż 43,29%. Jak widać na poniższym wykresie, przewiduje się, że w kolejnych latach

najliczniejsze grupy ludności będą coraz starsze – w 2025 będzie to grupa osób w wieku 40-44 lata, a w 2050 – w wieku 65-69 lat.

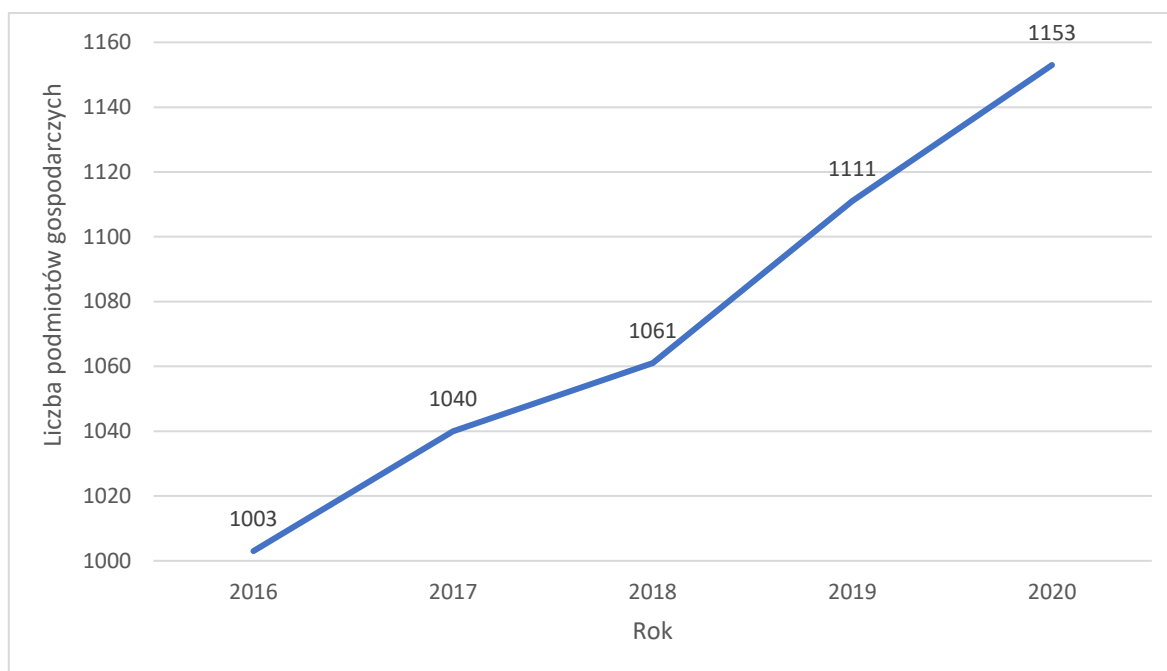
Wykres 5. Prognoza liczby ludności powiatu jasielskiego w poszczególnych grupach wiekowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W Gminie Jasło występuje stosunkowo wysokie zainteresowanie procesami budowlanymi. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Banku Danych Lokalnych GUS, w latach 2018-2020 liczba pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym wynosiła od 52 do 61 (z czego najwyższą odnotowano w 2020 r.), co w porównaniu z liczbą pozwoleń wydawanych dla pozostałych analizowanych gmin jest średnim poziomem. Największą liczbę pozwoleń i zgłoszeń budowy odnotowano w Gminie Żyraków, a najmniej w Gminie Skołyszyn.

3.3. Gospodarka i rynek pracy

Wzrasta liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Jasło. W 2016 roku było ich 1003, a w roku 2020 już 1153. W 2020 roku zarejestrowanych zostało 96 nowych podmiotów, a 54 podmioty zostało wyrejestrowanych.

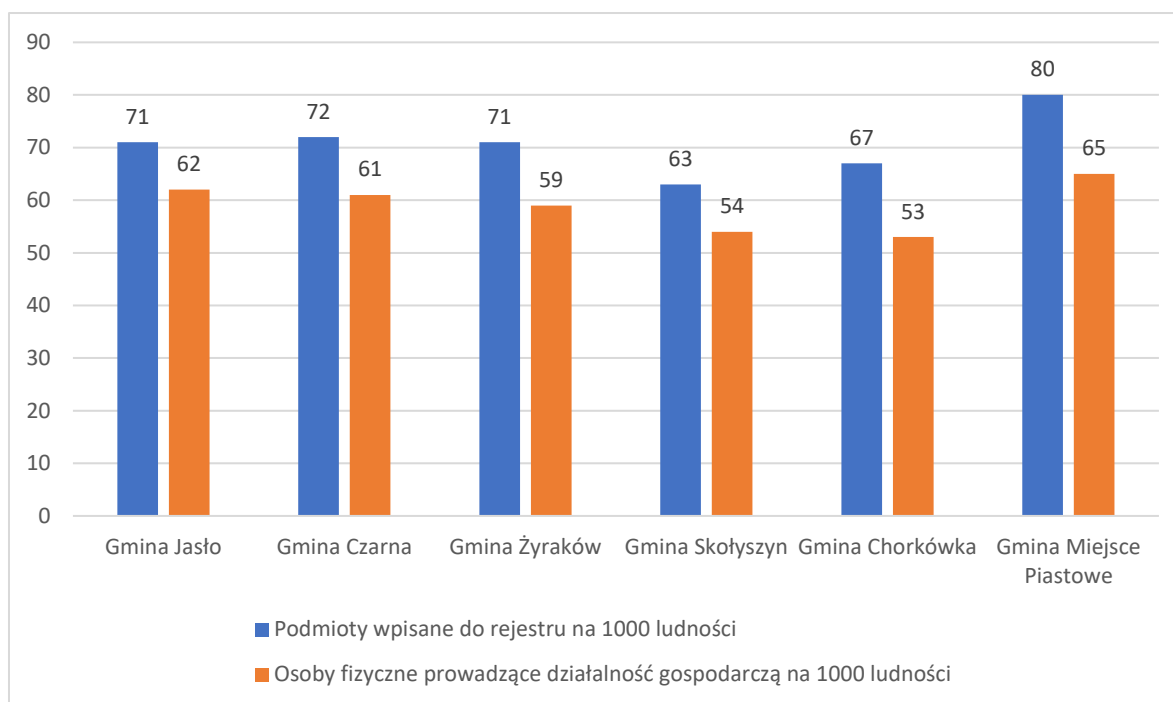

Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Jasło

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Głównym wskaźnikiem określającym potencjał gospodarczy jest poziom przedsiębiorczości. Na 1000 mieszkańców Gminy Jasło działa 71 podmiotów gospodarczych, a 62 osób fizycznych prowadzi własną działalność gospodarczą. Dla porównywanych Gmin wskaźniki na bardzo podobnym poziomie osiąga Gmina Czarna. Najwięcej podmiotów gospodarczych działa na terenie Gminy Miejsce Piastowe (80 podmiotów na 1000 mieszkańców).

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Wykres 7. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w 2020 roku oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie Gminy Jasło nie występują podmioty gospodarcze o liczbie pracowników (w przeliczeniu na etaty) większej lub równej 250 i występuje trzy podmioty o liczbie pracowników większej lub równej 50, a mniejszej niż 250. Przeważają podmioty gospodarcze o zatrudnieniu na poziomie od 0 do 9 etatów – stanowią one 96,01% całkowitej ilości podmiotów gospodarczych (dane na 2020 r.). Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Jasło jest analogiczna do struktury w gminach referencyjnych – we wszystkich gminach dominują podmioty mikro (od 0 do 9 pracowników), podmioty małe (od 10 do 49 pracowników) stanowią kilka procent (od 2,75% w Gminie Czarna do 5,51% w Gminie Żyraków) całkowitej liczby podmiotów, brak jest podmiotów dużych (powyżej 249 pracowników), a średnie (od 50 do 249 pracowników) stanowią poniżej 1%.

Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych według wielkości w 2016 i 2020 roku

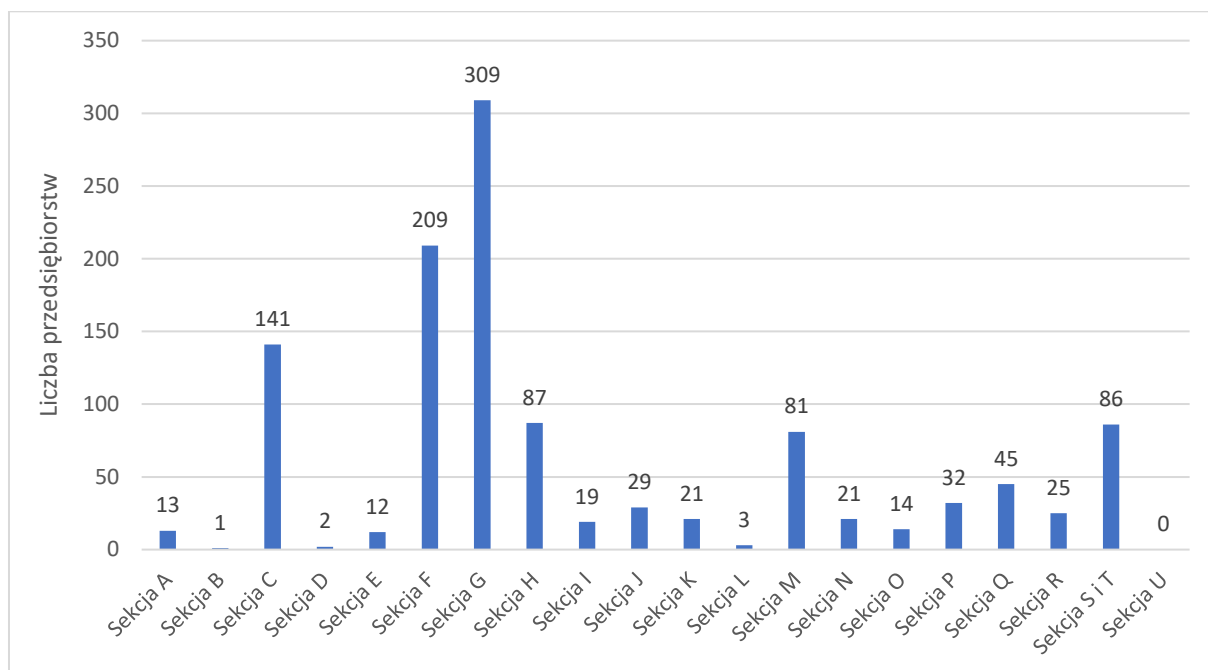
	0-9		10-49		50-249		>249	
	2016	2020	2016	2020	2016	2020	2016	2020
Gmina Jasło	96,01%	97,05%	3,59%	2,69%	0,40%	0,26%	0,00%	0,00%
Gmina Czarna	97,00%	97,58%	2,75%	2,10%	0,25%	0,32%	0,00%	0,00%
Gmina Żyraków	94,14%	95,78%	5,51%	3,82%	0,34%	0,39%	0,00%	0,00%
Gmina Skołyszyn	94,94%	96,07%	4,61%	3,43%	0,45%	0,51%	0,00%	0,00%
Gmina Chorkówka	97,19%	97,22%	2,69%	2,56%	0,13%	0,22%	0,00%	0,00%
Gmina Miejsce Piastowe	94,62%	95,32%	4,77%	4,22%	0,61%	0,46%	0,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W podziale podmiotów gospodarczych występujących na terenie Gminy Jasło według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności wyróżnia się przede wszystkim sekcja G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle), w ramach której działa aż 306 podmiotów

gospodarczych. Ponadto, odpowiednio 209, 141 i 87 podmiotów przypada na sekcje F (Budownictwo), C (Przetwórstwo przemysłowe) oraz H (Transport i gospodarka magazynowa).

Na terenie gminy nie funkcjonują podmioty gospodarcze działające w sekcji U (Organizacje i zespoły eksterytorialne).

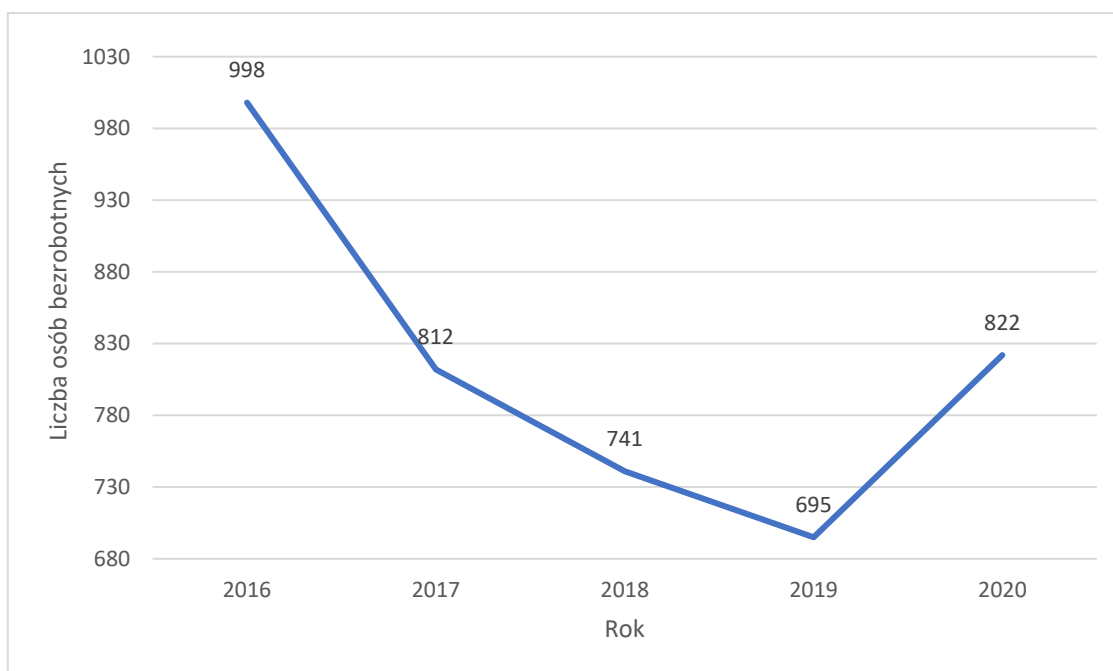

Wykres 8. Liczba przedsiębiorstw w Gminie Jasło wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na koniec grudnia 2020 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim wyniosła 9,1%, zaś w powiecie jasielskim – 10,6 % (dane publikowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie). W roku poprzednim bezrobocie w województwie podkarpackim bezrobocie było o 1,2 punktu procentowego niższe niż w 2020 r., zaś w powiecie jasielskim różnica ta wyniosła 1,3 punkt procentowy (bezrobocie było niższe w 2019 roku).

W Gminie Jasło liczba osób bezrobotnych spadała w latach 2016-2019 od poziomu 998 osób do 695 osób. Następnie w roku 2020 nastąpił wzrost bezrobocia do poziomu 822 osób.

Wykres 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Jasło

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na przestrzeni lat 2016-2020 udział liczby bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych przewyższa liczbę bezrobotnych mężczyzn – w 2016 r. udział ten wynosił 58,92%, zaś w roku 2020 – 58,03%.

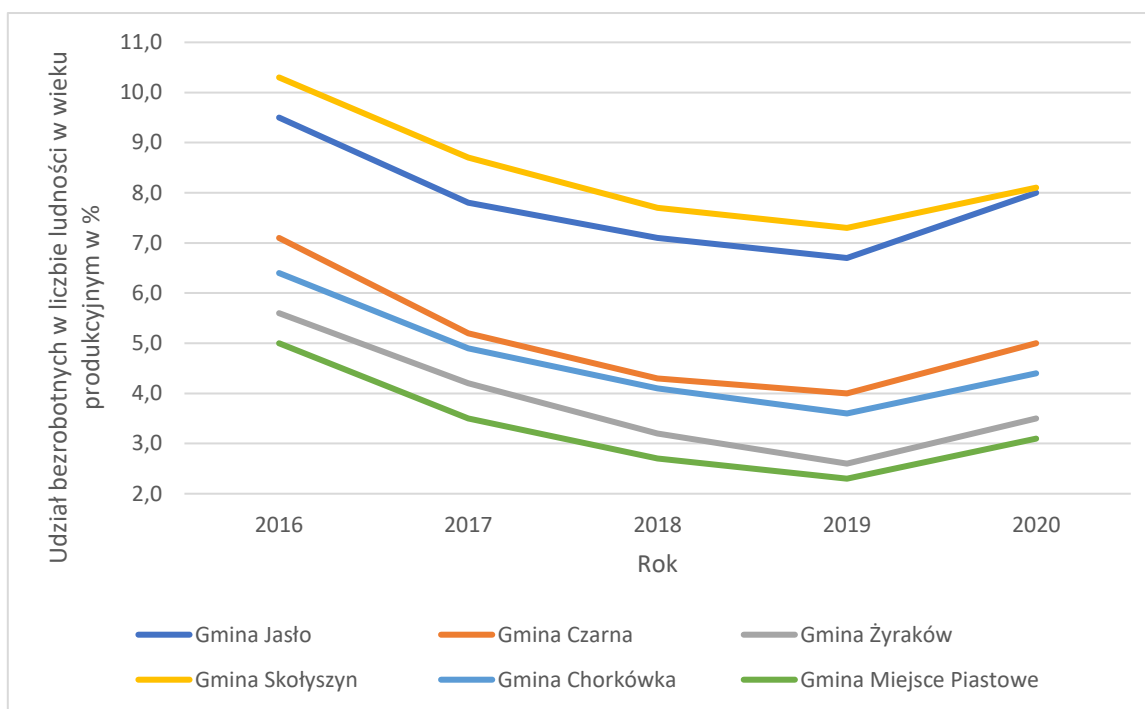
Tabela 8. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Jasło w podziale na płeć

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2016	588	410	998
2017	494	318	812
2018	448	293	741
2019	420	275	695
2020	477	345	822

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na poniższym wykresie przedstawiono porównanie udziału liczby osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców poszczególnych gmin w wieku produkcyjnych w latach 2016-2020. Poziom bezrobocia w Gminie Jasło w tych latach był prawie najwyższy ze wszystkich analizowanych gmin. Wyższa stopa bezrobocia wystąpiła tylko w Gminie Skołyszyn.

We wszystkich z analizowanych gmin poziom bezrobocia w roku 2020 był wyższy niż w roku 2019. Ma to związek z pandemią COVID-19.

Wykres 10. Udział liczby bezrobotnych w całkowitej liczbie ludności w wieku produkcyjnym

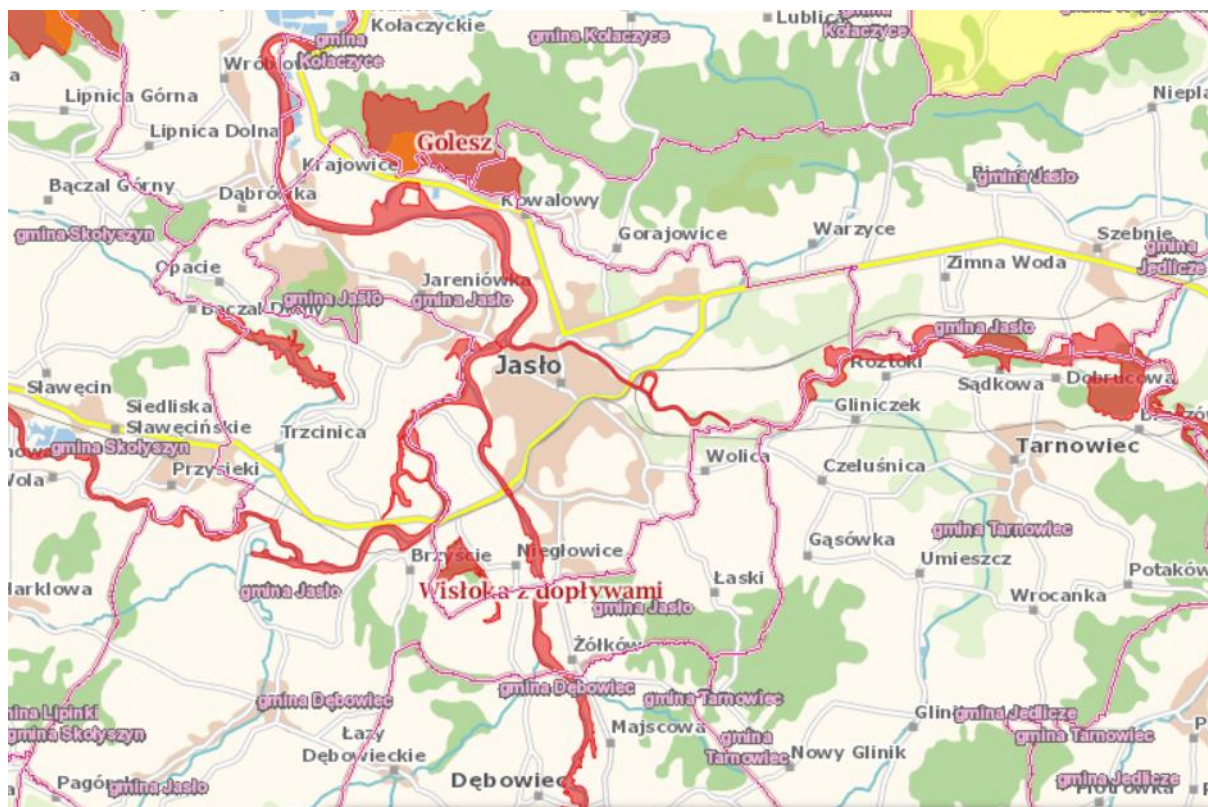
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

3.4. Środowisko naturalne i infrastruktura

Na terenie Gminy Jasło znajdują się obszary Natura 2000:

- Wisłoka z doptywami,
- Goleisz,
- Las Niegłowicki,
- Łąki nad Młynówką.

Rysunek 5. Obszary chronionego krajobrazu na terenie Gminy Jasło

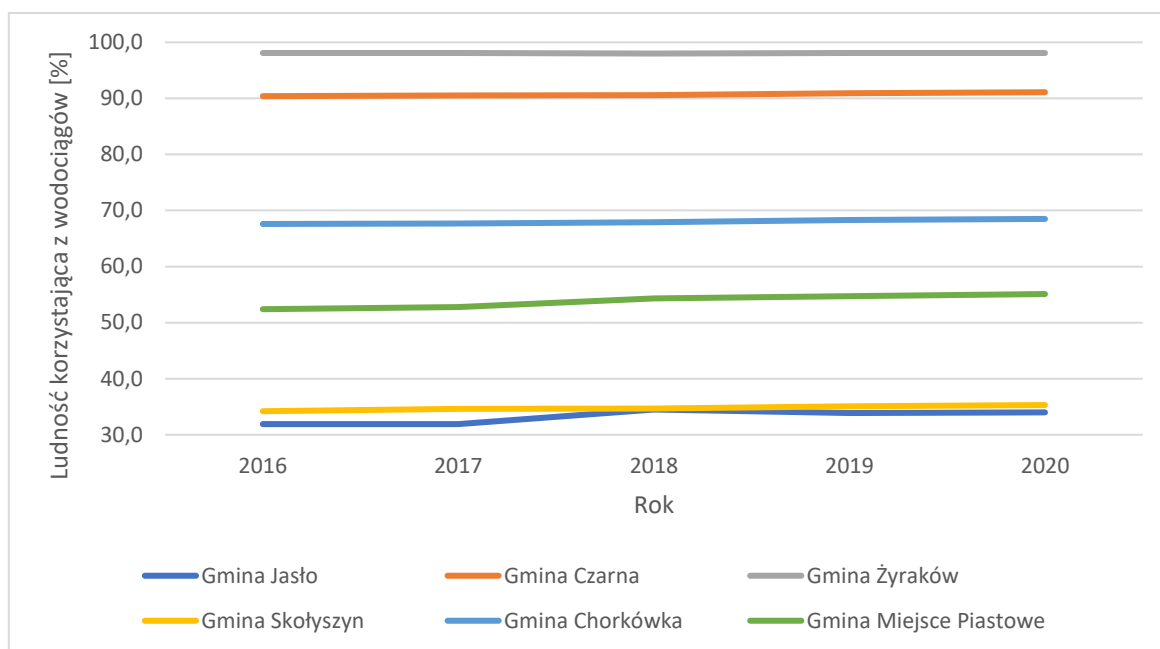

Źródło: <http://geoservis.gdos.gov.pl/mapy/>

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2020, łączna długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w Gminie Jasło wynosiła 21,7 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w roku 2020 wyniosła 228 szt., co stanowiło o 5 szt. więcej niż w roku poprzednim. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej w 2020 r. wynosiła 5 520 osób.

Odsetek ludności korzystającej z wodociągów w Gminie Jasło w roku 2020 wyniósł 34%. Był to najniższy odsetek w porównaniu z pozostałymi gminami. Najwyższy odsetek ludności korzystającej z wodociągów posiadają Gmina Żyraków (98,1%) oraz Gmina Czarna (91,1%).

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

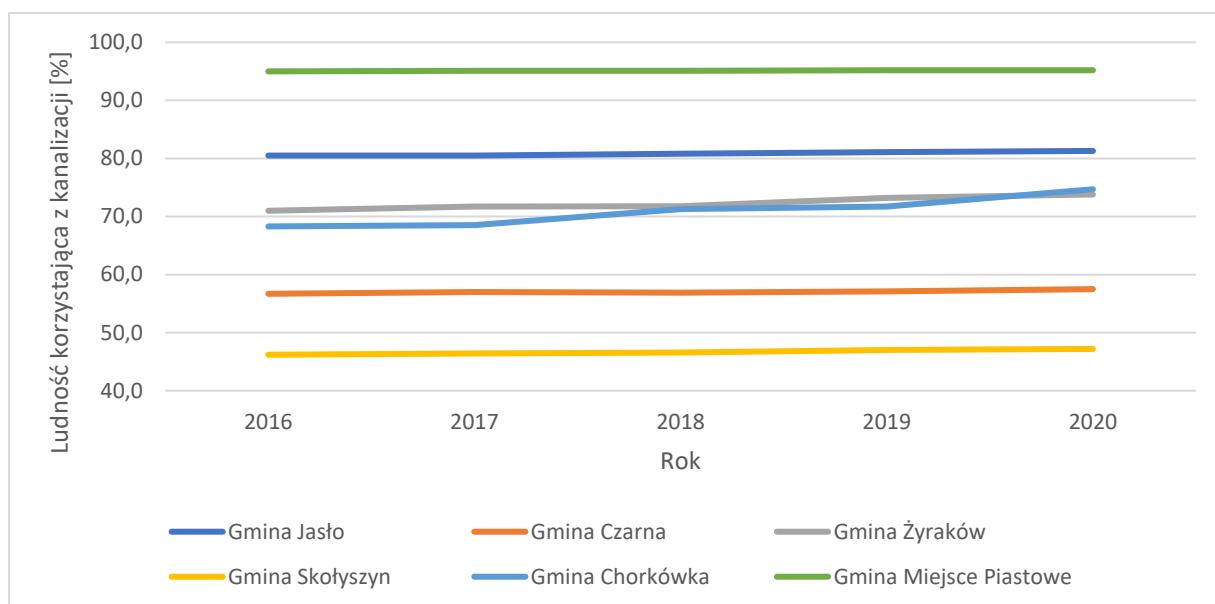
Wykres 11. Ludność korzystająca z wodociągów na terenie analizowanych gmin [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Gminie Jasło, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2020, wynosiła 288,0 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w 2020 r. osiągnęła poziom 4320 szt., tj. o 58 szt. więcej niż w roku poprzednim. Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2020 r. wyniosła 13 193 osób.

Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie Gminy Jasło wynosiła w latach 2016-2020 nieco ponad 80% ludności ogółem w gminie. Jest to poziom wysoki na tle pozostałych gmin – wyższy wskaźnik odnotowano jedynie w Gminie Miejsce Piastowe.

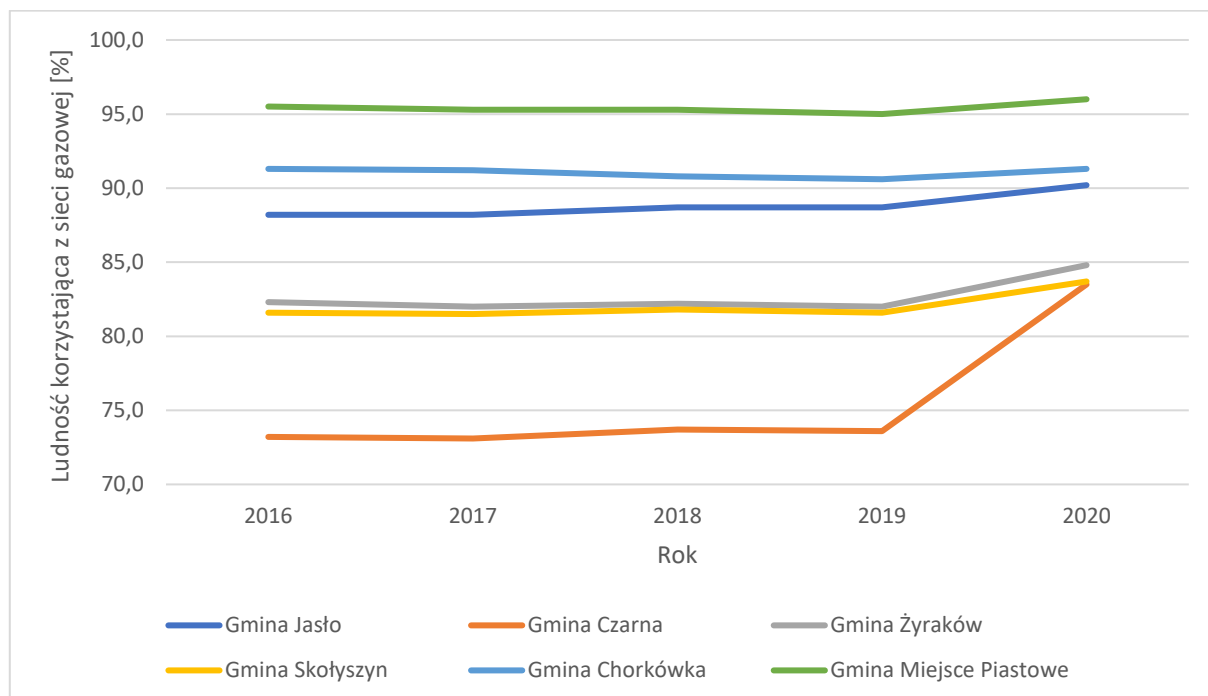
Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Wykres 12. Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie analizowanych gmin [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W przypadku sieci gazowej, liczba ludności korzystająca z tej sieci na terenie Gminy Jasło w latach 2016-2020 osiągnęła ok. 90%. i był to średni wynik na tle analizowanych gmin. Największa część mieszkańców korzystała z instalacji gazowej w Gminie Miejsce Piastowe, zaś najmniej osób korzysta z instalacji gazowej na terenie Gminy Czarna.

Wykres 13. Ludność korzystająca z sieci gazowe na terenie analizowanych gmin [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Do końca 2020 roku Gmina Jasło zrealizowała projekt „Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych na terenie gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki”, w ramach którego wykonano 599 instalacji kolektorów słonecznych oraz dwóch instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej.

Gospodarowanie odpadami jest tematem ważnym zarówno pod kątem jakości życia mieszkańców, jak i stanu środowiska. Zmiany w ustawodawstwie krajowym mają znaczący wpływ na funkcjonowanie systemu odbioru odpadów komunalnych w jednostkach samorządu terytorialnego. Gmina Jasło w ramach gminnego systemu gospodarki komunalnymi objęła nieruchomości zamieszkałe oraz niezamieszkałe (tj. obiekty użyteczności publicznej, wszelkiego rodzaju działalność gospodarczą oraz inne nieruchomości niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne, a także tereny nieruchomości, na których mieszkańcy przebywają sezonowo).

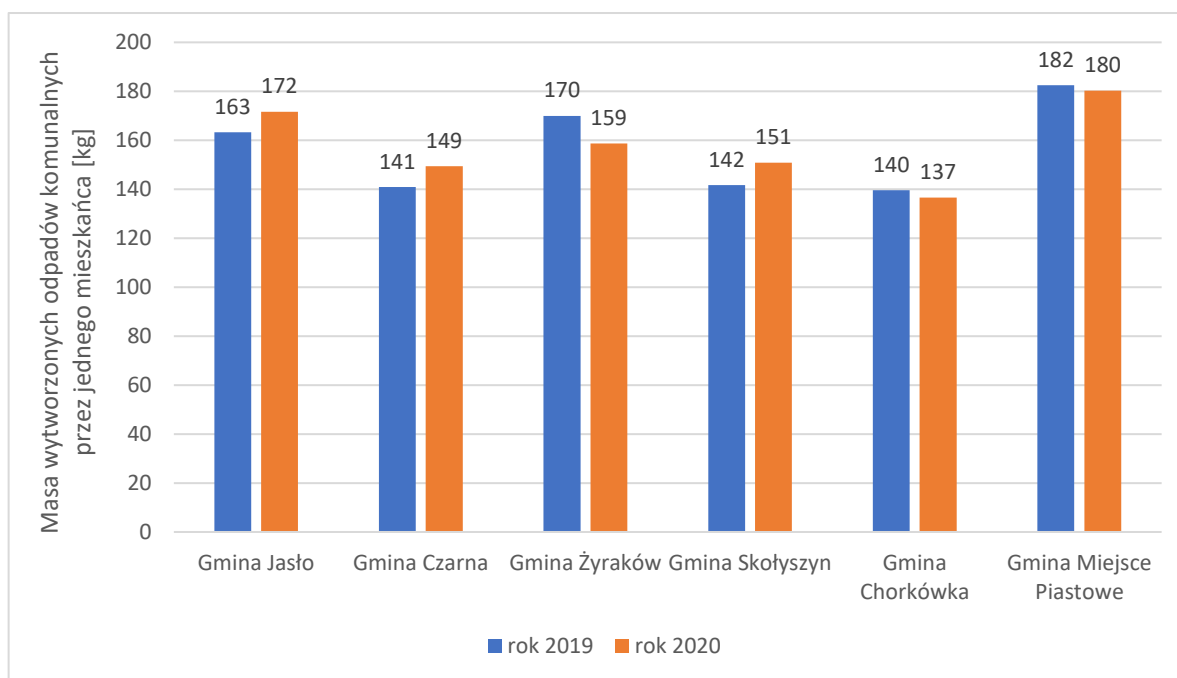
Właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania odpadów, a podmiot odbierający odpady do odbierania następujących odpadów:

- papier,
- szkło,
- metale,
- tworzywa sztuczne,
- odpady wielomateriałowe,
- bioodpady,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady cementarne,
- popiół pochodzący z instalacji domowego ogrzewania.

Liczba osób objętych opłatą za odpady komunalne z terenów zamieszkałych to 13 291 osób, w tym 11 979 osób zadeklarowało posiadanie kompostownika i kompostowanie w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne. Ilość złożonych deklaracji to 4 497, w tym 4 369 z terenów zamieszkałych i 128 z terenów niezamieszkałych.

Masa odpadów komunalnych wytwarzanych w Gminie Jasło przez jednego mieszkańca wzrosła z 163 kg w roku 2019 do 172 kg w roku 2020. Na tle innych gmin jest to jedna z wyższych wartości masy wytwarzanych odpadów (wyższą wielkość zanotowano tylko w Gminie Miejsce Piastowe).

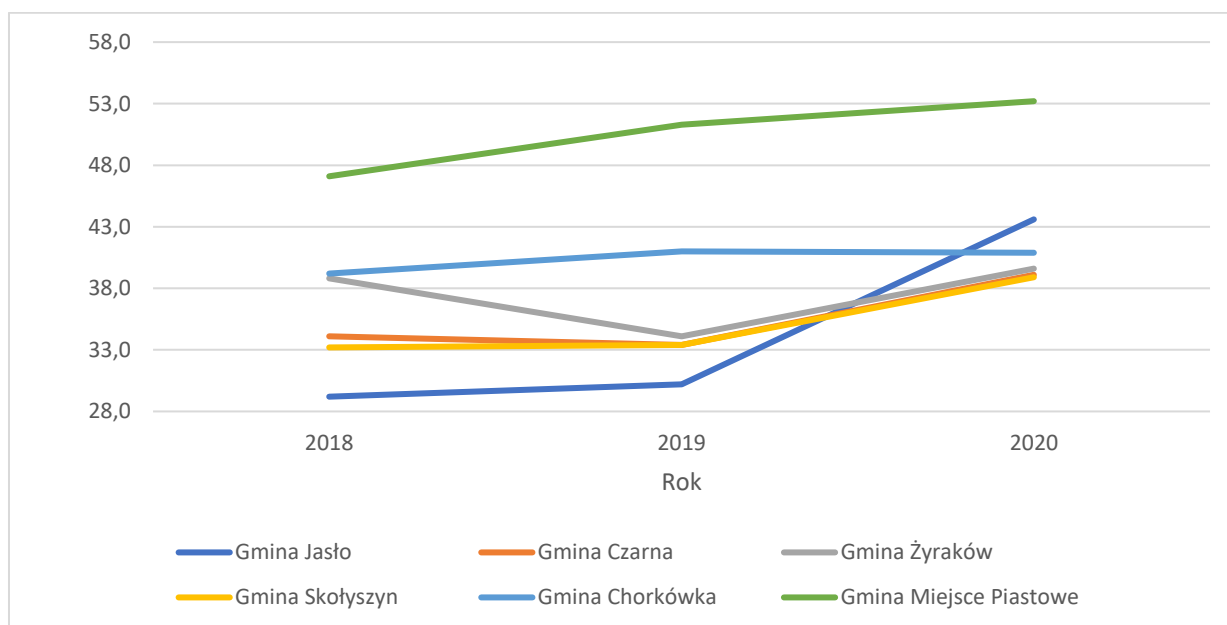
Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Wykres 14. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca [kg]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Udział odpadów zebranych selektywnie w gospodarstwach domowych w stosunku do ogółu odpadów z terenu Gminy Jasło wzrasta z roku na rok. W 2020 roku osiągnął poziom 43,6%, co stanowi drugi najwyższy wynik z porównywanych gmin (wyższy wynik osiągnięto tylko w Gminie Miejsce Piastowe).

Wykres 15. Odpady zebrane selektywnie w gospodarstwach domowych w relacji do ogółu odpadów [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Podstawowa stawka za gospodarowanie odpadami na rok 2021 wynosi 22 złote od jednego mieszkańca.

3.5. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Gminny Ośrodek Kultury w Jasle z/s w Brzyściu realizuje zadania własne gminy z zakresu upowszechniania kultury, poprzez m.in. organizację świetlic, zespołów oraz innych form działalności kulturalnej. Do szczegółowych zadań GOK należy:

- edukacja kulturalna środowiska i wychowanie przez sztukę,
- rozpoznanie i rozbudzanie oraz zaspokajanie potrzeb i zainteresowań kulturalnych,
- integrowanie społeczności lokalnych gminy poprzez współtworzenie warunków do kultywowania i upowszechniania narodowych, regionalnych i środowiskowych wartości kulturowych,
- koordynacja działalności kulturalnej na terenie gminy przy współpracy z placówkami oświatowymi, organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy,
- promowanie zespołów twórczych i indywidualnych artystów działających na terenie gminy,
- organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych,
- kultywowanie tradycji, tworzenie warunków dla rozwoju: folkloru, rękodzieła ludowego i artystycznego oraz amatorskiego ruchu artystycznego,
- prowadzenie kursów, szkoleń, zajęć warsztatowych i innych form pozaszkolnej działalności oświatowej z dziećmi z młodzieżą,
- gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie i udostępnianie informacji dotyczących dóbr kulturowych z terenu gminy,
- współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami realizującymi podobne zadania.

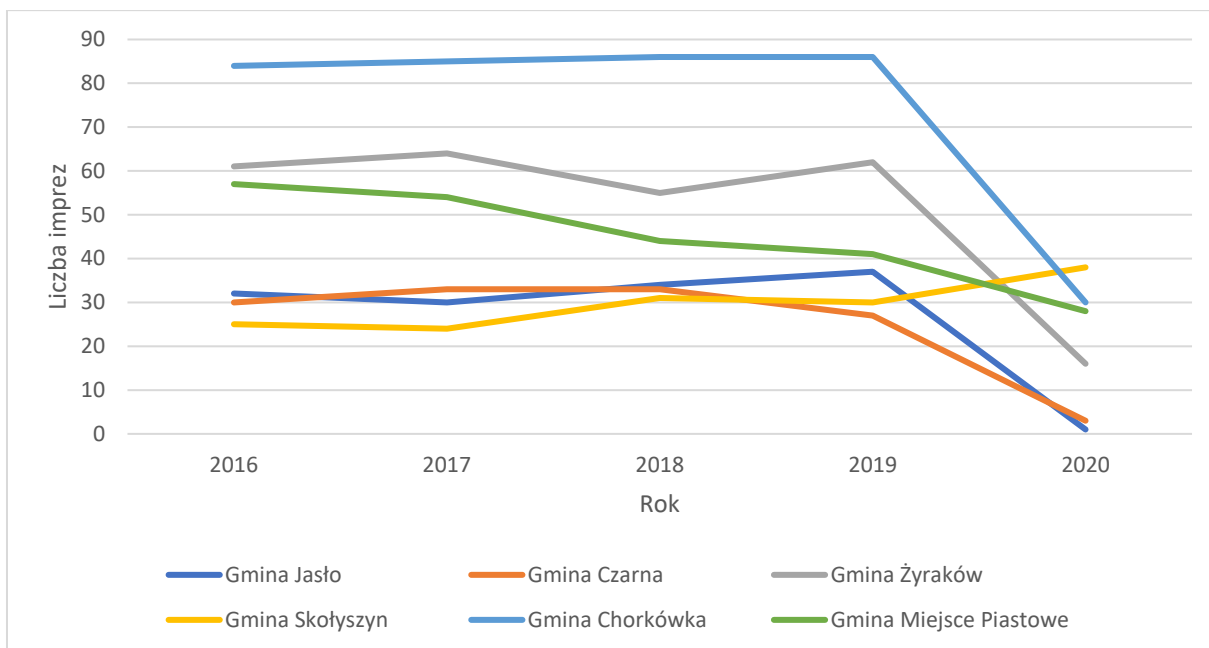
W 2020 r. w ramach GOK działało dziewięć grup muzyczno-artystycznych, w tym: dwie kapele ludowe (Trzcinicoki i Jaślanie, Zespół Pieśni i Tańca Jaślanie), cztery chóry (Cecylianum z Osobnicy, Cantate Deo z Osobnicy, Laurenti z Warzyc oraz Chór Chrystusa Króla z Gorajowic), Orkiestra Dęta GOK Jasło z Osobnicy oraz Ognisko Muzyczne z Osobnicy.

Zadania GOK są realizowane także poprzez organizację działalności 16 świetlic wiejskich, funkcjonujących w miejscowościach Gminy Jasło. Świetlice działają w szkołach podstawowych (w Warzycach, w Szebniach, w Niepli, w Trzcinicy, w Osobnicy, w Opaciu, w Jareniówce) oraz w domach ludowych (w miejscowościach Niegłowice, Łaski, Żółków, Chrzastówka, Kowalowy, Gorajowice, Wolica, Zimna Woda, Bierówka).

W 2020 roku na terenie Gminy Jasło działała Gminna Biblioteka Publiczna z/s w Szebniach oraz filie Gminnej Biblioteki Publicznej w Osobnicy, Trzcinicy i Warzycach oraz Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej GPB.

Liczba imprez zorganizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w Gminie Jasło w latach 2016-2019 kształtowała się na poziomie od 30 w roku 2017 do 37 w roku 2019. Mniejsza liczba imprez w ostatnim z analizowanych lat jest cechą charakterystyczną dla wszystkich z analizowanych

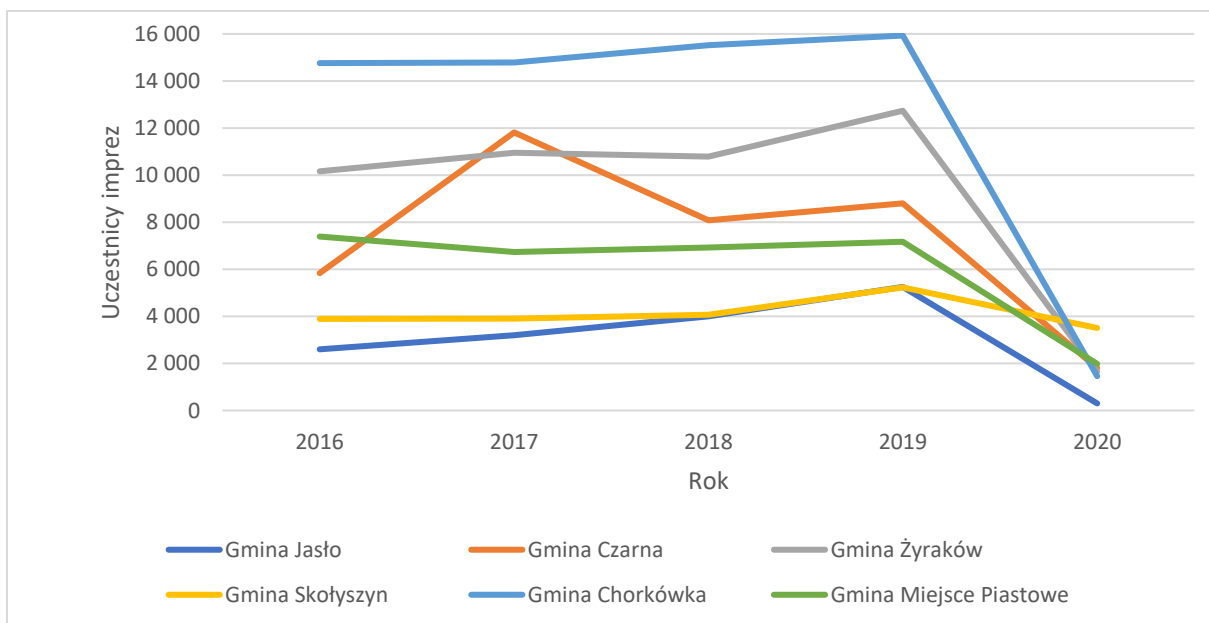
gmin – ze względu na ograniczenia wywołane przez pandemię koronawirusa część imprez nie mogło być w tym roku organizowanych. W porównaniu do gmin referencyjnych, liczbę imprez na terenie Gminy Jasło można określić jako średnią. Największa ilość imprez odbywała się na terenie Gminy Chorkówka (od 84 w roku 2016 do 86 w roku 2019).

Wykres 16. Liczba imprez zorganizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Imprezy organizowane w Gminie Jasło przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice cieszyły się średnim zainteresowaniem. Liczba uczestników imprez w Gminie Jasło była w latach 2016-2020 najniższa spośród wszystkich analizowanych gmin.

Wykres 17. Liczba uczestników imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

29 maja 2020 r. Rada Gminy Jasło uchwałą nr XXV/189/2020 przyjęła Gminny Program Opieki nad zabytkami Gminy Jasło na lata 2020-2023. Zaktualizowana została także Gminna Ewidencja Zabytków, a w dotychczasowej formie obowiązywała uchwała nr IX/49/2007 Rady Gminy Jasło z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Na terenie Gminy znajdują się zarówno zabytki nieruchome, ruchome, jak i archeologiczne. Wśród nich znajdują się także obiekty, które ze względu na swoje walory wpisane są do rejestru zabytków decyzją Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Gmina Jasło prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków, do której wpisane są: obiekty sakralne, plebanie, pawilony, spichlerze dworskie, kaplice grobowe, dzwonnice kościelne, kapliczki, krzyże i figury przydrożne, obeliski nagrobne, ogrodzenia i mury kamienne, cmentarze wojenne i rzymsko-katolickie, pomniki i parki zabytkowe, a także liczne stanowiska archeologiczne.

W tabeli poniżej przedstawiono listę zabytków nieruchomych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Jasło.

Tabela 9. Zabytki nieruchome na terenie Gminy Jasło wpisane do Rejestru Zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres / lokalizacja
1.	Bierówka	szkoła	dz. ew. nr 120
2.	Bierówka	kapliczka	przy nr 100
3.	Bierówka	cmentarz nr 20 z I wojny światowej	nr 94
4.	Bierówka	ogrodzenie kamienne	cmentarz nr 20 z I wojny światowej
5.	Bierówka	mur cmentarny	cmentarz nr 20 z I wojny światowej
6.	Bierówka	krzyż	cmentarz nr 20 z I wojny światowej
7.	Bierówka	pomniki	cmentarz nr 20 z I wojny światowej
8.	Bierówka	pomniki	cmentarz nr 20 z I wojny światowej
9.	Bierówka	cmentarz jeńców radzieckich z obozu w Szebniach /II wojna światowa/	Doły Bierowskie
10.	Chrzastówka	szkoła	nr 37
11.	Chrzastówka	kapliczka	nr 40
12.	Chrzastówka	kapliczka	nr 110
13.	Łaski	krzyż przydrożny	nr 5
14.	Łaski	krzyż przydrożny	nr 91 (d. 23)
15.	Łaski	mogiła zbiorowa żołnierzy radzieckich /II wojna światowa/	na skraju lasu, przy drodze do Żółkowa
16.	Niepla	pomnik	nr 1
17.	Niepla	kapliczka	nr 30
18.	Osobnica	kościół parafialny pw. św. Stanisława Bpa i Męczennika	nr 100
19.	Osobnica	kapliczka	nad Bednarką, centrum wsi
20.	Osobnica	cmentarz rzymskokatolicki	
21.	Osobnica	cmentarz nr 16 /I i II wojna światowa/	ok. 500 m od kościoła

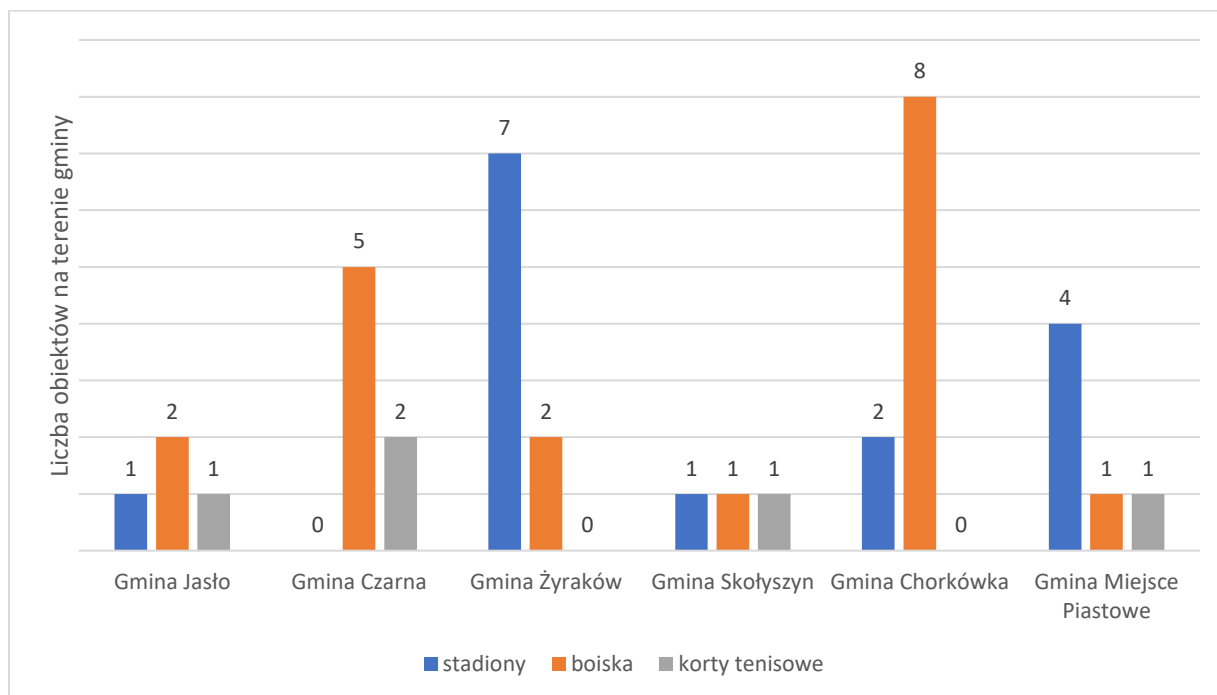
Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

22.	Osobnica	cmentarz nr 17 /I wojna światowa/	100 m od skrzyżowania
23.	Osobnica	relikty dawnego cmentarz rzymskokatolickiego	nad Bednarką
24.	Osobnica	stary cmentarz rzymskokatolicki	przy Wiśniówkach
25.	Szebnie	dawny kościół parafialny pw. św. Marcina	
26.	Szebnie	dzwonnica kościelna	przy d. kościele parafialnym
27.	Szebnie	obelisk nagrobny	przy d. kościele parafialnym
28.	Szebnie	obelisk nagrobny	przy d. kościele parafialnym
29.	Szebnie	stara plebania	obok d. kościoła parafialnego
30.	Szebnie	kaplica grobowa Gorayskich	na cmentarzu rzymskokatolickim
31.	Szebnie	kaplica grobowa Stojowskich	na cmentarzu rzymskokatolickim
32.	Szebnie	dwór	zespół dworsko-parkowy
33.	Szebnie	czworak dworski	zespół dworsko-parkowy
34.	Szebnie	park dworski	zespół dworsko-parkowy
35.	Szebnie	cmentarz rzymskokatolicki	obok d. kościoła parafialnego
36.	Trzcinica	d. kościół parafialny pw. św. Doroty	
37.	Trzcinica	dzwonnica kościelna	przy d. kościele parafialnym
38.	Trzcinica	stara plebania	nr 103
39.	Trzcinica	kaplica grobowa	na cmentarzu rzymskokatolickim
40.	Trzcinica	kapliczka	obok cmentarza
41.	Trzcinica	dom z wieżą	zespół dworsko-parkowy
42.	Trzcinica	spichlerz dworski	zespół dworsko-parkowy
43.	Trzcinica	pawilon I	zespół dworsko-parkowy
44.	Trzcinica	pawilon II	zespół dworsko-parkowy
45.	Trzcinica	oficina dworska	zespół dworsko-parkowy
46.	Trzcinica	ściana z zegarem słonecznym	zespół dworsko-parkowy
47.	Trzcinica	park dworski	zespół dworsko-parkowy
48.	Trzcinica	cmentarz rzymskokatolicki	
49.	Trzcinica	kwatery nr 25 z I wojny światowej	na cmentarzu rzymskokatolickim
50.	Trzcinica	mogiła zbiorowa z II wojny światowej	na cmentarzu rzymskokatolickim
51.	Warzyce	kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca	
52.	Warzyce	plebania	obok kościoła parafialnego
53.	Warzyce	kapliczka	nr 231
54.	Warzyce	kapliczka	przy drodze, koło lasu Warzyckiego (na drzewie dąb)
55.	Warzyce	figura przydrożna	nr 224
56.	Warzyce	krzyż przydrożny	nr 228
57.	Warzyce	cmentarz rzymskokatolicki	ok. 100 m od kościoła parafialnego
58.	Warzyce	cmentarz nr 21 z I wojny światowej	przy drodze do Lubli
59.	Warzyce	cmentarz ofiar terroru hitlerowskiego	las Zarzycki, na prawo od drogi do Rzeszowa
60.	Warzyce	kopiec warzycki	
61.	Warzyce	d. zajazd	
62.	Wolica	kapliczka	nr 10
63.	Wolica	kapliczka	nr 50
64.	Wolica	dwór	zespół dworsko-parkowy
65.	Wolica	spichlerz	zespół dworsko-parkowy
66.	Wolica	park dworski	zespół dworsko-parkowy
67.	Zimna Woda	park	obok domu ludowego

Źródło: Urząd Gminy Jasło

3.6. Sport, turystyka

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec roku 2020 na terenie Gminy Jasło znajdował się jeden stadion, dwa boiska oraz jeden kort tenisowy. Największa liczba stadionów znajduje się na terenie Gminy Żyraków (7), a największa liczba boisk na terenie Gminy Chorkówka (8).

Wykres 18. Liczba obiektów sportowych w wybranych gminach w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W 2020 roku na terenie Gminy Jasło działało siedem klubów sportowych:

- Ludowy Klub Sportowy Wisłoka Niegłowice,
- Ludowy Klub Sportowy Sparta Osobnica,
- Gminny Klub Sportowy Team 17,
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Technik Trzcinica,
- Uczniowski Klub Sportowy Cebulka Warzyce,
- Ludowy Klub Sportowy w Warzycach,
- Parafialny Klub Sportowy „Bartek” Dębowiec.

Na terenie Gminy Jasło znajduje się kilka wartościowych i ciekawych miejsc do zwiedzania przez turystów. Najslłynniejszym jest Skansen Archeologiczny Karpacka Trojka zlokalizowany w Trzciny. Miejsce, w którym powstał należy do najważniejszych stanowisk archeologicznych w Polsce. Został utworzony w celu ochrony oraz udostępniania grodziska turystom, jako oddział Muzeum Podkarpackiego w Krośnie. Karpacka Troja jest oryginalnym połączeniem tradycyjnej formy skansenu oraz nowoczesnej placówki muzealnej.

Kompleks składa się z zabytkowego grodziska, nowoczesnego pawilonu wystawowego, parku archeologicznego, sektora hodowlanego, poletek eksperymentalnych i platformy widokowej. W pawilonie znajduje się zaaranżowana ekspozycja oraz wyświetlany jest film o Karpackiej Troi. W parku archeologicznym zrekonstruowano osadę kultury Otomani-Füzesabony sprzed 3,5 tysiąca lat oraz wioskę słowiańską z IX wieku i kuźnię. Na terenie parku znajduje się infrastruktura edukacyjna, plac festiwalowy oraz sektor hodowlany. Na grodzisku zrekonstruowano ponad 200 metrów wałów obronnych, dwie bramy prowadzące do grodu (z epoki brązu i wczesnego średniowiecza) oraz sześć chat. Zwiedzanie Skansenu zamyka platforma widokowa.

Rysunek 6. Skansen Karpacka Troja

Źródło: <https://karpackatroja.pl>

Kolejnym zabytkiem Gminy Jasło jest kościół p.w. św. Doroty w Trzcinicy z 1551 roku. Jest to gotycki kościół. Charakterystyczną cechą świątyni jest wyjątkowa wysmukłość i harmonijność proporcji. Kościół został wzniesiony z ciosanego drewna jodełkowego o konstrukcji zrębkowej. Prezbiterium kościoła jest prostokątne, trójbocznie zamknięte. Zakrystia przylega do prezbiterium od strony północnej na planie wydłużonego prostokąta. Wnętrze oświetlone oknami tylko od strony południowej i wschodniej. Kościół posiada dodatkowe okno w południowo-wschodniej absydzie, zaszalowane w czasach nowożytnych.

Na terenie Gminy Jasło znajdują się dwa szlaki turystyczne:

- Przybówka – Krajowice – Trzcinica – Skołyżyn – Świącany. Jest to międzygminny, spacerowy szlak turystyczny, którego trasa biegnie przez cztery gminy – Wojaszówkę, Jasło, Kołaczyce

i Skołyszyn, a także obrzeżami Gminy Frysztak i Miasta Jasła. Długość szlaku wynosi 56 km, czas przejście 17 godzin. Z trasy szlaku roztacza się widok na ogromne przestrzenie Pogórzy i Beskidów.

- Gorajowice – Babia Góra – Warzyce. Niebieski szlak im. Konstytucji 3-Maja „Gorajowice – Babia Góra (387 m) – Warzyce” jest szlakiem pieszym o charakterze ścieżki i trasy konnej. Powstał w latach 90. XX w. Szlak liczy 7,5 km, z czego większość stanowią drogi leśne i szutrowe.

Region jasielski nazywany jest „stolicą odrodzonego polskiego winiarstwa”. Od lat 80 zaczął się rozwój winiarstwa, wraz z którym powstało Jasielskie Stowarzyszenie Winiarzy. Rozwinęła się enoturystyka. Powstał Jasielski Szlak Winiarzy, atrakcja, której elementem przewodnim jest wino. Szlak obejmuje szesnaście winnic rozmieszczonych w okolicach Jasła. Cztery z nich znajdują się na terenie Gminy Jasło.

3.7. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Na terenie Gminy Jasło obowiązuje 58 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują swym zasięgiem 132 ha, co stanowi 1,4 % powierzchni gminy. Plany zostały uchwalone na przestrzeni lat 1998 – 2019. W roku 2020 podjęto uchwałę o uchwaleniu miejscowego planu Trzcinica-I dla budownictwa mieszkaniowego z usługami towarzyszącymi. Planem będzie objęty obszar około 13 ha. Obecnie jest w fazie opracowania.

W poszczególnych miejscowościach ilość planów przedstawia się następująco:

1. **Bierówka** – 4 miejscowe plany z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe,
2. **Brzyście** – 2 miejscowe plany z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe,
3. **Chrzęstówka** – 1 miejscowy plan z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową,
4. **Gorajowice** – 1 miejscowy plan z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową,
5. **Jareniówka** – 2 miejscowe plany z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową,
6. **Kowalowy** – 2 miejscowe plany z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową i terenu sportowo – rekreacyjnego,
7. **Łaski Sobniów** – 1 miejscowy plan z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową,
8. **Niegotowice** – 2 miejscowe plany z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową i trasy linii elektroenergetycznej 110KV,
9. **Niepla** – 1 miejscowy plan z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową,
10. **Opacie** – 1 miejscowy plan z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową,
11. **Osobnica** – 7 miejscowych planów z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową,
12. **Szebnie** – 9 miejscowych planów (w tym: 5 pod zabudowę mieszkaniową z usługami, 1 pod pobór żwiru, 1 jako teren rozbudowy cmentarza oraz 2 pod zabudowę usługową i tereny usług komercyjnych wraz z terenem komunikacji publicznej),
13. **Trzcinica** – 5 miejscowych planów z przeznaczeniem pod zabudowę (teren rozbudowy szkoły, dla terenu skansenu archeologicznego i budownictwa mieszkaniowego),
14. **Warzyce** – 7 miejscowych planów z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową i usługi oraz 1 dla terenu tartaku,
15. **Wolica** – 2 miejscowe plany z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową,
16. **Zimna Woda** – 3 miejscowe plany (w tym: 2 pod budownictwo mieszkaniowe z usługami i 1 teren usług – działalności handlowej i produkcyjnej,

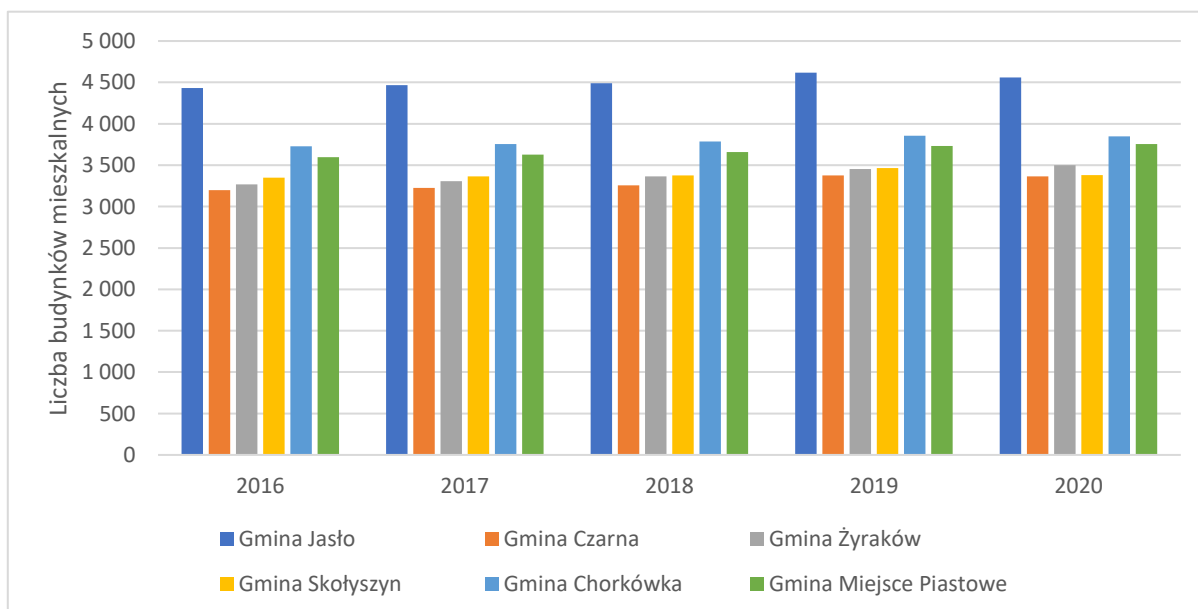
17. **Żółków** – 7 miejscowych planów z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową (6) i 1 teren poboru żwiru,
18. **Chrzastówka-Niepla** – 1 miejscowy plan dla linii dwutorowej elektroenergetycznej 110KV,
19. **Trzcinica I** – 1 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla budownictwa mieszkaniowego i usług towarzyszących – w fazie opracowania.

W Gminie obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jasło uchwalonym przez Radę Gminy Jasło Uchwała Nr XV/86/2011 z dnia 30 września 2011 z późniejszymi zmianami. Z uwagi na konieczność opracowania MPZP dla linii dwutorowej elektroenergetycznej Chrzastówka-Niepla uchwalono trzecią zmianę studium (Uchwała Rady Gminy Jasło Nr LXVIII/433/2018 z dnia 18 lipca 2018r).

Biorąc pod uwagę rosnące zainteresowanie budownictwem mieszkaniowym jednorodzinnym należałoby wziąć pod uwagę opracowanie kolejnej zmiany studium z uwzględnieniem poszerzenia terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz usług nieuciążliwych dla środowiska, z uwagi na wykorzystanie powyżej wymienionych obowiązujących miejscowych planów w 90%.

W skład Gminy Jasło wchodzi 18 miejscowości, które tworzą 17 jednostek pomocniczych – sołectw (miejscowości Łaski i Sobniów tworzą jedno sołectwo). Sołectwa wchodzące w skład Gminy Jasło to: Bierówka, Brzyście, Chrzastówka, Gorajowice, Jareniówka, Kowalowy, Łaski-Sobniów, Niegotowice, Niepla, Osobnica, Opacie, Szebnie, Trzcinica, Warzyce, Wolica, Zimna Woda i Żółków.

Liczba budynków mieszkalnych a terenie Gminy Jasło rośnie w latach 2016-2019. Spadek o 56 budynki mieszkalne nastąpił w roku 2020. W porównaniu do innych gmin, liczba budynków w Gminie Jasło najwyższa. Ma to związek z liczebnością gminy – Gmina Jasło posiada najwięcej mieszkańców z wszystkich analizowanych gmin.

Wykres 19. Budynki mieszkalne w Gminie Jasło i gminach referencyjnych w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Innym wskaźnikiem, który może prezentować aktywność budowlaną mieszkańców jest liczba oddanych do użytku mieszkań (który dotyczy zarówno zabudowy jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej). Wskaźnik ten w Gminie Jasło w latach 2016-2020 wynosił od 27 do 45 (średnio 37). Był to średni wskaźnik ze wszystkich analizowanych gmin. Najwyższy wskaźnik osiągnęła Gmina Żyraków (średnio 54,2), a najniższy Gmina Skołyszyn (średnio 21).

3.8. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo na terenie Gminy Jasło zapewnione jest poprzez wyspecjalizowane instytucje: Policję oraz Ochotniczą Straż Pożarną. Na terenie gminy funkcjonuje dwanaście jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Są to:

- Ochotnicza Straż Pożarna Bierówka,
- Ochotnicza Straż Pożarna Chrzastówka,
- Ochotnicza Straż Pożarna Gorajowice,
- Ochotnicza Straż Pożarna Łaski,
- Ochotnicza Straż Pożarna Niepla,
- Ochotnicza Straż Pożarna Osobnica,
- Ochotnicza Straż Pożarna Szebnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna Trzcinica,
- Ochotnicza Straż Pożarna Warzyce,
- Ochotnicza Straż Pożarna Wolica,
- Ochotnicza Straż Pożarna Zimna Woda,
- Ochotnicza Straż Pożarna Żółków „Florian”.

Trzy jednostki włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczego: OSP Osobnica, OSP Trzcinica i OSP Warzyce. Wyposażenie jednostek stanowi 21 samochodów specjalnych, w tym 3 typu ciężkiego, 8 typu średniego i 10 typu lekkiego. Ochotnicze Straże Pożarne realizują swoją działalność w pomieszczeniach budynków komunalnych Gminy Jasło.

Jednym z podstawowych zadań OSP, które wynikają ze statutu jest prowadzenie działań mających na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych w czasie pożarów oraz innych zdarzeniach niebezpiecznych i klęskach. W największej liczbie akcji brały udział OSP Trzcinica (269 udziałów w akcjach) oraz OSP Warzyce (239 udziałów w akcjach).

Tabela 10 Udział poszczególnych jednostek OSP Gminy Jasło w działaniach ratowniczo-gaśniczych w 2020 roku

Nazwa OSP	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarm fałszywy	Ogółem
OSP Bierówka	6	22	1	29
OSP Chrzastówka	3	57	0	60
OSP Gorajowice	0	36	0	36
OSP Łaski	8	23	0	31
OSP Niepla	6	49	1	56
OSP Osobnica	48	101	0	149
OSP Szebnie	7	42	0	49
OSP Trzcinica	16	252	1	269

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

OSP Warzyce	24	215	0	239
OSP Wolica	1	44	0	45
OSP Zimna Woda	3	63	0	66
OSP Żółków "Florian"	0	21	0	21

Źródło: Raport o stanie Gminy Jasło za 2020 rok.

Liczba miejscowych zagrożeń zaobserwowanych w Gminie Jasło w latach 2019-2020 była wyższa od liczby miejscowych zagrożeń w pozostałych z analizowanych gmin. W 2020 roku na terenie Gminy Jasło doszło do 464 zdarzeń związanych z opadami deszczu. Zdarzenia te były wynikiem powodzi, która miała miejsce w 2020 roku. Powódź dotknęła także Gminę Skołyszyn, w której wystąpiło 227 miejscowych zagrożeń związanych z opadami deszczu. W Gminie Jasło duża liczba zgłoszeń (72) miała związek z silnymi wiatrami.

Tabela 11. Miejsce zagrożenia wg rodzaju

Nazwa	silne wiatry		opady śniegu		opady deszczu		w komunikacji		medyczne	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Gmina Jasło	63	72	0	1	182	464	34	29	15	14
Gmina Czarna	38	31	1	0	75	6	35	21	12	105
Gmina Żyraków	24	26	3	0	106	7	21	25	1	5
Gmina Skołyszyn	63	57	0	1	120	227	18	11	9	42
Gmina Chorkówka	21	34	2	0	108	12	23	19	6	11
Gmina Miejsce Piastowe	29	39	0	0	66	33	37	21	6	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej, liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w Gminie Jasło wzrosła w roku 2020. W porównaniu z gminami referencyjnymi, liczbę zdarzeń w Gminie Jasło w 2020 roku można określić jako bardzo wysoką.

Tabela 12. Zdarzenia według rodzaju w latach 2019 i 2020

Nazwa	Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1000 ludności		Pożary przypadające na 1000 ludności		Miejscowe zagrożenia na 1000 ludności	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Gmina Jasło	27	67	7	6	20	61
Gmina Czarna	18	19	4	4	14	16
Gmina Żyraków	17	13	4	5	14	8
Gmina Skołyszyn	26	44	6	6	20	38
Gmina Chorkówka	31	21	15	12	15	8

Gmina Miejsce Piastowe	19	15	5	3	14	11
-------------------------------	----	----	---	---	----	----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W 2019 roku na terenie Gminy Jasło miało miejsce 35 interwencji podczas których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie wyniosła 45, a liczba osób stosujących przemoc w rodzinie wyniosła 35 (w tym 21 osób stosujących przemoc będących pod wpływem alkoholu).

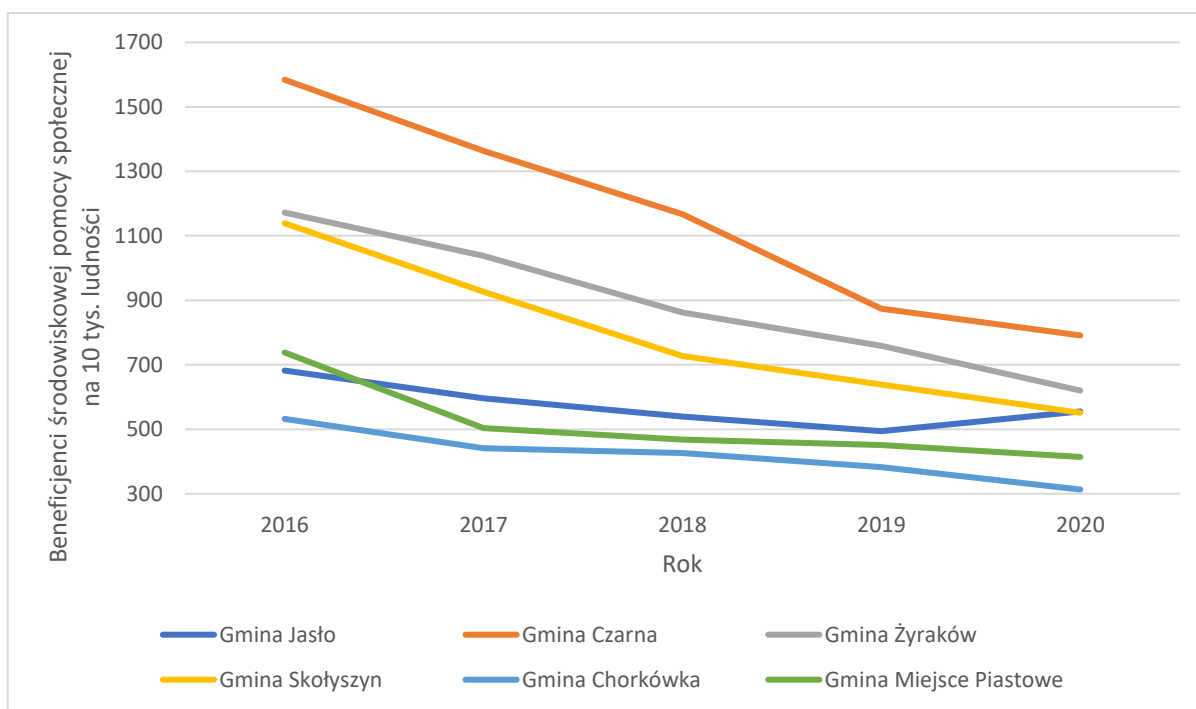
3.9. Polityka społeczna

Zadania Gminy Jasło w zakresie opieki społecznej realizowane są poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle. W 2020 roku GOPS w Jaśle objął pomocą społeczną łącznie 525 rodzin, z czego 498 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu:

- pomocy społecznej,
- świadczeń rodzinnych,
- świadczeń wychowawczych w ramach programu „Rodzina 500 plus”,
- świadczenia „Dobry start”,
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- wspierania rodziny, w tym działań na rzecz wsparcia rodzin wielodzietnych,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.

Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Jasło w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców spadała (rokrocznie) w latach 2016-2019 od poziomu 682 osób do 494 osób. W porównaniu do innych gmin, liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Jasło kształtuje się na średnim poziomie. Najwięcej beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności zamieszkuje Gminę Czarna (791 osób na 10 tys. osób), najmniej Gminę Chorkówka (313 osób na 10 tys. osób).

Wykres 20. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Widoczna jest spadkowa tendencja ilości rodzin objętych wsparciem z systemu świadczeń rodzinnych. Wynika to z poprawy warunków bytowych oraz faktu, że w starzejącym się społeczeństwie mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym otrzymują wypracowane przez siebie świadczenia i nie kwalifikują się do korzystania z zasiłków wypłacanych przez GOPS.

Tabela 13. Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu świadczeń rodzinnych

Przyczyna udzielenia świadczenia	Liczba rodzin w 2019	Liczba rodzin w 2020
Zasiłki rodzinne	708	598
Zasiłki pielęgnacyjne	550	515
Świadczenia pielęgnacyjne	100	114
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	119	98
Specjalny zasiłek opiekuńczy	23	22
Świadczenie rodzicielskie	87	78
Zasiłek dla opiekuna	20	18
"Za życiem"	5	2

Raport o stanie Gminy Jasło za 2020 r.

W 2020 roku Gmina Jasło realizowała zadania z zakresu ochrony zdrowia poprzez Samodzielny Publiczny Miejsko-Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jasle. Zakład posiada następujące przychodnie:

- w Jasle przy ul. Mickiewicza,

- w Jasle przy ul. Baczyńskiego,
- w Jasle przy ul. 3 Maja,
- w Osobnicy,
- w Szebniach

oraz dwa gabinety rehabilitacji: w Osobnicy i Bierówce.

Najwięcej przychodni podlegających samorządowi terytorialnemu występuje w Gminie Miejsce Piastowe (8 przychodni), a najmniej na terenie Gminy Czarna (1 przychodnia).

Tabela 14. Przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Jasło	3	3	3	2	2
Gmina Czarna	1	1	1	1	1
Gmina Żyraków	3	3	3	3	3
Gmina Skołyszyn	3	3	3	2	2
Gmina Chorkówka	4	4	4	4	4
Gmina Miejsce Piastowe	7	7	7	7	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba udzielonych porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Jasło zmniejszała się na przestrzeni lat 2016-2020, osiągając w 2020 r. poziom 16 815 porad. W porównaniu do gmin referencyjnych liczba udzielanych porad jest bardzo niska. Jest to związane z tym, że część mieszkańców dojeżdża do przychodni, które znajdują się w Jasle.

Tabela 15. Liczba udzielonych porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Jasło	17 058	16 615	16 748	16 568	16 815
Gmina Czarna	46 862	39 920	37 806	39 504	37 540
Gmina Żyraków	40 294	41 075	42 859	43 636	41 394
Gmina Skołyszyn	46 026	44 674	40 017	43 202	40 679
Gmina Chorkówka	53 890	55 582	57 434	57 376	53 201
Gmina Miejsce Piastowe	68 539	66 504	62 201	94 733	63 032

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

3.10. Edukacja i wychowanie

Jednym z głównym czynnikiem rozwoju społecznego gminy jest zaspokojenie potrzeb edukacyjnych jej mieszkańców. W 2020 roku Gmina Jasło była organem prowadzącym dla następujących szkół:

1. Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Jareniówce,
2. Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Niepli,
3. Szkoły Podstawowej im. Macieja Rataja w Opaciu,
4. Szkoły Podstawowej Nr 1 im. św. Jana Kantego w Osobnicy,
5. Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Wincentego Witosa w Osobnicy,

6. Szkoły Podstawowej im. Stefanii Sempołowskiej w Szebniach,
7. Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Trzcinity,
8. Szkoły Podstawowej im. ks. Piotra Skargi w Warzycach.

We wszystkich wyżej wymienionych szkołach zorganizowano oddziały przedszkolne. Na terenie Gminy działają dwie placówki wychowania przedszkolnego prowadzone przez inne podmioty, dla których Gmina Jasło jest organem rejestrującym: Ochronka Zgromadzenia Sióstr BDNP – Niepubliczne Przedszkole w Szebniach oraz Niepubliczne Przedszkole Maluszkowo w Osobnicy.

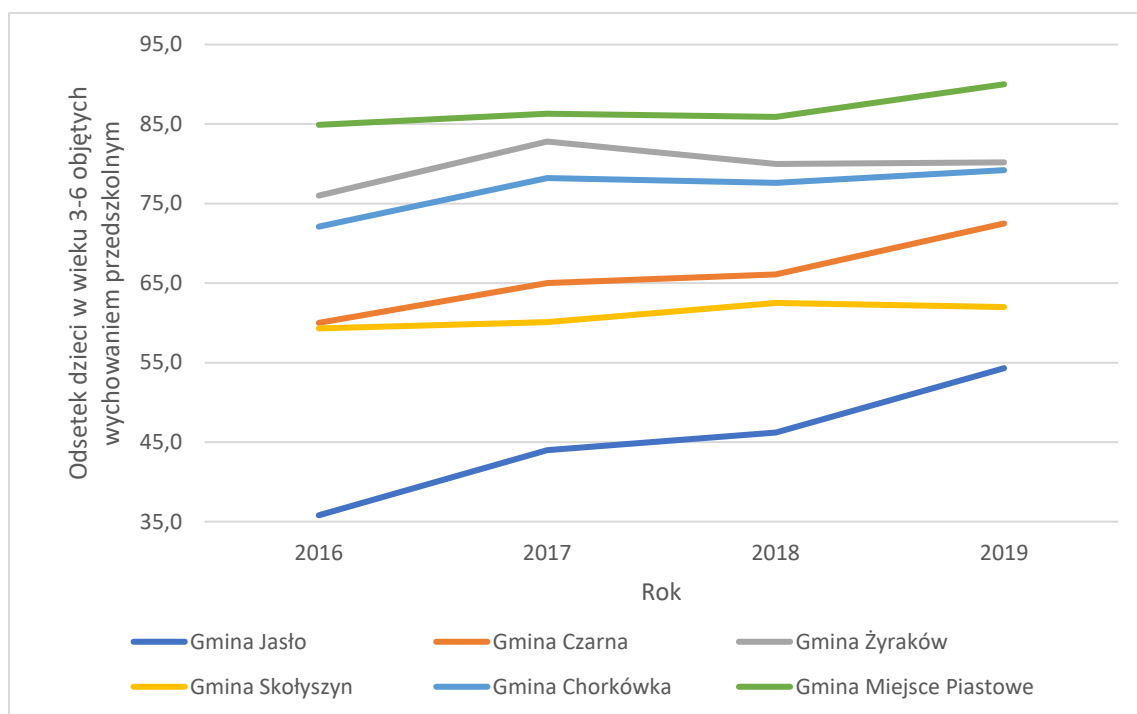
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Jasło w latach 2016-2019 (brak danych Głównego Urzędu Statystycznego dot. roku 2020) wahała się pomiędzy 234 a 287 dziećmi. W porównaniu do pozostałych analizowanych gmin liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Jasło jest niska. W 2019 roku mniej dzieci objętych było wychowaniem przedszkolnym tylko w Gminie Skołyszyn (276 dzieci).

Tabela 16. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Gmina Jasło	234	271	268	287
Gmina Czarna	343	349	341	393
Gmina Żyraków	425	483	465	471
Gmina Skołyszyn	311	300	295	276
Gmina Chorkówka	422	417	381	404
Gmina Miejsce Piastowe	461	449	460	459

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Jasło wzrastał w latach 2016-2019 – od 35,8% w roku 2016 do 54,3% w 2019 r. Odsetek ten można określić jako bardzo niski w stosunku do gmin referencyjnych. Najwyższy wskaźnik osiągała Gmina Miejsce Piastowe, gdzie w 2019 roku 90% dzieci w wieku 3-6 lat objętych było wychowaniem przedszkolnym.

Wykres 21. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych w Gminie Jasło rosła od roku 2016 do roku 2018. W 2019 roku nastąpił spadek liczby uczniów o 30 uczniów. Porównując z innymi gminami, do placówek na terenie Gminy Jasło uczęszcza najmniej uczniów.

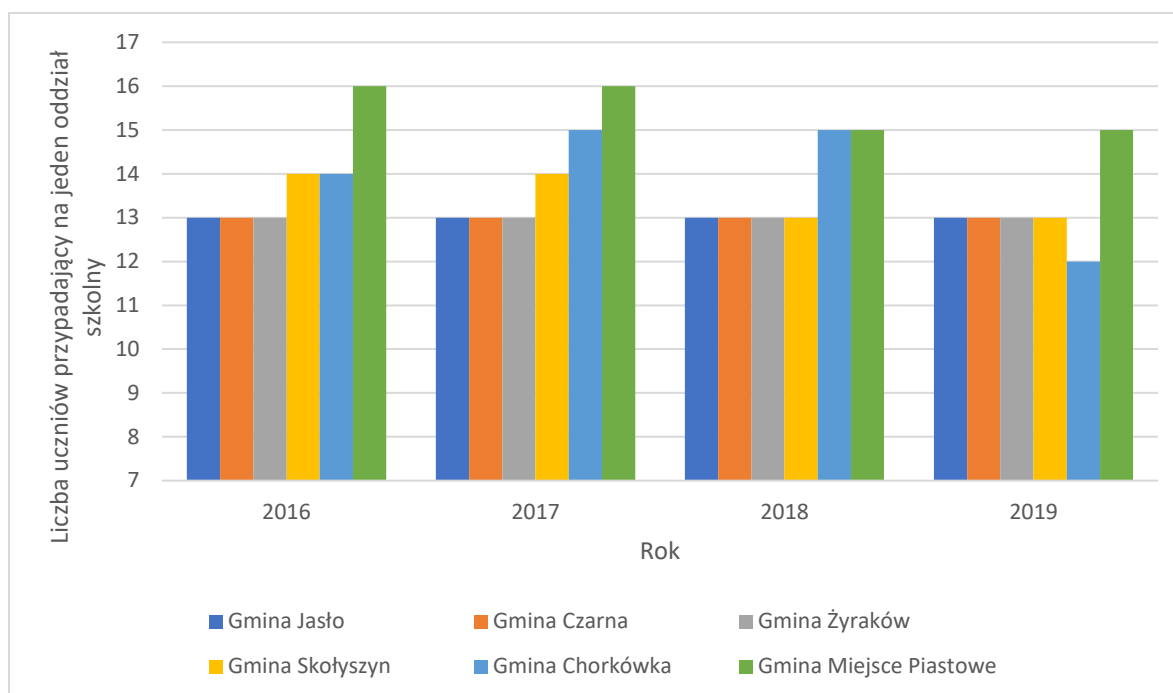
Tabela 17. Liczba dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Gmina Jasło	656	735	834	804
Gmina Czarna	711	846	969	954
Gmina Żyraków	801	927	1046	1052
Gmina Skołyszyn	735	828	947	942
Gmina Chorkówka	880	999	1124	1096
Gmina Miejsce Piastowe	769	887	997	1016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Według danych Systemu Informacji Oświatowej na dzień 30 września 2020 roku do wszystkich szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Jasło uczęszczało łącznie 826 uczniów. Największą liczbę uczniów odnotowuje się w Szkole Podstawowej nr 1 w Osobnicy (189 uczniów) oraz w Szkole Podstawowej w Szebniach (138 uczniów).

Liczba uczniów przypadających na jeden oddział w szkołach podstawowych w Gminie Jasło w latach 2016-2019 wynosił 13 uczniów i była to liczba analogiczna do wartości Gminy Czarna i Gminy Żyraków.

Wykres 22. Liczba uczniów przypadających na jeden oddział szkolny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W tabeli poniżej przedstawiono współczynnik skolaryzacji w szkołach podstawowych w analizowanych gminach (lata 2016-2019) w podziale na wartość współczynnika brutto i netto. Zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego (<https://stat.gov.pl/>):

- „współczynnik skolaryzacji netto np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę uczniów szkół podstawowych w wieku 7-15 lat (wiek przypisany do tego poziomu) na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-15 lat według stanu w dniu 31 XII tego samego roku; wynik podajemy w ujęciu procentowym”,
- „współczynnik skolaryzacji brutto np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę wszystkich uczniów szkół podstawowych bez względu na wiek na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-15 lat (wiek przypisany do tego poziomu) według stanu w dniu 31 XII tego samego roku; wynik podajemy w ujęciu procentowym”.

W Gminie Jasło zanotowano spadek współczynnika skolaryzacji brutto o około 3,5 punktu procentowego w latach 2016-2019. W porównaniu z pozostałymi z analizowanych gmin, wskaźnik skolaryzacji w Gminie Jasło jest na bardzo niskim poziomie. Znaczna część uczniów z terenu gminy dojeżdża do szkół do innych miejscowości, w szczególności do miasta Jasło.

Tabela 18. Współczynnik skolaryzacji w latach 2016-2019 w Gminie Jasło i gminach referencyjnych

	Współczynnik skolaryzacji w 2016 r.		Współczynnik skolaryzacji w 2017 r.		Współczynnik skolaryzacji w 2018 r.		Współczynnik skolaryzacji w 2019 r.	
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
Gmina Jasło	63,75	61,35	60,48	58,00	60,93	60,43	60,19	57,64
Gmina Czarna	83,26	81,90	81,57	82,17	81,15	81,32	81,23	81,65
Gmina Żyraków	81,73	81,10	80,34	82,12	81,22	80,75	80,34	81,96

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Gmina Skołyszyn	94,11	90,00	90,88	89,12	91,81	89,67	90,69	88,64
Gmina Chorkówka	91,67	89,36	88,50	86,09	88,23	88,37	87,80	85,70
Gmina Miejsce Piastowe	90,68	90,70	90,55	90,79	89,74	90,08	89,83	90,34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Jasło są na średnim poziomie w porównaniu z wynikami w pozostałych analizowanych gminach. Porównanie z ogólnopolskimi wynikami wygląda następująco:

- język polski: w Gminie Jasło osiągnięto średni wynik 62% i jest to wynik wyższy od ogólnopolskiego, wynoszącego 60%;
- język angielski: wynik osiągnięty przez gminę jest niski w stosunku do wyników ogólnopolskich (58% w Gminie Jasło, 66% w Polsce);
- matematyka: ósmoklasiści w Polsce uzyskali średnio 47% punktów możliwych do zdobycia, zaś uczniowie Gminy Jasło 48% punktów.

Tabela 19. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Jasło i gminach referencyjnych (rok 2020/2021)

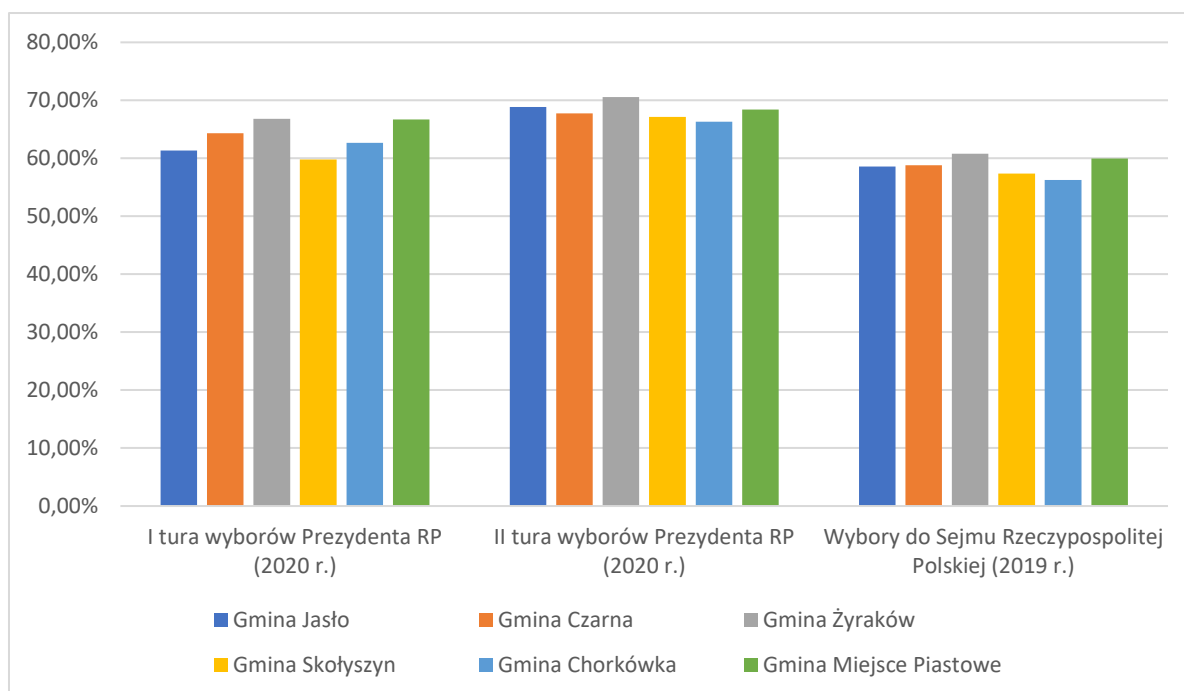
	Język polski		Matematyka		Język angielski	
	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	liczba zdających	wynik średni (%)
Gmina Jasło	83	62	83	48	83	58
Gmina Czarna	72	60	72	46	70	57
Gmina Żyraków	129	59	130	43	130	59
Gmina Skołyszyn	124	63	124	48	124	63
Gmina Chorkówka	121	58	121	43	121	57
Gmina Miejsce Piastowe	103	61	103	52	103	66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Na terenie Gminy Jasło nie występują szkoły ponadpodstawowe. Najbliższe tego typu szkoły znajdują się w Jaśle.

3.11. Kapitał społeczny

Aktywność wyborcza w gminie stanowi jeden z podstawowych przejawów aktywności społecznej. Biorąc pod uwagę wybory na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r., w pierwszej turze była o kilka procent niższa od średniej krajowej (średnia dla Gminy Jasło wyniosła 61,35%, a dla Polski 64,51%), zaś w drugiej turze była minimalnie wyższa (średnia dla Gminy Jasło wyniosła 68,84%, a dla Polski 68,18%). W przypadku wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej frekwencji w Gminie Jasło wyniosła 58,58% i była niższa od średniej dla Polski (61,74%).

Wykres 23. Frekwencja wyborcza w Gminie Jasło i gminach referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Ogólnie można stwierdzić, że mieszkańcy Gminy Jasło charakteryzują się średnią aktywnością obywatelską. Wysoka aktywność obywatelska może przekładać się zaś na aktywne angażowanie się mieszkańców w przedsięwzięcia dla nich istotne.

Gmina Jasło realizuje zadania publiczne na rzecz swoich mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Uchwałą nr XVII/128/2019 Rady Gminy Jasło z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie uchwalenia Programu współpracy Gminy Jasło z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2020 rok.

Gmina przyznała siedem dotacji na zadania publiczne w trybie tzw. „małych grantów”, które zostały zrealizowane w sferze: działalności na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, ochrony i promocji zdrowia, a także podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości, rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.

Dotacje celowe udzielono następującym takim organizacjom, jak:

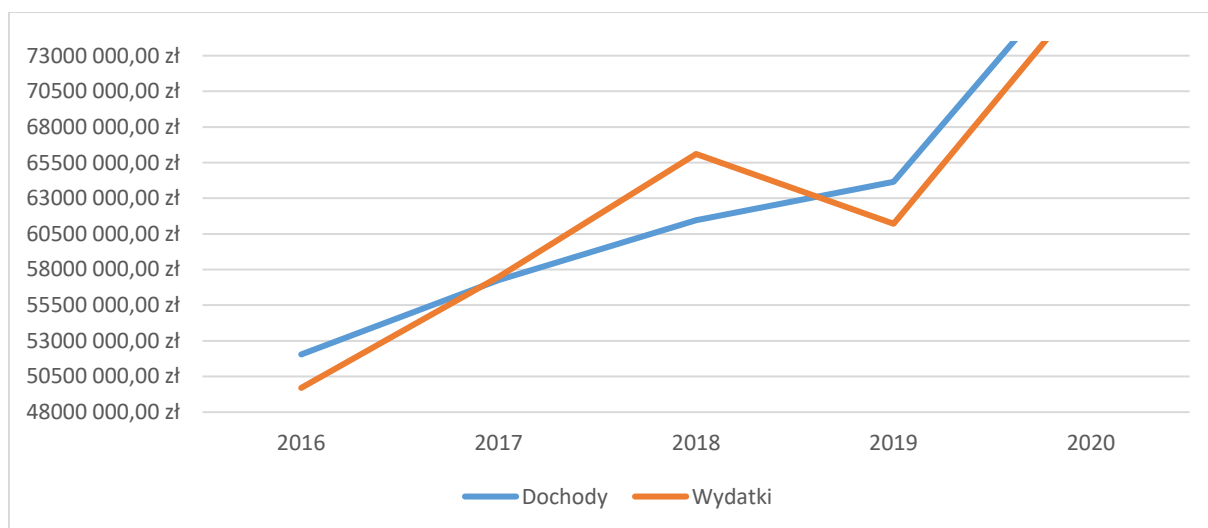
- Polski Związek Niewidomych, Okręg Podkarpacki Koło Powiatowe w Jaśle,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Powiatowy Jasło,
- Regionalne Stowarzyszenie Rozwoju Kultury w Osobnicy,
- Stowarzyszenie Rozwoju Kultury Ludowej Ziemi Jasielskiej w Trzciny,

- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Podkarpackie”.

3.12. Finanse samorządowe

Dochody i wydatki budżetu Gminy Jasło w badanym okresie zmieniały się nierównomiernie. Wzrost dochodów odnotowano w każdym z analizowanych lat. Jeśli chodzi zaś o zmiany wydatków – w roku 2019 nastąpił spadek wydatków o ok. 7% w stosunku do roku poprzedniego. W pozostałych latach odnotowywano wzrost wydatków. Największy wzrost dochodów ogółem wystąpił w roku 2020 i wyniósł ok. 25%, największy wzrost wydatków również w roku 2020 – na poziomie ok. 27%. Wielkość dochodów ogółem i wydatków ogółem w ostatnim z badanych lat wyniósł, odpowiednio, ok. 154,3% i ok. 156,7% dochodów i wydatków z pierwszego roku analizowanego okresu.

W badanym okresie deficyt budżetowy wystąpił w 2017 i 2018 roku i wyniósł ok. 221 tys. zł w 2017 i ok. 4,6 mln zł w 2018 r., w pozostałych latach występowała nadwyżka budżetowa – od ok. 2,3 mln zł w 2016 r. do ok. 2,9 mln zł w 2019 r.

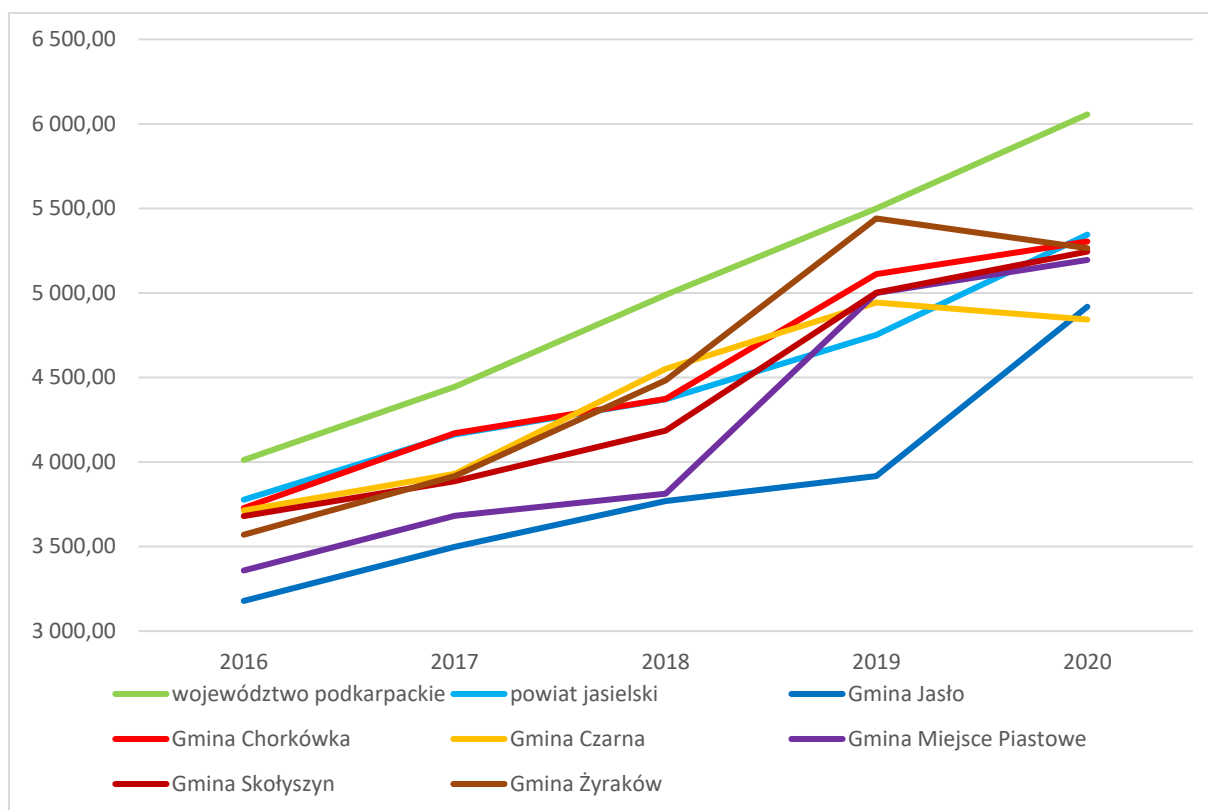

Wykres 24. Dochody i wydatki budżetowe w Gminie Jasło w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Dochody budżetu Gminy Jasło w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2016-2020 wzrosły od 3 178,57 zł w 2016 r. do 4 918,39 zł w 2020 r. Na tle gmin referencyjnych były to najniższe ze wszystkich dochodów – jedynie w roku 2020 niższe dochody osiągnęła Gmina Czarna. Dochody Gminy Jasło odbiegały od średniej dla powiatu jasielskiego – w roku 2020 dochody na 1 mieszkańca w powiecie wyniosły 5 344,86, tj. o 426,47 zł mniej niż w Gminie Jasło.

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

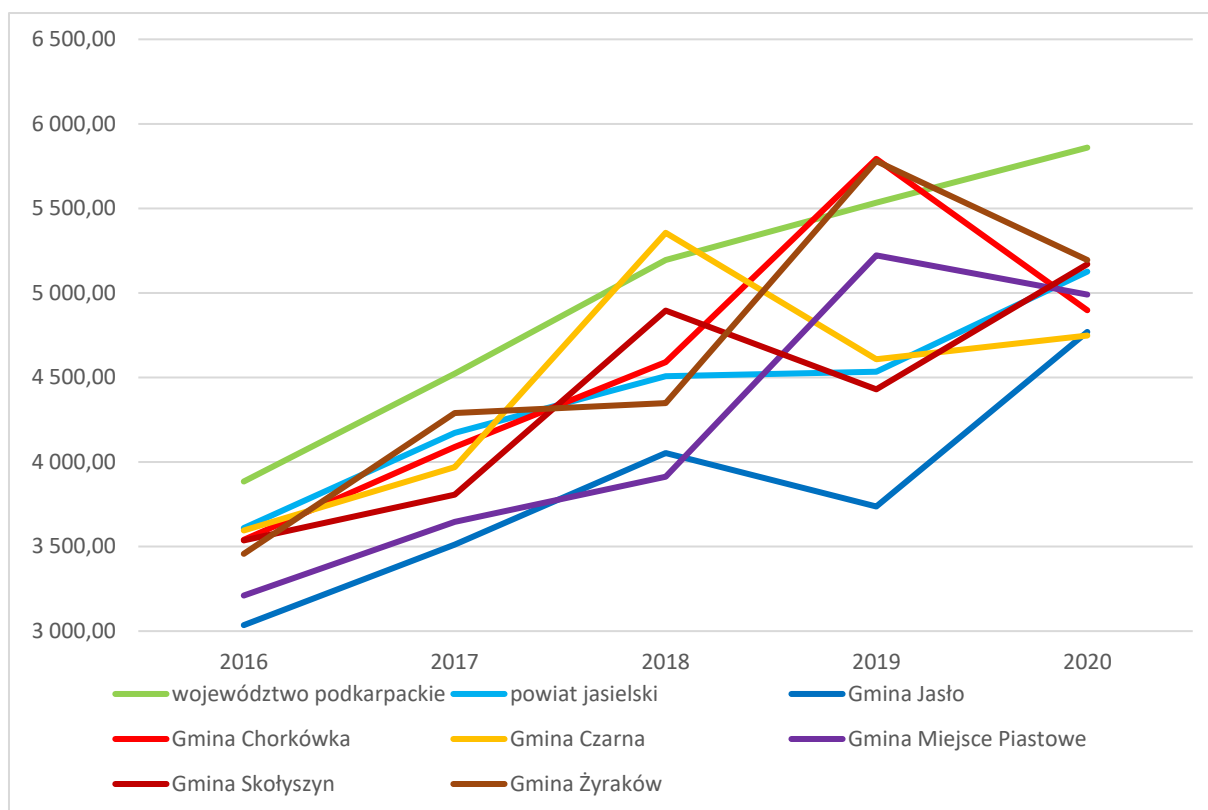

Wykres 25. Dochody na 1 mieszkańca w Gminie Jasło i gminach referencyjnych, powiecie jasielskim i województwie podkarpackim w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Wzrost wydatków budżetowych na 1 mieszkańca w Gminie Jasło następował w latach 2017-2018 i 2020, w roku 2019 nastąpił zaś spadek wydatków na jednego mieszkańca w stosunku do lat poprzednich. Całościowo odnotowano wzrost wydatków na 1 mieszkańca od 3 035,32 zł w 2016 r. do 4 769,67 zł w 2020 r.

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Wykres 26. Wydatki na 1 mieszkańca w Gminie Jasło i gminach referencyjnych, powiecie jasielskim i województwie podkarpackim w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W lipcu 2016 r. w działach klasyfikacji budżetowej wyodrębniono kategorię pn. „Rodzina”, która obejmuje m.in. dotacje celowe na realizację świadczenia wychowawczego w ramach Programu Rodzina 500+. Główne źródła dochodów budżetowych Gminy Jasło stanowią dochody z dokonywanych rozliczeń oraz dochody związane z prowadzoną polityką prorodzinną (w latach 2017-2020 sklasyfikowaną w dziale „Dział 855 – Rodzina”, zaś w roku 2016 w dziale „Dział 852 – Pomoc społeczna”), a także dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej.

Tabela 20. Dochody budżetowe ogółem Gminy Jasło według klasyfikacji budżetowej w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	52 045 845,32 zł	57 270 427,14 zł	61 463 124,64 zł	64 159 806,90 zł	80 317 292,25 zł
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	168 228,42 zł	163 966,38 zł	191 832,81 zł	246 690,81 zł	294 710,40 zł
Dział 020 - Leśnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Dział 500 - Handel	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 600 - Transport i łączność	475 322,93 zł	526 823,10 zł	1 448 842,60 zł	914 602,21 zł	3 598 161,27 zł
Dział 630 - Turystyka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	291 417,06 zł	272 120,38 zł	440 852,50 zł	300 779,67 zł	298 316,46 zł
Dział 710 - Działalność usługowa	33 846,41 zł	99 590,81 zł	75 289,97 zł	137 462,72 zł	63 247,15 zł
Dział 720 - Informatyka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 750 - Administracja publiczna	105 928,12 zł	120 252,62 zł	84 621,91 zł	293 665,33 zł	344 550,21 zł
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	18 269,86 zł	3 392,00 zł	194 915,02 zł	201 868,16 zł	178 938,12 zł
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 500,00 zł
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,00 zł	0,00 zł	34 700,85 zł	10 862,26 zł	268 859,94 zł
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	11 736 754,79 zł	13 538 776,09 zł	14 684 900,04 zł	15 971 685,48 zł	16 234 758,60 zł
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 758 - Różne rozliczenia	17 873 918,20 zł	18 028 674,39 zł	18 414 017,52 zł	20 040 228,46 zł	23 605 625,38 zł
Dział 801 - Oświata i wychowanie	485 380,54 zł	702 497,40 zł	2 950 086,54 zł	826 272,42 zł	845 450,38 zł
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 852 - Pomoc społeczna	17 331 380,80 zł	2 204 988,70 zł	2 338 196,73 zł	1 606 799,90 zł	6 388 498,17 zł
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	360 910,93 zł	268 174,40 zł	234 902,40 zł	149 495,09 zł	199 811,68 zł
Dział 855 - Rodzina	0,00 zł	17 886 045,16 zł	17 914 170,66 zł	20 839 924,99 zł	24 589 434,33 zł
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 092 841,91 zł	3 360 810,59 zł	2 094 478,49 zł	2 387 846,93 zł	3 305 482,09 zł

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	71 645,35 zł	93 870,08 zł	361 316,60 zł	231 622,47 zł	99 948,07 zł
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 926 - Kultura fizyczna	0,00 zł	445,04 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Strukturę dochodów Gminy Jasło na tle gmin referencyjnych przedstawiono dla roku 2020 w poniższej tabeli. Analogicznie do gmin referencyjnych, największy udział w dochodach Gminy Jasło miały pozycje związane z polityką prorodzinną oraz dokonywaniem różnych rozliczeń, a w dalszej kolejności dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek.

Stosunkowo wysoki poziom dochodów odnotowano dla pozycji związanej z pomocą społeczną – dochody z tego tytułu stanowiły w Gminie Jasło prawie 8% dochodów ogółem, zaś w pozostałych gminach nie przekraczały one 4%. Wysoki poziom miały również dochody związane z transportem i łącznością – ok. 4,5%. Najbliższy poziom w tym zakresie odnotowano w Gminie Miejsce Piastowe (ok. 4%), pozostałe zaś gminy wykazywały dochody na poziomie od 0,6% do 1,6% dochodów ogółem.

Tabela 21. Dochody budżetowe ogółem Gminy Jasło oraz gmin referencyjnych według klasyfikacji budżetowej (2020 r.)

	Gmina Jasło	Gmina Chorkówka	Gmina Czarna	Gmina Miejsce Piastowe	Gmina Skołyszyn	Gmina Żyraków
Ogółem	80 317 292,25	71 425 277,49	63 741 445,93	71 147 871,60	65 581 961,78	75 019 749,60
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	294 710,40	397 997,67	373 130,91	251 490,88	241 863,85	2 120 097,09
Dział 020 - Leśnictwo	0,00	1 232,94	1 994,37	557,84	0,00	0,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00	0,00	0,00	2 099,60	0,00
Dział 500 - Handel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	3 598 161,27	437 386,79	639 378,04	2 898 715,10	1 059 869,39	970 238,95
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	298 316,46	1 488 927,76	396 572,06	229 113,93	217 873,39	5 116 135,23
Dział 710 - Działalność usługowa	63 247,15	0,00	4 000,00	40 819,45	0,00	0,00

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Dział 720 - Informatyka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 730 - Nauka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	344 550,21	201 875,48	353 094,55	142 567,08	243 031,50	132 496,72
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	178 938,12	132 004,00	125 158,37	99 158,00	113 523,04	138 374,90
Dział 752 - Obrona narodowa	1 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	268 859,94	11 737,82	2 349,07	5 018,54	341 549,76	252 230,62
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	16 234 758,60	13 654 425,72	12 825 284,89	14 342 376,20	12 262 536,05	17 971 790,16
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 758 - Różne rozliczenia	23 605 625,38	27 937 416,25	22 318 839,13	26 071 339,39	22 097 089,66	19 059 574,66
Dział 801 - Oświata i wychowanie	845 450,38	1 245 091,45	800 662,75	1 862 579,08	1 298 506,98	1 951 526,82
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0,00	0,00	1 812,00	0,00	3 000 000,00	170,00
Dział 852 - Pomoc społeczna	6 388 498,17	960 951,10	1 376 246,97	1 242 984,43	2 483 269,04	847 810,33
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	199 811,68	52 717,60	276 382,30	69 328,74	356 226,65	135 325,52
Dział 855 - Rodzina	24 589 434,33	22 450 172,64	21 820 140,91	20 070 929,59	18 804 498,30	23 066 100,78
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 305 482,09	2 353 873,57	2 417 671,91	2 612 165,69	2 961 407,21	3 130 788,58

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	99 948,07	86 383,85	7 634,26	543 121,06	41 998,38	122 220,00
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna	0,00	13 082,85	1 093,44	665 606,60	56 618,98	4 869,24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

W gminnych budżetach największe znaczenie mają dochody własne, które świadczą o zdolności JST do samofinansowania i wpływają na wielkości realizowanych inwestycji. Dochody własne Gminy Jasło są wyższe od średniej dochodów własnych gmin referencyjnych – w 2020 r. osiągnęły poziom 24 667 323,50 zł (zaś średnia dla gmin referencyjnych wyniosła 22 510 171,70 zł). Udział dochodów własnych Gminy Jasło w jej dochodach ogółem można określić jako średni – w Gminie Jasło było to ok. 30,7%, a w pozostałych gminach pomiędzy 26,9% a 37,7% (średnio ok. 32%). Największy udział w dochodach własnych Gminy Jasło stanowią:

- udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (w tym dotyczące podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób prawnych) – 42,58% dochodów własnych ogółem,
- dochody podatkowe (w tym, w szczególności, dochody z podatku od nieruchomości) – 22,03% dochodów własnych ogółem.

Porównując źródła dochodów własnych z gminami referencyjnymi, należy stwierdzić, że podstawowe źródła dochodów własnych są jednakowe dla analizowanych gmin.

Subwencje dla Gminy Jasło w roku 2020 miały wysokość 21 153 466,00 zł. Dla porównania, średnia wysokość subwencji ogółem w gminach referencyjnych wyniosła 21 299 434,20 zł.

Największy udział w dochodach budżetu Gminy Jasło w 2020 r. stanowiły dotacje – w roku 2020 wyniosły 34 496 502,75 zł, co stanowiło 42,95% średniej wysokości dotacji ogółem w gminach referencyjnych (24 637 284,59 zł). Dotacje dla Gminy Jasło były znacznie wyższe niż we wszystkich pozostałych gminach.

Wśród najwyższych wydatków Gminy Jasło należy wyszczególnić wydatki związane z polityką prorodzinną oraz oświatą i wychowaniem. Stanowią one odpowiednio (dane na 2020 r.) 26,05% i 25,67% wydatków ogółem. Odnotowuje się również wysokie wydatki związane z pomocą społeczną, gospodarką komunalną i ochroną środowiska oraz administracją publiczną.

Tabela 22. Wydatki budżetowe ogółem Gminy Jasło według klasyfikacji budżetowej w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	49 700 275,28 zł	57 491 530,74 zł	66 100 625,95 zł	61 214 935,57 zł	77 888 783,51 zł
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	200 327,84 zł	195 740,11 zł	225 536,39 zł	286 455,90 zł	349 105,88 zł
Dział 020 - Leśnictwo	502,00 zł	540,00 zł	590,00 zł	569,00 zł	591,00 zł
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	18 000,00 zł	18 000,00 zł	18 000,00 zł	133 000,00 zł	13 365,00 zł
Dział 500 - Handel	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 600 - Transport i łączność	3 022 107,04 zł	4 937 340,92 zł	9 460 241,12 zł	3 122 040,57 zł	8 792 578,09 zł
Dział 630 - Turystyka	9 000,00 zł	10 900,00 zł	17 039,18 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	47 216,62 zł	99 567,78 zł	301 461,46 zł	65 834,29 zł	85 045,84 zł
Dział 710 - Działalność usługowa	149 701,74 zł	252 649,74 zł	321 445,96 zł	463 482,21 zł	331 510,11 zł
Dział 720 - Informatyka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 750 - Administracja publiczna	4 643 595,62 zł	4 822 186,97 zł	5 549 434,46 zł	5 707 590,60 zł	5 640 251,32 zł
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	18 269,86 zł	3 392,00 zł	194 915,02 zł	201 868,16 zł	178 938,12 zł
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 500,00 zł
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	368 124,89 zł	389 916,65 zł	782 376,92 zł	816 264,26 zł	1 249 122,99 zł
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	61 467,23 zł	38 718,97 zł	27 423,29 zł	126 067,32 zł	44 975,64 zł
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	14 890,63 zł	0,00 zł
Dział 801 - Oświata i wychowanie	14 138 239,14 zł	14 314 098,85 zł	17 498 916,95 zł	16 806 918,04 zł	17 447 689,28 zł
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	-	-
Dział 851 - Ochrona zdrowia	140 236,33 zł	133 417,57 zł	151 398,05 zł	119 316,94 zł	144 295,02 zł
Dział 852 - Pomoc społeczna	18 928 670,06 zł	3 932 356,66 zł	4 003 832,64 zł	3 392 549,72 zł	8 155 844,20 zł
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	14 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	35 670,00 zł

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	451 522,93 zł	335 218,00 zł	293 628,00 zł	186 551,89 zł	231 032,85 zł
Dział 855 - Rodzina	0,00 zł	17 890 541,57 zł	17 933 158,91 zł	20 874 644,23 zł	24 667 638,65 zł
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 318 350,85 zł	7 160 269,06 zł	5 103 236,21 zł	5 480 823,50 zł	7 381 546,26 zł
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 902 009,77 zł	2 797 830,69 zł	3 320 176,16 zł	3 053 114,23 zł	2 971 196,53 zł
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Dział 926 - Kultura fizyczna	268 433,36 zł	158 845,20 zł	897 815,23 zł	362 954,08 zł	166 886,73 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Strukturę wydatków Gminy Jasło na tle gmin referencyjnych przedstawiono dla roku 2020 w poniższej tabeli. Cechą wyróżniającą Gminę Jasło na tle gmin referencyjnych są wysokie wydatki na transport i łączność oraz pomoc społeczną, a stosunkowo niskie wydatki na rolnictwo i leśnictwo.

Tabela 23. Wydatki budżetowe ogółem Gminy Jasło oraz gmin referencyjnych według klasyfikacji budżetowej (2020 r.)

	Gmina Jasło	Gmina Chorkówka	Gmina Czarna	Gmina Miejsce Piastowe	Gmina Skołyszyn	Gmina Żyraków
Ogółem	77 888 783,51	65 938 454,09	62 499 752,62	68 334 812,31	64 652 492,12	74 011 056,25
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	349 105,88	2 536 799,77	990 195,61	1 192 370,48	3 692 149,75	3 153 644,70
Dział 020 - Leśnictwo	591,00	0,00	0,00	0,00	900,00	0,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	13 365,00	0,00	0,00	0,00	110 424,10	1 126 286,00
Dział 500 - Handel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	8 792 578,09	1 697 358,51	3 343 430,97	4 704 537,72	4 387 675,84	4 438 726,70
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00	562 247,00	0,00	0,00	0,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	85 045,84	2 466 004,01	359 155,87	51 969,96	625 665,27	1 158 624,74
Dział 710 - Działalność usługowa	331 510,11	28 820,00	6 282,40	449 966,93	47 994,06	62 544,01
Dział 720 - Informatyka	0,00	0,00	2 600,00	0,00	0,00	7 563,59

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	5 640 251,32	4 817 641,80	4 157 569,08	5 693 397,08	5 161 578,58	4 893 928,76
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	178 938,12	132 004,00	125 158,37	99 158,00	113 523,04	138 374,90
Dział 752 - Obrona narodowa	1 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 249 122,99	743 275,67	649 344,27	649 034,24	1 478 932,42	586 690,52
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	44 975,64	231 421,70	609 246,89	248 659,04	51 007,58	406 064,21
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00	1 185,00	1 217 075,63	1 764 546,38	13 220,00	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	17 447 689,28	22 116 897,22	18 898 273,84	19 374 188,87	18 877 935,16	24 360 277,80
Dział 851 - Ochrona zdrowia	144 295,02	139 255,02	81 012,88	94 173,27	111 192,47	194 255,28
Dział 852 - Pomoc społeczna	8 155 844,20	2 088 089,50	2 354 099,51	2 327 937,84	3 873 035,75	2 283 217,67
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	35 670,00	0,00	0,00	11 750,90	0,00	0,00
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	231 032,85	296 901,52	439 066,43	598 489,33	700 724,72	335 831,99
Dział 855 - Rodzina	24 667 638,65	23 009 815,97	21 921 055,44	21 065 749,31	18 916 378,71	23 820 570,26
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 381 546,26	3 305 117,67	4 495 656,57	5 664 226,91	4 456 241,75	5 586 932,11
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 971 196,53	1 862 153,39	1 718 389,09	1 835 414,58	1 635 310,95	1 293 690,00
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

i obiekty chronionej przyrody						
Dział 926 - Kultura fizyczna	166 886,73	465 713,34	569 892,77	2 509 241,47	398 601,97	163 833,01

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Ponad 90% wydatków ogółem Gminy Jasło stanowią wydatki bieżące (dane za 2020 r.). Jest to jeden z wyższych poziomów spośród udziałów wydatków bieżących w wydatkach ogółem dla gmin referencyjnych (wyższy poziom w tym zakresie osiągnęła jedynie Gmina Czarna – ok. 93,6%).

Budżet Gminy Jasło przyjęty na rok 2020 (obowiązujący na dzień 01.01.2020 r.) przewidywał osiągnięcie następujących wartości:

- dochodów – 67 964 000,00 zł,
- wydatków – 69 664 000,00 zł,
- przychodów – 2 666 000,00 zł,
- rozchodów – 966 000,00 zł.

W trakcie roku 2020 wprowadzano zmiany, w wyniku których budżet na koniec 2020 r. wyniósł:

- dochody – 78 126 864,88 zł,
- wydatki – 81 541 376,76 zł,
- przychody – 4 380 511,88 zł,
- rozchody – 966 000,00 zł.

Wykonanie budżetu w 2020 roku przedstawia się następująco:

- dochody – 80 317 292,25 zł,
- wydatki – 77 888 783,50 zł,
- przychody – 4 380 511,88 zł,
- rozchody – 966 000,00 zł.

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że:

- dochody budżetu zostały wykonane w 102,80% w porównaniu do budżetu określonego na koniec roku 2020, zaś w stosunku do pierwotnego budżetu – w 118,18%,
- wydatki budżetu zostały wykonane w 95,52% w porównaniu do budżetu na koniec 2020 r., w 111,81% w stosunku do budżetu pierwotnego,
- przychody budżetu wykonano w 100% w porównaniu do zmienionego budżetu, a w 164,31% w porównaniu do budżetu pierwotnego,
- rozchody budżetu wykonano w 100%.

Zadłużenie Gminy Jasło na koniec 2020 r. wyniosło 3 402 600,00 zł, co stanowi 4,24% wykonanych dochodów. Zadłużenie to dotyczy pożyczek i kredytów zaciągniętych w latach 2018-2020 na realizację następujących zadań:

- „Przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych” – aktualne zadłużenie: 2 448 000,00 zł,
- „Termomodernizacja budynku Domu Ludowego w Niepli” – zadłużenie: 50 000,00 zł,

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

- „Termomodernizacja budynku Domu Ludowego w Szebniach” – zadłużenie: 104 600,00 zł,
- „Przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych w ramach Funduszu Dróg Samorządowych” – zadłużenie: 800 000,00 zł

Z tytułu spłaty kredytów i pożyczek wypłacono w roku 2020 łącznie 61 400,00 zł.

Gmina Jasło jest w trakcie realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:

- „Teleaniół jasielski – usługi sąsiedzkie i teleopieka dla osób starszych niesamodzielnych” – okres realizacji od 01.01.2020 r. do 31.03.2022 r.,
- „Sieć Klubów Seniora na terenie Gminy Jasło” – okres realizacji od 01.01.2020 r. do 31.08.2022 r. (wsparcie ze strony Unii Europejskiej: 876 249,06 zł).

3.13. Podsumowanie Diagnozy Społeczno-Gospodarczej Gminy Jasło

Po przeprowadzeniu analizy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Jasło wysunięto następujące wnioski:

1. Liczba mieszkańców Gminy Jasło zmniejsza się. Na tę sytuację ma wpływ głównie ujemny wskaźnik migracji oraz ujemny przyrost naturalny. Aby nie dopuścić do pogłębienia negatywnych trendów demograficznych, konieczne jest podjęcie działań ukierunkowanych na zahamowanie emigracji z terenu Gminy Jasło. W tym celu należy stworzyć korzystne warunki do osiedlania się oraz zwiększać dostęp do usług publicznych.
2. Liczba przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców w porównaniu do innych gmin jest stosunkowo wysoka. Liczba osób bezrobotnych kształtuje się na dość wysokim poziomie. Oznacza to, że atrakcyjność gospodarcza Gminy Jasło jest niska. W związku z tym konieczne jest podjęcie działań aktywizujących społeczność lokalną oraz zachęcających do rozwoju przedsiębiorczości. Jedną z możliwości jest stworzenie terenów inwestycyjnych oraz stosowanie ulg podatkowych (np. zmniejszenie podatku od nieruchomości) dla nowo powstałych przedsiębiorstw.
3. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym kształtuje się na niskim poziomie. Duża liczba dzieci uczęszcza do przedszkoli w innych gminach oraz do miasta Jasło.
4. Analizując wyniki egzaminów ósmoklasisty widoczna jest niska średnia wyników z języka angielskiego. Wyniki z języka polskiego oraz matematyki były na średnim poziomie w porównaniu do wyników ogólnopolskich. Rekomendowane jest podjęcie działań ukierunkowanych na wzrost efektów nauki przedmiotów w szkołach, np. poprzez zajęcia dodatkowe.
5. Gmina Jasło kładzie duży nacisk na pomoc społeczną. Realizuje projekty „Teleaniot jasielski – usługi sąsiedzkie i teleopieka dla osób starszych niesamodzielnych” oraz „Sieć Klubów Seniora na terenie Gminy Jasło”. Wskazane jest prowadzenie kolejnych projektów (w tym współfinansowanych ze środków zewnętrznych) dla osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami.
6. Gmina Jasło nie jest gminą typowo turystyczną. Najciekawszym obiektem jest Skansen Archeologiczny Karpacka Troja w Trzciny. Na terenie gminy znajdują się dwa szlaki turystyczne. Rekomenduje się rozbudowę infrastruktury turystycznej o nowe szlaki pieszo-rowerowe.
7. Ważnym elementem funkcjonowania Gminy Jasło są organizacje pozarządowe. Podejmują one działania w zakresie różnych inicjatyw społecznych. Na terenie Gminy Jasło działa stosunkowo dużo organizacji pozarządowych. Rekomendowanym działaniem jest utrzymanie dalszej współpracy pomiędzy gminą a NGO.
8. Na terenie gminy obowiązuje 58 planów zagospodarowania przestrzennego. Obejmują one niewielki fragment gminy (1,4%). Zalecane jest tworzenie nowych planów zagospodarowania przestrzennego.
9. Sieć wodociągowa na terenie Gminy Jasło jest stosunkowo słabo rozwinięta. Konieczne jest zapewnienie środków na rozwój i budowę nowych odcinków wodociągów.

10. Udział odpadów zebranych selektywnie na terenie Gminy Jasło w ogólnej ilości odpadów z roku na rok wzrasta. Zalecane jest dalsze prowadzenie działań propagujących selektywną zbiórkę odpadów wśród mieszkańców Gminy.
11. W celu minimalizacji negatywnych skutków suszy i powodzi zalecane jest prowadzenie następujących działań:
- prowadzenie zintegrowanego zarządzania wodami opadowymi (deszczowymi i roztopowymi) w oparciu o techniki zagospodarowania opadu w miejscu jego wystąpienia,
 - budowa obiektów hydrotechnicznych, a tym samym umożliwienie kontroli obiegu wody za pomocą sztucznych zbiorników wodnych (małych i dużych) lub ziemnych stawów,
 - uwzględnienie tematyki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej w ramach planu zarządzania kryzysowego gminy,
 - tworzenie wraz z wymaganą infrastrukturą alternatywnych ujęć wód lub ich modernizację na cele zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, wykorzystując do tego celu wody podziemne,
 - działania edukacyjne dotyczące zmian klimatu i ochrony zasobów wodnych,
 - budowa, przebudowa i modernizacja obwozów przy rzekach,
 - budowa suchych zbiorników.
12. Priorytetowym kierunkiem rozwoju w Gminie Jasło powinien być rozwój odnawialnych źródeł energii. Gmina Jasło zrealizowała projekt, w ramach którego wykonano 599 instalacji kolektorów słonecznych oraz dwóch instalacji fotowoltaicznych. Obecnie na terenie Gminy prowadzony jest projekt „Montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców na terenie Gminy Jasło”. Zalecane jest dalszy rozwój OZE i montaż kolejnych instalacji fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych.

4. Główne problemy w obszarach strategii

Na podstawie przeprowadzonych przez władze Gminy Jasło konsultacji społecznych oraz na podstawie wykonanej diagnozy, zidentyfikowano główne problemy Gminy Jasło. Problemy zostały określone w trzech obszarach, zgodnych z podziałem przyjętym w udostępnionych mieszkańcom ankietach, tj. w obszarach:

- usług komunalnych i społecznych,
- polityki gospodarczej,
- turystyki i promocji.

Tabela 24. Główne problemy w poszczególnych obszarach Strategii Rozwoju Gminy Jasło

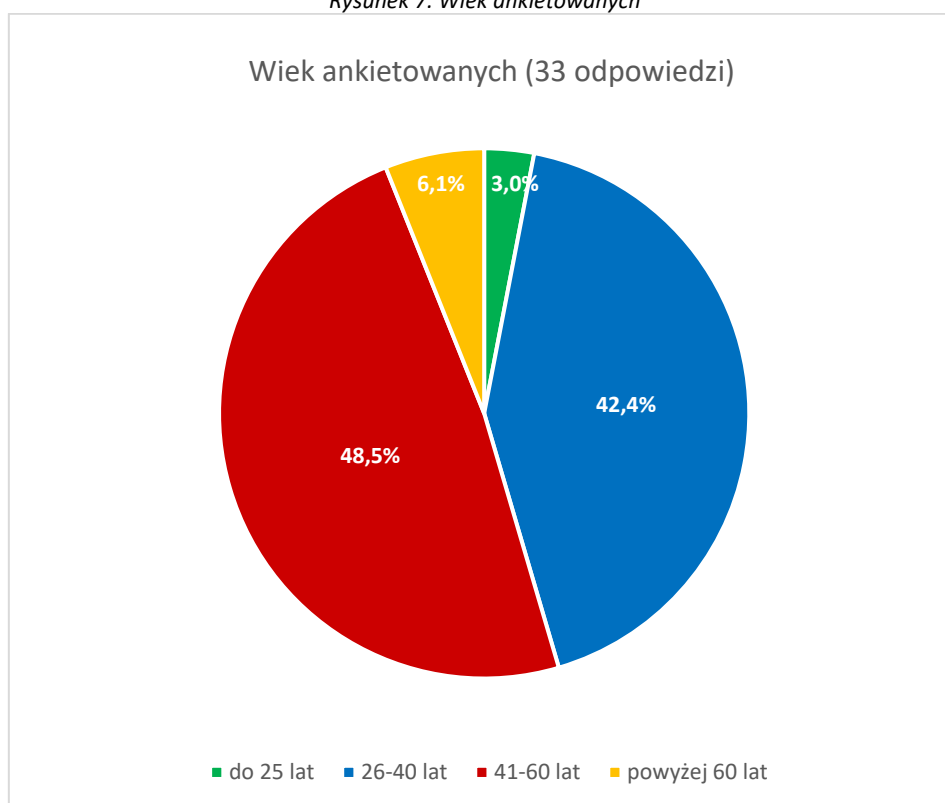
Lp.	Nazwa obszaru	Zidentyfikowane problemy
1	Usługi komunalne i społeczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niezadawalająca jakość dróg oraz oświetlenia drogowego. 2. Niezadawalający stopień zwodociągowania Gminy. 3. Zanieczyszczone środowisko naturalne. 4. Zła jakość powietrza na terenie Gminy. 5. Występowanie źródeł niskiej emisji. 6. Niewystarczająca oferta rekreacyjno-sportowa. 7. Niedostateczna oferta kulturalna. 8. Słabo rozwinięte więzi społeczne.
2	Polityka gospodarcza	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak uzbrojonych i dobrze skomunikowanych terenów inwestycyjnych. 2. Niewystarczająca ilość podmiotów gospodarczych i niewystarczający system zachęt dla przedsiębiorców. 3. Niedostateczna promocja gospodarcza Gminy.
3	Turystyka i promocja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mało atrakcyjna oferta turystyczna Gminy. 2. Niezadawalająca wizualizacja turystyczna Gminy. 3. Trudność w dotarciu i zachęceniu mieszkańców do udziału w wydarzeniach kulturalnych organizowanych na terenie Gminy. 4. Brak wystarczającej ilości placów zabaw i miejsc rekreacji. 5. Brak wielofunkcyjnych obiektów sportowych.

Źródło: Opracowanie własne

5. Wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych

W celu zapewnienia partycypacji społecznej w procesie diagnozowania potrzeb, problemów i oczekiwań mieszkańców, władze Gminy Jasło przeprowadziły konsultacje społeczne w formie badań ankietowych do pobrania przez stronę internetową Gminy. Wypełniono 33 ankiety. W ankiecie mogli wziąć udział mieszkańcy Gminy oraz osoby działające w organizacjach pozarządowych i przedsiębiorcy działający na terenie Gminy. Wszystkie ankietowane osoby to mieszkańcy Gminy, jedna z nich działa również w organizacji pozarządowej. Jedna osoba nie wskazała jaką grupę reprezentuje. Struktura wiekowa respondentów przedstawia się następująco: najliczniej reprezentowaną kategorię stanowiły osoby do w wieku od 41 do 60 lat – ponad 48% respondentów, osoby w wieku od 26 do 40 lat stanowiły ponad 42% respondentów. Najmniej licznie reprezentowane były osoby powyżej 60 roku życia – niewiele ponad 6% oraz do 25 lat – 3%.

Rysunek 7. Wiek ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne

Ankieta przygotowana została w większości w formie pytań zamkniętych z jednym pytaniem otwartym. W kafeterii pytań zamkniętych dopuszczono możliwość udzielenia innej odpowiedzi niż podane, dając tym samym swobodę wypowiedzi respondentom. W pytaniach zamkniętych dano możliwość wybrania maksymalnie trzech odpowiedzi, a w otwartym pięciu.

Treść ankiety online przedstawiono poniżej.

Szanowni Państwo!

Będziemy wdzięczni za wypełnienie niniejszej ankiety.

Państwa odpowiedzi pomogą w aktualizacji „Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027”.

Ankieta jest anonimowa.

Metryczka:

Wiek	☐ do 25 lat ☐ 26-40 lat ☐ 41-60 lat ☐ powyżej 60 lat
Reprezentowana grupa	☐ mieszkaniec ☐ reprezentant organizacji pozarządowej ☐ przedsiębiorca działający na terenie Gminy

PYTANIA

1. Chciałabym/chciałbym, aby Gmina Jasło w 2027 ROKU kojarzyła się przede wszystkim z (można zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi):

- atrakcjami turystycznymi
- bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia
- doskonale rozwiniętą bazą sportowo-rekreacyjną
- kultywowaniem tradycji lokalnych
- bogatą i zróżnicowaną ofertą kulturalną
- niską stopą bezrobocia na lokalnym rynku pracy
- ekologią
- dobrym stanem infrastruktury technicznej (np. jakość nawierzchni dróg, dostęp do kanalizacji)
- sprzyjającym klimatem dla przedsiębiorczych
- dobrą ofertą edukacyjną i bazą oświatową
- inne:.....

2. Moim zdaniem najważniejsze mocne strony Gminy **OBECNIE** to:

a) w obszarze usług komunalnych i społecznych (można zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- oferta kulturalna
- poziom oferty edukacyjnej
- powszechny dostęp do Internetu
- jakość dróg na terenie Gminy
- stopień zwodociągowania i skanalizowania Gminy
- dobrze rozwinięte więzi społeczne
- podtrzymywanie tradycji lokalnych
- oferta rekreacyjno-sportowa
- czyste środowisko naturalne
- inne:

b) w obszarze polityki gospodarczej (można zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- uzbrojone i dobrze skomunikowane tereny inwestycyjne
- promocja aktywności gospodarczej/wystarczająca ilość firm
- dobry system zachęt dla przedsiębiorców

- dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych
- promocja gospodarcza Gminy
- inne:

c) w obszarze turystyka i promocja (można zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- wysoka jakość wydawanych materiałów promocyjnych na temat Gminy oraz jej walorów kulturowych i przyrodniczych
- dobrze funkcjonujący system informacji turystycznej
- wysoka dostępność do obiektów zabytkowych
- dobra wizualizacja turystyczna Gminy
- atrakcyjna oferta turystyczna Gminy
- inne:

3. Moim zdaniem najważniejsze słabe strony Gminy OBECNIE to:

a) w obszarze usług komunalnych i społecznych (można zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- niedostateczna oferta kulturalna
- niewystarczający poziom oferty edukacyjnej
- brak powszechnego dostępu do Internetu
- niezadowalająca jakość dróg na terenie Gminy
- niezadowalający stopień zwodociągowania i skanalizowania Gminy
- słabo rozwinięte więzi społeczne/zanik więzi społecznych
- brak podtrzymywania tradycji lokalnych
- niewystarczająca oferta rekreacyjno-sportowa
- zanieczyszczone środowisko naturalne
- inne:

b) w obszarze polityki gospodarczej (można zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- brak uzbrojonych i dobrze skomunikowanych terenów inwestycyjnych
- brak aktywności gospodarczej/niewystarczająca ilość podmiotów gospodarczych
- brak systemu zachęt dla przedsiębiorców/niewystarczający system zachęt
- niewystarczający dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych
- niedostateczna promocja gospodarcza Gminy
- inne:

c) w obszarze turystyka i promocja (można zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- niska jakość wydawanych materiałów promocyjnych na temat Gminy oraz jego walorów kulturowych i przyrodniczych
- źle funkcjonujący system informacji turystycznej
- niezadowalająca dostępność do obiektów zabytkowych
- niezadowalająca wizualizacja turystyczna Gminy
- mało atrakcyjna oferta turystyczna Gminy
- inne:

4. Moim zdaniem w okresie **do 2027 R.** Gmina powinna postawić szczególny nacisk na rozwój (można zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi):

- TURYSTYKI
- KULTURY
- EDUKACJI
- TERENÓW INWESTYCYJNYCH
- EKOLOGII
- INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ (wodociąg, kanalizacja, drogi, itp.)
- inne:

5. Jakie zadania powinny być zrealizowane na terenie Gminy w perspektywie lat 2021-2027 (proszę o wskazanie maksymalnie pięciu zadań).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.1. Gmina w oczach mieszkańców

W celu zaprojektowania wizji Gminy Jasło do 2027 roku oraz wyznaczenia kierunków jej rozwoju zadano pytania dotyczące tego obszaru. Odpowiedzi na pytania udzielano chętnie, odpowiadano z częstością 2,79 (pytanie 1) i 2,52 (pytanie 4).

Dla mieszkańców Gminy Jasło priorytetowym obszarem jest jakość życia – niemal 64% ankietowanych chce, aby Gmina była bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia. Ponad połowa chce, aby priorytetem było utrzymanie dobrego stanu infrastruktury technicznej (51,52% i 63,64%). Dla ponad 1/3 respondentów ważnym obszarem jest utrzymanie niskiej stopy bezrobocia na lokalnym rynku pracy. Wiąże się to z potrzebą w zakresie zapewnienia rozwoju gospodarczego Gminy – niemal 60% ankietowanych uważa, że Gmina powinna postawić na rozwój terenów inwestycyjnych, a ponad 21% uważa, że Gmina powinna tworzyć sprzyjający klimat dla rozwoju przedsiębiorczości. Ponad 30% ankietowanych chce, aby obszar Gminy był kojarzony z atrakcjami turystycznymi. Niemal 25% uznało, że ważny obszar stanowi edukacja, a znaczna ilość mieszkańców uważa, że ważna jest również ekologia (21,21% i 42,42%). W pytaniu 4 znaczna ilość respondentów wskazała obszar kultury – niemal 30%, co znajduje jedynie częściowe potwierdzenie w odpowiedziach do pytania 1 – jedynie 15% respondentów wskazuje na kultywowanie tradycji lokalnych, a 3% na obszar kultury.

Pytanie otwarte dotyczące koniecznych inwestycji w Gminie potwierdzają wcześniejsze odpowiedzi ankietowanych – najczęściej pojawiają się propozycje dotyczące inwestycji w infrastrukturę drogową (33,33%), a ponad 15% wskazuje na konieczność budowy chodników. Drugą najczęściej pojawiającą się potrzebą jest inwestycja w infrastrukturę wodociągową – wskazuje ją niemal 30% ankietowanych. Ważnym elementem dla mieszkańców jest też rozwój terenów inwestycyjnych oraz instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców – ponad 20% wskazań. Ankietowani dostrzegają też potrzeby w zakresie ekologii – pojawiają się sugestie dotyczące między innymi inwestycji w Odnawialne Źródła Energii.

5.2. Analiza SWOT

W celu rozpoznania problemów występujących na obszarze Gminy zadano pytania dotyczące diagnozy obecnej sytuacji poprzez wskazanie mocnych i słabych strony Gminy w trzech obszarach:

- usług komunalnych i społecznych,
- polityki gospodarczej,
- turystyki i promocji.

Tabela 25. Analiza SWOT - słabe i mocne strony w obszarze usług komunalnych i społecznych

Obszar usług komunalnych i społecznych	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jakość dróg na terenie gminy (54,55%) ➤ Stopień skanalizowania gminy (45,45%) ➤ Podtrzymywanie tradycji lokalnych (39,39%) ➤ Powszechny dostęp do Internetu (27,27%) ➤ Poziom oferty edukacyjnej (24,24%) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niewystarczająca oferta rekreacyjno-sportowa (33,33%) ➤ Niezadowalająca jakość dróg (27,27%) ➤ Niedostateczna oferta kulturalna (27,27%) ➤ Słabo rozwinięte więzi społeczne (27,27%) ➤ Zanieczyszczone środowisko naturalne (24,24%) ➤ Niewystarczający poziom zwodociągowania gminy (21,21%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 26. Analiza SWOT - słabe i mocne strony w obszarze polityki gospodarczej

Obszar polityki gospodarczej	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych (48,48%) ➤ Promocja gospodarcza Gminy (33,33%) ➤ Uzbrojone i dobrze skomunikowane tereny inwestycyjne (33,33%) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brak systemu zachęt dla przedsiębiorców/niewystarczający system zachęt (57,58%) ➤ Brak aktywności gospodarczej/niewystarczająca ilość podmiotów gospodarczych (42,42%) ➤ Niedostateczna promocja gospodarcza gminy (27,27%) ➤ Brak uzbrojonych i dobrze skomunikowanych terenów inwestycyjnych (24,24%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 27. Analiza SWOT - słabe i mocne strony w obszarze turystyki i promocji

Obszar turystyka i promocja	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wysoka dostępność do obiektów zabytkowych (51,52%) ➤ Atrakcyjna oferta turystyczna gminy (30,30%) ➤ Wysoka jakość wydawanych materiałów promocyjnych na temat Gminy oraz jej walorów kulturowych i przyrodniczych (30,30%) ➤ Dobra wizualizacja turystyczna gminy (27,27%) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mało atrakcyjna oferta turystyczna Gminy (45,45%) ➤ Niezadowalająca wizualizacja turystyczna Gminy (21,21%)

Źródło: Opracowanie własne

W części obszarów wskazane mocne i słabe strony pokrywają się, co świadczy o braku jednorodności wśród ankietowanych. Mieszkańcy częściej wskazywali mocne strony Gminy – średnia częstość odpowiedzi wyniosła 1,72 na 3 możliwe, w stosunku do 1,64 przy słabych stronach. Świadczy to o dużej identyfikacji mieszkańców z Gminą. Z odpowiedzi ankietowanych wynika, iż priorytetem dla nich jest obszar jakości życia, zapewnienie stabilności i bezpieczeństwa ekonomicznego. Ważne są dla nich inwestycje, które ułatwią codzienne funkcjonowanie, czyli przede wszystkim inwestycje w infrastrukturę drogową i wodociągi, ale również w zapewniający stabilność ekonomiczną rozwój przedsiębiorczości i oferty turystycznej.

Dodatkowo, na podstawie analizy możliwości rozwojowych Gminy określono szanse i zagrożenia:

Tabela 28. Analiza SWOT - szanse i zagrożenia

Gmina Jasło	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Możliwość skorzystania z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym ze środków Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w okresie programowania UE (perspektywa 2021-2027). ➤ Rozwój budownictwa jednorodzinne. ➤ Rozwój turystyki (w tym m.in. budowa ścieżek pieszo-rowerowych). ➤ Poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury. ➤ Rozwój infrastruktury kulturalnej (budowa Gminnego Ośrodka Kultury w Osobnicy). ➤ Polityka prorodzinna państwa. ➤ Dofinansowania zewnętrzne wspierające rozwój OZE (program „Czyste powietrze”) i wymianę pieców. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nadmierna biurokracja związana z pozyskiwaniem środków zewnętrznych na inwestycje. ➤ Ograniczone możliwości pozyskania środków finansowych na zadania inwestycyjne. ➤ Spadek przyrostu naturalnego (starzenie się społeczeństwa). ➤ Migracje mieszkańców poza teren Gminy Jasło. ➤ Niestabilne przepisy prawa, zwłaszcza dotyczące samorządów. ➤ Niski poziom pokrycia gminy MZPZ. ➤ Ryzyko wystąpienia powodzi i lokalnych podtopień.

Źródło: Opracowanie własne

6. Plan operacyjny i kierunki interwencji rozwoju Gminy

Plan operacyjny i kierunki rozwoju Gminy przedstawione w Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 wynikają z określonej w niniejszym dokumencie wizji i misji Gminy oraz określonych problemów w poszczególnych obszarach. Wyodrębniono 4 obszary priorytetowe:

- gospodarki komunalnej i infrastruktury technicznej,
- infrastruktury i usług społeczno-edukacyjnych,
- polityki gospodarczej,
- turystyki i promocji.

Dwa pierwsze obszary stanowią podział obszaru usług komunalnych i społecznych wyodrębnionych w ankiecie przeprowadzonej m.in. w celu rozpoznania problemów występujących na obszarze Gminy. Dwa ostatnie odpowiadają bezpośrednio podziałowi przyjętemu w ankiecie.

Gmina Jasło należy do Lokalnej Grupy Działania Nowa Galicja. Stowarzyszenie LGD działając na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględni ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki, infrastruktury turystycznej, rekreacyjno-sportowej, przedsiębiorczości oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych, w tym naturalnych produktów rolnych. Zadania związane z wymienionymi elementami będą realizowane we współpracy z LDG Nowa Galicja.

Gmina wchodzi również w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło – również w tym zakresie przewiduje się współpracę w realizacji zadań.

Dla wskazanych wyżej obszarów określono cele strategiczne i operacyjne oraz kluczowe zadania przewidziane do realizacji, które przyczynią się do osiągnięcia założonych celów. Lista zadań jest otwarta i określa ogólny kierunek aktywności Gminy Jasło. W niniejszym rozdziale przedstawiono również wskaźniki służące do monitorowania osiągnięcia poszczególnych celów.

Tabela 29. Cel strategiczny i cele operacyjne obszaru gospodarki komunalnej i infrastruktury technicznej

Obszar 1. Gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna	
Cel strategiczny I. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej	<p>Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Jasło</p> <p>Cel operacyjny I.2. Poprawa dostępności i efektywności energetycznej budynków, w tym zwiększenie wykorzystania OZE oraz ograniczanie negatywnego oddziaływania budynków na środowisko naturalne na terenie Gminy Jasło</p> <p>Cel operacyjny I.3. Adaptacja do zmian klimatu na terenie Gminy Jasło</p> <p>Cel operacyjny I.4. Rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy Jasło</p>

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Tabela 30. Cel strategiczny i cele operacyjne obszaru infrastruktury i usług społeczno-edukacyjnych

Obszar 2. Infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne	
Cel strategiczny II. Wysoka jakość usług społeczno-edukacyjnych dostosowana do potrzeb mieszkańców	Cel operacyjny II.1. Rozwój infrastruktury społeczno-edukacyjnej na terenie Gminy Jasło
	Cel operacyjny II.2. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie Gminy Jasło
	Cel operacyjny II.3. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i dostępu do opieki zdrowotnej w Gminie Jasło
	Cel operacyjny II.4. Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Jasło oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31. Cel strategiczny i cele operacyjne obszaru polityki gospodarczej

Obszar 3. Polityka gospodarcza	
Cel strategiczny III. Rozwój gospodarki i przedsiębiorczości	Cel operacyjny III.1. Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy
	Cel operacyjny III.2. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32. Cel strategiczny i cele operacyjne obszaru turystyki i promocji

Obszar 4. Turystyka i promocja	
Cel strategiczny IV. Atrakcyjna oferta turystyczna Gminy, oparta na jej walorach kulturowych i przyrodniczych	Cel operacyjny IV.1. Wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Jasło
	Cel operacyjny IV.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury w Gminie Jasło

Źródło: Opracowanie własne

6.1. Obszar 1. Gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna

Cel strategiczny dla tego obszaru został określony jako „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej”.

6.1.1. Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Jasło

Infrastruktura komunalna jest ważnym elementem zarówno dla mieszkańców, jak i dla potencjalnych inwestorów. Zapewnienie dostępu do sieci komunalnej stanowi jeden z najważniejszych zadań Gminy, wpływających na zapewnienie mieszkańcom optymalnych warunków do życia, gdyż niewystarczająca infrastruktura komunalna może wpływać na obniżenie atrakcyjności Gminy i pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Gmina Jasło posiada bardzo niski poziom zwodociągowania, w związku z czym konieczna jest budowa nowych odcinków wodociągów na terenie Gminy. Konieczne jest także utrzymywanie w odpowiednim stanie infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody pitnej.

Odsetek ludności korzystających z kanalizacji kształtuje się na stosunkowo wysokim poziomie. Konieczna jest jednak, poza budową nowych odcinków kanalizacji, modernizacja istniejących odcinków.

Rokrocznie wzrasta odsetek odpadów zbieranych selektywnie na terenie Gminy Jasło. Konieczne jest dalsze prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów oraz kontroli segregacji odpadów.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego I.1.

Tabela 33. Kierunki interwencji Celu operacyjnego I.1

Kierunki interwencji
Budowa, modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody pitnej, w tym sieci wodociągowej na terenie Gminy Jasło
Budowa sieci kanalizacyjnej, w tym m.in. w Opaciu i Trzciniicy (Granice)
Modernizacja kanalizacji w Warzycach w Gminie Jasło
Modernizacja gminnych oczyszczalni ścieków w Trzciniicy i Szebniach
Usprawnienie gminnego systemu gospodarki odpadami (podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów, kontrola segregacji odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych uwzględniające rozwiązania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów lub ponowne użycie (PSZOK))

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 34. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego I.1

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Długość nowo wybudowanej sieci wodociągowej na terenie Gminy Jasło	km	0	>0
Liczba czynnych przyłączy sieci wodociągowej	szt.	228	>228
Całkowita długość sieci wodociągowej na terenie Gminy	km	21,7	>21,7
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	%	34	>34
Długość sieci kanalizacyjnej	km	288	>288
Liczba czynnych przyłączy sieci kanalizacyjnej	szt.	4320	>4320
Liczba nowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	RLM	0	>0
Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu	RLM	0	>0

Liczba kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z gospodarką odpadami	szt.	0	>0
Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów	os.	13291	>13291
Odsetek odpadów zbieranych selektywnie	%	43,6	>43,6

Źródło: Opracowanie własne

6.1.2. Cel operacyjny I.2. Poprawa dostępności i efektywności energetycznej budynków w tym zwiększenie wykorzystania OZE oraz ograniczanie negatywnego oddziaływania budynków na środowisko naturalne na terenie Gminy Jasło

Kolejnym istotnym elementem dla Gminy jest poprawa efektywności energetycznej oraz wzrost udziału OZE. Konieczne są działania dotyczące kompleksowej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej poprawiające efektywność energetyczną tych budynków. Działania związane z propagacją OZE, wymianą bądź likwidacją źródeł ciepła i termomodernizacją powinny objąć także budynki mieszkalne. Mieszkańcy mogą uzyskać dopłaty do zakupu instalacji OZE, wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła oraz termomodernizacji budynków poprzez Programy, np. Program Stop SMOG. Montaż instalacji OZE pozwoli na obniżenie rachunków za prąd, gaz czy opał. Zamontowane instalacje OZE pozwolą na obniżenie zużycia nieodnawialnych źródeł energii. Zmniejszy się emisja szkodliwych substancji, co w efekcie wpłynie na poprawę jakości powietrza w regionie. Działania związane z modernizacją budynków spowodują również poprawę jakości powietrza na terenie Gminy Jasło. Pozytywny wpływ na środowisko oraz na jakość powietrza spowoduje też likwidacja azbestu z pokryć dachowych. Poza tym działaniami konieczne jest również zwiększenie dostępności budynków użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych oraz dostosowanie ich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego I.2.

Tabela 35. Kierunki interwencji Celu operacyjnego I.2

Kierunki interwencji
Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację energetyczną, w tym wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Jasło
Zwiększenie dostępności budynków użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych oraz dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji u mieszkańców na terenie Gminy Jasło
Realizacja projektów ograniczających niską emisję na terenie Gminy poprzez budowę instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej
Usuwanie wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych mieszkańców na terenie Gminy Jasło
Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, w tym m.in. budynków szkolnych, opieki zdrowotnej i domów ludowych.
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Jasło, zagospodarowanie przyległego terenu oraz montaż instalacji fotowoltaicznej

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 36. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego I.2

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MWe	0	>0
Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych	MWt	0	>0
Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	szt.	2	>2
Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	szt.	599	>599
Liczba budynków, w których wymieniono pokrycie dachowe zawierające azbest na inne	szt.	0	>0
Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła	szt.	0	>0
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.	0	>0
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	szt.	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

6.1.3. Cel operacyjny I.3. Adaptacja do zmian klimatu na terenie Gminy Jasło

Skutki zmian klimatu, w tym przede wszystkim występujące coraz częściej ekstremalne zjawiska pogodowe, stanowią znaczne zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Jasło. W związku z tym z jednej strony konieczne jest zapewnienie wyposażenia niezbędnego do usuwania skutków klęsk żywiołowych i katastrof, a z drugiej strony wprowadzenie działań (edukacyjnych i inwestycyjnych) zwiększających odporność Gminy na skutki tego typu zdarzeń. Zadania powinny obejmować zabezpieczenie przed powodzią i suszą terenu Gminy Jasło m.in. poprzez: budowę obiektów hydrotechnicznych, budowę i modernizację obwałowań przy rzekach oraz budowę suchych zbiorników.

Tabela 37 Kierunki interwencji Celu operacyjnego I.3

Kierunki interwencji
Inwestycje z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury
Inwestycje z zakresu gromadzenia wód opadowych i roztopowych (budowy/przebudowy podziemnych zbiorników retencyjnych wraz z kanalizacją deszczową) przy domach prywatnych oraz budynkach użyteczności publicznej
Rozwój małej retencji
Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków klęsk żywiołowych i katastrof
Działania edukacyjne dotyczące zmian klimatu i ochrony zasobów wodnych
Budowa obiektów hydrotechnicznych, a tym samym umożliwienie kontroli obiegu wody za pomocą sztucznych zbiorników wodnych (małych i dużych) lub ziemnych stawów
Tworzenie wraz z wymaganą infrastrukturą alternatywnych ujęć wód lub ich modernizację na cele zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, wykorzystując do tego celu wody podziemne
Zabezpieczenie przed powodzią terenów Gminy Jasło
Budowa, przebudowa i modernizacja obwałowań przy rzekach na terenie Gminy Jasło
Budowa suchego zbiornika na rzece Bednarka i rzece Młynówka

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 38 Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego I.3

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Nakłady poniesione na działania związane z adaptacją do zmian klimatu na terenie Gminy Jasło	zł	0	>0
Nakłady poniesione na działania związane z przeciwdziałaniem powodziom i suszom na terenie Gminy Jasło	zł	0	>0
Liczba zakupionego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków klęsk żywiołowych i katastrof	szt.	0	>0
Liczba działań edukacyjnych w zakresie zmian klimatu i ochrony zasobów wodnych	szt.	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

6.1.4. Cel operacyjny I.4. Rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy Jasło

Ważnym celem jest poprawa dostępności komunikacyjnej na terenie Gminy Jasło. Budowa dróg gminnych umożliwi płynniejszą i szybszą jazdę pojazdów. Budowa dróg gminnych i wewnętrznych w znaczący sposób ułatwi lokalną komunikację mieszkańcom oraz przedsiębiorcom, co przyczyni się do podniesienia konkurencyjności działających w tym obszarze firm oraz umożliwi łatwiejsze tworzenie nowych podmiotów gospodarczych. Stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorstw skutkować będzie natomiast wzrostem zainteresowania inwestorów oraz zwiększeniem atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej Gminy Jasło. Budowa chodników oraz modernizacja oświetlenia spowoduje wzrost bezpieczeństwa na terenie Gminy.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego I.4.

Tabela 39. Kierunki interwencji Celu operacyjnego I.4

Kierunki interwencji
Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych i wewnętrznych
Budowa chodników przy drogach gminnych
Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na energooszczędne

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 40. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego I.4

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Długość wybudowanych dróg gminnych i wewnętrznych	km	0	>0
Długość przebudowanych i wyremontowanych dróg gminnych i wewnętrznych	km	0	>0
Długość wybudowanych chodników	km	0	>0
Liczba wymienionych źródeł oświetlenia	szt.	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

6.2. Obszar 2. Infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne

Cel strategiczny dla tego obszaru został określony jako „Wysoka jakość usług społeczno-edukacyjnych dostosowana do potrzeb mieszkańców”.

6.2.1. Cel operacyjny II.1. Rozwój infrastruktury społeczno-edukacyjnej na terenie Gminy Jasło

Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat z obszaru Gminy Jasło objętych wychowaniem przedszkolnym w ostatnich latach wzrastał, jednak nadal jest to odsetek stosunkowo niski. Dzieje się tak pomimo tego, że na terenie Gminy przy 8 szkołach podstawowych zorganizowano oddziały przedszkolne, a dodatkowo w Gminie prowadzone są dwie placówki wychowania przedszkolnego. Oznacza to, że liczba miejsc w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych jest stosunkowo niska i konieczne są działania mające na celu ich zwiększenie. Ponadto, istotna jest poprawa infrastruktury wykorzystywanej na cele wychowania przedszkolnego oraz cyfryzacja i rozwój szkolnej infrastruktury.

Na terenie Gminy powinna być rozwijana infrastruktura istniejących budynków szkolnych. Rozwój powinien obejmować zarówno budynki (poprzez przebudowę czy modernizacją), jak i sprzęt oraz materiały dydaktyczne.

Z punktu widzenia atrakcyjności Gminy, w szczególności dla rodzin z dziećmi, poza wskazanymi działaniami związanymi z wychowaniem przedszkolnym, istotne jest również zapewnienie miejsc zapewniających rozrywkę – placów zabaw i innych miejsc służących rekreacji przy szkołach.

Podczas planowania zadań nie wolno zapominać o rozwoju infrastruktury społecznej związanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego II.1.

Tabela 41. Kierunki interwencji Celu operacyjnego II.1

Kierunki interwencji
Rozwój infrastruktury (budowa, przebudowa, modernizacja) na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem oraz zakupem pomocy dydaktycznych gwarantujących wysoką jakość kształcenia w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Rozwój infrastruktury dydaktycznej (budowa, przebudowa, modernizacja) istniejących budynków szkolnych wraz z wyposażeniem w nowoczesny sprzęt ICT i materiały dydaktyczne oraz obiektów służących wzmocnieniu sprawności fizycznej uczniów w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Cyfryzacja i rozwój szkolnej infrastruktury
Budowa placów zabaw i miejsc rekreacyjnych przy szkołach
Rozbudowa i modernizacja szkolnej infrastruktury sportowej
Zwiększanie ilości miejsc w przedszkolach na terenie Gminy
Rozwój infrastruktury społecznej związanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 42. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego II.1

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Nakłady poniesione na poprawę infrastruktury służącej realizacji zadań w zakresie wychowania przedszkolnego	zł	0	>0
Liczba zakupionego sprzętu ICT i materiałów dydaktycznych	szt.	0	>0
Liczba wybudowanych placów zabaw i miejsc rekreacyjnych przy szkołach	szt.	0	>0
Ilość nowych grup przedszkolnych	szt.	0	>0
Liczba dodatkowych miejsc w przedszkolach na terenie Gminy	os.	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

6.2.2. Cel operacyjny II.2. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie Gminy Jasło

Jednym z większych wyzwań Gminy Jasło w perspektywie 2021-2027 jest rozwój oferty rekreacyjno-sportowej, skierowanej zarówno do mieszkańców Gminy, jak i do osób ją odwiedzających. Oferta ta powinna być urozmaicona i dostosowana do potrzeb społecznych, gdyż aż jedna trzecia ankietyowanych (w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych) wskazuje, że oferta rekreacyjno-sportowa Gminy jest niewystarczająca.

Stwarzanie odpowiednich warunków do aktywności sportowej, w tym rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie Gminy, jest niezwykle istotne dla utrzymania kondycji, sprawności i dobrego stanu zdrowia mieszkańców, ale też ze względu na rekreacyjny charakter infrastruktury sportowej. Ważnym aspektem jest dbanie o najmłodszych mieszkańców Gminy i zapewnienie im miejsc do zabawy.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego II.2.

Tabela 43. Kierunki interwencji Celu operacyjnego II.2

Kierunki interwencji
Budowa, przebudowa wielofunkcyjnych obiektów sportowych i rekreacyjnych
Rozwój istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej
Budowa ogólnodostępnych placów zabaw i miejsc rekreacji.

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 44. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego II.2

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Ilość wybudowanych wielofunkcyjnych obiektów sportowych i rekreacyjnych	szt.	0	>0
Liczba imprez zorganizowanych na obiektach sportowo-rekreacyjnych.	szt.	0	>0
Nakłady poniesione na budowę wielofunkcyjnych obiektów sportowych	zł	0	>0

Liczba wybudowanych, przebudowanych/zmodernizowanych obiektów sportowych i/lub rekreacyjnych	szt.	0	>0
Liczba wybudowanych, przebudowanych/zmodernizowanych obiektów przyszkolnych	szt.	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

6.2.3. Cel operacyjny II.3. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i dostępu do opieki zdrowotnej w Gminie Jasło

Zapewnienie wysokiego poczucia bezpieczeństwa publicznego wymaga współpracy wszystkich służb publicznych. Jednym ze sposobów utrzymania porządku i zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia niepożądanych sytuacji (wandalizmu, przestępstw) jest objęcie monitoringiem centralnych miejsc w Gminie Jasło. Ponadto, istotne są działania wspierające Ochotnicze Straże Pożarne – zarówno w zakresie zapewnienia gotowości bojowej jednostek OSP poprzez organizację odpowiednich szkoleń, jak i poprzez działania inwestycyjne związane z doposażeniem jednostek w niezbędny sprzęt. Pozwoli to na zapewnienie odpowiedniej jakości i szybkości interwencji w przypadku wystąpienia miejscowych zagrożeń, w tym pożarów.

Ważnym celem jest podniesienie poziomu odporności na cyberzagrożenia oraz poziomu ochrony informacji. Konieczne jest zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informatycznych oraz e-usług publicznych oraz budowa Gminnego Centrum Przetwarzania Danych.

Kolejnym kierunkiem działań Gminy powinien być rozwój infrastruktury Podstawowej Opieki Zdrowotnej zarówno w zakresie budowy i rozbudowy POZ, jak i sprzętu medycznego oraz wyposażenia tych jednostek.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego II.3.

Tabela 45. Kierunki interwencji Celu operacyjnego II.3

Kierunki interwencji
Doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w nowy sprzęt ratowniczo-gaśniczy
Utrzymanie, wyszkolenie i zapewnienie gotowości bojowej jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej
Monitoring centralnych miejsc na terenie Gminy
Budowa Gminnego Centrum Przetwarzania Danych
Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych oraz e-usług publicznych
Rozwój (budowa/modernizacja) gminnej infrastruktury na potrzeby POZ
Zakup sprzętu medycznego oraz wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług medycznych przez POZ

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 46. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego II.3

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Liczba zakupionych wozów pożarniczych do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	szt.	0	>0
Liczba zakupionego wyposażenia do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	szt.	0	>0

Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	szt.	0	>0
Liczba przeszkolonych strażaków ochotników należących do OSP	os.	0	>0
Liczba zamontowanych kamer monitoringu	szt.	0	>0
Nakłady poniesione na zakup kamer monitoringu	zł	0	>0
Nakłady poniesione na zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informatycznych oraz e-usług publicznych	zł	0	>0
Nakłady poniesione na rozwój infrastruktury POZ	zł	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

6.2.4. Cel operacyjny II.4. Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Jasło oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 szczególny nacisk kładzie na działania związane z rozwojem edukacji i włączenia społecznego, które (zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji) obejmuje wszystkich mieszkańców Gminy bez względu na płeć, wiek, status społeczny i zawodowy, itp. Edukacja została wskazana jako ważny obszar rozwoju Gminy przez co czwartego ankietowanego.

Jakość edukacji uzależniona jest w dużym stopniu od zdolności kadry nauczycielskiej, jednak bardzo istotnym elementem jest również odpowiednie wyposażenie placówek edukacyjnych (w tym zapewnienie dostępu do nowoczesnych technologii). Istotna jest również organizacja zróżnicowanych, atrakcyjnych zajęć dla wszystkich zainteresowanych (w tym m.in. dla seniorów). Na terenie Gminy prowadzone są projekty „Teleanioł jasielski – usługi sąsiedzkie i teleopieka dla osób starszych niesamodzielnych” oraz „Sieć Klubów Seniora na terenie Gminy Jasło”, które mają na celu pomoc osobom starszym i niesamodzielnym.

Jednym z zadań Gminy są zadania z zakresu pomocy społecznej. Wskazane jest prowadzenie działań aktywizacyjnych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Zajęcia społeczno-edukacyjne prowadzone wymagają odpowiedniej bazy lokalowej – w tym celu ważna jest budowa Gminnego Ośrodka Kultury, który pełnił będzie zarówno funkcje edukacyjne, jak i społeczne oraz integrujące mieszkańców.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego II.4.

Tabela 47. Kierunki interwencji Celu operacyjnego II.4

Kierunki interwencji
Organizacja i realizacja pozalekcyjnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dla uczniów szkół podstawowych oraz przedszkoli
Wspieranie rozwoju kompetencji zawodowych nauczycieli, pracowników dydaktycznych i kadry zarządzającej szkół kształcenia ogólnego i wychowania przedszkolnego
Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci
Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz osób z niepełnosprawnościami, w tym dalsza realizacja projektu „Teleanioł jasielski – usługi sąsiedzkie i teleopieka dla osób starszych niesamodzielnych”
Wsparcie osób starszych poprzez działania na rzecz zwiększenia ich zaangażowania w życie społeczności lokalnych
Budowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Osobnicy z wyposażeniem

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 48. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego II.4

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Liczba uczniów, którzy wzięli udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych	os.	0	>0
Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych	szt.	0	>0
Liczba przeszkolonych nauczycieli	os.	0	>0
Liczba szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe nauczycieli	szt.	0	>0
Nakłady poniesione na budowę GOK w Osobnicy	zł	0	>0
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zaktywizowana zawodowo	os.	0	>0
Liczba uczestników działań na rzecz zwiększenia zaangażowania osób starszych w życie społeczności lokalnych	os.	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

6.3. Obszar 3. Polityka gospodarcza

Cel strategiczny dla tego obszaru został określony jako „Rozwój gospodarki i przedsiębiorczości”.

6.3.1. Cel operacyjny III.1. Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego określają politykę przestrzenną gmin. Postanowienia planu są wiążące zarówno dla organów i instytucji publicznych, jak i dla mieszkańców. Stanowią podstawę do wydawania decyzji administracyjnych w procesie budowlanym. Gmina Jasło posiada dużo miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jednak obejmują one niewielki obszar Gminy. Zalecane jest stworzenie nowych miejscowych planów, w tym takich, które będą uwzględniać możliwości lokalizacji różnych form odnawialnych źródeł energii. Konieczny jest także rozwój e-usług i infrastruktury danych przestrzennych.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego III.1.

Tabela 49. Kierunki interwencji Celu operacyjnego III.1

Kierunki interwencji
Kompleksowe opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasło
Uwzględnienie w działaniach planistycznych możliwości lokalizacji różnych form odnawialnych źródeł energii oraz terenów inwestycyjnych
Rozwój e-usług i infrastruktury danych przestrzennych

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 50. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego III.1

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasło	szt.	58	>58
Odsetek powierzchni gminy objętej miejscowym planem zagospodarowania terenu	%	1,4	>1,4
Nakłady poniesione na rozwój e-usług i infrastruktury danych przestrzennych	zł	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

6.3.2. Cel operacyjny III.2. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości

Wykonana diagnoza wykazała, że na terenie Gminy Jasło dominują mikro i małe przedsiębiorstwa. Brak jest dużych przedsiębiorstw. Należy rozwijać e-usługi publiczne skierowane do przedsiębiorców.

Gmina powinna prowadzić działania mające na celu zmniejszenie liczby osób bezrobotnych. Należy wykorzystać lokalizację Gminy, która może stać się atrakcyjnym obszarem dla potencjalnych inwestorów, np. poprzez stworzenie terenów inwestycyjnych.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego III.2.

Tabela 51. Kierunki interwencji Celu operacyjnego III.2

Kierunki interwencji
Rozwój e-usług publicznych skierowanych do przedsiębiorców
Stworzenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy.
Wspieranie inicjatyw skierowanych na zwiększanie aktywności zawodowej mieszkańców
Prowadzenie działań wzmacniających rozwój przedsiębiorczości opartej na lokalnym biznesie
Wspieranie „społecznej odpowiedzialności biznesu”

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 52. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego III.2

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Powierzchnia terenów inwestycyjnych	ha	0	>0
Liczba przedsiębiorców korzystających z ulg podatkowych	szt.	0	>0
Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy	szt.	1153	>1153

Źródło: Opracowanie własne

6.4. Obszar 4. Turystyka i promocja

Cel strategiczny dla tego obszaru został określony jako „Atrakcyjna oferta turystyczna Gminy, oparta na jej walorach kulturowych i przyrodniczych”.

6.4.1. Cel operacyjny IV.1. Wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Jasło

Dla poprawy atrakcyjności osadniczej Gminy Jasło (która jest szczególnie ważna ze względu na zauważalne ujemne saldo migracji w ostatnich latach) istotne jest prowadzenie działań promocyjnych Gminy oraz realizacja działań zwiększających potencjał turystyczny Gminy. Na podstawie przeprowadzonych ankiet można stwierdzić, że mieszkańcy chcą, aby ich Gmina była kojarzona z atrakcjami turystycznymi. Oczekują oni, że poza bezpieczeństwem w Gminie, istotnym aspektem rozwoju będzie również jej atrakcyjność. Jednym z działań, które powinna wykonać Gmina Jasło jest budowa ścieżki pieszo-rowerowej w kierunku Skansenu Archeologicznego „Karpacka Troja”.

Działania w zakresie wzmocnienia promocji i turystyki Gminy Jasło powinny obejmować zarówno działania informacyjno-promocyjne, w tym prowadzone w przestrzeni on-line. Promowane powinny być produkty wytwarzane przez mieszkańców Gminy.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego IV.1.

Tabela 53. Kierunki interwencji Celu operacyjnego IV.1

Kierunki interwencji
Zwiększenie dostępności i atrakcyjności terenów poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych
Promocja walorów ekologicznych, agroturystyki oraz produktów lokalnych
Informacja o ciekawych wydarzeniach na terenie Gminy
Stworzenie i uaktualnianie materiału informacyjnego na temat atrakcji turystycznych
Wsparcie rozwoju „smart villages”
Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na terenie gminy z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i turystycznych

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 54. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego IV.1

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Długość wybudowanych ścieżek pieszo-rowerowych	km	0	>0
Liczba reklam promocyjnych ogłaszanych w radio	szt.	0	>0
Liczba folderów o wydarzeniach organizowanych na terenie Gminy	szt.	0	>0
Liczba nowych materiałów promocyjnych na temat atrakcji turystycznych	szt.	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

6.4.2. Cel operacyjny IV.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury w Gminie Jasło

Ochrona dziedzictwa kulturowego stanowi istotne wyzwanie Gminy Jasło. Na terenie gminy znajduje się wiele obiektów zabytkowych (nieruchomych, ruchomych, architektonicznych) – planowane

kierunki działań powinny więc obejmować zarówno zadania związane z opieką nad zabytkami oraz zadania konserwatorskie mające na celu przywrócenie wartości użytkowych i ekspozycję dziedzictwa kulturowego, jak i działania promocyjno-informacyjne. Kolejnym kierunkiem działań Gminy Jasło powinna być budowa, przebudowa i wyposażenie obiektów pełniących funkcje kulturalne.

Wzmocnienie podejmowanych działań, racjonalne wydatkowanie środków, a także możliwość uzyskania dodatkowych korzyści podejmowanych działań może zostać w tym zakresie zapewnione poprzez współdziałanie władz samorządowych, sektora biznesu, instytucji kultury, środowisk artystycznych i twórczych, służb konserwatorskich oraz innych podmiotów.

W tabeli poniżej zestawiono kluczowe działania do Celu operacyjnego IV.2.

Tabela 55. Kierunki interwencji Celu operacyjnego IV.2

Kierunki interwencji
Ochrona i rewaloryzacja zabytków i opieka nad zabytkami
Budowa, przebudowa i wyposażenie obiektów pełniących funkcje kulturalne
Przygotowanie publikacji z zakresu dziedzictwa kulturowego i historii Gminy
Digitalizacja archiwalnych zasobów kultury Gminy
Kultywowanie tradycji i folkloru na terenie Gminy

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli przedstawiono wskaźniki do monitorowania realizacji inwestycji.

Tabela 56. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego IV.2

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2027
Nakłady poniesione na ochronę zabytków	zł	0	>0
Liczba przygotowanych publikacji z zakresu dziedzictwa kulturowego i historii Gminy	szt.	0	>0
Nakłady poniesione na publikacje z zakresu dziedzictwa kulturowego i historii	zł	0	>0
Odsetek zdigitalizowanych archiwalnych zasobów kultury	%	0	>0

Źródło: Opracowanie własne

7. Wieloletni Plan Inwestycyjny

Wieloletni Plan Inwestycyjny stanowi istotny element każdej Strategii Rozwoju. Zawiera on główne inwestycje planowane do wykonania, niezbędne do realizacji założonych w Strategii Rozwoju Gminy Jasło celów operacyjnych i strategicznych. W tabeli poniżej przedstawiono karty zadań stanowiących dla Gminy Jasło inwestycje kluczowe, których realizacja w największym stopniu wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców Gminy Jasło.

Inwestycje przedstawione poniżej wpisują się bezpośrednio w realizację celów operacyjnych przedstawionych w niniejszym dokumencie strategicznym. Jest to jednak katalog otwarty, gdyż nie obejmuje wszystkich możliwych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Jasło przedsięwzięć.

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Tabela 57. Wieloletni Plan Inwestycyjny - inwestycje kluczowe w Gminie Jasło

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia i zakres	Okres realizacji	Szacunkowa wartość inwestycji w zł	Źródła finansowania	Cel operacyjny (oznaczenie)
1	Inwestycje w Infrastrukturę wodno-kanalizacyjną: - Budowa, modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody pitnej w tym sieci wodociągowej na terenie gminy Jasło, - Budowa sieci kanalizacyjnej w Opaciu i Trzcinicy (Granice), - Modernizacja kanalizacji w Warzycach, - Modernizacja gminnych oczyszczalni ścieków w Trzcinicy i Szebniach	2021-2027	7 000 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	I.1
2	Budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury drogowej: - Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych i wewnętrznych, - Budowa chodników przy drogach gminnych, - Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na energooszczędne.	2021-2027	3 000 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	I.4
3	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Gminie Jasło, w tym budowa ścieżki pieszo - rowerowej w kierunku Skansenu Archeologicznego "Karpacka Troja"	2021-2027	2 800 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	IV.1
4	Budowa wielofunkcyjnych obiektów sportowych	2021-2027	700 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Budżet RP (np. Sportowa Polska), Krajowy Plan Odbudowy, budżet JST	II.2
5	Budowa placów zabaw i miejsc rekreacyjnych	2021-2027	500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027	II.2
6	Rozwój infrastruktury (budowa, przebudowa, modernizacja) na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego	2021-2027	250 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027, budżet JST	II.1

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

7	Budowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Osobnicy z wyposażeniem	2023-2025	7 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027, Programy Odnowy Wsi, budżet JST	II.4
8	Termomodernizacja, zwiększenie dostępności budynku Urzędu Gminy Jasło, zagospodarowanie przyległego terenu oraz montaż instalacji fotowoltaicznej	2026	2 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027, budżet JST	I.2
9	Rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji u mieszkańców na terenie Gminy Jasło	2021-2025	13 300 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy NFOŚiGW, Programy WFOŚiGW Rzeszów, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy	I.2/ III.1
10	Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Jasło (200 szt.)	2023-2025	4 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy NFOŚiGW, Programy WFOŚiGW Rzeszów, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy	I.2
11	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych mieszkańców na terenie Gminy Jasło	2021-2027	300 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW w Rzeszowie, budżet JST	I.2
12.	Organizacja zajęć w Klubie Seniora – wsparcie osób starszych poprzez działania na rzecz zwiększenia ich zaangażowania w życie społeczności lokalnych	2022 - 2026	1 200 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027	II.4
13.	"Teleanioł jasielski" – usługi sąsiedzkie i teleopieka dla osób starszych niesamodzielnych.	2022-2024	1 200 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027	II.4
14.	Budowa Gminnego Centrum Przetwarzania Danych	2023	1 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027	II.3
15.	Realizacja inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki (Gmina Jasło)	2022 - 2024	590 000,00	Program „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu” Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021	I.3
16.	Program STOP SMOG (55 budynków jednorodzinnych)	2024 - 2027	500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy NFOŚiGW i WFOŚiGW w Rzeszowie, budżet JST	I.2

Źródło: Opracowanie własne

8. Część planistyczna

8.1. Misja i wizja Gminy Jasło

Wizja oraz misja Gminy Jasło została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy oraz zgodnie z ankietami uzupełnionymi przez mieszkańców, które dotyczyły potrzeb rozwojowych.

Wizja rozwoju gminy określa stan docelowy w przeciągu kilkunastu lat, do którego władze Gminy będą dążyć poprzez wykorzystanie możliwości płynących z potencjału własnego oraz szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu.

Misja określa, jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Wizja Gminy Jasło

Gmina Jasło jest Gminą przyjazną mieszkańcom, która wyróżnia się wysokim potencjałem społecznym, środowiskowym oraz gospodarczym. Gmina wspiera ekologiczne postawy mieszkańców oraz stawia na ekologiczne rozwiązania infrastrukturalne. Charakteryzuje się rozwiniętą siecią infrastruktury technicznej oraz siecią powiązań komunikacyjnych. Nastąpił rozwój gospodarki, dzięki czemu powstały nowe miejsca pracy na terenie gminy. Mieszkańcy gminy mają dostęp do wysokiej jakości edukacji, kultury, zaplecza sportowo-rekreacyjnego oraz opieki zdrowotnej.

Misja Gminy Jasło

Misją Gminy Jasło jest stworzenie optymalnych warunków do życia mieszkańców przy jednoczesnym zrównoważonym rozwoju Gminy. Celem Gminy jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, możliwości kształcenia, otrzymania satysfakcjonującej pracy oraz przygotowanie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu.

8.2. Model rozwoju Gminy Jasło

W ramach niniejszej Strategii Rozwoju Gminy Jasło przyjęto model zrównoważonego rozwoju Gminy. Zrównoważony rozwój obejmuje trzy obszary: poszanowania środowiska, postępu społecznego i wzrostu gospodarczego.

Rysunek 8. Model zrównoważonego rozwoju Gminy Jasło

Źródło: Opracowanie własne

Polega on na solidarności międzypokoleniowej poprzez znajdowanie rozwiązań gwarantujących dalszy rozwój, które pozwalają na aktywne włączenie w procesy rozwojowe wszystkich grup społecznych, dając im jednocześnie możliwość czerpania korzyści ze wzrostu gospodarczego. Ważnym aspektem przedstawionego modelu rozwoju jest zacieśnienie współpracy różnych podmiotów, instytucji administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz relacji z mieszkańcami Gminy. Umożliwia to wzajemne uzupełnianie działań, zwiększenie efektywności oraz zwiększenie potencjału, co spowoduje lepsze wykorzystanie zasobów materialnych i niematerialnego na rzecz rozwoju gospodarczego i dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy.

8.3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy

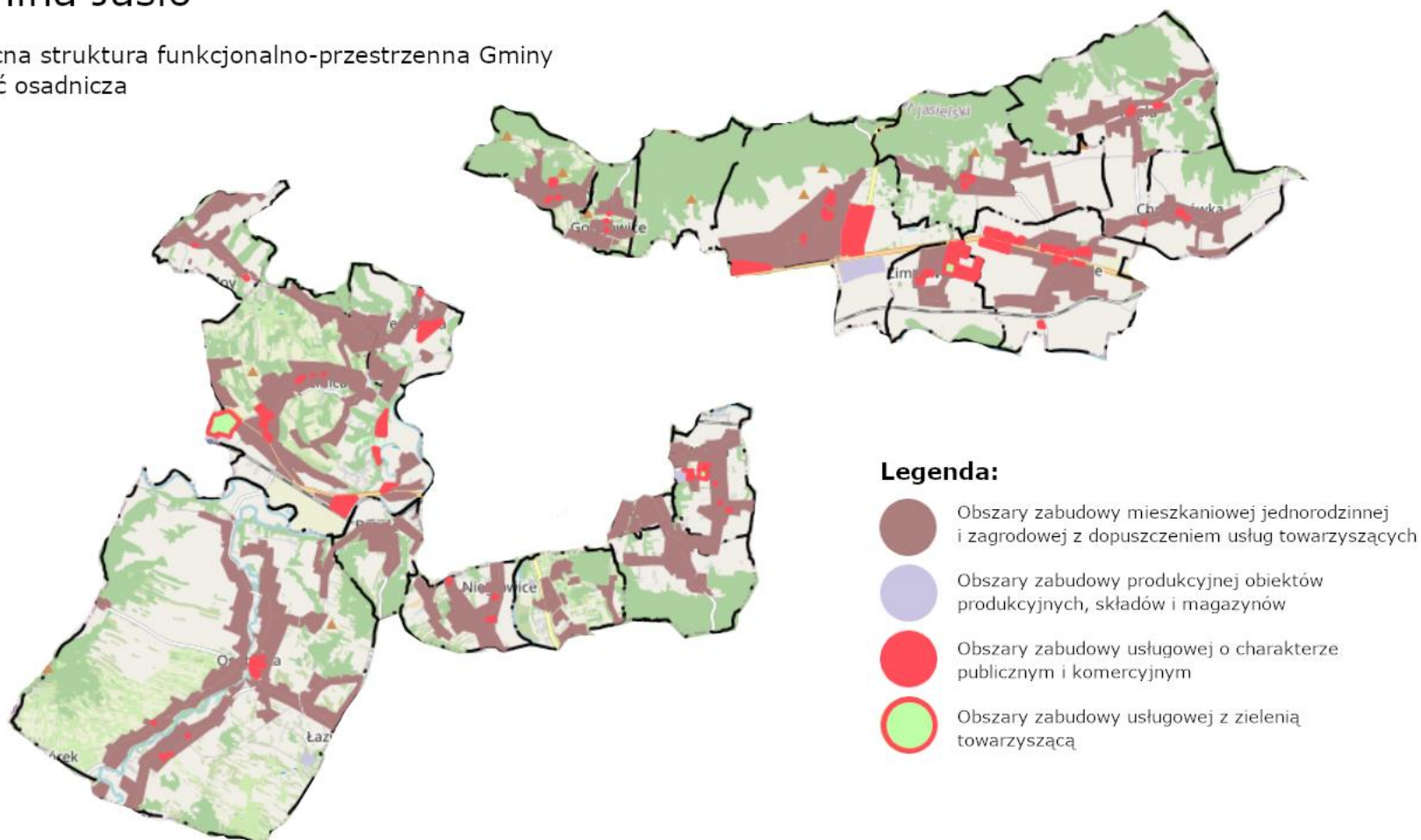
Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej obrazuje strukturę przestrzenną Gminy, określając obecny stan Gminy oraz lokalizacje poszczególnych zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji.

Na poniższych mapach przedstawiono sieć osadniczą Gminy, obszary o kluczowych funkcjach dla rozwoju, powiązania infrastrukturalne, sieć ekologiczną i inne obszary istotne z punktu widzenia Gminy.

Rysunek 9. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć osadnicza

Gmina Jasło

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy
- sieć osadnicza

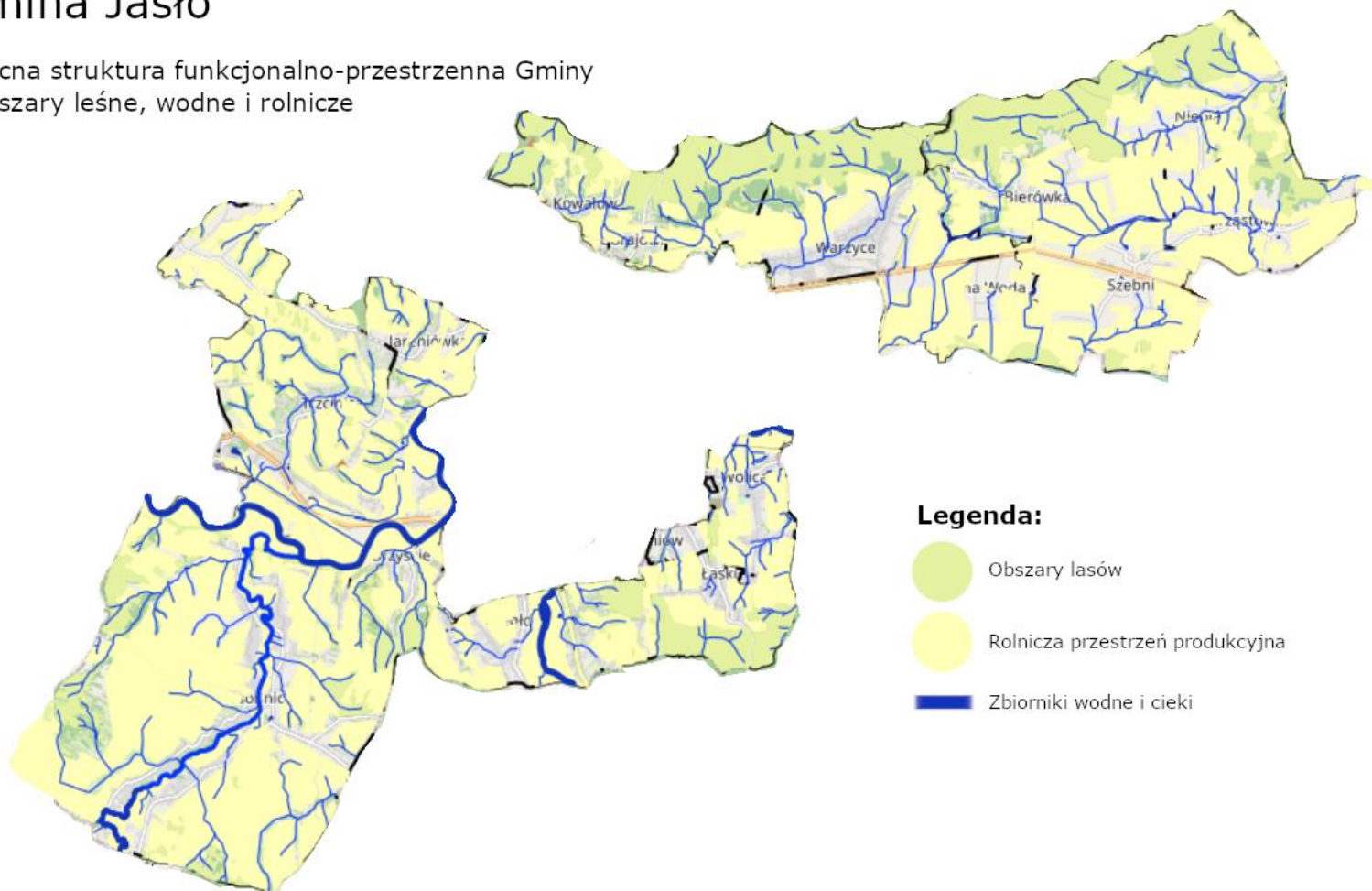

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://gminajaslo.bip.gov.pl/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zaqospodarowania-przestrzennego/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zaqospodarowania-przestrzennego-miejscowe-plany-zaqospodarowania-przestrzennego.html>

Rysunek 10. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - obszary leśne, wodne i rolnicze

Gmina Jasło

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy
- obszary leśne, wodne i rolnicze

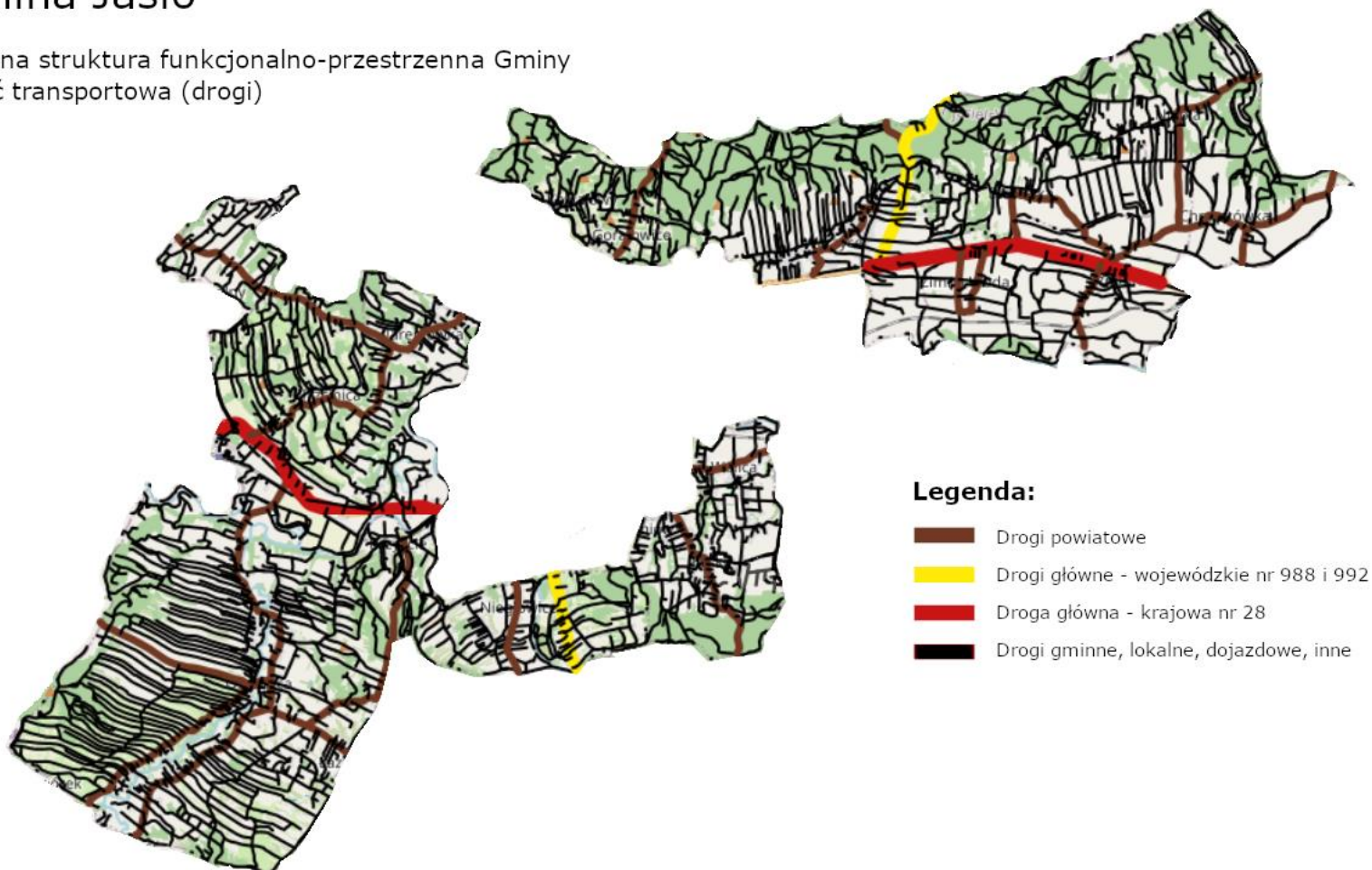

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://gminajaslo.bip.gov.pl/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-miejscowe-plany-zagospodarowania-przestrzennego.html>

Rysunek 11. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć transportowa (drogi)

Gmina Jasło

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy
- sieć transportowa (drogi)

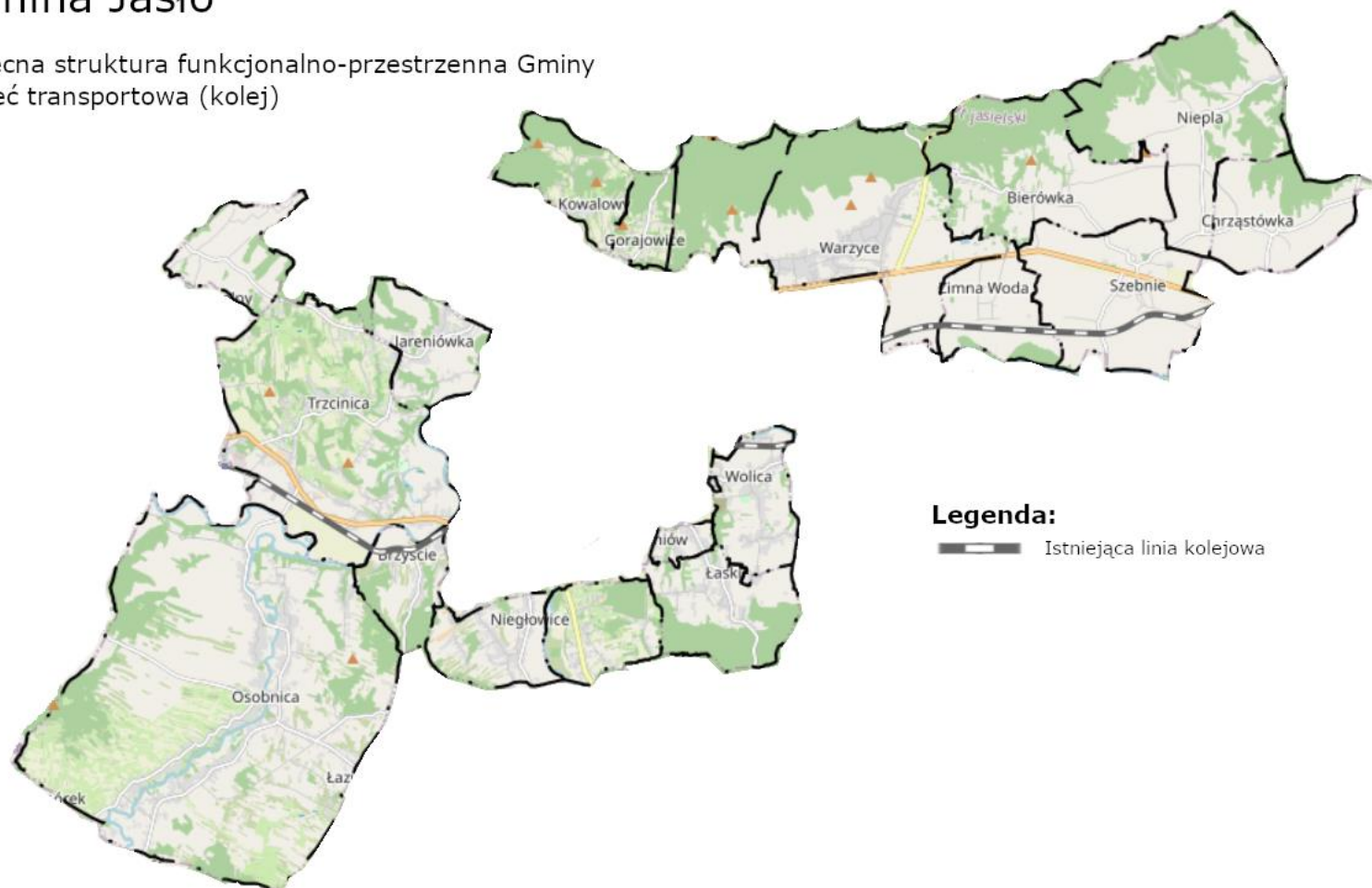

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://gminajaslo.bip.gov.pl/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-miejscowe-plany-zagospodarowania-przestrzennego.html>

Rysunek 12. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć transportowa (kolej)

Gmina Jasło

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy
- sieć transportowa (kolej)

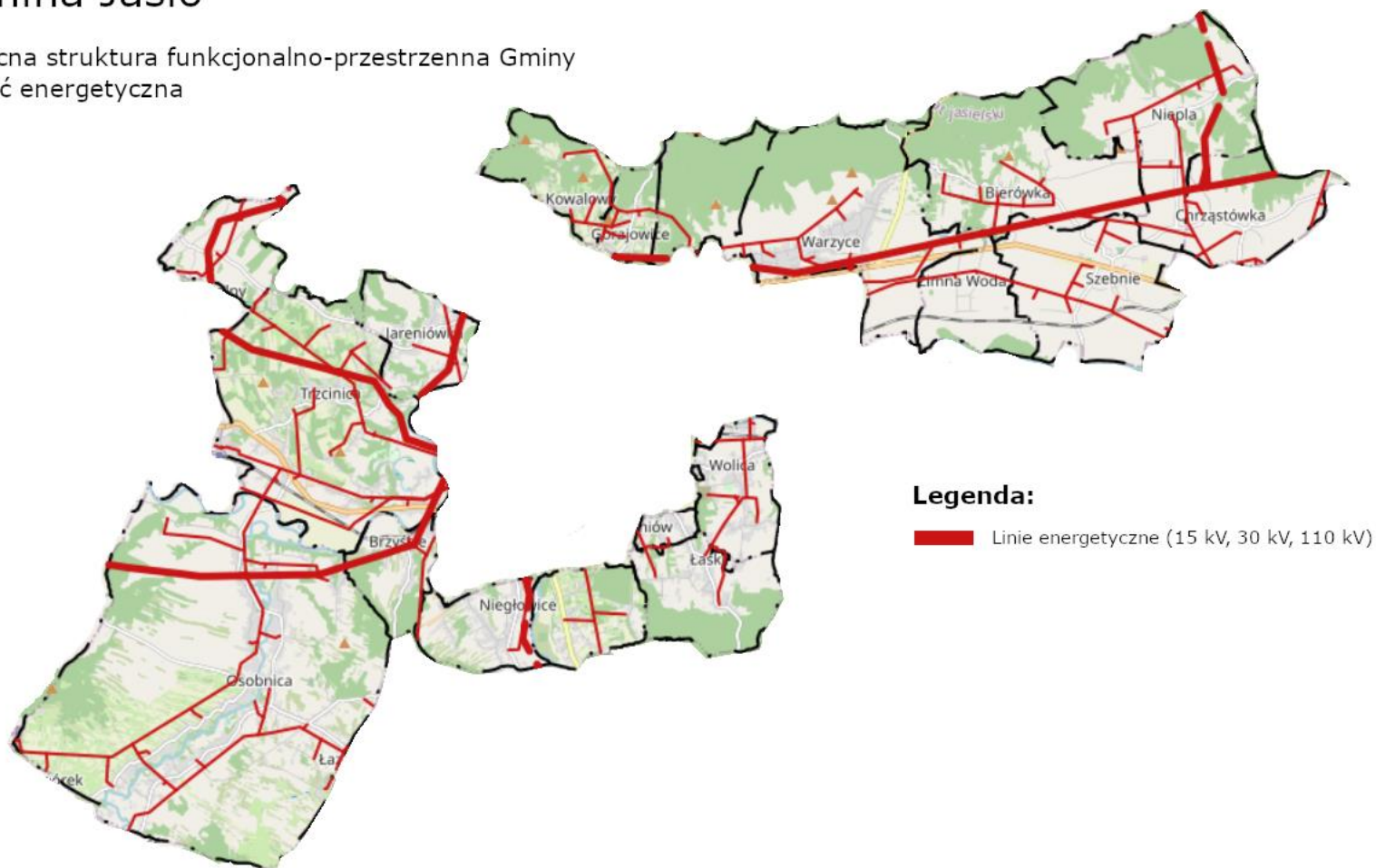

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://gminajaslo.bip.gov.pl/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-miejscowe-plany-zagospodarowania-przestrzennego.html>

Rysunek 13. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć energetyczna

Gmina Jasło

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy
- sieć energetyczna

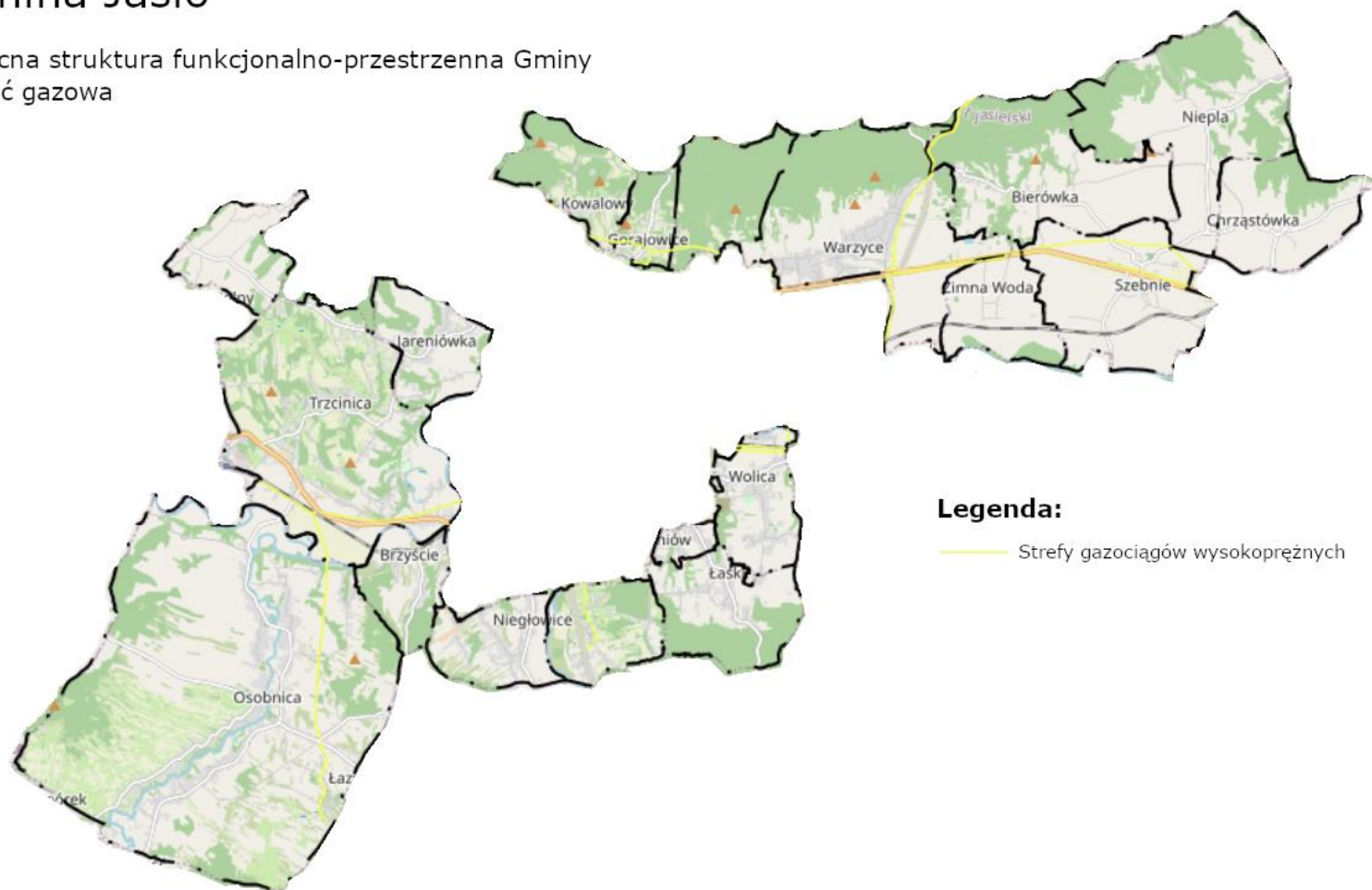

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://gminajaslo.bip.gov.pl/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-miejscowe-plany-zagospodarowania-przestrzennego.html>

Rysunek 14. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć energetyczna

Gmina Jasło

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy
- sieć gazowa

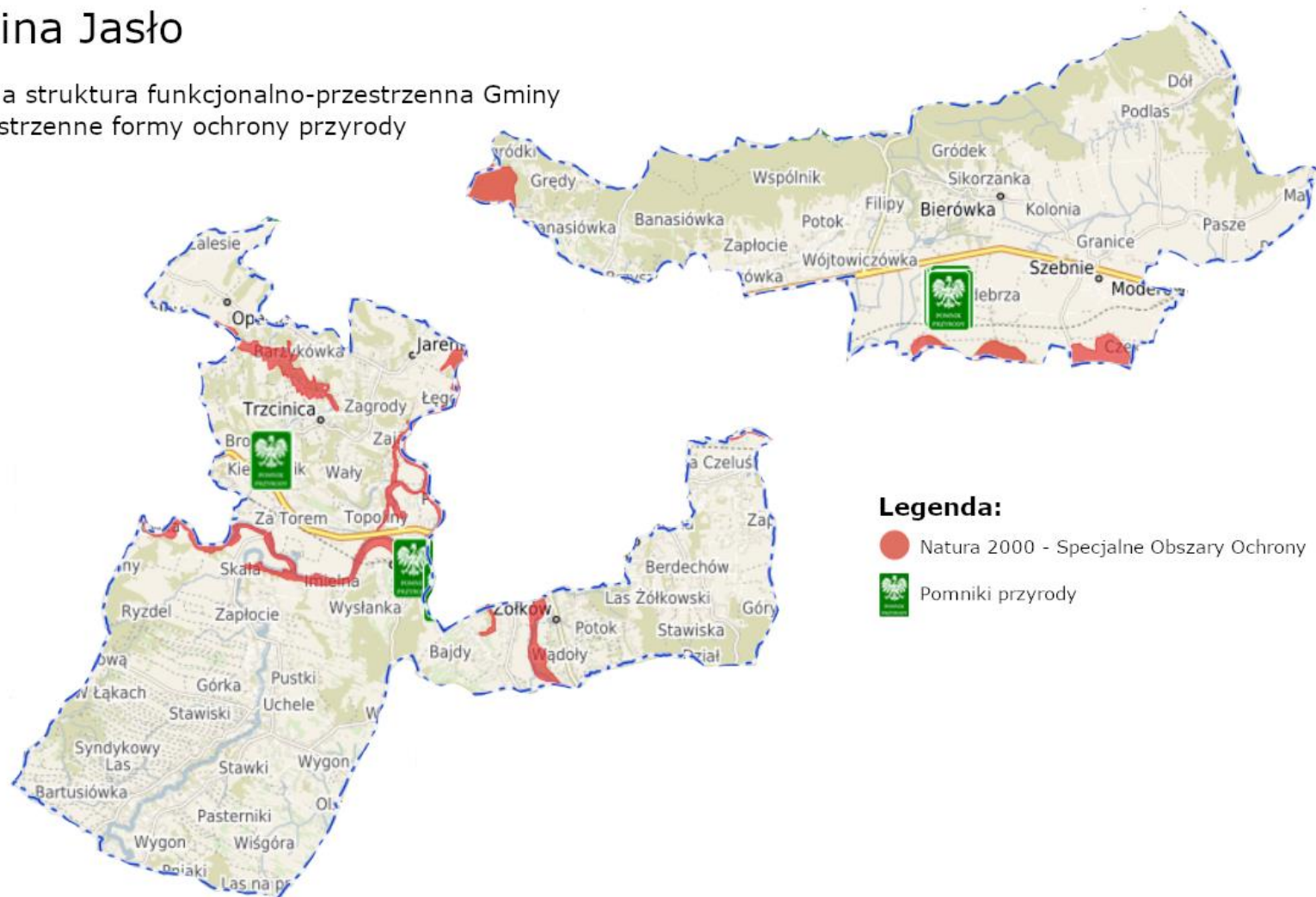

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://gminajaslo.bip.gov.pl/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-miejscowe-plany-zagospodarowania-przestrzennego.html>

Rysunek 15. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - przestrzenne formy ochrony przyrody

Gmina Jasło

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy
- przestrzenne formy ochrony przyrody

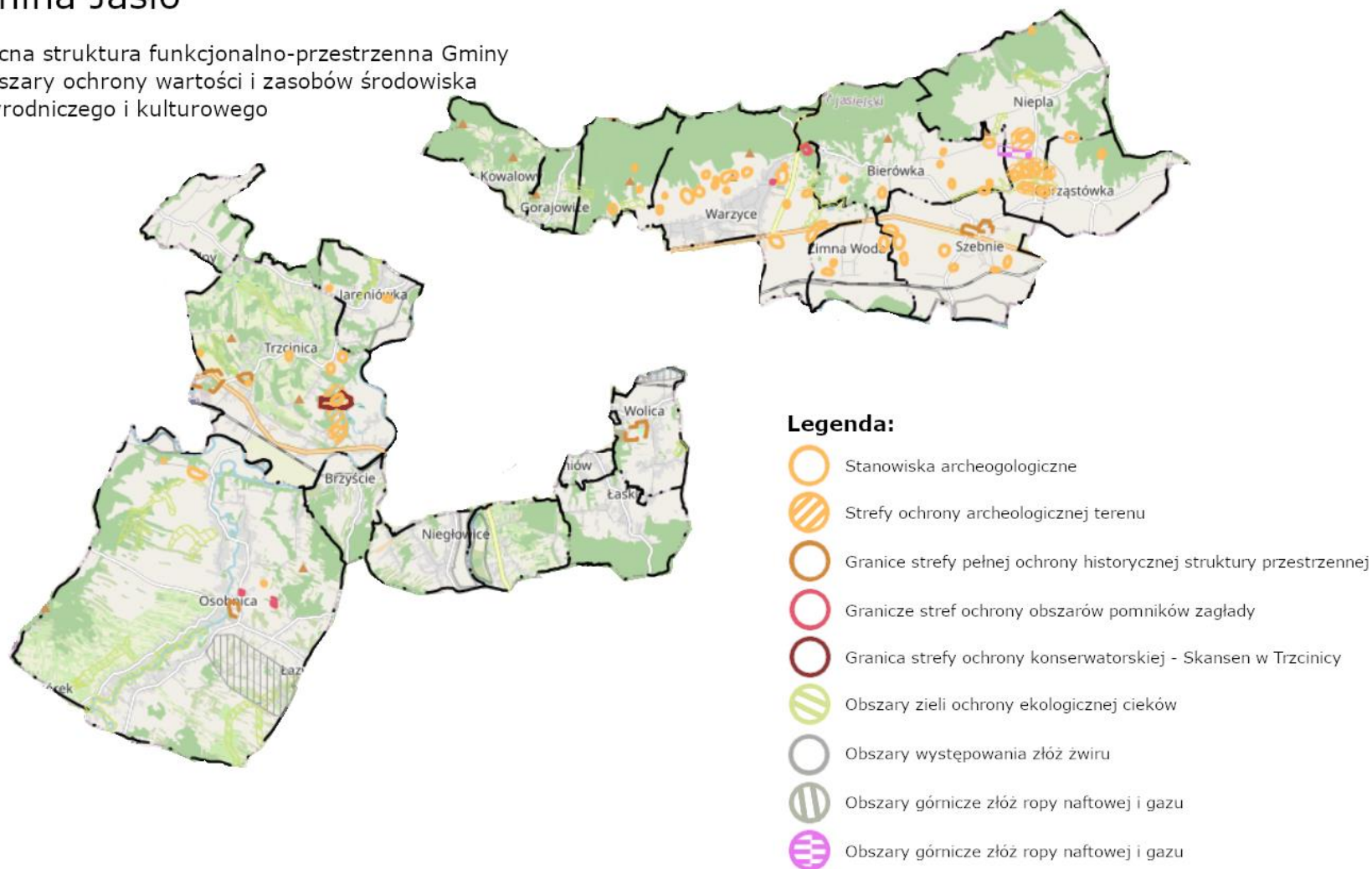

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://jaslo.e-mapa.net/>

Rysunek 16. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - obszary ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego

Gmina Jasło

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy
- obszary ochrony wartości i zasobów środowiska
przyrodniczego i kulturowego

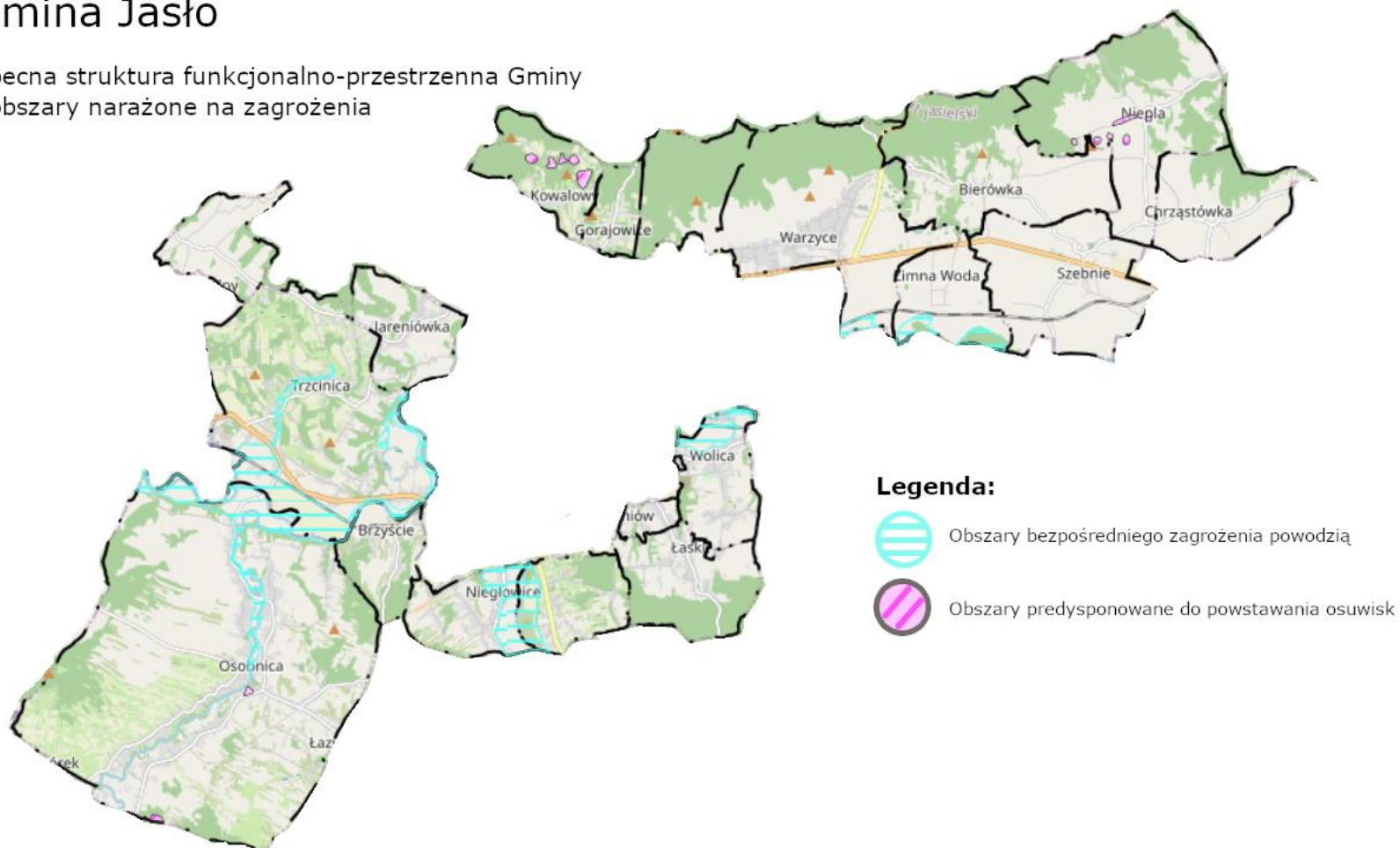

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://gminajaslo.bip.gov.pl/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-miejscowe-plany-zagospodarowania-przestrzennego.html>

Rysunek 17. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - obszary narażone na zagrożenia

Gmina Jasło

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy
- obszary narażone na zagrożenia

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://gminajaslo.bip.gov.pl/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-miejscowe-plany-zagospodarowania-przestrzennego.html>

Do najważniejszych zadań inwestycyjnych należą:

1. Infrastruktura komunalna:

- Budowa, modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody pitnej, w tym sieci wodociągowej na terenie Gminy Jasło
- Budowa sieci kanalizacyjnej, w tym m.in. w Opaciu i Trzcinicy (Granice)
- Modernizacja kanalizacji w Warzycach w Gminie Jasło
- Modernizacja gminnych oczyszczalni ścieków w Trzcinicy i Szebniach

2. Infrastruktura komunikacyjna:

- Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych i wewnętrznych
- Budowa chodników przy drogach gminnych
- Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na energooszczędne

3. Infrastruktura rekreacyjno-sportowa:

- Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Gminie Jasło, w tym budowa ścieżki pieszo-rowerowej w kierunku Skansenu Archeologicznego "Karpacka Troja"
- Budowa wielofunkcyjnych obiektów sportowych
- Budowa placów zabaw i miejsc rekreacyjnych

4. Infrastruktura społeczna:

- Rozwój infrastruktury (budowa, przebudowa, modernizacja) na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego
- Budowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Osobnicy z wyposażeniem
- Budowa Gminnego Centrum Przetwarzania Danych

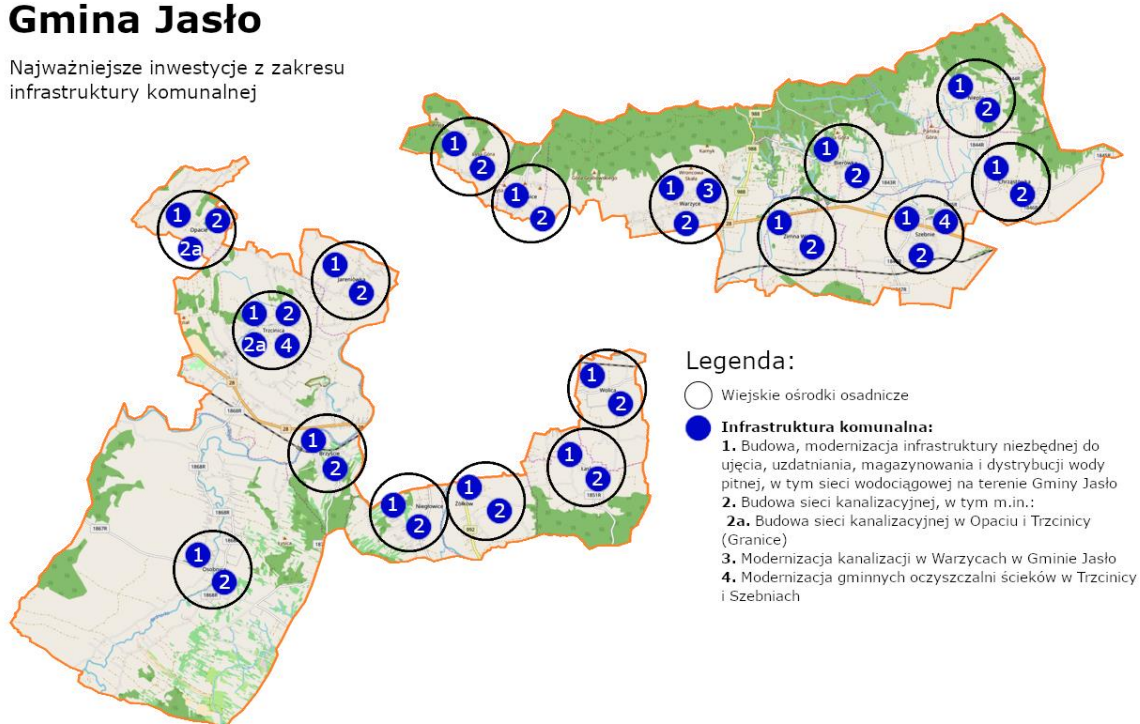
5. Energooszczędne budownictwo i OZE:

- Termomodernizacja, zwiększenie dostępności budynku Urzędu Gminy Jasło, zagospodarowanie przyległego terenu oraz montaż instalacji fotowoltaicznej
- Rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji u mieszkańców na terenie Gminy Jasło
- Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Jasło
- Usuwanie wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych mieszkańców na terenie Gminy Jasło
- Realizacja inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki (Gmina Jasło)
- Program STOP SMOG

Rysunek 18. Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury komunalnej.

Gmina Jasło

Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury komunalnej

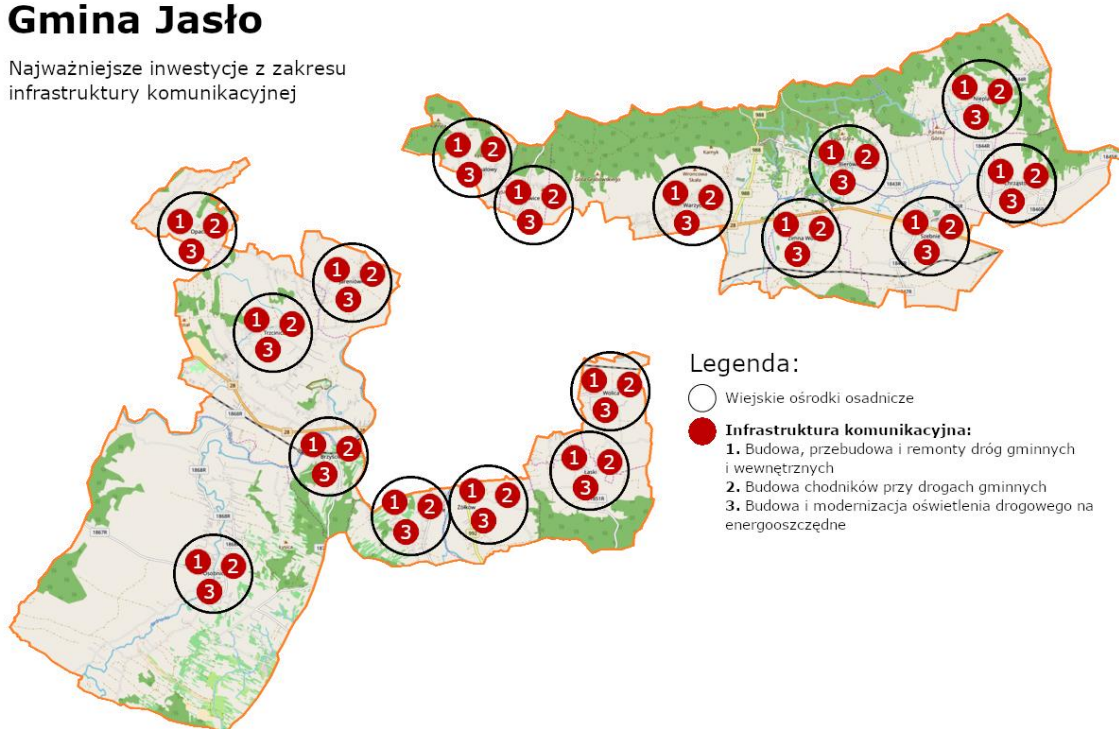

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 19. Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury komunikacyjnej.

Gmina Jasło

Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury komunikacyjnej

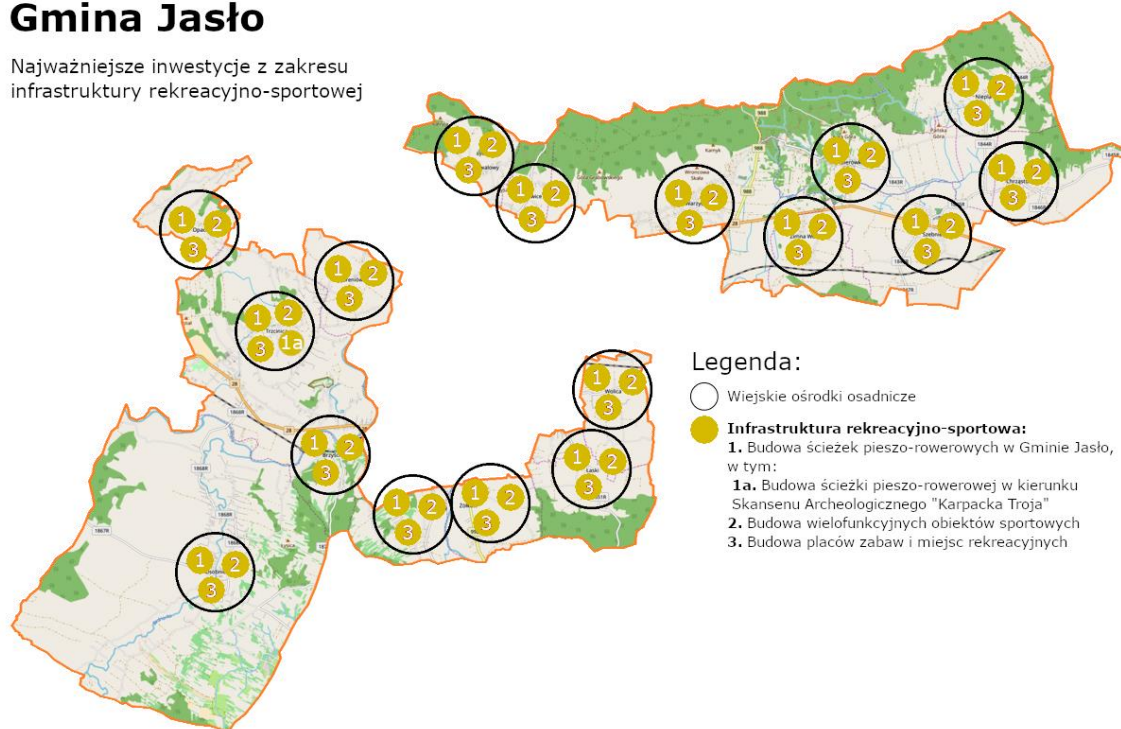

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 20. Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury rekreacyjno-sportowej.

Gmina Jasło

Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury rekreacyjno-sportowej

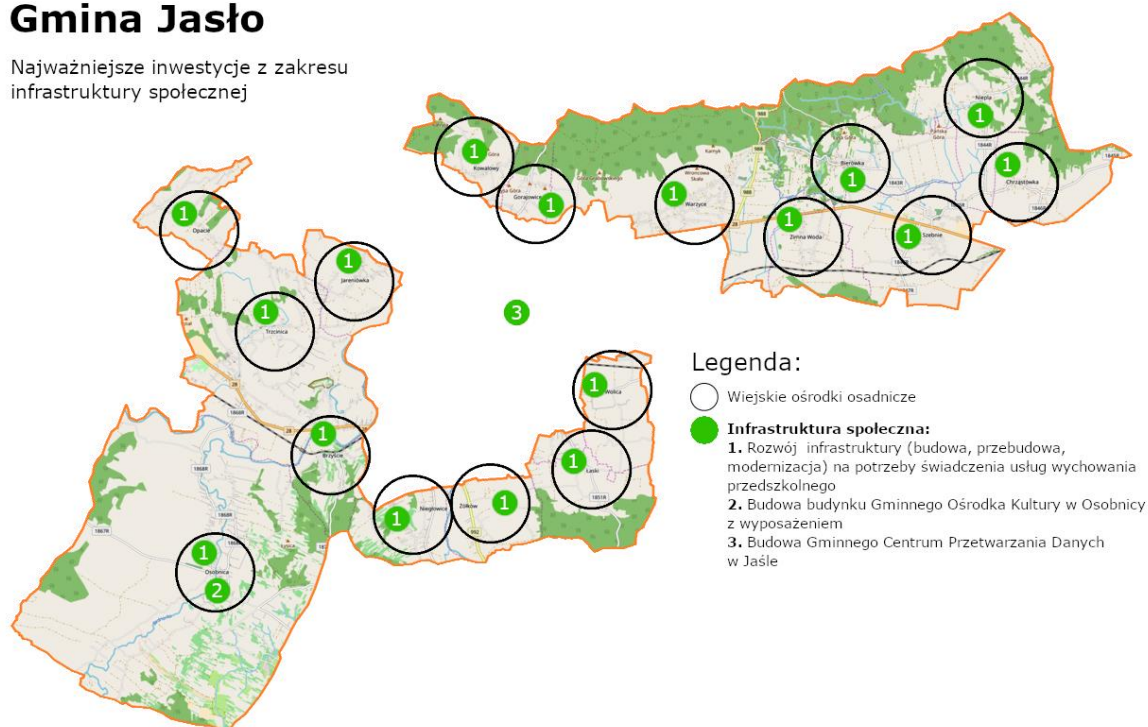

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 21. Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury społecznej.

Gmina Jasło

Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury społecznej

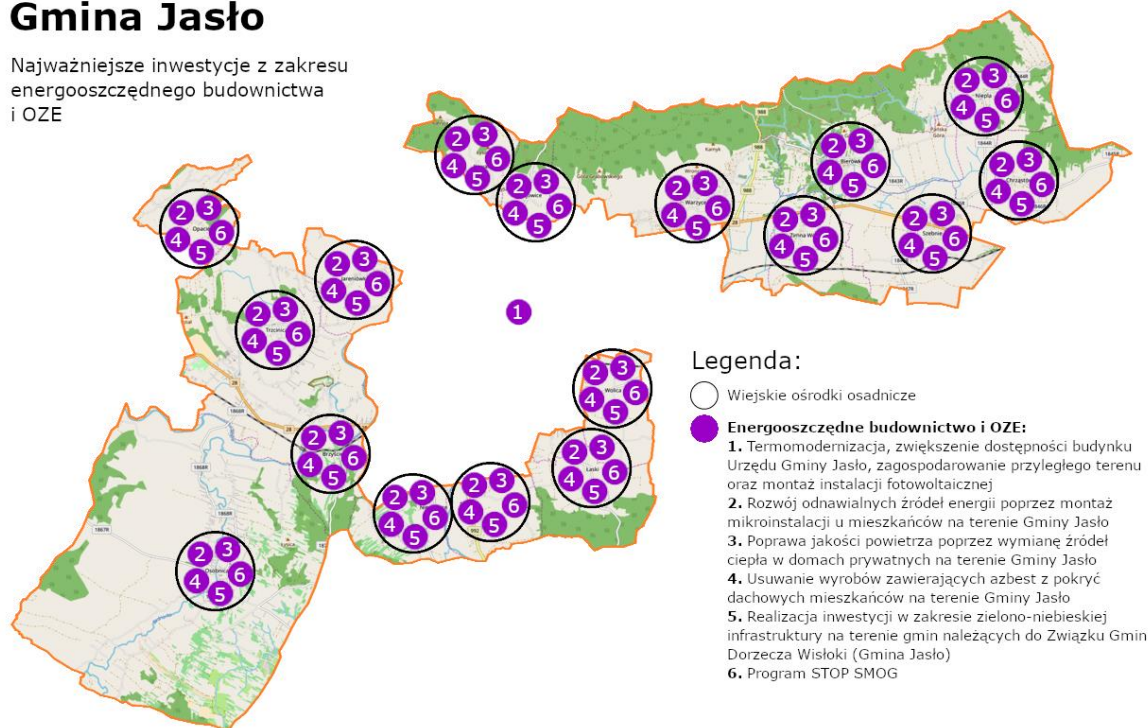

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 22. Najważniejsze inwestycje z zakresu energooszczędnego budownictwa i OZE.

Gmina Jasło

Najważniejsze inwestycje z zakresu energooszczędnego budownictwa i OZE

Źródło: Opracowanie własne.

8.4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

W Strategii Rozwoju określono zakres kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Jasło – w tabeli poniżej przedstawiono rekomendacje w tym zakresie. Sygnalizują one jakie działania planistyczne są niezbędne do realizacji Strategii.

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Tabela 58. Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Jasło

Obszar	Charakterystyka	Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju	Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
Tereny o funkcjach mieszkaniowych	Tereny mieszkaniowe, głównie zabudowa jednorodzinna i zagrodowa zlokalizowane wzdłuż głównych dróg Gminy Jasło.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez budowę infrastruktury technicznej, ➤ Zwiększenie atrakcyjności osadniczej Gminy, ➤ Zachowanie ładu przestrzennego na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kontynuowanie prowadzonej polityki przestrzennej poprzez uchwalanie nowych planów zagospodarowania przestrzennego dla budownictwa mieszkaniowego, ➤ Poprawa dostępności infrastruktury komunalnej (budowa wodociągów oraz kanalizacji), ➤ Poprawa dostępności komunikacji (np. poprzez budowę dróg i chodników).
Tereny o funkcjach usługowych, w tym użyteczności publicznej	Na terenie Gminy zlokalizowane są instytucje i obiekty użyteczności publicznej oraz punkty handlowo-usługowe.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapewnienie wysokiej jakości dostępu do usług, ➤ Zwiększenie potencjału gospodarczego (wsparcie istniejących funkcji usługowych), ➤ Wsparcie rozwoju nowych przedsiębiorstw. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (np. poprzez budowę dróg i chodników), ➤ Modernizacja energetyczna budynków, ➤ Zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych przy budynkach użyteczności publicznej (w tym miejsc dla osób niepełnosprawnych), ➤ Kształtowanie struktury przestrzennej, która uwypukli znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach.
Tereny stref gospodarczych	Obszary pełniące ważną rolę dla rozwoju gospodarczego Gminy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej Gminy, ➤ Uzbrajanie terenów na terenie Gminy w infrastrukturę techniczną. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poprawa dostępności infrastruktury komunalnej (budowa wodociągów oraz kanalizacji), ➤ Poprawa sieci drogowej na terenie Gminy, ➤ Wprowadzanie elementów ograniczających negatywne oddziaływanie terenów aktywności gospodarczej na zabudowę mieszkaniową.
Tereny rolnicze	Użytki rolne stanowią większą część obszaru Gminy Jasło i obejmują one grunty orne, łąki, pastwiska oraz sady.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ochrona gleb wysokiej jakości w Gminie, ➤ Ochrona systemu przyrodniczego, ➤ Zachowanie specyfiki gminy wiejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Utrzymanie kompleksów użytków rolnych na terenie Gminy, ➤ Umożliwianie przekształcenia gruntów rolnych w tereny o innym przeznaczeniu (np. mieszkaniowym), ➤ Zalesianie gruntów ornych o najniższych klasach bonitacyjnych.
Tereny zieleni	Lasy zajmują stosunkowo małą powierzchnie Gminy. Część lasów na terenie Gminy objęte jest obszarem Natura 2000.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ochrona lasów na terenie Gminy, ➤ Ochrona bioróżnorodności biologicznej, ➤ Wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia form aktywnego spędzania wolnego czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wprowadzenie zakazu podejmowania inwestycji, które mogłyby negatywnie wpłynąć na środowisko, ➤ Zachowanie istniejących lasów oraz tworzenie warunków do nasadzenia nowych, ➤ Organizacja szlaków pieszo-rowerowych.

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Wody	Rzeki, zbiorniki i ciekł wodne na terenie Gminy oraz ich bezpośrednie otoczenie.	<ul style="list-style-type: none">➤ Poprawa jakości wód na terenie Gminy,➤ Zachowanie istniejącego systemu zbiorników i cieków wodnych.	<ul style="list-style-type: none">➤ Wprowadzenie zakazu podejmowania inwestycji, które mogłyby negatywnie wpłynąć na środowisko,➤ Ochrona bezpośredniej otuliny cieków wodnych.
------	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

8.5. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia

W poniższych tabelach wskazano oczekiwane rezultaty planowanych do wdrożenia działań w ramach poszczególnych obszarów określonych w niniejszej Strategii Rozwoju, które wpłynąć mają na osiągnięcie poszczególnych celów operacyjnych i strategicznych. Ocena stopnia osiągnięcia założonych rezultatów będzie przeprowadzana poprzez wykorzystanie wskaźników produktu i rezultatu określonych dla poszczególnych celów operacyjnych. W ten sposób uzyskane zostaną całościowe informacje na temat efektów bezpośrednich wynikających z realizacji poszczególnych działań w ramach Strategii, jak i efektów, które będą odczuwalne w dalszej perspektywie.

Poziom osiągnięcia wskaźników będzie mierzony cyklicznie poprzez porównanie wartości osiągniętej w badanym okresie do wartości bazowej, określonej dla roku bazowego (tj. 2020 r.). Monitoring będzie prowadzony zarówno w zakresie poszczególnych przedsięwzięć, jak i całościowej realizacji celów Strategii.

Tabela 59. Oczekiwane rezultaty planowanych działań w obszarze gospodarki komunalnej i infrastruktury technicznej

Obszar 1. Gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna	
Oczekiwane rezultaty planowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa, modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody pitnej, w tym sieci wodociągowej na terenie Gminy Jasło ➤ Budowa sieci kanalizacyjnej, w tym m.in. w Opaciu i Trzcinicy (Granice) ➤ Modernizacja kanalizacji w Warzycach w Gminie Jasło ➤ Modernizacja gminnych oczyszczalni ścieków w Trzcinicy i Szebniach ➤ Usprawnienie gminnego systemu gospodarki odpadami (podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów, kontrola segregacji odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych uwzględniające rozwiązania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów lub ponowne użycie (PSZOK)) ➤ Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację energetyczną, w tym wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Jasło ➤ Zwiększenie dostępności budynków użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych oraz dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. ➤ Rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji u mieszkańców na terenie Gminy Jasło ➤ Realizacja projektów ograniczających niską emisję na terenie Gminy poprzez budowę instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej ➤ Usuwanie wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych mieszkańców na terenie Gminy Jasło ➤ Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, w tym m.in. budynków szkolnych, opieki zdrowotnej i domów ludowych. ➤ Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Jasło, zagospodarowanie przyległego terenu oraz montaż instalacji fotowoltaicznej ➤ Inwestycje z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury ➤ Inwestycje z zakresu gromadzenia wód opadowych i roztopowych (budowy/przebudowy podziemnych zbiorników retencyjnych wraz z kanalizacją deszczową) przy domach prywatnych oraz budynkach użyteczności publicznej ➤ Rozwój małej retencji ➤ Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków klęsk żywiołowych i katastrof ➤ Działania edukacyjne dotyczące zmian klimatu i ochrony zasobów wodnych

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa obiektów hydrotechnicznych, a tym samym umożliwienie kontroli obiegu wody za pomocą sztucznych zbiorników wodnych (małych i dużych) lub ziemnych stawów. ➤ Tworzenie wraz z wymaganą infrastrukturą alternatywnych ujęć wód lub ich modernizację na cele zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, wykorzystując do tego celu wody podziemne. ➤ Zabezpieczenie przed powodzią terenów Gminy Jasło. ➤ Budowa, przebudowa i modernizacja obwałowań przy rzekach na terenie Gminy Jasło. ➤ Budowa suchego zbiornika na rzece Bednarka i rzece Młynówka. ➤ Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych i wewnętrznych ➤ Budowa chodników przy drogach gminnych ➤ Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na energooszczędne
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 60. Oczekiwane rezultaty planowanych działań w obszarze infrastruktury i usług społeczno-edukacyjnych

Obszar 2. Infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne	
Oczekiwane rezultaty planowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwój infrastruktury (budowa, przebudowa, modernizacja) na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem oraz zakupem pomocy dydaktycznych gwarantujących wysoką jakość kształcenia w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ➤ Rozwój infrastruktury dydaktycznej (budowa, przebudowa, modernizacja) istniejących budynków szkolnych wraz z wyposażeniem w nowoczesny sprzęt ICT i materiały dydaktyczne oraz obiektów służących wzmocnieniu sprawności fizycznej uczniów w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ➤ Cyfryzacja i rozwój szkolnej infrastruktury ➤ Budowa placów zabaw i miejsc rekreacyjnych przy szkołach ➤ Rozbudowa i modernizacja szkolnej infrastruktury sportowej ➤ Zwiększanie ilości miejsc w przedszkolach na terenie Gminy ➤ Rozwój infrastruktury społecznej związanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług ➤ Budowa, przebudowa wielofunkcyjnych obiektów sportowych i rekreacyjnych ➤ Rozwój istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej ➤ Budowa ogólnodostępnych placów zabaw i miejsc rekreacji. ➤ Dopuszczenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w nowy sprzęt ratowniczo-gaśniczy ➤ Utrzymanie, wyszkolenie i zapewnienie gotowości bojowej jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej ➤ Monitoring centralnych miejsc na terenie Gminy ➤ Budowa Gminnego Centrum Przetwarzania Danych ➤ Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych oraz e-usług publicznych ➤ Rozwój (budowa/modernizacja) gminnej infrastruktury na potrzeby POZ ➤ Zakup sprzętu medycznego oraz wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług medycznych przez POZ ➤ Organizacja i realizacja pozalekcyjnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dla uczniów szkół podstawowych oraz przedszkoli ➤ Wspieranie rozwoju kompetencji zawodowych nauczycieli, pracowników dydaktycznych i kadry zarządzającej szkół kształcenia ogólnego i wychowania przedszkolnego

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ➤ Integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci ➤ Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz osób z niepełnosprawnościami, w tym dalsza realizacja projektu „Teleaniół jasielski – usługi sąsiedzkie i teleopieka dla osób starszych niesamodzielnych” ➤ Wsparcie osób starszych poprzez działania na rzecz zwiększenia ich zaangażowania w życie społeczności lokalnych ➤ Budowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Osobnicy z wyposażeniem
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 61. Oczekiwane rezultaty planowanych działań w obszarze polityki gospodarczej

Obszar 3. Polityka gospodarcza	
Oczekiwane rezultaty planowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kompleksowe opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasło ➤ Uwzględnienie w działaniach planistycznych możliwości lokalizacji różnych form odnawialnych źródeł energii oraz terenów inwestycyjnych ➤ Rozwój e-usług i infrastruktury danych przestrzennych ➤ Rozwój e-usług publicznych skierowanych do przedsiębiorców ➤ Stworzenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy. ➤ Wspieranie inicjatyw skierowanych na zwiększanie aktywności zawodowej mieszkańców ➤ Prowadzenie działań wzmacniających rozwój przedsiębiorczości opartej na lokalnym biznesie ➤ Wspieranie „społecznej odpowiedzialności biznesu”

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 62. Oczekiwane rezultaty planowanych działań w obszarze turystyki i promocji

Obszar 4. Turystyka i promocja	
Oczekiwane rezultaty planowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenie dostępności i atrakcyjności terenów poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych ➤ Promocja walorów ekologicznych, agroturystyki oraz produktów lokalnych ➤ Informacja o ciekawych wydarzeniach na terenie Gminy ➤ Stworzenie i uaktualnianie materiału informacyjnego na temat atrakcji turystycznych ➤ Wsparcie rozwoju „smart villages” ➤ Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na terenie gminy z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i turystycznych ➤ Ochrona i rewaloryzacja zabytków i opieka nad zabytkami ➤ Budowa, przebudowa i wyposażenie obiektów pełniących funkcje kulturalne ➤ Przygotowanie publikacji z zakresu dziedzictwa kulturowego i historii Gminy ➤ Digitalizacja archiwalnych zasobów kultury Gminy ➤ Kulturowanie tradycji i folkloru na terenie Gminy

Źródło: Opracowanie własne

8.6. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań

Gmina Jasło położona jest w obrębie obszarów specjalnych wyznaczonych w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich. Przez obszary specjalne rozumie się obszary funkcjonalne (OF) i obszary strategicznej interwencji (OSI), które (zgodnie z definicją przedstawioną w Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) oznaczają:

- obszar funkcjonalny – „obszar, na którym występuje względnie wyodrębniający się, intensywny i otwarty system powiązań społecznych, gospodarczych lub przyrodniczych, uwarunkowanych cechami środowiska geograficznego (przyrodniczego i antropogenicznego)”,
- obszar strategicznej interwencji – „określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne”.

Przeanalizowano następujące dokumenty strategiczne i planistyczne w celu identyfikacji tych obszarów:

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),**
- **Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030,**
- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Perspektywa 2030.**

OSI Krajowe – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030):

– **Polska Wschodnia**

Wschodnia część Polski, tj. obszar obejmujący województwa podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie, podlaskie i warmińsko-mazurskie, w największym stopniu obejmuje Gminy zagrożone marginalizacją. Województwa objęte tym obszarem charakteryzują się niskim poziomem konkurencyjności (w porównaniu do średniej w Unii Europejskiej).

Gmina Jasło znajduje się w województwie podkarpackim, w związku z czym **znajduje się w zasięgu obszaru Polski Wschodniej.**

Rysunek 23. Obszar Polski Wschodniej

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

OSI Regionalne – Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030:

Gmina Jasło wpisuje w następujące priorytety ujęte w Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030:

- 7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego
- 7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju
- 7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego

7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie

Zakładane działania:

- wzmacnianie sieci ciężarów grawitacyjnych miast regionu stanowiących szansę do stworzenia sieci stymulowania przepływu procesów rozwojowych;
- rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej;
- wspieranie rozwoju strefy działalności gospodarczej w kierunku powstawania i efektywnego funkcjonowania przedsiębiorstw wraz z oddziaływaniem na obszary wiejskie;

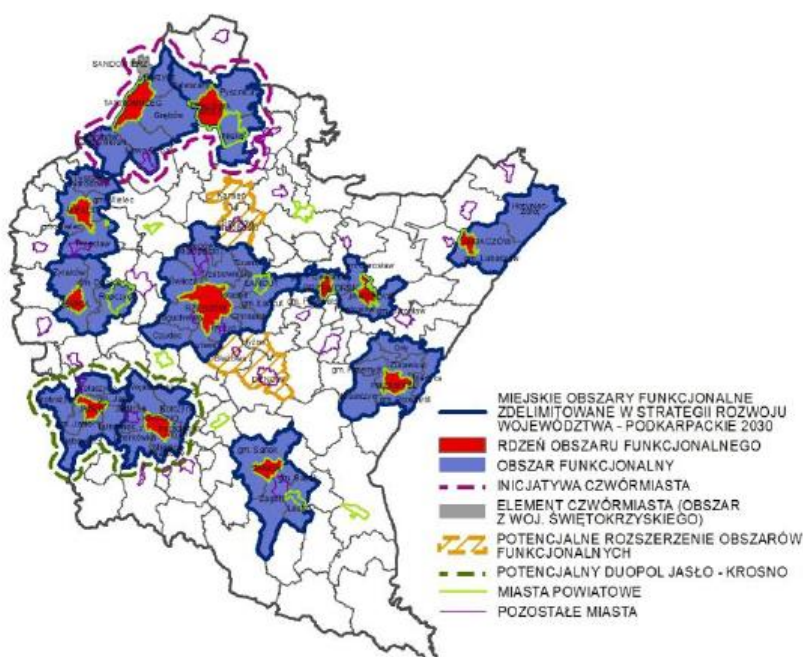
- kreowanie nowych miejsc pracy oraz zwiększenie wartości PKB poprzez rozwój sektora usług i przedsiębiorstw;
- dywersyfikacja gospodarki biegunów wzrostu i ich obszarów funkcjonalnych celem wzmocnienia funkcji gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem możliwego okresu regresu gospodarczego w wymiarze ponadregionalnym;
- zniwelowanie istniejących barier transgranicznych i zacieśnienie współpracy gospodarczej z przedsiębiorstwami z Ukrainy i Słowacji;
- wprowadzenie w ośrodkach miejskich rozwiązań wpisujących się w ideę Smart City;
- kształtowanie miejskich terenów zieleni w nawiązaniu do idei: „zielone miasta”;
- wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego.

7.1.3. Rozwój powiązań komunikacyjnych wewnątrz obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu

Zakładane działania:

- zwiększenie spójności terytorialnej obszarów funkcjonalnych budowę, rozbudowę oraz modernizację infrastruktury kolejowej;
- podniesienie bezpieczeństwa komunikacyjnego poprzez budowę obwodnic i odciążenie centrów miast od przeciążeń wynikających z transportu indywidualnego i komunikacji publicznej;
- modernizacja i rozwój infrastruktury dróg lokalnych w celu zwiększenia spójności obszarów funkcjonalnych miast;
- rozwój transportu publicznego, w tym poprzez modernizację i rozwój infrastruktury w celu efektywniejszego przemieszczania się wewnątrz obszarów funkcjonalnych oraz między nimi;
- wspieranie systemu zrównoważonego transportu wraz węzłami intermodalnymi typu P&R, B&R;
- rozwój zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych, tras rowerowych, jako alternatywy dla przemieszczania się na krótkich odcinkach oraz służących rekreacji.

Rysunek 24. Miejskie Obszary Funkcjonalne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

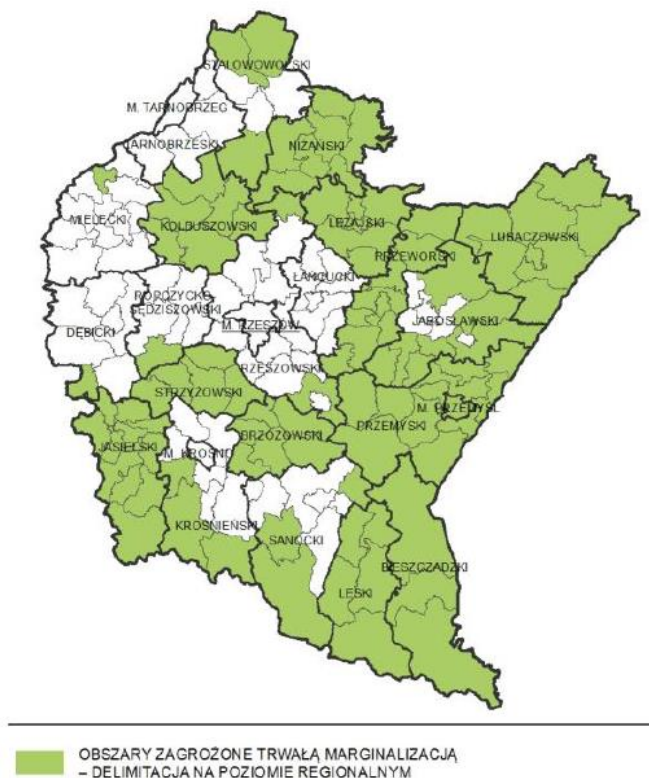
7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju

7.3.1. Wzmocnienie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją w województwie

Zakładane działania:

- rozwój sektora inwestycji prywatnych w oparciu o lokalne zasoby;
- aktywizacja lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych, poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów publicznych, prywatnych, organizacji pozarządowych i mieszkańców;
- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej poprzez zapewnienie przygotowanych terenów inwestycyjnych;
- pobudzanie procesów rozwojowych poprzez zapewnienie lepszej dostępności komunikacyjnej na zewnątrz, w tym rozwój infrastruktury drogowej łączącej się z węzłami sieci dróg szybkiego ruchu oraz infrastruktury kolejowej;
- włączenie komunikacyjne obszarów o utrudnionej dostępności;
- dostosowanie infrastruktury technicznej (energetycznej, telekomunikacyjnej, wodnokanalizacyjnej) i społecznej warunkującej rozwój gospodarczy i wyższą jakość życia mieszkańców;
- wzmocnienie roli instytucji publicznych jako inicjatora nawiązywania partnerstw, współpracy z innymi instytucjami publicznymi, społeczeństwem i innymi interesariuszami na rzecz rozwoju regionu;
- ograniczenie skutków peryferyjnego położenia obszarów przygranicznych poprzez wielopłaszczyznowe wykorzystanie potencjału współpracy transgranicznej;
- intensyfikacja działań w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Rysunek 25. Obszary zagrożenia trwałą marginalizacją - poziom regionalny

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

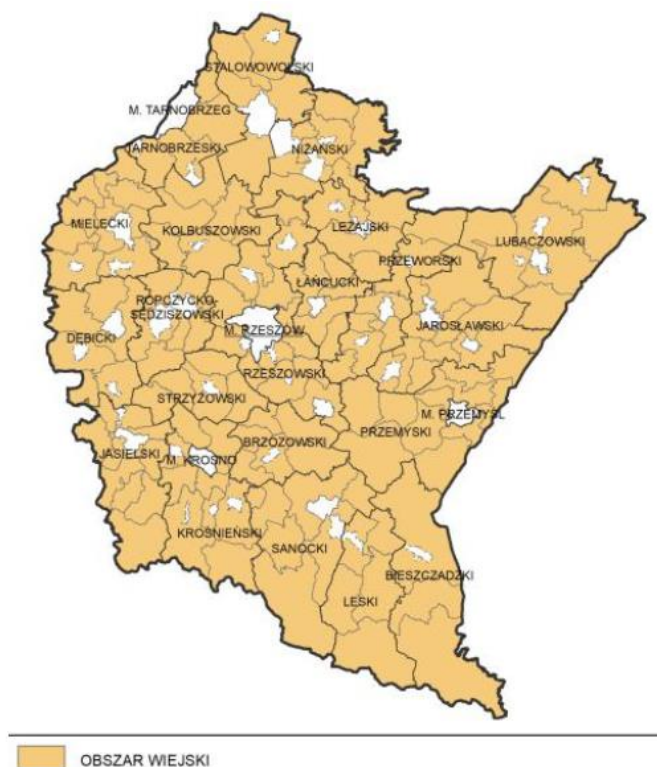
7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej

Zakładane działania:

- poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu;
- zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;
- modernizacja i rozbudowa energetycznych linii przesyłowych jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa mieszkańców;
- rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej;
- poprawa zarządzania sektorem gospodarki odpadami;
- tworzenie korzystnych warunków w tym kompleksowej infrastruktury technicznej dla rozwoju przedsiębiorczości.

Rysunek 26. Obszary wiejskie województwa podkarpackiego

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

7.4.2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Zakładane działania:

- promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych) w celu powstawania alternatywnych źródeł dochodów;
- aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej;
- kreowanie postaw przedsiębiorczych i lokalnych inicjatorów działalności gospodarczej;
- wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnej oraz centrów produkcyjno-usługowych;
- ukierunkowanie na dywersyfikację specjalizacji w celu podniesienia towarowości gospodarstw rolniczych;
- rozwój funkcji turystycznych, kompleksowo wykorzystujących lokalne zasoby i specjalizacje.

7.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym

Zakładane działania:

- wsparcie mieszkańców w realizacji działań wynikających z lokalnych dokumentów strategicznych mających na celu wzmocnienie tożsamości regionalnej;
- podejmowanie współpracy na rzecz integracji społeczności lokalnej w planowaniu wspólnych działań i podejmowaniu wyzwań rozwojowych;

- poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasu wolnego opartych na lokalnych zasobach przyczyniające się do zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich, integracji społecznej i aktywizacji, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- promocja lokalnej twórczości kulturalnej, rzemieślniczej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, przyczyniającej się do wykreowania produktów charakterystycznych dla poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejące zasoby;
- promocja regionalnych specjalizacji w rolnictwie, jego otoczeniu i rybactwie (winiarstwo, pszczelarstwo itp. oraz usługi socjalne i rzemiosło, handel, przetwórstwo produktów rolnych, rękodzieło itp.);
- upowszechnianie dobrych praktyk przez społeczność lokalną na płaszczyźnie międzyregionalnej i międzynarodowej;
- wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi.

7.4.4. Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej

Zakładane działania:

- dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczych i społecznych mieszkańców;
- efektywne wykorzystanie przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów;
- wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego w projektowaniu przestrzeni wiejskiej;
- poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni wiejskiej uzyskana poprzez wspieranie projektów mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- budowa oraz modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój funkcji kulturowo-społecznych na terenach wiejskich;
- racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej i osadniczej dzięki wspieraniu działań scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Perspektywa 2030

Wiejski obszar funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój gospodarki rolnej, leśnej oraz działalności pozarolniczej;
- 2) rozwój kapitału ludzkiego oraz wzrost poziomu życia mieszkańców;
- 3) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 4) wzmocnienie powiązań obszarów wiejskich z ośrodkami miejskimi – włączenie terenów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe;
- 5) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- 6) racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego;
- 7) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) zagospodarowanie terenów wiejskich umożliwiające wzrost towarowości w rolnictwie;
- 2) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych, poprawiający wewnętrzną i zewnętrzną dostępność obszaru;
- 3) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 4) rozwój rolnictwa dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;
- 5) rozwój i modernizacja bazy usług publicznych,
- 6) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

Górski obszar funkcjonalny

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój różnych form usług turystycznych i uzdrowiskowych;
- 2) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- 3) rozwój gospodarki rolnej i przemysłu;
- 4) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej;
- 5) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) rozwój społeczno-gospodarczy z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 2) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową;
- 3) tworzenie warunków rozwoju powiązań komunikacyjnych, społecznych i gospodarczych pomiędzy ośrodkami miejskimi a obszarami wiejskimi;
- 4) rozwój rolnictwa ekologicznego, w tym: form specjalistycznej produkcji rolniczej (winiarstwo, pszczelarstwo) z zachowaniem wysokiej jakości środowiska przyrodniczego;
- 5) ochrona zasobów leśnych oraz rozwój zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
- 6) rozwój infrastruktury turystycznej w dostosowaniu do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo;
- 7) ochrona walorów przyrodniczych i klimatycznych miejscowości uzdrowiskowych;
- 8) przeciwdziałanie suburbanizacji i rozpraszaniu zabudowy na terenach otwartych oraz dostosowanie zabudowy do otaczającego krajobrazu;
- 9) wzmocnienie roli ośrodków miejskich – rozwój innowacyjnego przemysłu i bazy usług publicznych;
- 10) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i zagrożonych osuwiskami;
- 11) budowa małych zbiorników wodnych celem zwiększenia zdolności retencyjnej terenów górskich.

Przygraniczny obszar funkcjonalny

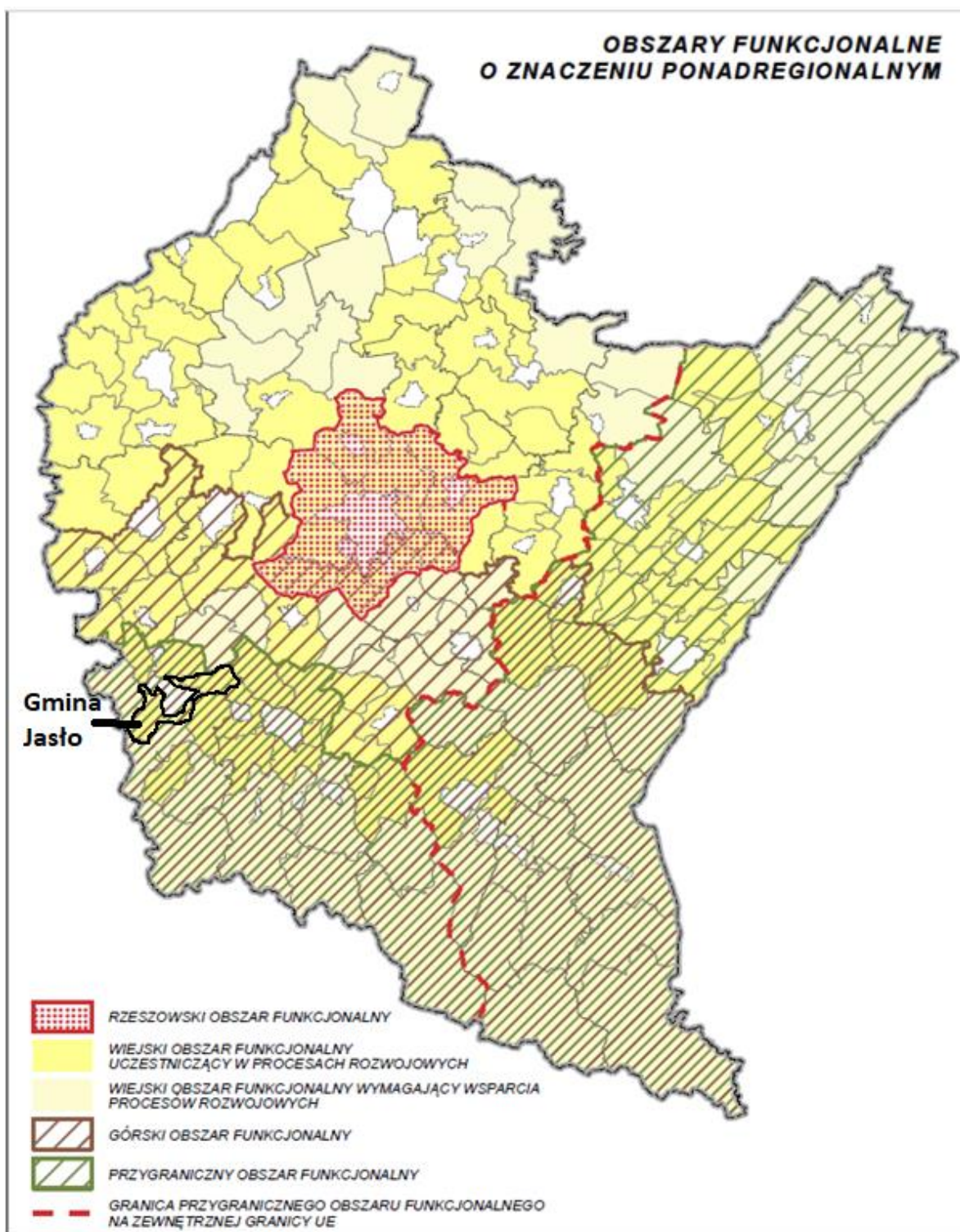
Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) poprawa dostępności komunikacyjnej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 2) wzmocnienie funkcjonalne ośrodków miejskich;
- 3) rozwój gospodarki rolnej i leśnej;
- 4) rozwój funkcji turystycznej w dostosowaniu do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo,
- 5) rozwój w infrastruktury technicznej i transportowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) zagospodarowanie przestrzenne obszaru z uwzględnieniem potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym;
- 2) rozwój i modernizacja infrastruktury granicznej, transportowej i logistycznej;
- 3) integrowanie systemów komunikacyjnych i usprawnienie powiązań transportowych;
- 4) wspieranie rozwoju nowych funkcji, zwiększających zakres świadczonych usług o charakterze ponadlokalnym, w tym logistycznych;
- 5) poprawa dostępu do usług publicznych zlokalizowanych w miastach i na obszarach wiejskich;
- 6) współpraca transgraniczna w zakresie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, realizacja i koordynacja wspólnych działań i projektów, zapewniających integrację planowania w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz infrastruktury transgranicznej,
- 7) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

Rysunek 27. Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030. Mapa 1: Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Obszar Funkcjonalny Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej

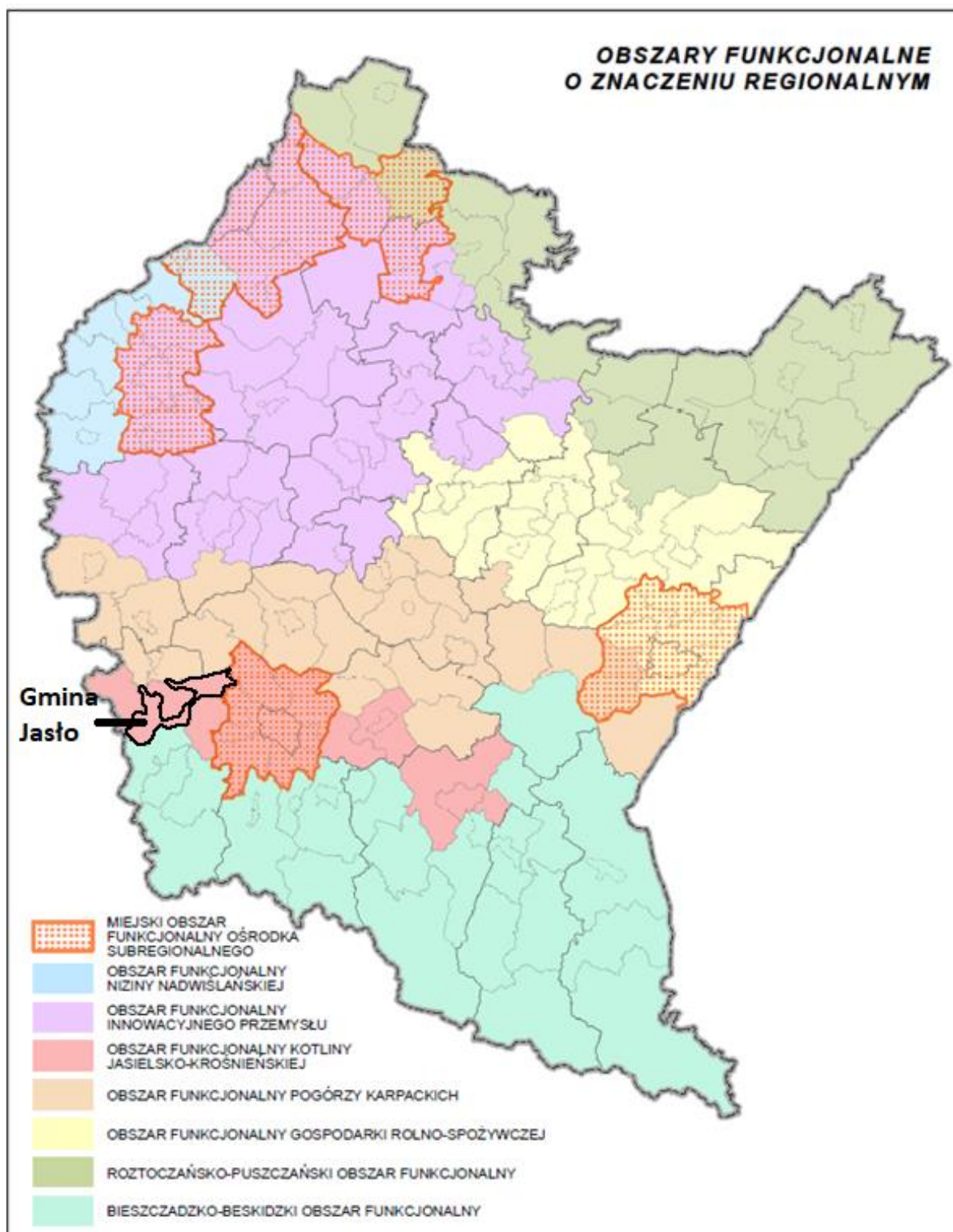
Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój wiodących branż przemysłu z wykorzystaniem potencjału naukowo-badawczego i zaawansowanych technologii;
- 2) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 3) ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych;
- 4) rozwój rolnictwa ekologicznego;
- 5) rozwój różnych form turystyki, w oparciu o zasoby przyrodnicze, krajobrazowe oraz dziedzictwa kulturowego obszaru.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) rozwój Krosna, Jasła i Sanoka jako głównych ośrodków stymulujących rozwój gospodarczy obszaru;
- 2) rozwój zakładów tradycyjnych branż przemysłu oraz przemysłu nowych technologii (m.in. lotniczego, chemicznego, spożywczego, szklarskiego oraz meblarskiego);
- 3) rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
- 4) wzmocnienie powiązań funkcjonalnych Krosna z Jasłem, a także Sanokiem;
- 5) ochrona złóż surowców energetycznych (gazu ziemnego i ropy naftowej);
- 6) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację terenów otwartych wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 7) rozwój powiązań drogowych wzmacniających zewnętrzną dostępność komunikacyjną, w tym z transeuropejską siecią transportową (TEN-T);
- 8) rozwój i modernizacja linii kolejowych;
- 9) rozbudowa lotniska w Krośnie;
- 10) rozwój rolnictwa ekologicznego, w tym specjalistycznej produkcji rolniczej (m.in. pszczelarskiej, upraw winorośli z produkcją win) z uwzględnieniem warunków przyrodniczych;

Rysunek 28. Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030. Mapa 1: Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

W ramach Strategii Rozwoju wyodrębniono 4 obszary priorytetowe:

- gospodarki komunalnej i infrastruktury technicznej,
- infrastruktury i usług społeczno-edukacyjnych,
- polityki gospodarczej,
- turystyki i promocji.

Poniżej przedstawiono zgodność poszczególnych celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 z celami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030.

Tabela 63. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 z celami Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030 oraz z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030

Cele Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	Cele Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	Cele Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021 – 2027
<p>1. Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p> <p>2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p>	<p>OBSZAR TEMATYCZNY 1. GOSPODARKA I NAUKA</p>	<p>Obszar 3. Polityka gospodarcza</p>
<p>2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym</p> <p>2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 1.3. Zapewnienie dobrych warunków i systemu wsparcia podmiotów gospodarczych i rolnictwa w dostosowaniu do wymagań i potrzeb współczesnej otwartej gospodarki</p>	<p>Cel operacyjny III.2. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości</p>
<p>1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją</p> <p>1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 1.4. Dostosowanie procesów gospodarczych do warunków wynikających ze współczesnych standardów środowiskowych</p>	<p>Cel operacyjny III.1. Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy</p>
<p>1. Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p> <p>2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p>	<p>OBSZAR TEMATYCZNY 2. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY</p>	<p>Obszar 2. Infrastruktura i usługi społeczno- edukacyjne</p> <p>Obszar 3. Polityka gospodarcza</p> <p>Obszar 4. Turystyka i promocja</p>
<p>2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 2.1. Podniesienie jakości edukacji i jej dostosowanie do wyzwań społeczeństwa przyszłości</p>	<p>Cel operacyjny II.1. Rozwój infrastruktury społeczno- edukacyjnej na terenie Gminy Jasło</p> <p>Cel operacyjny II.2. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie Gminy Jasło</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

		Cel operacyjny II.4. Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Jasło oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców
1.2 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.3. Rozwój form i instytucji kultury z uwzględnieniem dziedzictwa oraz wymagań nowoczesności	Cel operacyjny IV.1. Wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Jasło Cel operacyjny IV.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury w Gminie Jasło
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.4. Wsparcie rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej oraz tworzenia dobrej jakości miejsc pracy	Cel operacyjny II.4. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie Cel operacyjny III.2. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.6. Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie	Cel operacyjny II.4. Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Jasło oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.7. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, promocja aktywności fizycznej i wsparcie sportu kwalifikowanego	Cel operacyjny II.2. Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie Gminy Jasło
1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym 2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	OBSZAR TEMATYCZNY 3. INFRASTRUKTURA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I ŚRODOWISKA	Obszar 1. Gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna Obszar 3. Polityka gospodarcza Obszar 4. Turystyka i promocja
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczenie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 3.1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu oraz optymalizacji wykorzystania energii i zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym województwa	Cel operacyjny I.2. Poprawa dostępności i efektywności energetycznej budynków, w tym zwiększenie wykorzystania OZE oraz ograniczanie negatywnego oddziaływania budynków na środowisko naturalne na terenie Gminy Jasło Cel operacyjny III.1. Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczenie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 3.3. Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej zapewniającej spójność przestrzenną regionu oraz integrację obszarów funkcjonalnych	Cel operacyjny I.4. Rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy Jasło
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnymi i lokalnym	Cel szczegółowy priorytetu 3.5. Tworzenie miejsc umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej i rozwój usług turystycznych	Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Jasło Cel operacyjny III.2. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości Cel operacyjny IV.1. Wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Jasło
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy priorytetu 3.6. Zwiększenie odporności wszystkich struktur regionalnych na zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych	Cel operacyjny I.3. Adaptacja do zmian klimatu na terenie Gminy Jasło
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy priorytetu 3.7. Ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania rozwoju cywilizacyjnego na stan środowiska	Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Jasło
1. Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	OBSZAR TEMATYCZNY 4. DOSTĘPNOŚĆ USŁUG	Obszar 2. Infrastruktura i usługi społeczno- edukacyjne Obszar 3. Polityka gospodarcza
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczenie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 4.2. Poprawa zarządzania przestrzenią oraz przeciwdziałanie występowaniu wykluczenia osób i obszarów ze względu na ograniczenia ekonomiczne czy infrastrukturalne	Cel operacyjny III.1. Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 4.3. Rozwijanie infrastruktury i integrowanie systemów zapewniających wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	Cel operacyjny II.3. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i dostępu do opieki zdrowotnej w Gminie Jasło
---	--	---

Źródło: Opracowanie własne

9. Część wdrożeniowa

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 ma charakter długookresowy, co oznacza, że jej wdrażanie będzie rozciągnięte w czasie kilku lat i będzie zależne od zmieniającej się sytuacji prawnej czy gospodarczej. Zależne będzie również od możliwości pozyskiwania finansowania ze źródeł zewnętrznych, w tym ze środków Unii Europejskiej. W związku z realizacją poszczególnych zadań inwestycyjnych i celów, określone w Strategii priorytety mogą w czasie ulegać zmianom. Oznacza to, że „fazy życia” strategii, które można określić jako:

- planowanie, czyli określenie celów strategicznych i operacyjnych, a także kierunków działań, które mają doprowadzić do realizacji założonych celów,
- realizacja, czyli realizacja kolejnych przedsięwzięć wpływających na osiągnięcie celów,
- ewaluacja, czyli weryfikacja poziomu osiągnięcia założonych celów,
- aktualizacja, czyli dostosowanie zapisów Strategii Rozwoju Gminy Jasło do zmienionych priorytetów (w przypadku wystąpienia różnic w stosunku do pierwotnych założeń)

stanowią powtarzalny cykl przedstawiony na grafie obok.

Rysunek 29. Cykl życia Strategii Rozwoju Gminy

Źródło: Opracowanie własne

Za opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Jasło odpowiedzialny jest Wójt Gminy Jasło, jednak jej wdrożenie (realizacja) zależy od zaangażowania i współdziałania wielu podmiotów publicznych, przedstawicieli sektora prywatnego i społecznego. Można wśród nich wyróżnić władze samorządowe, jednostki gminy, gminy sąsiednie, przedsiębiorców, organizacje otoczenia biznesu, mieszkańców, organizacje pozarządowe, itp. Struktura organizacyjna wdrażania strategii obejmuje zarówno podmioty wykonawcze (jednostki realizujące zidentyfikowane w strategii kierunki działań, które wpływają na osiągnięcie przyjętych celów) oraz podmioty zarządzające realizacją (a także monitoringiem i aktualizacją) Strategii Rozwoju Gminy Jasło.

W zakresie przygotowania i realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jasło wyłącznymi kompetencjami Wójta Gminy Jasło są następujące zadania:

- przygotowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy,
- realizacja elementów Strategii Rozwoju Gminy Jasło, które dotyczą sektora publicznego,
- zapewnienie i uwzględnienie w budżecie Gminy i Wieloletnich Prognozach Finansowych Gminy środków niezbędnych do realizacji zadań przewidzianych w Strategii Rozwoju Gminy w takim zakresie, jaki został założony w tym dokumencie,
- podejmowanie decyzji o konieczności ewaluacji i/lub aktualizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy,
- koordynacja działań różnych podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii Rozwoju Gminy.

W ramach wyłącznych kompetencji Rady Gminy Jasło można zaś wyróżnić podjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy, jej uchwalenie oraz opiniowanie i uchwalanie zmian i aktualizacji strategii.

9.1. Struktura zarządzania i wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Jasło

Jak wskazano wcześniej, Wójt Gminy Jasło odpowiedzialny jest za przygotowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Jasło, za nadzór nad realizacją Strategii (w tym podejmowanie decyzji o konieczności wprowadzenia zmian do tego dokumentu), a także za zagwarantowanie środków finansowych na realizację zadań (w tym pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania). Wójt Gminy Jasło składa też Radzie Gminy raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy, które Rada Gminy może przyjąć lub odrzucić.

Samorząd Gminy Jasło będzie zaangażowany w proces wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy w sposób bezpośredni, jak również pośredni. Będzie on odpowiedzialny za koordynację działań związanych z realizacją zadań i celów określonych w tym dokumencie, w tym weryfikację postępu realizacji. Będzie też wykonawcą (samodzielnym lub we współpracy z innymi jednostkami) działań przypisanych tej jednostce. Samorząd Gminy nadzorować będzie również realizację działań, których nie jest bezpośrednim wykonawcą.

Koordynacja wdrażania Strategii Rozwoju Gminy prowadzona będzie w strukturach Urzędu Gminy Jasło. Zaangażowani w nią będą pracownicy odpowiedzialni za sprawy związane z planowaniem przestrzennym, zamówieniami publicznymi, funduszami europejskimi, ochroną środowiska, rolnictwem, infrastrukturą techniczną, gospodarką gruntami, oświatą, sprawami społecznymi, obsługą rady gminy i działalnością gospodarczą.

W opracowanie, realizację i monitorowanie Strategii Rozwoju Gminy Jasło zaangażowane są różne podmioty, w tym podmioty administracji samorządowej, instytucje i podmioty sektora gospodarczego i prywatnego. Partnerzy społeczno-gospodarczy będą pełnili istotną rolę we wdrażaniu Strategii Rozwoju Gminy – przede wszystkim w zakresie realizacji zadań własnych i zadań partnerskich.

9.2. System obiegu informacji w ramach zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Jasło

Obieg informacji w ramach zarządzania Strategią Rozwoju Gminy będzie realizowany zgodnie z obowiązującymi w Urzędzie Gminy Jasło zarządzeniami i instrukcjami kancelaryjnymi. Odpowiednie procedury określające zakres odpowiedzialności i kompetencji konkretnych jednostek urzędu, zasady przepływu informacji w urzędzie oraz przepływu środków finansowych pozostających do dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego oparte są o Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. 2011 nr 14, poz. 67).

Istotnym elementem obiegu informacji w ramach zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Jasło będą raporty z realizacji Strategii Rozwoju Gminy składane Radzie Gminy Jasło przez zespół zajmujący się wdrażaniem strategii.

9.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Jasło jest dokumentem programującym rozwój gminy do roku 2027. Wszystkie pozostałe plany i programy strategiczne, jako dokumenty wykonawcze względem niniejszej strategii, powinny być zgodne z jej zapisami. Zgodność ta powinna zachodzić na kilku poziomach:

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

- na poziomie misji – zgodność dokumentu wykonawczego z główną aspiracją Gminy i przyjętymi wartościami oraz standardami zachowań, wpisywanie się w określone w niniejszym dokumencie strategiczne obszary rozwoju,
- na poziomie celów – cele dokumentów wykonawczych powinny wpisywać się w cele Strategii,
- na poziomie efektów – dokumenty wykonawcze powinny określać działania przyczyniające się do osiągnięcia wskaźników zaplanowanych w Strategii,
- na poziomie wytycznych i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

Poniżej przedstawiono wybrane dokumenty wykonawcze w Gminie Jasło wraz z określeniem ich zgodności ze Strategią lub rekomendacjami zmian.

Tabela 64. Wybrane dokumenty wykonawcze Gminy Jasło i ich zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Obszar tematyczny	Nazwa dokumentu	Okres obowiązywania	Uwagi/wytyczne
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Gminny Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jasło na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025	2018-2025	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii
	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jasło wraz ze szczegółową inwentaryzacją	Opracowany w 2017 r.	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii
	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Jasło na lata 2021-2025 z perspektywą do 2030 - Aktualizacja	2021-2030	W opracowaniu – zalecane uwzględnienie zgodności z dokumentem Strategii
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego	Opracowany w 2016 r.	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	na terenie Gminy Jasło obowiązuje 58 MPZP, które obejmują 1,4% powierzchni gminy.	Zalecane jest opracowanie kolejnych MPZP dla pozostałych obszarów Gminy (zgodnie z celem operacyjnym III.1. Strategii)
Energetyka	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Jasło na lata 2015-2029	2015-2029	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Jasło na lata 2020-2023	2020-2023	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii
Polityka społeczna	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jasło na lata 2021-2025	2021-2025	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii
	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na	2022	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii

	2022 rok		
	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomani na 2022 rok	2022	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii
Rozwój lokalny	Program współpracy Gminy Jasło z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok	2022	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii
Finanse publiczne	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Jasło na lata 2021 - 2024	2021-2024	Aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami Strategii

Źródło: Opracowanie własne

9.4. System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Jasło

System monitorowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jasło i jej ewaluacji ma na celu weryfikację skuteczności i efektywności wdrażania tej Strategii. System monitoringu będzie bazował m.in. na wymaganiach w tym zakresie obowiązujących w programach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i będzie obejmował następujące elementy:

- ocena efektów realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 poprzez weryfikację poziomu osiągnięcia wskaźników postępu rzeczowego, dla których określone będą: nazwa wskaźnika, jednostka miary, wartość bazowa wskaźnika (przed rozpoczęciem realizacji działań przewidzianych w Strategii Rozwoju Gminy), wartość docelowa wskaźnika (planowana do osiągnięcia w roku 2027), źródło danych,
- spotkania zespołu zajmującego się wdrażaniem Strategii Rozwoju Gminy w celu określenia rekomendacji w zakresie dalszych działań,
- monitoring projektów realizowanych na terenie gminy ze środków europejskich.

Ewaluacja będzie prowadzona zarówno w fazie wstępnej (wymaga ustawowo ewaluacja ex-ante przeprowadzona już na etapie przygotowywania niniejszego dokumentu), w trakcie realizacji działań założonych w Strategii Rozwoju Gminy, jak i po zakończeniu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy. W celu opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono analizę planowanych rozwiązań pod kątem możliwości ich realizacji oraz możliwych do osiągnięcia efektów ich realizacji. W trakcie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy oceniany będzie stan realizacji poszczególnych działań mających wpływ na osiągnięcie założonych celów oraz konieczność wprowadzenia ewentualnych zmian i aktualizacji. Po zakończeniu okresu, na który została przygotowana Strategia Rozwoju Gminy, przeprowadzona zostanie ewaluacja ex post, podsumowująca efekty wdrażania Strategii Rozwoju Gminy.

W celu prawidłowego przeprowadzenia ewaluacji, wykorzystywane będą wiarygodne źródła danych – takie, jak dane zbierane przez Urząd Gminy Jasło, instytucje gminne czy dane udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych).

9.5. Analiza wskaźnikowa

Dla każdego celu operacyjnego określonego w niniejszym dokumencie sformułowano wskaźniki, które mają obrazować stopień osiągnięcia tych celów. Zgodnie z rekomendacjami przedstawionymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) przy określaniu wskaźników przyjęto zasadę ograniczonej liczby mierników monitorowania dla każdego z celów. Brano również pod uwagę dostępność danych dla każdego z celów.

Analiza poziomu osiągnięcia wskaźników będzie przygotowywana w oparciu o dane statystyczne oraz inne pozyskiwane w trakcie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy informacje, w tym:

- dane udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>),
- statystyka prowadzona przez samorząd gminny (poszczególne wydziały i referaty Urzędu Gminy Jasło oraz jednostki gminne),
- statystyki prowadzone przez podmioty prywatne, pozarządowe, samorząd powiatowy, samorząd regionalny i administrację rządową dot. działań zbieżnych merytorycznie z badanym celem operacyjnym.

Zakres analizy wskaźnikowej realizacji celów Strategii Rozwoju będzie obejmował:

- porównanie wartości bazowych wskaźników z ich wartościami osiągniętymi w danym okresie sprawozdawczym,
- wskazanie tendencji wzrostowych i malejących w poszczególnych celach operacyjnych Strategii Rozwoju.

9.6. Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jasło

Poszczególne wydziały, referaty lub jednostki gminy będą w okresie wdrażania Strategii Gminy Jasło przekazywać zespołowi odpowiedzialnemu za wdrażanie tej Strategii sprawozdania dotyczące zakresu realizacji Strategii związanego z zakresem ich kompetencji. Sprawozdania te będą obejmować przede wszystkim informacje dotyczące stanu realizacji działań w poszczególnych obszarach tematycznych oraz zidentyfikowanych w tych obszarach problemów. Zebrane w ten sposób informacje będą analizowane i syntetyzowane przez zespół zajmujący się wdrażaniem Strategii. Na ich podstawie powstanie raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jasło.

Zakres raportu z realizacji Strategii Rozwoju będzie obejmował następujące elementy:

- opis aktualnego stanu realizacji poszczególnych kierunków interwencji,
- opis ewentualnych problemów dotyczących poszczególnych kierunków interwencji, które wystąpiły w danym okresie,
- opis proponowanych działań naprawczych (w przypadku zidentyfikowania problemów),
- wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunków interwencji w badanym okresie, z uwzględnieniem podziału na źródła finansowania.

9.7. Schemat i harmonogram realizacji procesu monitoringu

Po każdym zakończonym roku z okresu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Jasło (w terminie do końca marca kolejnego roku), zespół odpowiedzialny za wdrażanie Strategii będzie składał Wójtowi Gminy Jasło analizę wskaźnikową realizacji celów Strategii Rozwoju oraz raport z realizacji Strategii Rozwoju w danym okresie sprawozdawczym. Dokumenty te będą obejmowały informacje przynajmniej w takim zakresie, jaki został przedstawiony w dwóch poprzednich podrozdziałach.

Raporty z realizacji kierunków interwencji oraz analizy wskaźnikowe realizacji celów Strategii Rozwoju za dany okres sprawozdawczy będą przedstawiane Radzie Gminy Jasło w terminie do końca czerwca danego roku oraz podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

9.8. Zasady aktualizacji

W przypadku wystąpienia sytuacji znacząco wpływających na założone w Strategii Rozwoju Gminy Jasło cele operacyjne i kierunki działań, istnieje możliwość aktualizacji Strategii Rozwoju. W tym celu Wójt Gminy Jasło zwołuje wówczas posiedzenie, na którym przeprowadzane są następujące działania:

- ocena stanu osiągnięcia wskaźników określonych dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Jasło (ocena stanu osiągnięcia celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy),
- identyfikacja problemów, które wpłynęły na brak możliwości realizacji wyznaczonych celów w określonym w Strategii Rozwoju Gminy zakresie,
- ocena zmian w otoczeniu zewnętrznym i wewnętrznym Gminy, wpływających na założone cele i kierunki działań,
- opracowanie propozycji niezbędnych zmian w zakresie realizowanych celów.

Następnie projekt zmienionej Strategii Rozwoju jest poddawany konsultacjom społecznym, a po zakończeniu konsultacji przedstawiony zostaje organowi stanowiącemu – przyjęcie zmienionej Strategii Rozwoju następuje w takim samym trybie, jak przyjęcie pierwszej jej wersji.

Poniżej przedstawiono wzór tabeli do przekazywania danych statystycznych na temat stanu osiągnięcia wskaźników w poszczególnych obszarach interwencji oraz tabeli do przekazywania informacji na temat realizacji działań w poszczególnych obszarach.

Tabela 65. Tabela do przekazywania danych statystycznych

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027				
Tabela do przekazywania danych statystycznych				
Obszar:				
Nazwa miernika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość dla roku badanego (..... r.)	Źródło danych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 66. Tabela do przekazywania informacji o stanie realizacji kierunków interwencji

Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027			
Tabela do przekazywania informacji o stanie realizacji kierunków interwencji			
Kluczowe działania:			
Obszar:	Cel operacyjny:	Jednostka monitorująca ze strony gminy:	Jednostka realizująca (jeśli dotyczy):
Stan realizacji kierunku interwencji			
Zidentyfikowane problemy w realizacji kierunku interwencji			
Źródła finansowania			

Źródło: Opracowanie własne

9.9. Partycypacja społeczna

Od momentu rozpoczęcia prac nad projektem Strategii Rozwoju Gminy Jasło uwzględniono udział społeczeństwa lokalnego w tych pracach – partycypacja społeczna jest istotnym filarem procesu rozwoju społeczno-gospodarczego odbywającego się na terenie Gminy Jasło. Włączenie szerokiego grona interesariuszy w ten proces ma na celu osiągnięcie między innymi następujących efektów:

- zwiększenie skuteczności i trwałości określonych w Strategii Rozwoju Gminy kierunków działań,
- zwiększenie świadomości mieszkańców Gminy Jasło o możliwości współdecydowania o działaniach podejmowanych na obszarze Gminy,
- promowanie zasady partnerstwa i otwartego dialogu pomiędzy władzami samorządowymi a lokalną społecznością, przedsiębiorcami i ekspertami.

Rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Jasło ma prowadzić do rozwiązania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk występujących na obszarze Gminy Jasło, a w konsekwencji doprowadzić do poprawy jakości życia mieszkańców i podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy. Z tego względu niezwykle istotne jest zaangażowanie przedstawicieli poszczególnych grup społeczno-gospodarczych z obszaru Gminy Jasło, gdyż poprzez uwzględnienie różnych punktów widzenia możliwa będzie całościowa ocena zarówno planów działań, jak i ich realizacji oraz oceny wpływu na funkcjonowanie poszczególnych podmiotów i Gminy jako całości.

10. Ramy finansowe oraz źródła finansowania

Ramy finansowe Strategii Rozwoju Gminy Jasło 2021-2027 posiadają charakter prognostyczny. Zależą one od wielu zmiennych, które w znacznym stopniu mogą wpłynąć na kwoty, które zostaną poniesione w poszczególnych obszarach Strategii Rozwoju Gminy.

Rysunek 30. Ramy finansowe Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Źródło: Opracowanie własne

W ramach niniejszej Strategii Rozwoju Gminy przewidziano liczne i różnorodne kierunki interwencji, które będą wymagały zaangażowania zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych źródeł finansowania. Szczególnie istotną rolę w finansowaniu przewidzianych działań będą stanowiły środki publiczne krajowe i zagraniczne, w tym środki budżetu UE w perspektywie finansowej 2021-2027. System finansowania zadań publicznych jest wielopoziomowy i hierarchiczny (poziom regionalny, krajowy i europejski), a za jego realizację odpowiedzialnych jest wiele podmiotów. Ponadto, występują różne finansowania zadań: dotacje, instrumenty finansowe, formuła partnerstwa publiczno-prywatnego. W związku z tym jednoznaczne określenie źródeł finansowania jest zadaniem złożonym, a pozyskiwanie środków z tych źródeł wymaga odpowiedniej organizacji i koordynacji.

Zidentyfikowano następujące, planowane do wykorzystania źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Jasło:

- środki własne Gminy Jasło (środki pochodzące z budżetu gminy), które stanowiąc będą jedno z podstawowych źródeł finansowania zaplanowanych działań w niniejszej Strategii Rozwoju Gminy; zapewnią one zarówno całkowite finansowanie niektórych inwestycji, jak również będą stanowiły wkład własny w przypadku realizacji zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i innych źródeł,
- środki pozyskane z Unii Europejskiej – nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 umożliwi pozyskanie środków zarówno z programów krajowych, jak i regionalnych, pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (należy zauważyć, że opracowywanie ostatecznej wersji dostępnych programów w dalszym ciągu trwa),
- środki Skarbu Państwa (w tym środki celowe w ministerstwach, w szczególności w Ministerstwie Sportu i Turystyki, Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwie Inicjatyw Obywatelskich) oraz środki budżetu województwa,

- środki funduszy celowych, w tym: Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
- kapitał prywatny i środki własne w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego,
- środki inwestorów prywatnych,
- kredyty bankowe, pożyczki i inne instrumenty finansowe,
- inne środki (np. Polski Ład, Krajowy Plan Odbudowy, środki dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, w tym tarczy antykryzysowej).

Spis tabel, wykresów i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Sieć drogową na terenie Gminy Jasło	14
Tabela 2. Ilość przystanków autobusowych w 2020 roku	16
Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Jasło w podziale na miejscowości	17
Tabela 4. Saldo przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców	19
Tabela 5. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	20
Tabela 6. Struktura wieku mieszkańców Gminy Jasło w latach 2016-2020.	20
Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych według wielkości w 2016 i 2020 roku	24
Tabela 8. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Jasło w podziale na płeć.....	26
Tabela 9. Zabytki nieruchomości na terenie Gminy Jasło wpisane do Rejestru Zabytków	35
Tabela 10. Udział poszczególnych jednostek OSP Gminy Jasło w działaniach ratowniczo-gaśniczych w 2020 roku	41
Tabela 11. Miejscowe zagrożenia wg rodzaju	42
Tabela 12. Zdarzenia według rodzaju w latach 2019 i 2020	42
Tabela 13. Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu świadczeń rodzinnych.....	44
Tabela 14. Przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu.....	45
Tabela 15. Liczba udzielonych porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej	45
Tabela 16. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	46
Tabela 17. Liczba dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej	47
Tabela 18. Współczynnik skolaryzacji w latach 2016-2019 w Gminie Jasło i gminach referencyjnych	48
Tabela 19. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Jasło i gminach referencyjnych (rok 2020/2021)	49
Tabela 20. Dochody budżetowe ogółem Gminy Jasło według klasyfikacji budżetowej w latach 2016-2020.....	53
Tabela 21. Dochody budżetowe ogółem Gminy Jasło oraz gmin referencyjnych według klasyfikacji budżetowej (2020 r.)	55
Tabela 22. Wydatki budżetowe ogółem Gminy Jasło według klasyfikacji budżetowej w latach 2016-2020.....	57
Tabela 23. Wydatki budżetowe ogółem Gminy Jasło oraz gmin referencyjnych według klasyfikacji budżetowej (2020 r.)	59
Tabela 24. Główne problemy w poszczególnych obszarach Strategii Rozwoju Gminy Jasło	65
Tabela 25. Analiza SWOT - słabe i mocne strony w obszarze usług komunalnych i społecznych	70
Tabela 26. Analiza SWOT - słabe i mocne strony w obszarze polityki gospodarczej	70
Tabela 27. Analiza SWOT - słabe i mocne strony w obszarze turystyki i promocji	70
Tabela 28. Analiza SWOT - szanse i zagrożenia	71
Tabela 29. Cel strategiczny i cele operacyjne obszaru gospodarki komunalnej i infrastruktury technicznej	72
Tabela 30. Cel strategiczny i cele operacyjne obszaru infrastruktury i usług społeczno-edukacyjnych	73
Tabela 31. Cel strategiczny i cele operacyjne obszaru polityki gospodarczej	73
Tabela 32. Cel strategiczny i cele operacyjne obszaru turystyki i promocji	73
Tabela 33. Kierunki interwencji Celu operacyjnego I.1	74
Tabela 34. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego I.1	74
Tabela 35. Kierunki interwencji Celu operacyjnego I.2	75
Tabela 36. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego I.2	76

Tabela 37 Kierunki interwencji Celu operacyjnego I.3	76
Tabela 38 Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego I.3	77
Tabela 39. Kierunki interwencji Celu operacyjnego I.4	77
Tabela 40. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego I.4	77
Tabela 41. Kierunki interwencji Celu operacyjnego II.1	78
Tabela 42. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego II.1	79
Tabela 43. Kierunki interwencji Celu operacyjnego II.2	79
Tabela 44. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego II.2	79
Tabela 45. Kierunki interwencji Celu operacyjnego II.3	80
Tabela 46. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego II.3	80
Tabela 47. Kierunki interwencji Celu operacyjnego II.4	81
Tabela 48. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego II.4	82
Tabela 49. Kierunki interwencji Celu operacyjnego III.1	82
Tabela 50. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego III.1	83
Tabela 51. Kierunki interwencji Celu operacyjnego III.2	83
Tabela 52. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego III.2	83
Tabela 53. Kierunki interwencji Celu operacyjnego IV.1	84
Tabela 54. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego IV.1	84
Tabela 55. Kierunki interwencji Celu operacyjnego IV.2	85
Tabela 56. Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego IV.2	85
Tabela 57. Wieloletni Plan Inwestycyjny - inwestycje kluczowe w Gminie Jasło.....	87
Tabela 58. Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Jasło	105
Tabela 59. Oczekiwane rezultaty planowanych działań w obszarze gospodarki komunalnej i infrastruktury technicznej	107
Tabela 60. Oczekiwane rezultaty planowanych działań w obszarze infrastruktury i usług społeczno-edukacyjnych	108
Tabela 61. Oczekiwane rezultaty planowanych działań w obszarze polityki gospodarczej	109
Tabela 62. Oczekiwane rezultaty planowanych działań w obszarze turystyki i promocji.....	109
Tabela 63. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 z celami Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030 oraz z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.....	123
Tabela 64. Wybrane dokumenty wykonawcze Gminy Jasło i ich zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027	129
Tabela 65. Tabela do przekazywania danych statystycznych.....	132
Tabela 66. Tabela do przekazywania informacji o stanie realizacji kierunków interwencji.....	133

Spis wykresów

Wykres 1. Zmiana liczby ludności w Gminie Jasło w latach 2011-2020	17
Wykres 2. Porównanie dynamiki zmian liczby ludności w Gminie Jasło z wybranymi gminami w latach 2016-2020	18
Wykres 3. Gęstość zaludnienia w 2020 r. w Gminie Jasło, gminach referencyjnych, województwie podkarpackim oraz w Polsce	19
Wykres 4. Struktura ludności wg grup wiekowych w roku 2020 w Gminie Jasło oraz wybranych gminach	21
Wykres 5. Prognoza liczby ludności powiatu jasielskiego w poszczególnych grupach wiekowych	22
Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Jasło.....	23

Wykres 7. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w 2020 roku oraz liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w 2020 roku	24
Wykres 8. Liczba przedsiębiorstw w Gminie Jasło wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności	25
Wykres 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Jasło	26
Wykres 10. Udział liczby bezrobotnych w całkowitej liczbie ludności w wieku produkcyjnym	27
Wykres 11. Ludność korzystająca z wodociągów na terenie analizowanych gmin [%]	29
Wykres 12. Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie analizowanych gmin [%]	30
Wykres 13. Ludność korzystająca z sieci gazowe na terenie analizowanych gmin [%].....	30
Wykres 14. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca [kg].....	32
Wykres 15. Odpady zebrane selektywnie w gospodarstwach domowych w relacji do ogółu odpadów [%].....	32
Wykres 16. Liczba imprez zorganizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice...	34
Wykres 17. Liczba uczestników imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.....	34
Wykres 18. Liczba obiektów sportowych w wybranych gminach w 2020 roku	37
Wykres 19. Budynki mieszkalne w Gminie Jasło i gminach referencyjnych w latach 2016-2020.....	40
Wykres 20. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	44
Wykres 21. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym.....	47
Wykres 22. Liczba uczniów przypadających na jeden oddział szkolny.....	48
Wykres 23. Frekwencja wyborcza w Gminie Jasło i gminach referencyjnych.....	50
Wykres 24. Dochody i wydatki budżetowe w Gminie Jasło w latach 2016-2020	51
Wykres 25. Dochody na 1 mieszkańca w Gminie Jasło i gminach referencyjnych, powiecie jasielskim i województwie podkarpackim w latach 2016-2020.....	52
Wykres 26. Wydatki na 1 mieszkańca w Gminie Jasło i gminach referencyjnych, powiecie jasielskim i województwie podkarpackim w latach 2016-2020.....	53

Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa Gminy Jasło	10
Rysunek 2 Mapa LGD Nowa Galicja.....	11
Rysunek 3 Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią na terenie Gminy Jasło	12
Rysunek 4 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie Gminy Jasło.....	13
Rysunek 5. Obszary chronionego krajobrazu na terenie Gminy Jasło	28
Rysunek 6. Skansen Karpacka Troja	38
Rysunek 7. Wiek ankietowanych.....	66
Rysunek 8. Model zrównoważonego rozwoju Gminy Jasło	90
Rysunek 9. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć osadnicza	91
Rysunek 10. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - obszary leśne, wodne i rolnicze	92
Rysunek 11. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć transportowa (drogi) ..	93
Rysunek 12. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć transportowa (kolej)...	94
Rysunek 13. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć energetyczna	95
Rysunek 14. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - sieć energetyczna	96
Rysunek 15. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - przestrzenne formy ochrony przyrody.....	97
Rysunek 16. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - obszary ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.....	98

Rysunek 17. Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Jasło - obszary narażone na zagrożenia.....	99
Rysunek 18. Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury komunalnej.....	102
Rysunek 19. Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury komunikacyjnej.	102
Rysunek 20. Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury rekreacyjno-sportowej.	103
Rysunek 21. Najważniejsze inwestycje z zakresu infrastruktury społecznej.....	103
Rysunek 22. Najważniejsze inwestycje z zakresu energooszczędnego budownictwa i OZE.....	104
Rysunek 23. Obszar Polski Wschodniej	111
Rysunek 24. Miejskie Obszary Funkcjonalne.....	113
Rysunek 25. Obszary zagrożenia trwałą marginalizacją - poziom regionalny	114
Rysunek 26. Obszary wiejskie województwa podkarpackiego	115
Rysunek 27. Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym	119
Rysunek 28. Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym.....	121
Rysunek 29. Cykl życia Strategii Rozwoju Gminy.....	127
Rysunek 30. Ramy finansowe Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027	134

11. Załącznik nr 1 – ewaluacja EX-ANTE

Badanie ewaluacyjne miało charakter wewnętrzny i zawiera ocenę ex-ante poddanego konsultacjom projektu dokumentu pn. Strategia Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027, zwanego dalej Strategią.

Przeprowadzenie analizy ex-ante to obowiązkowy element tworzenia dokumentów strategicznych, wynikający z art. 10 a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2021 r., poz. 1057). Strategia rozwoju jest jednym z najważniejszych dokumentów programowych. Określa cele, jakie stawia sobie do zrealizowania gmina w określonym czasie oraz działania, za pomocą których poszczególne cele będą realizowane.

Ewaluacja ex-ante przeprowadzana jest w fazie wstępnej, przed rozpoczęciem wdrażania zapisów dokumentu. Oceniana jest trafność założeń i wniosków, a także czy zdefiniowane cele i wizja mają szansę zostać osiągnięte dzięki realizacji opisanych w Strategii działań. Za główny cel analizy przyjęto ocenę ex-ante projektu Strategii – która pozwoli na sformułowanie wniosków, przeznaczonych do wykorzystania podczas przygotowywania ostatecznej wersji dokumentu. Nawiązując do opracowania przygotowanego na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej pt. „Strategia rozwoju gminy poradnik praktyczny” została przeprowadzona w oparciu o następujące kryteria ewaluacyjne:

1. **Trafność** – ocena trafności wizji, celów strategicznych i planowanych kierunków działań względem zidentyfikowanych potrzeb, problemów i wyzwań rozwojowych gminy;
2. **Skuteczność** – ocena skuteczności systemu wdrażania Strategii względem osiągnięcia wyznaczonych celów;
3. **Efektywność** – ocena przewidywanych zasobów pod kątem realizacji wyznaczonych celów;
4. **Spójność wewnętrzna i zewnętrzna projektu dokumentu** – ocena spójności wewnętrznej między celami a zaplanowanymi działaniami oraz między całym dokumentem a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

Wnioski wynikające z wewnętrznego procesu ewaluacji ex – ante Strategii Projekt Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 oraz przeprowadzony proces strategiczny spełniają wszystkie podstawowe kryteria ewaluacyjne. Dokument opracowano przy współudziale przedstawicieli lokalnych władz, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców gminy. Dlatego z pełną pewnością należy stwierdzić, że dokument stanowi odpowiedź na oczekiwania i potrzeby miejscowej społeczności.

Wnioski z ewaluacji:

1. Dokument powstał zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi tworzenia dokumentów strategicznych i planistycznych, posiada charakter partycypacyjny.
2. Dokument został przygotowany z wykorzystaniem rzetelnych źródeł informacji, podział tematyczny Raportu Diagnostycznego jest dostosowany do odpowiednich elementów Strategii, w tym do Wizji i celów strategicznych.
3. Strategia odpowiada na potrzeby i problemy rozwojowe gminy, zapewnia możliwość oddziaływań na procesy społeczno-gospodarcze z poszanowaniem środowiska naturalnego, obejmuje wszystkie grupy interesariuszy i wytycza kierunki rozwoju na najbliższe lata.

4. Dla stabilności i zachowania ciągłości polityki rozwoju Gminy Jasło, główne założenia strategiczne powstały w oparciu o dotychczasową politykę rozwoju, z uwzględnieniem aktualnych potrzeb, warunków zewnętrznych, zasobów gminy i trendów rozwojowych. Należy przyjąć, że projekt dokumentu w trafny sposób definiuje politykę gminy w perspektywie do 2030 roku.

5. Cele zdefiniowane w Strategii koncentrują się na zapewnieniu wysokiej jakości życia mieszkańcom gminy w kontekście rozwoju gospodarczego, rozwoju lokalnego potencjału społecznego, a także minimalizowaniu negatywnego wpływu na środowisko. Misja oraz cele odpowiadają zidentyfikowanym wyzwaniom.

6. Realizacja wyznaczonych kierunków działań stwarza możliwość osiągnięcia wizji i celów strategicznych.

7. Projekt Strategii charakteryzuje się spójnością zarówno wewnętrzną, jak i zewnętrzną

8. Zaplanowany w Strategii system ewaluacji i monitorowania postępów wdrażania, można uznać za trafny i skuteczny, dający realne szanse na reagowanie i ewentualną korektę zapisów w przypadku zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych lub wewnętrznych.

9. Pojawiające się w otoczeniu zagrożenia (geopolityczne, gospodarcze itp.) mogą mieć negatywny wpływ na realizację Strategii, np. spowolnienie, ograniczenie a nawet niepowodzenie wdrażania w części lub całości.

Dokument powstał zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz wskazówkami zawartymi w podręczniku „Strategia rozwoju gminy. Podręcznik praktyczny” przygotowanym na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz zgodnie z uchwałą nr XLVII/364/2021 Rady Gminy Jasło z dnia 5 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji. Strategia uwzględnia opis Obszarów Strategicznej Interwencji oraz model struktury funkcjonalno-przestrzennej. Wobec powyższego strategię uważa się za sporządzoną zgodnie ze sztuką opracowywania dokumentów strategicznych oraz jako właściwie odpowiadającą na zasadnicze potrzeby rozwojowe Gminy Jasło.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr LXVI/517/2022

Rady Gminy Jasło

z dnia 29 grudnia 2022 r.

ZIELONE OKO

PRACOWNIA OCHRONY ŚRODOWISKA

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Autor:
mgr inż. Krzysztof Okrański

Świdnica, 07.10.2022 r.

Zielone Oko
ul. Armii Krajowej 25/7
58-100 Świdnica

e-mail: biuro@zieloneoko.pl
www.zieloneoko.pl
tel.: 74 / 660 66 90, tel. kom.: 502 171 323
NIP: 884-212-27-71 REGON: 021492739

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	4
I.1. Wstęp	4
I.2. Podstawa prawna	5
I.3. Zawartość	5
I.4. Metodyka	7
II. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	9
II.1. Uwarunkowania prawne istotne dla ocenianego dokumentu	9
II.2. Ustalenia ocenianego dokumentu	11
III. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM	20
III.1. Polityka i przepisy Unii Europejskiej	20
III.2. Dokumenty krajowe.....	21
III.3. Dokumenty regionalne i wojewódzkie	23
IV. ANALIZA ZGODNOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA.....	26
V. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH.....	29
V.1. Położenie	29
V.2. Charakterystyka społeczno - gospodarcza	30
V.3. Główne źródła antropopresji	31
V.4. Wody powierzchniowe	32
V.5. Wody podziemne.....	32
V.6. Gleby i uwarunkowania geologiczne	33
V.7. Uwarunkowania przyrodnicze	34
V.8. Ryzyko wystąpienia podtopień i powodzi	35
V.9. Uwarunkowania akustyczne	35
V.10. Klimat i jakość powietrza	36

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	37
VI.1. Problemy systemowe	37
VI.2. Główne wyzwania ochrony środowiska w analizowanym rejonie	37
VI.3. Prognoza zmian zachodzących w środowisku	38
VII. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	41
VII.1. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	42
VII.2. Strategia a oddziaływanie na klimat i adaptacja do skutków zmian klimatycznych ..	43
VII.3. Oddziaływanie na bioróżnorodność i środowisko przyrodnicze	44
VII.4. Oddziaływanie na jakość życia i zdrowie ludzi.....	46
VII.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	47
VII.7. Oddziaływanie na krajobraz i dobra kultury.....	47
VII.8. Oddziaływanie na powietrze i klimat akustyczny	48
VI.9. Oddziaływania skumulowane z innymi dokumentami strategicznymi	48
VII.9. Oddziaływanie transgraniczne.....	49
VI.10. Wpływ na środowisko w przypadku odstąpienia od realizacji projektowanego dokumentu.....	49
VIII. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.....	50
IX. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	52
X. PROPONOWANE METODY ANALIZY ŚRODOWISKOWYCH SKUTKÓW WDRAŻANIA OCENIANEGO DOKUMENTU	55
XI. WNIOSKI.....	56
XII. WYKORZYSTANE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	58
XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	60

Załącznik:

1. Oświadczenie autora prognozy

I. WPROWADZENIE

I.1. Wstęp

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 (dalej: Strategia). Dokument ten został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem merytorycznym sporządzanym dla potrzeb przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Celem przeprowadzenia tej OOS jest spełnienie wymogu prawnego oraz przeprowadzenie merytorycznej analizy takich zagadnień, jak m.in.:

- 1) analiza zgodności ocenianego dokumentu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym,
- 2) identyfikacja stanu tych elementów środowiska, które mają związek z zastosowaniem ustaleń wynikających z ocenianego dokumentu,
- 3) analiza środowiskowych skutków wdrożenia ustaleń ocenianego dokumentu,
- 4) analiza rozsądnych rozwiązań alternatywnych,
- 5) zaproponowanie działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko,
- 6) zaproponowanie sposobów monitorowania skutków stosowania ocenianego dokumentu pod kątem ochrony środowiska.

Analizując funkcję prognozy oddziaływania na środowisko, należy mieć na uwadze cel dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wyrażony w art. 1:

- zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska,
- przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania zrównoważonego rozwoju.

Polskie przepisy (w ślad za wymaganiami prawa Unii Europejskiej) wskazują, że prognoza powinna zawierać **racjonalnie wymagane informacje**, z uwzględnieniem:

- obecnego stanu wiedzy i metod oceny,
- zawartości i poziomu szczegółowości planu lub programu,
- funkcji ocenianego dokumentu w procesie podejmowania decyzji,
- zakresu, w jakim niektóre sprawy mogą zostać właściwiej ocenione na różnych etapach tego procesu.

Dla określenia funkcji prognozy znamienne jest także art. 8 dyrektywy 2001/42/WE; wskazuje on, że ustalenia tego dokumentu powinny być uwzględnione w czasie przygotowania planu lub programu oraz przed jego przyjęciem lub poddaniem procedurze ustawodawczej, a także w dokumencie podsumowującym przebieg strategicznej OOS.

To oznacza, że **w prognozie oddziaływania na środowisko muszą się znaleźć przede wszystkim te informacje, które mogą mieć wpływ na zapisy ocenianego dokumentu i na praktyczną realizację jego ustaleń** – a zatem nie wszystkie, lecz tylko istotne, racjonalnie uzasadnione i mogące mieć realne przełożenie na treść dokumentu będącego przedmiotem strategicznej OOS. Dyrektywa wymaga przedstawienia w prognozie informacji skupiających się na kwestiach związanych wyłącznie ze **znaczącym** wpływem na środowisko.

Należy podkreślić, że przedstawiona w niniejszej prognozie ocena dokumentu strategicznego nie jest tożsama z udzieleniem choćby wstępnej zgody na realizację przedsięwzięć (m.in. inwestycji) i innych fizycznych ingerencji w środowisko.

I.2. Podstawa prawna

Zasadniczą podstawą prawną sporządzenia niniejszej prognozy oraz przeprowadzenia strategicznej OOS są przepisy prawa polskiego (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, o udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dalej: UOOS) i wspólnotowego (dyrektywa 2001/42/WE). Wynikają z nich m.in. następujące ustalenia:

- 1) przeprowadzenia strategicznej OOS wymagają projekty takich dokumentów, jak m.in. plany i programy dotyczące m.in. zagospodarowania przestrzennego i wykorzystania terenu (art. 3 ust. 2 dyrektywy 2001/42/WE, art. 46 UOOS),
- 2) w ramach strategicznej OOS sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko (art. 5 dyrektywy 2001/42/WE, art. 51 UOOS),
- 3) prognoza oddziaływania na środowisko oraz dokument będący przedmiotem strategicznej OOS wymagają przeprowadzenia konsultacji ze społeczeństwem oraz odpowiednimi organami administracji (art. 6 dyrektywy 2001/42/WE, art. 54 UOOS),
- 4) procedura strategicznej OOS jest zintegrowana z procedurą oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 (art. 55 ust. 2 UOOS, art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

I.3. Zawartość

Zawartość niniejszej prognozy jest zgodna z art. 51 ust. 2 UOOS. Przepis ten wskazuje, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

- 1) zawierać:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

- f) oświadczenie autora lub kierującego zespołem autorów o spełnieniu wymagań wymienionych w art.74 ust.2 UOOŚ (załącznik do niniejszego dokumentu);
- 2) określać, analizować i oceniać:
- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 3) przedstawiać:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Trzeba podkreślić, że przepisów określających zawartość prognozy nie można odczytywać w oderwaniu od przepisów określających jej funkcję; oznacza to, że dokument ten musi zawierać:

1) informacje racjonalnie wymagane, adekwatne do charakteru ocenianego dokumentu,

2) informacje, które mogą mieć faktyczne przełożenie na treść ocenianego dokumentu,

- a więc nie wszystkie informacje, lecz tylko te, które można uznać za racjonalnie wymagane.

Warto również zaznaczyć, że rolą oceny oddziaływania na środowisko nie jest analiza stricte formalno-legislacyjna odnosząca się do zasad techniki prawodawczej.

Zakres i stopień szczegółowości niniejszej prognozy został uzgodniony w trybie art. 53 UOOŚ z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo z dnia 09.09.2022 r., znak: WOOŚ.411.2.6.2022.AP.2). Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Rzeszowie uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (pismo z dn. 09.06.2022 r., znak: SNZ.9020.1.42.2022.RD).

I.4. Metodyka

Prognoza składa się z czterech głównych merytorycznych bloków / filarów: charakterystyka ocenianego dokumentu, opis uwarunkowań strategicznych i środowiskowych mających znaczenie dla ocenianego dokumentu, strategiczna ocena oddziaływań środowiskowych oraz katalog rekomendacji w zakresie udoskonalenia ocenianego dokumentu i monitorowania skutków jego wdrażania.

Materiałem wyjściowym do analizy była Strategia przekazany wykonawcy niniejszej prognozy. Pierwszym zasadniczym krokiem analizy środowiskowej była analiza uwarunkowań prawnych i strategicznych mających znaczenie dla ocenianego dokumentu. Kolejnym działaniem było pozyskanie informacji o poszczególnych komponentach środowiska z dokumentów źródłowych o charakterze przekrojowym, danych opracowywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (dalej: PMŚ) koordynowanego przez służby Inspekcji Ochrony Środowiska oraz danych o obszarach ochrony przyrody. Przeprowadzono kwerendę danych i analizę studialną dostępnych materiałów zawierających informacje na temat uwarunkowań środowiskowych.

Przy prowadzonych pracach wykorzystano dane teledetekcyjne i kartograficzne, opracowanie planistyczne, dokumenty strategiczne i prace studialne. Uwzględniono ustalenia strategicznych ocen oddziaływania na środowisko i oraz dane wynikające z opracowań ekofizjograficznych. Dokonano także przeglądu dostępnych inwentaryzacji przyrodniczych, dokumentacji geologicznych i hydrogeologicznych, planów urządzania lasów oraz rejestru zabytków. Przeanalizowano uwarunkowania wynikające z map hydrograficznych, sozologicznych, hydrogeologicznych, geośrodowiskowych, geologicznych, map zagrożenia powodziowego oraz innych opracowań kartograficznych dostępnych poprzez geoportale i serwisy WMS prowadzone przez jednostki administracji publicznej.

Przy opisie uwarunkowań środowiskowych skupiono się na tych zagadnieniach tematycznych, które mają znaczenie dla oceny skutków realizacji analizowanej Strategii (zgodnie z dyspozycją art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. b UOOŚ, wedle którego prognoza oddziaływania na środowisko powinna określać stan środowiska wyłącznie na obszarach objętych przewidywanym i znaczącym oddziaływaniem). Dane te pozwoliły na zidentyfikowanie zasadniczych uwarunkowań środowiskowych mających merytoryczny związek z ustaleniami ocenianego dokumentu.

Wyniki tej oceny były wstępnym krokiem do weryfikacji ocenianego dokumentu pod kątem tego, czy jego ustalenia są adekwatne do uwarunkowań strategicznych i środowiskowych w zakresie objętym ustaleniami Strategii. Ustalenia te prowadzone były

równoległe z oceną oddziaływań na środowisko, jakie będą się wiązały z praktycznym wdrażaniem ustaleń Strategii. Analizowano również opis skutków, które mogą wystąpić w przypadku odstąpienia od przyjęcia ocenianego dokumentu.

Kolejnym krokiem było sformułowanie rekomendacji odnośnie do uzupełnienia bądź zmiany treści ocenianego dokumentu. Działanie to zostało zintegrowane z zaproponowaniem rozwiązań eliminujących i minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko. Następnym etapem było sformułowanie propozycji monitorowania skutków wdrażania ustaleń Strategii pod kątem ochrony środowiska.

Stopień szczegółowości treści niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest adekwatny do charakteru ustaleń ocenianego dokumentu. Oznacza to, że przeprowadzone analizy opierają się przede wszystkim na opisowej i jakościowej identyfikacji kluczowych oddziaływań, jakie mogą wystąpić w związku z praktycznym stosowaniem Strategii. Szczegółowa analiza konkretnych działań i przedsięwzięć może być przeprowadzona jedynie na etapie postępowań administracyjnych (np. na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji udzielającej pozwolenia na budowę) oraz przy dokonywaniu zgłoszeń budowlanych. Niemniej, podczas prac nad niniejszą prognozą odniesiono się do opracowań ekofizjograficznych, inwentaryzacji przyrodniczych, prognoz oddziaływania na środowisko wykonanych dla dotychczas obowiązujących dokumentów strategicznych, przeprowadzono również wizje terenowe, analizy kartograficzne i kameralne.

II. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

II.1. Uwarunkowania prawne istotne dla ocenianego dokumentu

Strategia rozwoju jest opracowywana na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Dokument ma status strategii rozwoju gminy. Według art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, strategia określa w szczególności:

- 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, wraz z zakresem planowanych działań;
- 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
- 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
- 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

Zgodność ocenianej Strategii z ww. przepisami wykracza poza prawne i merytoryczne ramy strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Projekt strategii rozwoju gminy jest przedkładany zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. W przypadku, gdy projekt strategii „wyznacza ramy” dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko¹, powinien być poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (zgodnie z art. 46 ust. 1 UOOŚ).

Według stanowiska Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo z dnia 08.07.2022 r., WOOŚ.410.1.35.2022.AP.2), projekt Strategii wyznacza ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. RDOŚ swoje stanowisko uzasadnił tym, że „planowane cele strategiczne, wynikające z przedmiotowego dokumentu w obrębie „Obszaru 1. Gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna” dotyczą m.in. budowy suchego zbiornika na rzece Bednarka i na rzece Młynówka oraz budowy, przebudowy i modernizacji obwałowań przy rzekach na terenie Gminy Jasło” - a budowle

¹ „Przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko”, których ramy mógłby wyznaczać projekt strategii, są przedsięwzięcia wymienione w art. 59 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy, które zostały wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839).

przeciwpowodziowe mogą kwalifikować się do inwestycji ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839 ze zm.).

Faktem jest, że ww. przedsięwzięcia związane z ochroną przeciwpowodziową są wskazane w projekcie Strategii. Inwestycje te jednak wynikają z innych dokumentów, w szczególności z Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym i projektu jego aktualizacji - i to te dokumenty wyznaczyły ramy dla przedmiotowych przedsięwzięć i dlatego były przedmiotem odrębnych strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. Z całą pewnością nie można uznać, że analizowana Strategia wyznacza ramy dla realizacji przedsięwzięć przeciwpowodziowych (zwłaszcza że nie są one wymienione w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym wskazanym w Strategii, lecz tylko w „oczekiwanych rezultatach”).

Omawiając status Strategii w kontekście „wyznaczania ram” dla ww. przedsięwzięć, warto odwołać się do dokumentu Komisji Europejskiej pn. „Sprawozdanie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego na podstawie art. 12 ust. 3 dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko”². Stwierdza się w nim, że strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko powinny podlegać te plany i programy, które „ustalają ramy dla decyzji, które mają wpływ na każde późniejsze zezwolenie na inwestycję, w szczególności w zakresie warunków dotyczących lokalizacji, rodzaju, wielkości i funkcjonowania lub alokacji zasobów”.

Ponadto, według wytycznych Komisji Europejskiej pn. „Wdrożenie dyrektywy 2001/42 w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko”³, sformułowanie dot. „ustalania ramy dla przyszłego zezwolenia na inwestycję” ma zasadnicze znaczenie dla interpretacji wymagalności przeprowadzenia strategicznej OOS. Komisja wskazuje, że:

- *„Wyrażenie to na ogół oznaczałoby, że plan lub program zawiera kryteria lub warunki, które kierują sposobem, w jaki organ wydający zezwolenie podejmuje decyzje dotyczące wniosków o wydanie zezwolenia na realizację przedsięwzięcia”. Kryteria te mogą wprowadzać ograniczenia co do typu działalności lub inwestycji, która ma być dozwolona w danym obszarze, lub mogą zawierać warunki, jakie wnioskodawca musi spełnić, aby uzyskać zezwolenie, lub mogą być opracowane w celu zachowania określonych cech danego obszaru”*.
- *„Uogólniona alokacja zasobów finansowych byłaby niewystarczająca do ‘ustalenia ram’”*.
- *„Konieczne byłoby, aby alokacja zasobów warunkowała określony, konkretny sposób wydawania zezwoleń (np. ustalając dalszy przebieg działania (jak wspomniano powyżej) lub ograniczając rodzaje rozwiązań, jakie mogą być możliwe)”*.

W odniesieniu do różnego typu działań wskazanych w Strategii - nie wskazuje ona, które z nich mają status „przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. Kwalifikacja zadań inwestycyjnych do grupy tych przedsięwzięć wymagałaby znajomości ich podstawowych parametrów technicznych (np. długość drogi) oraz lokalizacji w odniesieniu

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0234&from=EN>

³ <http://www.wfos.szczecin.pl/images/stories/files/dyrektywa%20OOS.pdf>

do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i obszarów chronionych (przywoływane wcześniej rozporządzenie różnicuje parametry „przedsięwzięć” w zależności od ich lokalizacji względem obszarów chronionych i terenów objętych ustaleniami Strategii). Wobec powyższego należy uznać, że treść Strategii nie pozwala na rozstrzygnięcie, które przedsięwzięcia mają z pewnością status „przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”.

Mając na uwadze powyższe, w świetle wytycznych wynikających z przywołanych dokumentów Komisji Europejskiej - uprawnionym byłoby twierdzenie, że przedmiotowa Strategia nie wyznacza ram dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ponieważ:

- nie wskazuje „warunków dotyczących lokalizacji, rodzaju, wielkości i funkcjonowania lub alokacji zasobów”,
- nie wskazuje „kryteriów lub warunków, które kierują sposobem, w jaki organ wydający zezwolenie podejmuje decyzje dotyczące wniosków o wydanie zezwolenia na realizację przedsięwzięcia”,
- nie ma żadnego znaczenia dla wydawania jakichkolwiek zezwoleń/pozwoleń.

Mimo powyższego, stanowisko RDOŚ ma wiążący charakter (nie tylko w zakresie jedynie wymogu przeprowadzenia strategicznej oceny, ale również uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko) i z tego powodu projekt Strategii wymaga przeprowadzenia strategicznej OOS.

II.2. Ustalenia ocenianego dokumentu

W Strategii wyodrębniono 4 obszary priorytetowe:

- gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna,
- infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne,
- polityka gospodarcza,
- turystyka i promocja.

Dla każdego z tych obszarów określono cele strategiczne i operacyjne oraz kluczowe zadania przewidziane do realizacji, które przyczynią się do osiągnięcia założonych celów. Lista ta określa ogólny kierunek aktywności Gminy Jasło. Wykaz celów i kierunków (oraz przypisanych im przedsięwzięć - które zostały wskazane w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym będącym częścią Strategii) został przedstawiony w tabeli nr 1.

Tab. 1. Cele i kierunki ocenianej Strategii

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki interwencji	Przedsięwzięcia (Wieloletni Plan Inwestycyjny będący elementem Strategii)
Obszar 1. Gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna			
Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej	Rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Jasło	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa, modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody pitnej, w tym sieci wodociągowej na terenie Gminy Jasło – Budowa sieci kanalizacyjnej, w tym m.in. w Opaciu i Trzcinity (Granice) – Modernizacja kanalizacji w Warzycach w Gminie Jasło – Modernizacja gminnych oczyszczalni ścieków w Trzcinity i Szebniach – Usprawnienie gminnego systemu gospodarki odpadami (podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów, kontrola segregacji odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych uwzględniające rozwiązania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów lub ponowne użycie (PSZOK)) 	Inwestycje w Infrastrukturę wodno-kanalizacyjną: <ul style="list-style-type: none"> – budowa, modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody pitnej w tym sieci wodociągowej na terenie gminy Jasło, – budowa sieci kanalizacyjnej w Opaciu i Trzcinity (Granice), – modernizacja kanalizacji w Warzycach, – modernizacja gminnych oczyszczalni ścieków w Trzcinity i Szebniach
	Poprawa dostępności i efektywności energetycznej budynków, w tym zwiększenie wykorzystania OZE oraz ograniczanie negatywnego oddziaływania budynków na środowisko	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację energetyczną, w tym wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Jasło – Zwiększenie dostępności budynków użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych oraz dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji u mieszkańców na terenie Gminy Jasło 	Termomodernizacja, zwiększenie dostępności budynku Urzędu Gminy Jasło, zagospodarowanie przyległego terenu oraz montaż instalacji fotowoltaicznej Rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji u mieszkańców na terenie Gminy Jasło Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w domach

	<p>naturalne na terenie Gminy Jasło</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja projektów ograniczających niską emisję na terenie Gminy poprzez budowę instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej – Usuwanie wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych mieszkańców na terenie Gminy Jasło – Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, w tym m.in. budynków szkolnych, opieki zdrowotnej i domów ludowych – Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Jasło, zagospodarowanie przyległego terenu oraz montaż instalacji fotowoltaicznej 	<p>prywatnych na terenie Gminy Jasło (200 szt.)</p> <p>Usuwanie wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych mieszkańców na terenie Gminy Jasło</p> <p>Program STOP SMOG (55 budynków jednorodzinnych)</p>
	<p>Adaptacja do zmian klimatu na terenie Gminy Jasło</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację energetyczną, w tym wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Jasło – Zwiększenie dostępności budynków użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych oraz dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. – Rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji u mieszkańców na terenie Gminy Jasło – Realizacja projektów ograniczających niską emisję na terenie Gminy poprzez budowę instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej – Usuwanie wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych mieszkańców na terenie Gminy Jasło – Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, w tym m.in. budynków szkolnych, opieki zdrowotnej i domów ludowych. 	<p>Realizacja inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki (Gmina Jasło)</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Jasło, zagospodarowanie przyległego terenu oraz montaż instalacji fotowoltaicznej 	
	Rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy Jasło	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych i wewnętrznych – Budowa chodników przy drogach gminnych – Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na energooszczędne 	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury drogowej: – Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych i wewnętrznych, – Budowa chodników przy drogach gminnych, – Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na energooszczędne
Obszar 2. Infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne			
Wysoka jakość usług społeczno-edukacyjnych dostosowana do potrzeb mieszkańców	Rozwój infrastruktury społeczno-edukacyjnej na terenie Gminy Jasło	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój infrastruktury (budowa, przebudowa, modernizacja) na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem oraz zakupem pomocy dydaktycznych gwarantujących wysoką jakość kształcenia w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – Rozwój infrastruktury dydaktycznej (budowa, przebudowa, modernizacja) istniejących budynków szkolnych wraz z wyposażeniem w nowoczesny sprzęt ICT i materiały dydaktyczne oraz obiektów służących wzmacnianiu sprawności fizycznej uczniów w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – Cyfryzacja i rozwój szkolnej infrastruktury – Budowa placów zabaw i miejsc rekreacyjnych przy szkołach – Rozbudowa i modernizacja szkolnej infrastruktury sportowej 	Rozwój infrastruktury (budowa, przebudowa, modernizacja) na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego

		<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększanie ilości miejsc w przedszkolach na terenie Gminy – Rozwój infrastruktury społecznej związanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług 	
	Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie Gminy Jasło	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa, przebudowa wielofunkcyjnych obiektów sportowych i rekreacyjnych – Rozwój istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej – Budowa ogólnodostępnych placów zabaw i miejsc rekreacji 	<p>Budowa wielofunkcyjnych obiektów sportowych</p> <p>Budowa placów zabaw i miejsc rekreacyjnych</p>
	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i dostępu do opieki zdrowotnej w Gminie Jasło	<ul style="list-style-type: none"> – Dopuszczenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w nowy sprzęt ratowniczo-gaśniczy – Utrzymanie, wyszkolenie i zapewnienie gotowości bojowej jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej – Monitoring centralnych miejsc na terenie Gminy – Budowa Gminnego Centrum Przetwarzania Danych – Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych oraz e-usług publicznych – Rozwój (budowa/modernizacja) gminnej infrastruktury na potrzeby POZ – Zakup sprzętu medycznego oraz wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług medycznych przez POZ 	Budowa Gminnego Centrum Przetwarzania Danych
	Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Jasło oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja i realizacja pozalekcyjnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dla uczniów szkół podstawowych oraz przedszkoli – Wspieranie rozwoju kompetencji zawodowych nauczycieli, pracowników dydaktycznych i kadry zarządzającej szkół kształcenia ogólnego i wychowania przedszkolnego 	<p>Budowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Osobnicy z wyposażeniem</p> <p>Organizacja zajęć w Klubie Seniora – wsparcie osób starszych poprzez działania na rzecz zwiększenia ich zaangażowania w życie społeczności lokalnych</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – Integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci – Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz osób z niepełnosprawnościami, w tym dalsza realizacja projektu „Teleanioł jasielski – usługi sąsiedzkie i teleopieka dla osób starszych niesamodzielných” – Wsparcie osób starszych poprzez działania na rzecz zwiększenia ich zaangażowania w życie społeczności lokalnych – Budowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Osobnicy z wyposażeniem 	"Teleanioł jasielski" – usługi sąsiedzkie i teleopieka dla osób starszych niesamodzielných
Obszar 3. Polityka gospodarcza			
Rozwój gospodarki i przedsiębiorczości	Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy	<ul style="list-style-type: none"> – Kompleksowe opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasło – Uwzględnienie w działaniach planistycznych możliwości lokalizacji różnych form odnawialnych źródeł energii oraz terenów inwestycyjnych – Rozwój e-usług i infrastruktury danych przestrzennych 	-
	Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój e-usług publicznych skierowanych do przedsiębiorców – Stworzenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy – Wspieranie inicjatyw skierowanych na zwiększanie aktywności zawodowej mieszkańców – Prowadzenie działań wzmacniających rozwój przedsiębiorczości opartej na lokalnym biznesie 	-

		– Wspieranie „społecznej odpowiedzialności biznesu”	
Obszar 4. Turystyka i promocja			
Atrakcyjna oferta turystyczna Gminy, oparta na jej walorach kulturowych i przyrodniczych	Wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Jasło	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie dostępności i atrakcyjności terenów poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych – Promocja walorów ekologicznych, agroturystyki oraz produktów lokalnych – Informacja o ciekawych wydarzeniach na terenie Gminy – Stworzenie i uaktualnianie materiału informacyjnego na temat atrakcji turystycznych – Wsparcie rozwoju „smart villages” – Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na terenie gminy z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i turystycznych 	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w Gminie Jasło, w tym budowa ścieżki pieszo - rowerowej w kierunku Skansenu Archeologicznego "Karpacka Troja"
	Zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury w Gminie Jasło	<ul style="list-style-type: none"> – Ochrona i rewaloryzacja zabytków i opieka nad zabytkami – Budowa, przebudowa i wyposażenie obiektów pełniących funkcje kulturalne – Przygotowanie publikacji z zakresu dziedzictwa kulturowego i historii Gminy – Digitalizacja archiwalnych zasobów kultury Gminy – Kultywowanie tradycji i folkloru na terenie Gminy 	-

Strategia wskazuje, jakie są oczekiwane rezultaty wdrażania jej ustaleń; spośród działań o charakterze inwestycyjnym, należy wymienić – w odniesieniu do poszczególnych obszarów ustaleń strategicznych – następujące pozycje:

1. Obszar 1 - Gospodarka komunalna i infrastruktura techniczna

- Budowa, modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody pitnej, w tym sieci wodociągowej na terenie Gminy Jasło
- Budowa sieci kanalizacyjnej, w tym m.in. w Opaciu i Trzcinicy (Granice)
- Modernizacja kanalizacji w Warzycach w Gminie Jasło
- Modernizacja gminnych oczyszczalni ścieków w Trzcinicy i Szebniach
- Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację energetyczną, w tym wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Jasło
- Zwiększenie dostępności budynków użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych oraz dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- Rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez montaż mikroinstalacji u mieszkańców
- Realizacja projektów ograniczających niską emisję na terenie Gminy poprzez budowę instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej
- Usuwanie wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych mieszkańców
- Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, w tym m.in. budynków szkolnych, opieki zdrowotnej i domów ludowych
- Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Jasło, zagospodarowanie przyległego terenu oraz montaż instalacji fotowoltaicznej
- Inwestycje z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury
- Inwestycje z zakresu gromadzenia wód opadowych i roztopowych (budowy/przebudowy podziemnych zbiorników retencyjnych wraz z kanalizacją deszczową) przy domach prywatnych oraz budynkach użyteczności publicznej
- Rozwój małej retencji
- Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków klęsk żywiołowych i katastrof
- Budowa obiektów hydrotechnicznych, a tym samym umożliwienie kontroli obiegu wody za pomocą sztucznych zbiorników wodnych (małych i dużych) lub ziemnych stawów
- Tworzenie wraz z wymaganą infrastrukturą alternatywnych ujęć wód lub ich modernizację na cele zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, wykorzystując do tego celu wody podziemne
- Zabezpieczenie przed powodzią terenów Gminy Jasło
- Budowa, przebudowa i modernizacja obwałowań przy rzekach na terenie Gminy Jasło
- Budowa suchego zbiornika na rzece Bednarka i rzece Młynówka
- Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych i wewnętrznych
- Budowa chodników przy drogach gminnych
- Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na energooszczędne

2. Obszar 2. Infrastruktura i usługi społeczno-edukacyjne

- Rozwój infrastruktury (budowa, przebudowa, modernizacja) na potrzeby świadczenia usług wychowania szkolnego i przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem
- Budowa placów zabaw i miejsc rekreacyjnych przy szkołach
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej
- Rozwój istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej
- Budowa ogólnodostępnych placów zabaw i miejsc rekreacji
- Dopuszczenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w nowy sprzęt ratowniczo-gaśniczy

3. Obszar 3. Polityka gospodarcza

- Stworzenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy.
- Kompleksowe opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasło
- Uwzględnienie w działaniach planistycznych możliwości lokalizacji różnych form odnawialnych źródeł energii oraz terenów inwestycyjnych

4. Obszar 4. Turystyka i promocja

- Zwiększenie dostępności i atrakcyjności terenów poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych Promocja walorów ekologicznych, agroturystyki oraz produktów lokalnych
- Wsparcie rozwoju „smart villages”
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na terenie gminy z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i turystycznych
- Ochrona i rewaloryzacja zabytków i opieka nad zabytkami
- Budowa, przebudowa i wyposażenie obiektów pełniących funkcje kulturalne

Należy podkreślić, że na część ww. rezultatów władze gminy Jasło nie mają wpływu; chodzi tu w szczególności o działania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, w tym o:

- budowę, przebudowę i modernizację obwałowań przy rzekach na terenie Gminy Jasło,
- budowę suchego zbiornika na rzece Bednarka i rzece Młynówka.

Z całą pewnością można stwierdzić, że Strategia nie wyznacza ram dla realizacji tego typu przedsięwzięć.

Ponadto trzeba zauważyć, że Strategia jest dokumentem programującym (a nie wykonawczym) rozwój gminy do roku 2027. Dokumentem wykonawczym będą wszystkie pozostałe plany i programy strategiczne wskazane w rozdziale 9.3 Strategii, m.in. Gminny Program Ochrony Środowiska, dokumenty z zakresu planowania przestrzennego i inne.

III. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM

III.1. Polityka i przepisy Unii Europejskiej

Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. VIII Program został przygotowany przez Komisję Europejską i przyjęty przez Parlament Europejski i Radę w dniu 06.04.2022 r. Ma on na celu przyspieszenie transformacji ekologicznej w kierunku neutralnej dla klimatu, zrównoważonej, nietoksycznej, zasobooszczędnej, bazującej na energii ze źródeł odnawialnych, odpornej i konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym w sposób sprawiedliwy, równy i sprzyjający włączeniu społecznemu, a także ochronę, odbudowę i poprawę stanu środowiska, między innymi poprzez powstrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej. Stanowi on podstawę osiągnięcia celów środowiskowych i klimatycznych określonych w Agendzie 2030 ONZ i jej celach zrównoważonego rozwoju, a także celów, do osiągnięcia których dąży się na mocy wielostronnych umów środowiskowych i porozumień klimatycznych.

Określono w nim priorytetowe cele dla UE i państw członkowskich:

- 1) ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz jednoczesne wzmocnienie ich pochłaniania przez naturalne pochłaniacze w Unii, aby osiągnąć unijny cel redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r.;
- 2) stałe postępy we wzmacnianiu i uwzględnianiu zdolności przystosowawczych, w tym na podstawie podejść ekosystemowych, wzmacnianiu odporności i adaptacji oraz ograniczaniu podatności środowiska, społeczeństwa i wszystkich sektorów gospodarki na zmianę klimatu, a jednocześnie skuteczniejsze zapobieganie klęskom żywiołowym związanym z klimatem i pogodą oraz zwiększanie gotowości na nie;
- 3) dążenie do gospodarki dobrobytu, która oddaje planecie więcej niż z niej czerpie, oraz przyspieszenie przejścia na nietoksyczną gospodarkę o obiegu zamkniętym, w której wzrost ma charakter regeneracyjny, zasoby wykorzystuje się w sposób efektywny i zrównoważony oraz stosuje się hierarchię postępowania z odpadami;
- 4) dążenie do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym w odniesieniu do szkodliwych substancji chemicznych, aby uzyskać nietoksyczne środowisko, w tym powietrze, wodę, glebę, również w odniesieniu do zanieczyszczenia świetlnego i zanieczyszczenia hałasem, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu ludzi, zwierząt i ekosystemów przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem;
- 5) ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej w środowisku lądowym i morskim oraz różnorodności biologicznej wód śródlądowych na obszarach chronionych i poza nimi poprzez, między innymi, zatrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej oraz poprawę stanu ekosystemów i ich funkcji oraz

- świadczonych przez nie usług, a także poprzez poprawę stanu środowiska, zwłaszcza powietrza, wody i gleby, jak również poprzez zwalczanie pustynnienia i degradacji gleby;
- 6) promowanie środowiskowych aspektów równowagi i znaczne ograniczenie największych presji środowiskowych i klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją unijną, w szczególności w obszarze energii, przemysłu, budownictwa i infrastruktury, mobilności, turystyki, handlu międzynarodowego i systemu żywnościowego.

Strategia UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu

W dniu 24.02.2021 r. Komisja Europejska opublikowała nową Strategię w zakresie przystosowania do zmiany klimatu pn. „Budując Europę odporną na zmianę klimatu”. Dokument przedstawia zasadnicze kierunki dla działań dostosowawczych, które powinny być podejmowane przez poszczególne państwa UE. Strategia zwraca uwagę m.in. na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych, przede wszystkim w obszarach o szczególnej wrażliwości na zmiany klimatu. Strategia koncentruje się na trzech kluczowych celach:

1. Wspieranie działań państw członkowskich: Komisja zachęca wszystkie państwa członkowskie do przyjęcia kompleksowych strategii adaptacyjnych.
2. Prowadzenie działań polegających na wspieraniu adaptacji w kluczowych sektorach wrażliwych, takich jak rolnictwo, rybołówstwo i polityka spójności oraz zapewnieniu, że europejska infrastruktura stanie się bardziej odporna na zmiany klimatu.
3. Podejmowanie świadomych decyzji na wszystkich szczeblach decyzyjnych poprzez uzupełnienie braków w wiedzy na temat adaptacji.

III.2. Dokumenty krajowe

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 r.

14 lutego 2017 r. Rada Ministrów przyjęła **Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju. łączy w sobie wymiar strategiczny z operacyjnym: wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne – projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie.

Jednym z celów Strategii jest wzrost efektywności środowiskowego potencjału rozwoju, pozwalający na użytkowanie go dla zaspokojenia aktualnych potrzeb rozwojowych i wzrostu jakości życia oraz zachowania zasobów rozwojowych dla przyszłych pokoleń. Oczekiwane rezultaty działań obejmują stopniowe zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, zwiększenie ilości retencjonowanej wody do 15–20%, poprawę stanu jednolitych części wód, poprawę jakości zarządzania obszarami Natura 2000, zmniejszenie konfliktogenności ochrony zasobów

przyrodniczych oraz wykorzystanie surowcowe odpadów komunalnych. Wśród kierunków interwencji Strategia wymienia m.in.:

- 1) zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód,
- 2) likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- 3) zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego (tu jednym z działań jest „Dostosowanie norm systemu planowania i zagospodarowania przestrzeni oraz wprowadzenie zmian w zarządzaniu obszarami poddanymi ochronie w celu zmniejszenia naturalnej konfliktogenności ochrony wartości wysoko cenionych”),
- 4) ochronę gleb przed degradacją.

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

16 lipca 2019 r. Rada Ministrów przyjęła **Politykę Ekologiczną Państwa 2030, która jest** jedną z podstaw prowadzenia polityki ochrony środowiska w Polsce, a także jedną z dziewięciu strategii, stanowiących fundament zarządzania rozwojem kraju. W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, dlatego też główny cel PEP2030, tj. „Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”, został przeniesiony wprost ze Strategii. Cele horyzontalne PEP2030 to:

- Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.
- Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Cele szczegółowe PEP2030 sformułowano następująco:

1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.
2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.
3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

Cele szczegółowe będą realizowane poprzez kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,

- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT,
- Przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- Adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Rada Ministrów przyjęła w dniu 29.10.2013 r. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA). Dokument ten wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020. Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Mają temu służyć następujące cele:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska.

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu.

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu.

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

III.3. Dokumenty regionalne i wojewódzkie

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego

Uchwałą nr LIX/930/18 z dnia 27 sierpnia 2018 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego przyjął „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030”.

Plan wskazuje, że strategiczne kierunki polityki przestrzennej województwa w dziedzinie środowiska naturalnego i kulturowego obejmują następujące zagadnienia:

1) ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów; w tym kierunku określone następujące obszary polityki przestrzennej (każdy z nich opisano w Planie):

- ochrona zasobów wodnych,
- ochrona i racjonalna gospodarka zasobami kopalin,

- zachowanie i zwiększenie skuteczności ochrony terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych,
- ochrona zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- ochrona walorów przyrodniczych i klimatycznych miejscowości uzdrowiskowych;

2) zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków; w tym kierunku określone następujące obszary polityki przestrzennej (każdy z nich opisano w Planie):

- ograniczenie negatywnych skutków zjawisk naturalnych,
- zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom spowodowanym działalnością człowieka;

3) ochrona dziedzictwa kulturowego; w tym kierunku określone następujące obszary polityki przestrzennej (każdy z nich opisano w Planie):

- zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych,
- zachowanie i ochrona walorów przestrzeni w tym walorów krajobrazu kulturowego,
- zachowanie i ochrona współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego,
- rozwijanie sieci szlaków kulturowych, jako istotnego elementu spajającego zasoby kulturowe województwa,
- ochrona pozostałych zasobów i elementów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów niematerialnych.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą do 2027 r.

Aktualnie obowiązujący Program Ochrony Środowiska został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 19.01.2021 r. nr XXXI/521/21. Aktualny stan środowiska, zdefiniowane problemy i zagrożenia oraz spodziewane pozytywne efekty w zakresie ochrony, poprawy stanu i kształtowania środowiska stanowiły podstawę do wyznaczenia 10 celów interwencji. W ramach poszczególnych celów interwencji wyznaczono kierunki interwencji, którym przypisano zadania i wskazano podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

W programie ustalono następujące cele interwencji:

1. Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie jakości powietrza oraz adaptacja do zmian klimatu.
2. Poprawa klimatu akustycznego w województwie podkarpackim.
3. Ochrona ludności i środowiska przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym.
4. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla społeczeństwa i gospodarki.

5. Zrównoważone gospodarowanie wodami dla zapewnienia zapotrzebowania na wodę dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcia dobrego stanu wód.
6. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów geologicznych oraz ograniczanie presji na środowisko związanej z eksploatacją i prowadzeniem prac poszukiwawczych.
7. Ochrona powierzchni ziemi, gleb oraz minimalizowanie i usuwanie skutków zmian klimatu, w tym osuwisk.
8. Zagospodarowanie odpadów zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, ukierunkowane na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
9. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.
10. Zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego i ekologicznego mieszkańcom województwa podkarpackiego.

IV. ANALIZA ZGODNOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna m.in.

- 1) zawierać informacje o powiązaniach ocenianego dokumentu z innymi dokumentami,
- 2) określać ustanowione cele ochrony środowiska (istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu) oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Analizowany Strategia uwzględnia cele strategiczne dotyczących ochrony środowiska, gospodarki wodnej i adaptacji do zmian klimatycznych. Nie zidentyfikowano kolizji pomiędzy strategicznymi ustaleniami polityk środowiskowych a treścią Strategii, ponieważ oceniany dokument:

- 1) uwzględnia istniejące uwarunkowania środowiskowe,
- 2) uwzględnia strategiczne cele w zakresie ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu,
- 3) zawiera warunki sprzyjające należytemu utrzymaniu i kształtowaniu powierzchni biologicznie czynnych,
- 4) zawiera ustalenia dotyczące zabezpieczenia newralgicznych aspektów ochrony środowiska.

Przy ocenie Strategii pod kątem zgodności z polityką ochrony środowiska należy pamiętać, że jej ustalenia będą wdrażane równoległe ze stosowaniem innych przepisów dotyczących np. budowy na terenach szczególnego zagrożenia powodziowego oraz warunków technicznych w budownictwie.

Aby pozytywna ocena pozostała aktualna na etapie praktycznego wdrażania Strategii, niezbędne jest zadbanie o wysoki poziom dbałości o ochronę środowiska na etapie prowadzonych postępowań administracyjnych.

W ramach prac nad niniejszą prognozą uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych przyjętych dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem OOŚ. Dokonano analizy prognoz dla innych programów i strategii powiązanych z ocenianym dokumentem, m.in.:

1. Prognozy oddziaływania na środowisko dla Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.
2. Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji planu gospodarowania wodami oraz dla projektu planu zarządzania ryzykiem powodziowym.
3. Prognozy oddziaływania na środowisko projektu wojewódzkiego programu ochrony środowiska oraz wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego.
4. Prognozy oddziaływania na środowisko dla gminnych dokumentów strategicznych.

Ww. prognozy nie określają wytycznych dla innych dokumentów strategicznych oraz konkretnych wskazówek co do monitorowania oddziaływania wpływu ustaleń Strategii

na środowisko. Natomiast wnioski wyrażone w powyższych dokumentach wskazały, że oceniane dokumenty odzwierciedlają zapisy krajowych i unijnych aktów prawnych, umów międzynarodowych oraz dokumentów strategicznych odnoszących się do ochrony środowiska. Wykazano w nich także, że cele przyjęte w programach i strategiach w większości pozytywnie lub obojętnie oddziałują na poszczególne komponenty środowiska. Analizowany dokument Strategii pozostaje zgodny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, zatem można postawić wniosek, że również ustalenia prognoz oddziaływania na środowisko będą do siebie zbliżone.

Oczywistym jest, że część spośród ustaleń wynikających ze Strategii może być realizowana na terenach, na których obowiązują ustalenia studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W dokumentach tych mogą być wyznaczone tereny zezwalające na realizację przedsięwzięć wpisujących się w ustalenia Strategii. Dokumenty te co do zasady poddawane są strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko. Przegląd dokumentacji tych ocen pozwala na stwierdzenie, że w ramach prognozy wskazano na dopuszczalność wprowadzenia ustaleń wynikających z ocenianych dokumentów. Rozważając możliwość bardziej szczegółowego wykorzystania ustaleń tych ocen dla celów niniejszej prognozy, należy uwzględnić następujące fakty:

- 1) w odniesieniu do zdecydowanej większości ustaleń Strategii nie jest określona nawet przybliżona lokalizacja, ponieważ ustalenia te mają charakter programowy/strategiczny, co nie pozwala na racjonalne i przybliżone zlokalizowanie działań będących emanacją jej ustaleń;
- 2) prognozy oddziaływania na środowisko dla strategii rozwoju, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są wykonywane według zróżnicowanych metod, z różnym aparatem pojęciowym, mają zróżnicowany stopień szczegółowości oraz odnoszą się do stanu środowiska w różnych przedziałach czasowych;
- 3) obecnie nie ma w Polsce kompleksowego systemu monitorowania wszystkich presji istniejących i potencjalnych pod kątem ich wpływu na środowisko i skutków w środowisku; istniejący system Państwowego Monitoringu Środowiska (oraz systemy pozyskiwania wiedzy o stanie przyrody w obszarach chronionych) uwzględniają wyłącznie dane o stanie środowiska, jednak zazwyczaj nie jest to powiązane z danymi o presjach wpływających na ten stan; najlepiej rozwinięte pod tym względem są systemy zarządzania hałasem (w największych miastach oraz przy głównych drogach i liniach kolejowych - czyli w ramach map akustycznych) oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza (w odniesieniu do tych przypadków generujących konieczność opracowania programów ochrony powietrza).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że na obecnym etapie rozwoju systemu ocen oddziaływania na środowisko nie ma możliwości przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy ustaleń innych ocen strategicznych w sposób nieurągający zasadom logiki i powadze procesu planowania strategicznego.

V. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

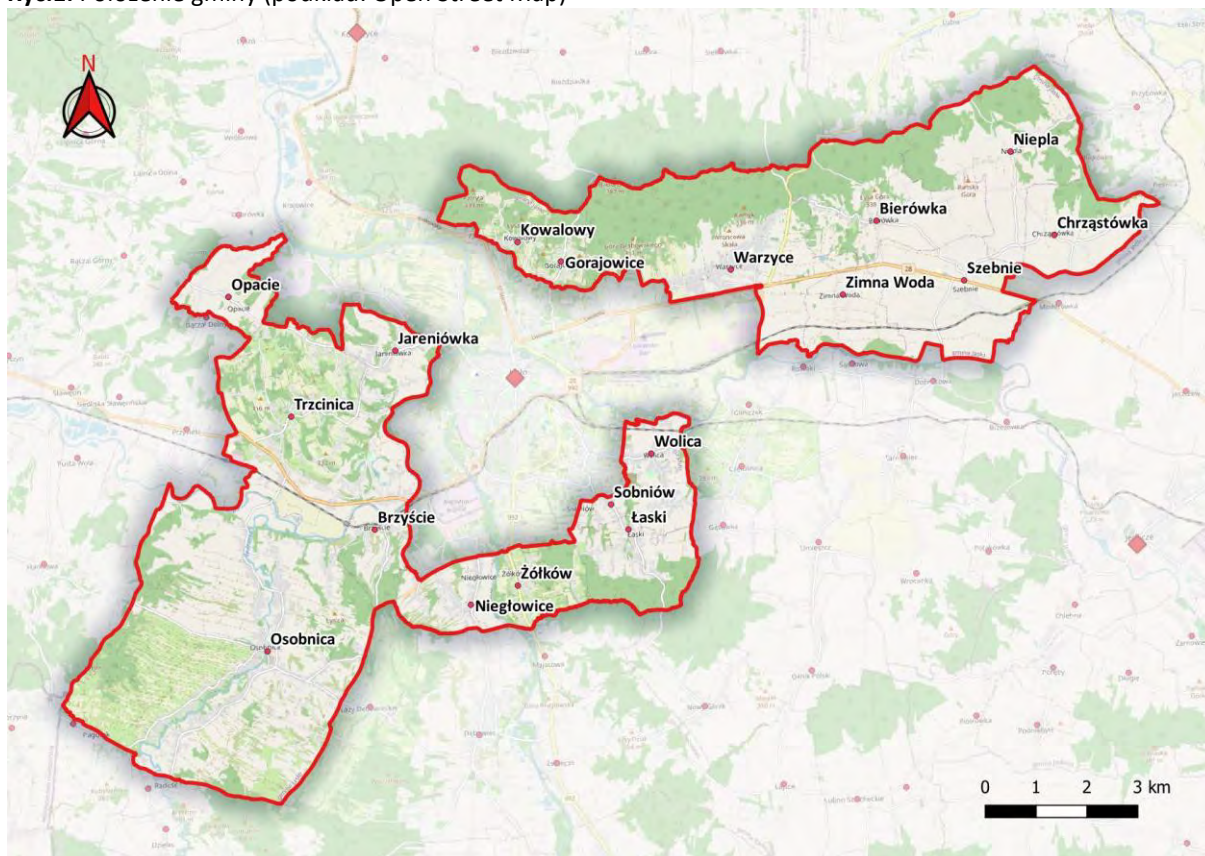
V.1. Położenie

Gmina Jasło administracyjnie należy do powiatu jasielskiego oraz województwa podkarpackiego. Wchodzi również w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jasło. Jej powierzchnia wynosi 93 km², co stanowi ok. 11,19% powierzchni powiatu.

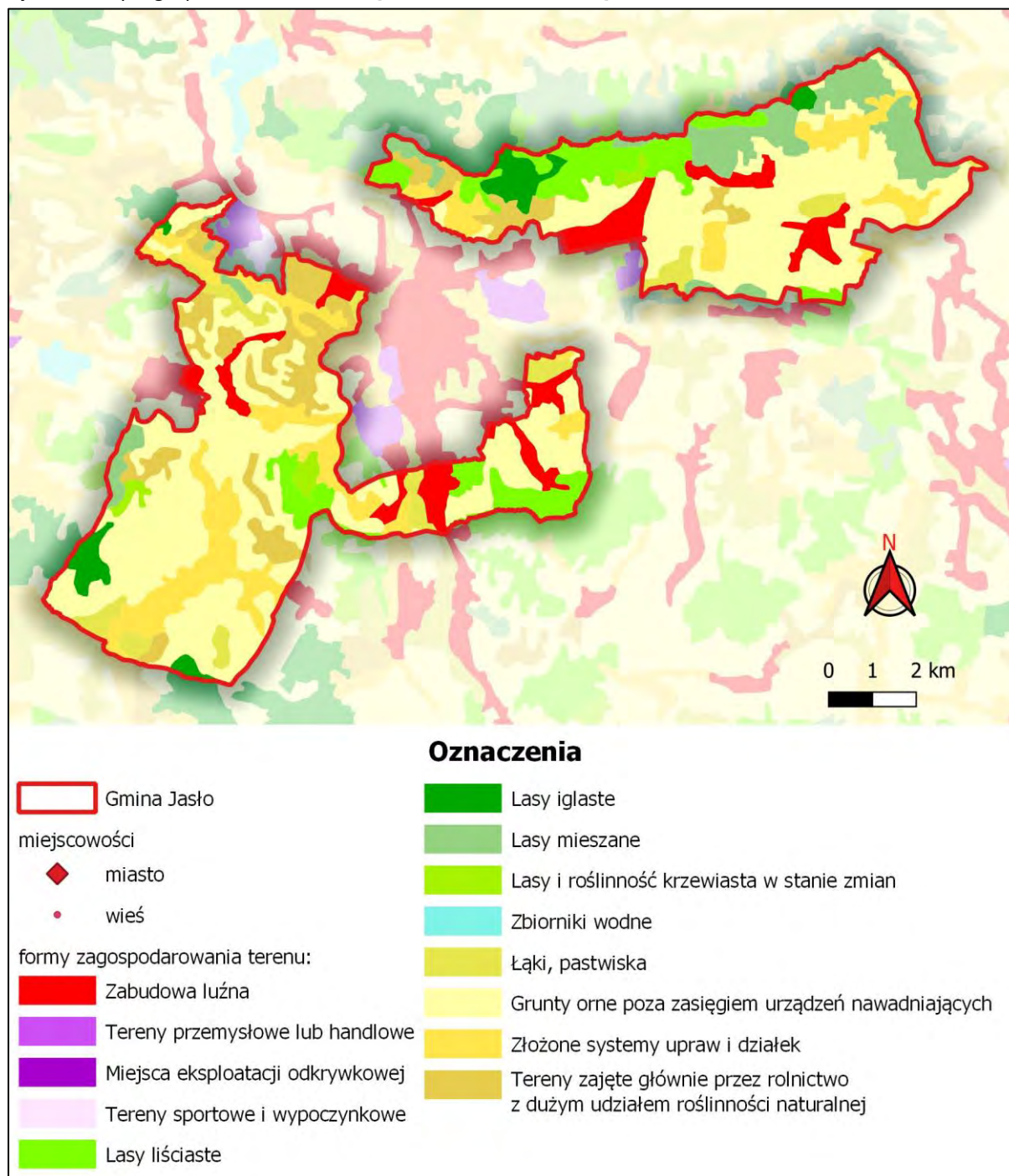
Gmina Jasło obejmuje miejscowości: Bierówka, Brzyście, Chrzastówka, Gorajowice, Jareniówka, Kowalowy, Łaski, Niegłowice, Niepla, Opacie, Osobnica, Sobniów, Szebnie, Trzcینica, Warzyce, Wolica, Zimna Woda i Żółków. Miejscowości te tworzą 17 sołectw, przy czym Sobniów i Łaski tworzą jedno wspólne sołectwo. Sąsiednie gminy to: Kołaczyce, Brzyska, Fryszak, Wojaszówka, Jedlicze, Tarnowiec, Dębowiec, Lipinki oraz Skołyszyn oraz Gmina Miejska Jasło.

Lokalizacja gminy jest przedstawiona na rycinie nr 1. Graficzne zobrazowanie zagospodarowania terenu w oparciu o dane Europejskiej Agencji Środowiska za 2018 r. przedstawiono poniżej na rycinie nr 2.

Ryc.1. Położenie gminy (podkład: Open Street Map)

Ryc. 2. Formy zagospodarowania terenu [Corine Land Cover, 2018]

V.2. Charakterystyka społeczno - gospodarcza

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2020 roku Gminę Jasło zamieszkiwało 16227 osoby. Jest to druga pod względem liczby mieszkańców Gmina w powiecie jasielskim. Zmiana liczby ludności nie wykazuje żadnego trendu. W 2020 roku 17,1% mieszkańców stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (średnia dla kraju to 18,2%), 63,15 % osoby w wieku produkcyjnym (średnia dla kraju to 59,5%), a 19,75% osoby w wieku poprodukcyjnym (średnia dla kraju to 22,3%).

GUS wskazuje, że w gminie występuje 383 podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON (według stanu na 2020 r.), w tym 10 w sektorze rolniczym, 68 w przemysłowym i 79 w budowlanym.

Wzrasta liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Jasło. W 2016 roku było ich 1003, a w roku 2020 już 1153. W 2020 roku zarejestrowanych zostało 96 nowych podmiotów, a 54 podmioty zostało wyrejestrowanych. Na 1000 mieszkańców Gminy Jasło działa 71 podmiotów gospodarczych, a 62 osób fizycznych prowadzi własną działalność gospodarczą.

V.3. Główne źródła antropopresji

Wśród głównych źródeł antropopresji na środowisko w rejonie objętym analizą należy wymienić przede wszystkim:

- 1) zabudowę komunikacyjną (drogi publiczne) i przemysłową (w znacznie mniejszym stopniu), która stanowi źródło emisji hałasu, zanieczyszczeń i energii do środowiska, a także wpływa na zmianę krajobrazu i reżim hydrologiczny (wskutek nienaturalnego sposobu postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi), a także z uwagi na ryzyko zanieczyszczenia Głównych Użytkowych Poziomów Wodonośnych i Głównego Zbiornika Wód Podziemnych;
- 2) postępujący wzrost zabudowy – co powoduje zwiększenie stopnia zasklepienia terenu i związane z tym pogorszenie warunków retencyjnych oraz mikroklimatycznych, a także większą ilość powstających ścieków oraz większą emisję zanieczyszczeń związanych z ogrzewaniem i ruchem pojazdów mechanicznych;
- 3) punktowe zaburzenia krajobrazu wskutek nieodpowiedniego stanu estetyki niektórych obiektów zabudowy i jej najbliższego otoczenia;
- 4) niską emisję – tj. emisja pyłów i szkodliwych gazów na niskiej wysokości, pochodzących z ruchu pojazdów oraz indywidualnych źródeł energii cieplnej;
- 5) oddziaływania związane z rolnictwem - m.in. nawożenie, używanie środków ochrony roślin, sporadycznie zmniejszanie elementów krajobrazowych mających znaczenie dla bioróżnorodności (np. zadrzewienia śródpolne), emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza w związku z pracami polowymi.

Niezależnie od powyższego, na stan środowiska w powiecie wpływ mają także zmiany i presje o charakterze regionalnym i globalnym, takie jak np. zmiany klimatu, transgraniczny transport zanieczyszczeń powietrza, depozycja zanieczyszczeń z atmosfery, pojawianie się gatunków inwazyjnych oraz gatunków obcych rodzimej florze i faunie.

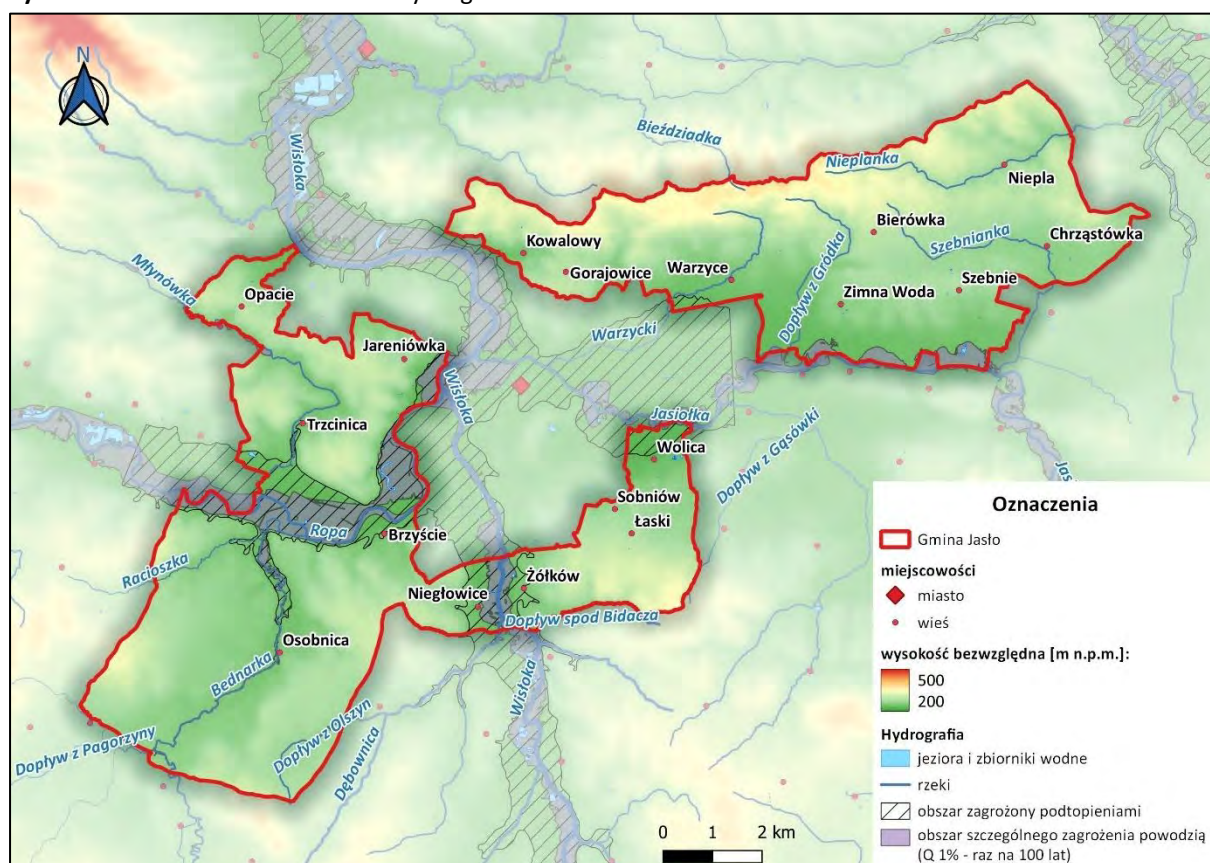
V.4. Wody powierzchniowe

Analizowany obszar położony jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Górnej-Wschodniej Wisły. Przez gminę przepływają trzy rzeki: Wisłoka, Ropa i Jasiołka oraz mniejsze ciekі np. płynąca przez Osobnicę Bednarka i Młynówka płynąca przez Trzcinićę.

Według ustaleń obowiązującego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.; dalej: PGW), obszar gminy położony jest w zlewni kilku jednolitych części wód powierzchniowych. Ich stan jest zły, a celem środowiskowym jest: dobry stan wód (dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny) oraz nie pogorszenie stanu JCWP. Główną przyczyną złego stanu wód (zarówno w skali zlewni, jak i w pojedynczych rzekach) jest zanieczyszczenie rzek ściekami komunalnymi oraz spływy powierzchniowe z terenów wykorzystywanych rolniczo. Znaczenie ma również depozycja zanieczyszczeń z atmosfery, przekształcenia hydromorfologiczne oraz zaburzenia reżimu hydrologicznego.

Zróźnicowanie geomorfologiczne wraz z siecią hydrograficzną przedstawiono na ryc. nr 3.

Ryc. 3. Ukształtowanie terenu i sieć hydrograficzna terenu

V.5. Wody podziemne

Mapa Hydrogeologiczna Polski (1:50 000, PIG-PIB, arkusz 920 - Połaniec, PIG 2000) wskazuje, że na terenie gminy występują główne użytkowe poziomy wodonośne (GUPW) o stratygrafii trzecio- i czwartorzędowej, wykształcone głównie w postaci piasków i żwirów

złodowacenia środkowopolskiego, w znacznej części związane z osadami dolin rzek. GUPW są zagrożone infiltracją zanieczyszczeń; stopień zagrożenia oceniono jako „średni” (3 poziom w 5-stopniowej skali), co wskazuje na konieczność zachowania wysokiego poziomu zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem. Warto dodać, że stopień zagrożenia jest zależny przede wszystkim od takich cech, jak: podatność na zanieczyszczenie, izolacja od powierzchni terenu, głębokość występowania wód podziemnych i rodzaj ośrodka wodonośnego. Niemniej pod uwagę brane są również czynniki zewnętrzne, takie jak np. istnienie ognisk zanieczyszczeń na powierzchni ziemi.

Analizowany teren jest zlokalizowany w granicach jednej Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) oznaczonej numerem 151. Według danych Państwowego Monitoringu Środowiska stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd jest dobry i niezagrożony, w związku z czym celem środowiskowym jest utrzymanie i niepogarszanie dobrego stanu wód podziemnych. Wieloletnie pomiary prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wskazują, że wody podziemne poziomu czwartorzędowego w rejonie opracowania charakteryzują się podwyższonymi zawartościami żelaza i manganu.

W granicach gminy występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 433 - Dolina rzeki Wisłoka. Obejmuje on wody czwartorzędowe.

V.6. Gleby i uwarunkowania geologiczne

Gleby w okolicy Gminy Jasło należą do średnio urodzajnych. Przeważają gleby płowe, można spotkać gleby brunatne. Są to zazwyczaj gleby kwaśne o bardzo niskiej zawartości rozpuszczalnego i dostępnego dla roślin fosforu i potasu. Gleby zaliczona są do klas bonitacyjnych od II do V. Najbardziej urodzajne gleby występują w dolinach, są to nadrzeczne mady. Na terenie Gminy znajdują się także gleby torfiaste, które są pozostałością polodowcowych jezior.

Głównym bogactwem naturalnym gminy są kopaliny: kruszywa budowlane, ropa naftowa i gaz ziemny. Kruszywa naturalne występują w dolinie Wisłoki. Surowce te występują w roponośnych antyklinach drugiego, trzeciego i czwartego pokładu piaskowca ciężkowickiego. Kopalnie ropy naftowej zlokalizowane są w południowo-zachodniej części gminy, w okolicach Osobnicy. W rejonie tym występują surowce skalne oraz glinki bitumiczne. Na terenie gminy wydobywane są kruszywa, która występują w dolinie Wisłoki.

Główny wpływ na ewolucję rzeźby miały zmiany klimatu w plejstocenie i holocenie, które determinowały erozyjną i akumulacyjną działalność głównych rzek.

Na terenach zajętych przez zabudowę grunty zostały zdegradowane. Można się spodziewać, że w związku ze stopniowym zwiększaniem obszaru zabudowanego gleb zdegradowanych będzie przybywać. Tereny miast i wsi od wielu lat znajdują się pod wpływem antropopresji związanej głównie z wprowadzeniem zabudowy mieszkaniowej, przemysłowej i komunikacyjnej. W zabudowanej części analizowanego obszaru gleby podlegają przekształceniom mechanicznym, hydrologicznym, geochemicznym i fizyko-chemicznym.

Gleby takich terenów cechuje niska wilgotność, wyższe stężenie zanieczyszczeń oraz mniej korzystna struktura i własności fizyczne.

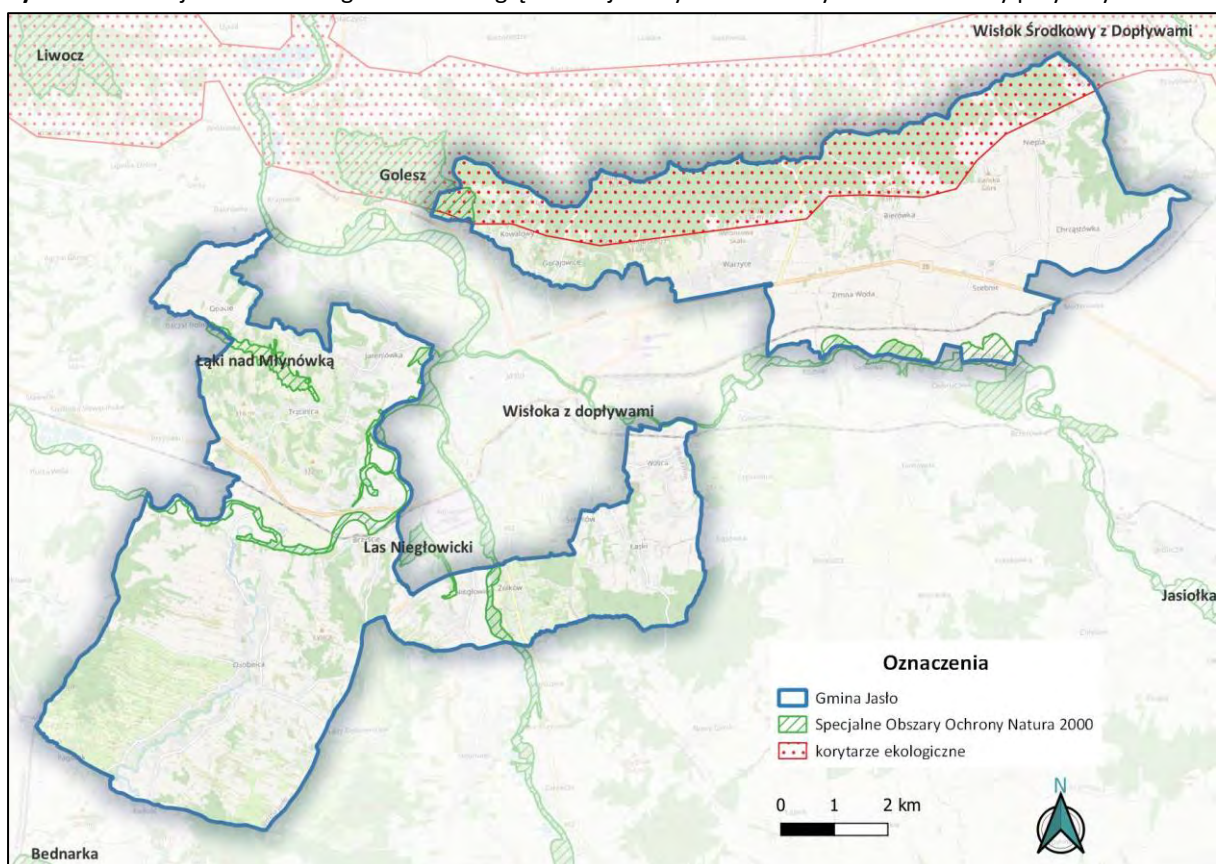
V.7. Uwarunkowania przyrodnicze

Środowisko przyrodnicze w rejonie gminy Jasło jest silnie zróżnicowane przestrzennie. Spowodowały to różnorodne procesy geologiczne, w wyniku których ukształtowała się rzeźba terenu oraz zasoby naturalne. Zróżnicowanie warunków abiotycznych determinuje warunki bytowania dla wielu gatunków roślin i zwierząt o różnorodnych wymaganiach siedliskowych i decyduje o bogactwie gatunkowym flory i fauny.

Na terenie Gminy Jasło znajdują się obszary ochrony przyrody - są to wyłącznie specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000: Wisłoka z dopływami, Las Niegłowicki, Łąki nad Młynówką, Goleisz. Poza tymi obszarami, na terenie gminy Jasło nie występują obszary o szczególnie istotnych walorach przyrodniczych, nie ma też dużych kompleksów leśnych. Największym z nich jest pogórzański masyw Wzgórz Warzyckich. Na uwagę zasługuje korytarz ekologiczny w północnej części gminy - (Bieszczady-Gorce -wschód).

Na ryc. 4 przedstawiono lokalizację najważniejszych form ochrony przyrody w odniesieniu do granic gminy.

Ryc. 4. Lokalizacja analizowanego obszaru względem najbliższych obszarowych form ochrony przyrody

V.8. Ryzyko wystąpienia podtopień i powodzi

W ramach prac⁴ towarzyszących przygotowaniu projektu Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy przeprowadzono diagnozę występowania suszy atmosferycznej, rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej oraz sporządzono analizę zagrożenia wszystkimi typami suszy, której wyniki ujęto w heksagonalną siatkę pól podstawowych. Wynik informuje o skali zagrożenia suszą w obrębie każdego oczka siatki. Wyniki ustaleń dot. suszy rolniczej⁵ wskazują, że w rejonie opracowania występuje niskie zagrożenie suszą rolniczą.

Według aktualnych (2022 r.) map zagrożenia powodziowego, które opracowano dla potrzeb aktualizacji Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, na terenie gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat), średnie oraz niskie (raz na 500 lat). Uwzględniono je na ryc. 3 w niniejszej pracy.

Ponadto, możliwe jest występowanie podtopień w sąsiedztwie dolin rzecznych, które mogą nastąpić na skutek podniesienia się zwierciadła wód podziemnych. Zasięg ten nie zawsze pokrywa się ze strefą zalewów wód powierzchniowych (powodzi).

Należy dodać, że zasięgi obszarów zagrożonych powodzią i podtopieniami wyznaczono na podstawie badań modelowych wykonanych dla głównych cieków – a zatem wskazane zasięgi nie wykluczają możliwości wystąpienia podobnych zjawisk w obrębie mniej istotnych rzek i potoków (choć ich zasięg jest z pewnością mniej istotny). Trzeba też mieć na uwadze ryzyko wystąpienia podtopień ze spływu powierzchniowego, które mogą wystąpić przy intensywnych lub długotrwałych opadach deszczu, zwłaszcza w rejonach o dużym stopniu zasklepienia powierzchni terenu i bez dostatecznie rozbudowanej kanalizacji deszczowej i rozwiązań z zakresu retencji wód. Są to kolejne argumenty przemawiające za zasadnością retencjonowania wód opadowych i roztopowych oraz wskazujące na konieczność podejmowania działań adaptacyjnych stanowiących adekwatną odpowiedź na ryzyko występowania suszy atmosferycznej.

V.9. Uwarunkowania akustyczne

Głównym źródłem hałasu w analizowanym rejonie jest ruch pojazdów na drogach publicznych. Ciągły wzrost ilości zarejestrowanych pojazdów powoduje, że hałas drogowy bywa istotną uciążliwością dla mieszkańców.

Nie ma w rejonie opracowania istotnych przemysłowych źródeł hałasu.

⁴ Stolarska M., Łukasiewicz G. Opracowanie projektu planu przeciwdziałania skutkom suszy uwzględniając podział kraju na obszary dorzeczy. Podzadanie 1.4: Identyfikacja obszarów zagrożonych suszą, z uwzględnieniem potrzeb wodnych użytkowników i środowiska naturalnego, wraz z analizą rozkładu przestrzennego występowania zjawiska suszy oraz ich hierarchizacja pod kątem wdrożenia działań łagodzących skutki suszy. WIND-HYDRO, Warszawa, 2020.

⁵ susza rolnicza – to wypadkowa wskaźników roślinnych charakteryzujących ich fenologię oraz niezrealizowanego (przez deficyt opadów) zapotrzebowania na wodę w fazach okresu wegetacyjnego. Warunkiem zaistnienia suszy rolniczej jest wystąpienie zmian w stanie roślinności, tj. wystąpienia objawów stresu wodnego, spadku w biomase i ograniczeń plonowania. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej.

Warto zaznaczyć, że nie tylko mierzony, ale i subiektywnie odczuwalny przez mieszkańców poziom hałasu związany z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych, transportem samochodowym lub urządzeniami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi może być uznany za niekorzystny i uciążliwy, nawet jeśli dane monitoringowe nie wskazują na przekraczanie dopuszczalnych standardów jakości środowiska (m.in. z tego powodu, że przy sprawdzaniu, czy te standardy są zachowane, muszą być zachowane ściśle określone warunki środowiska dot. m.in. wilgotności lub prędkości wiatru).

V.10. Klimat i jakość powietrza

Analizowany obszar znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego, którego charakterystyczną cechą jest duża zmienność i nieregularność sytuacji meteorologicznych.

Charakterystycznymi cechami klimatu są tu: okres wegetacji: 205 – 220 dni, suma opadów rocznych: ok. 700 mm, średnia temp. stycznia: (-5,3⁰C), średnia temp. lipca: 17,7⁰C, roczna amplituda temperatury: 23⁰C, średnia temp. roku: 7-8⁰C, średnia liczba dni mroźnych: 51, długość zalegania pokrywy śnieżnej: 50-70 dni w roku, średnia liczba dni gorących: 57, średnia liczba dni z przymrozkami: 122, średnia liczba dni z mgłą: 50. Dominują wiatry z sektora zachodniego i południowego.

Spośród wielu zagrożeń wynikających z postępujących zmian klimatu, szczególne znaczenie mają powodzie i podtopienia, niedobory wody i susze, a także krótkoterminowe zjawiska: fale upałów i gwałtowne występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych (zwłaszcza nawalne opady deszczu i związane z tym skutki).

W związku z powyższym niezbędne jest uwzględnienie w polityce planowania przestrzennego takich aspektów, jak:

- 1) ochrona przeciwpowodziowa obszarów położonych na terenach zalewowych;
- 2) intensyfikacja ochrony gleb przed erozją, realizacji działań z zakresu małej retencji oraz retencji glebowej, zwłaszcza w lasach i na użytkach zielonych;
- 3) uwzględnianie warunków klimatycznych (zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów) w procesie projektowania i budowy kluczowej infrastruktury komunikacyjnej oraz technicznej.

W odniesieniu do jakości powietrza atmosferycznego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska corocznie dokonuje oceny zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, tlenkiem węgla, benzenem i ozonem oraz pyłem zawieszonym PM₁₀, PM_{2,5} i zanieczyszczeniami oznaczanymi w pyłe PM₁₀: ołowiem, arsenem, kadmem, niklem i benzo(a)pirenem. Oceny te dokonywane są w odniesieniu do obszarów kraju zwanych strefami. Dla celów takiej oceny województwo podkarpackie podzielone zostało na strefy; Jasło przynależy do strefy podkarpackiej. Dane za 2021 r. odnoszące się do strefy podkarpackiej wskazują na klasę C (najniższą) dla takich zanieczyszczeń, jak pył PM_{2,5}, PM₁₀, ozon i benzo(a)piren.

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

VI.1. Problemy systemowe

Problemy polityki ochrony środowiska związane są nie tylko z faktycznymi zmianami w środowisku, lecz także z zarządzaniem ochroną środowiska. Zdaniem wykonawcy niniejszej prognozy, za najbardziej dotkliwe problemy w skali kraju można uznać:

- 1) rozproszony system kompetencji organów administracji w dziedzinie ochrony środowiska;
- 2) nadanie niskiego priorytetu aspektom ochrony środowiska i traktowanie ich jedynie jako niezbędnego kosztu rozwoju gospodarczego;
- 3) brak uwzględniania usług ekosystemowych (tj. funkcji i korzyści czerpanych z ekosystemów, np. naturalna retencja, rekreacja, kontrola erozji gleby, regulacja klimatu, woda i żywność, składniki farmaceutyczne) przy opracowywaniu dokumentów strategicznych oraz projektowaniu i funkcjonowaniu przedsięwzięć;
- 4) niepełna integracji polityki rozwoju i planowania przestrzennego z działaniami na rzecz ochrony środowiska.

Wyszczególnione powyżej problemy nie są przypisane indywidualnie do konkretnego sektora działalności, regionu lub miejsca, tym bardziej nie dotyczą pojedynczych instytucji czy projektów.

VI.2. Główne wyzwania ochrony środowiska w analizowanym rejonie

Wśród lokalnych źródeł antropopresji na środowisko w rejonie analizowanego terenu objętego projektowanymi ustaleniami planistycznymi należy wymienić:

- 1) zabudowę komunikacyjną (drogi, linie kolejowe), która stanowi źródło emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego;
- 2) niską emisję – tj. emisja pyłów i szkodliwych gazów na niskiej wysokości, pochodzących z ruchu pojazdów oraz indywidualnych źródeł energii cieplnej;
- 3) emisję zanieczyszczeń pyłowych do powietrza atmosferycznego z rolniczych prac polowych.

Niezależnie od powyższego, na stan środowiska w rejonie opracowania wpływ mają także zmiany i presje o charakterze regionalnym i globalnym, takie jak np. zmiany klimatu, transgraniczny transport zanieczyszczeń powietrza, depozycja zanieczyszczeń z atmosfery, pojawianie się gatunków inwazyjnych oraz obcych rodzimej florze i faunie.

Wśród głównych wyzwań w zakresie ochrony środowiska, które mają znaczenie dla kreowania polityki przestrzennej w rejonie analizowanego obszaru, należy wymienić:

1. Podatność wód podziemnych na zanieczyszczenie z powierzchni terenu z uwagi na płytko występujące wody podziemne i umiarkowaną izolację wód podziemnych przed migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu.
2. Zachowanie potencjału usług ekosystemowych obszarów zielonych w obszarze objętym ustaleniami planistycznymi: analizowany obszar posiada walory rekreacyjne, krajobrazowe, retencyjne i klimatotwórcze.
3. Konieczność ochrony krajobrazu przed chaotyczną zabudową.
4. Postępujące zmiany klimatu wymuszające konieczność wprowadzania przedsięwzięć adaptacyjnych (np. zwiększenie odporności zabudowy na ekstremalne zjawiska pogodowe, dbanie o naturalną retencję w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia suszy oraz złagodzenia jej objawów, zabezpieczenie zabudowy przed podtopieniami oraz zwiększenie stopnia odporności na zjawiska powodziowe, wprowadzanie wszelkich form zieleni na terenach zabudowanych w celu poprawy mikroklimatu na terenach podatnych na wysokie temperatury).

Wśród strategicznych zasad gospodarowania dla obszaru analizowanego w niniejszej pracy można wymienić w szczególności m.in.:

- 1) zapewnienie jak najwyższego poziomu zabezpieczenia środowiska gruntowo – wodnego przed zanieczyszczeniem,
- 2) zabezpieczenie środowiska przed przeciążeniem o charakterze fizyczno-chemicznym (wskutek wprowadzania zanieczyszczeń),
- 3) zachowanie walorów krajobrazowych,
- 4) niedopuszczanie do rozpraszania zabudowy.

W analizowanym przypadku, przyrodnicze wskazania do kształtowania struktury przestrzennej są ograniczone istniejącym sposobem zagospodarowania terenu. Bez wątplenia terenem mającym pełnić funkcje przyrodnicze i stanowiących osnowę biologiczną są obszary zadrzewione. Znaczenie mają również wszelkie przejawy wprowadzenia roślinności przy budynkach mieszkalnych i terenach komunikacyjnych (m.in. z uwagi na rolę klimatotwórczą, retencyjną i krajobrazową). Kluczowym jest zatem sformułowanie zaleceń środowiskowych, które będą możliwe do uwzględnienia w ramach zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Te aspekty są bliżej przedstawione w kolejnych dwóch podrozdziałach.

VI.3. Prognoza zmian zachodzących w środowisku

Zagospodarowany obszar opracowania od długiego okresu podlega trwałemu wykorzystaniu, głównie dla celów rekreacji (ogrody działkowe) oraz mieszkalnictwa i związanej z nim zabudowy o funkcjach towarzyszących (np. drogi, garaże, ogrody przydomowe). W analizowanym rejonie istnieje jednak możliwość budowy nowych budynków mieszkaniowych (tj. w nowych lokalizacjach).

Na analizowanym obszarze spodziewać się można wprowadzania zmian o charakterze porządkowym i usprawniającym/doskonającym dotychczasowy sposób zagospodarowania terenu; wyrazem tego trendu jest np. dążenie do wprowadzenia zapisów usprawniających kwestie dojazdu do obiektów mieszkaniowych, a także trend związany z wprowadzeniem ustaleń w zakresie rozwoju i uporządkowania funkcji rekreacyjnej.

Powolne zmiany zachodzą w strukturze użytkowania terenów. Oczekiwać można zmniejszenia udziału przestrzeni niezabudowanej wskutek ekspansji zabudowy. Prawdziwym zagrożeniem byłaby urbanizacja chaotyczna, powodująca nie tylko niepożądane skutki ekologiczne, ale także funkcjonalne. Sterowanie tymi procesami jest ważnym zadaniem gminnej polityki zagospodarowania przestrzennego.

W ostatnich latach obserwuje się wyraźnie trendy określające charakter zmian antropogenicznych, które można zidentyfikować następująco:

- minimalizacja negatywnych oddziaływań indywidualnych podmiotów gospodarczych na środowisko, co jest związane z bardziej restrykcyjną polityką ochrony środowiska,
- intensywna zabudowa terenów (nawet tych, które mają szczególne ograniczenia – np. tereny o niekorzystnych warunkach hydrogeologicznych, hydrologicznych i geoinżynierskich).

W oparciu o prognozowane scenariusze klimatyczne można przewidywać, że zmiany klimatu spowodować się będą do zmiany sezonowych sum opadów, z jednoczesnym wzrostem sum opadów w zimie i spadkiem – w lecie. Szczególnie niebezpieczne jest prognozowane nasilenie się częstotliwości i gwałtowności występowania zjawisk ekstremalnych i w konsekwencji ich niekorzystnych skutków. Wyniki analizy scenariuszy klimatycznych wskazują m.in. na następujące tendencje:

- wyraźna tendencja wzrostowa średniej temperatury, co już bywa odzwierciedlone w innych wskaźnikach, np. wyraźna jest tendencja wydłużenia termicznego okresu wegetacyjnego, maleje liczba dni z temperaturą min. mniejszą od 0°C, a rośnie liczba dni z temperaturą maksymalną wyższą od 25°C; zmniejsza się okres zalegania śniegu;
- tendencje dot. opadów wskazują na zwiększenie opadów jesiennych, zimowych i wiosennych oraz zmniejszenie sumy opadów letnich, przy czym zmianom wartości średnich będą towarzyszyły zmiany częstości występowania zjawisk ekstremalnych prawdopodobnie o większym natężeniu.

Komponentami szczególnie narażonymi na negatywne zmiany są: wody podziemne, wody powierzchniowe, przyroda ożywiona (flora, fauna), krajobraz, a także gleba i powietrze atmosferyczne. Wymienione komponenty środowiska są szczególnie wrażliwe na degradację, a ich ewentualna regeneracja jest długotrwała. Szczególnie wrażliwe na antropopresję są wody podziemne, które na analizowanym terenie w wielu miejscach występują płytko, są hydraulicznie połączone z głębszymi poziomami wodonośnymi oraz z wodami powierzchniowymi. Przede wszystkim jednak nie są one dostatecznie zabezpieczone przed

oddziaływaniami z powierzchni ziemi. Wody te są silnie narażone na przenikanie (wraz z wodami opadowymi) zanieczyszczeń obszarowych takich, jak np. wycieki z pojazdów, nawozy i środki ochrony roślin. Wobec powyższego, wysoce pożądanym jest infrastrukturalne zabezpieczenie wód podziemnych przed możliwością migracji zanieczyszczeń do środowiska gruntowo – wodnego.

W rejonie analizowanego terenu małą odpornością na oddziaływanie antropogeniczne charakteryzują się również obszary w rejonie cieków wodnych oraz tereny zieleni. W dolinach cieków wody gruntowe wraz z wodami powierzchniowymi i istniejącą roślinnością tworzą ściśle powiązany i bardzo wrażliwy na degradację zespół. Zaburzenie funkcjonowania choćby jednego z tych elementów powoduje natychmiastowe niekorzystne zmiany w pozostałych. Z tego względu doliny i obniżenia powinny podlegać szczególnej ochronie. Szkodliwe dla funkcjonowania dolin są przede wszystkim: zasklepienie powierzchni gruntu oraz rolnictwo – stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin.

Elementem charakteryzującym się bardzo wysoką zdolnością do regeneracji jest powietrze atmosferyczne. Do likwidacji jego zanieczyszczenia wystarczy likwidacja źródła emisji substancji zanieczyszczających. W tym aspekcie trzeba wskazać na to, że głównym źródłem zanieczyszczeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców jest tzw. „niska emisja”, której źródłem są indywidualne źródła energii cieplnej oraz ruch samochodów (okresowo także emisja związana z pracami rolnymi).

VII. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest odniesienie ustaleń ocenianego dokumentu do polityki ochrony środowiska oraz zasad zrównoważonego rozwoju, a także - o ile jest to możliwe - do ryzyka wystąpienia bezpośrednich oddziaływań na środowisko. Co do zasady prognoza nie jest dokumentem odnoszącym się szczegółowo do indywidualnej oceny poszczególnych przedsięwzięć i zamierzeń inwestycyjnych - zwłaszcza gdy oceniany dokument nie wyznacza ram dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (zob. r. II.1 prognozy), nie charakteryzuje tych przedsięwzięć, lecz jedynie podaje ich nazwy (bez dokładnego umiejscowienia w przestrzeni i czasie oraz bez określenia jakichkolwiek parametrów) - taka sytuacja dotyczy analizowanej Strategii. W takim przypadku prognoza oddziaływania na środowisko może jedynie w zgeneralizowany i uogólniony sposób rozważać korzyści i zagrożenia wynikające z realizacji dokumentu strategicznego bądź odstąpienia od tejże realizacji. Miejscem na szczegółową analizę są generalnie postępowania administracyjne dotyczące poszczególnych przedsięwzięć. W tym kontekście przedstawiono ocenę oddziaływania dokumentu Strategii w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska (mających znaczenie dla ocenianego dokumentu, tj. objętych potencjalnym oddziaływaniem skutków wejścia w życie ocenianego dokumentu). Należy pamiętać, że poziom szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko jest adekwatny do poziomu szczegółowości ocenianego dokumentu.

Charakter prawny Strategii powoduje, że co do zasady skutki jego realizacji będą miały charakter długoterminowy. Oddziaływania te będą się kumulowały z oddziaływaniami będącymi skutkiem wdrażania innych dokumentów strategicznych, np. planu gospodarowania wodami, polityki ekologicznej państwa, programów ochrony środowiska, programów ograniczania niskiej emisji, a także innych planów, programów i przepisów mających znaczenie dla ochrony środowiska. Oznacza to, że brak uwzględnienia jakiegoś aspektu w Strategii nie oznacza, że aspekt ten jest całkowicie pomijany w polityce ochrony środowiska na danym terenie.

Przedstawiona w dalszej części rozdziału analiza w zakresie oddziaływania na środowisko bazuje na założeniu, że stosowanie zapisów Strategii będzie się odbywać równoległe do wdrażania ustaleń ww. dokumentów strategicznych i aktów prawnych. Ich powiązanie oraz równoległe i równorzędne stosowanie pozwoli na zachowanie wysokiego poziomu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W tym kontekście w sposób szczególny trzeba uwzględnić gminny i powiatowy program ochrony środowiska, dokumenty z zakresu planowania przestrzennego, plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Analizując przewidywane oddziaływania związane z wdrażaniem ustaleń Strategii, należy oddzielić sferę intencji od faktycznych skutków. Ostatecznie kwestia oddziaływań środowiskowych będzie rozstrzygana na etapie praktycznego zastosowania przepisów o budownictwie, ochronie środowiska, gospodarce wodnej i in.

VII.1. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Znaczenie Strategii dla wód powierzchniowych i podziemnych ma złożony charakter. Z jednej strony zdecydowanie pozytywnie należy ocenić zawarcie w Strategii ustaleń na temat kanalizacji i oczyszczalni ścieków, poprawy systemu zagospodarowania wód opadowych (w tym - tzw. „błękitno-zielona infrastruktura”) czy ograniczenie strat wody poprzez modernizację systemów wodociągowych. Z drugiej strony, Strategia w rozdziale nr 8.5 omawiającym rezultaty jej wdrażania przedstawia informacje o przedsięwzięciach związanych z ochroną przed powodzią, które wcale nie są wymienione w opisie kierunków działań - czyli nie wynikają ze Strategii. Dopuszczalne jest więc uznanie, że informacja o tego typu przedsięwzięciach z zakresu ochrony przed powodzią jest tylko wyrazem woli Gminy Jasło, ale nie jej zaplanowanym działaniem. Wynika to z tego, że szereg kompetencji w dziedzinie gospodarki wodnej pozostaje obecnie poza właściwością gmin powiatów. Prawnie ustalone kompetencje gmin są ograniczone w zasadzie przede wszystkim do gospodarki wodno-ściekowej – jednak obszar ten jest uregulowany zupełnie innymi dokumentami strategicznymi (szczególnie poprzez Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych). Natomiast przedsięwzięcia przeciwpowodziowe, do których nawiązuje Strategia, są uwzględnione w obowiązującym Planie zarządzania ryzykiem powodziowym z 2016 r. oraz w procedowanej aktualizacji tego Planu. Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko dla tych dokumentów wskazały na zasadność i dopuszczalność realizacji tych przedsięwzięć oraz wykazały środowiskową akceptowalność tych ustaleń.

Mając na uwadze powyższe, w pełni uprawnione jest postawienie wniosku, że przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować negatywnego oddziaływania na środowisko wodne oraz nie będzie kolidować z polityką ochrony wód.

Z uwagi na dominujący w gminie sposób zagospodarowania terenu, warty podkreślenia jest fakt, że ochrona wód na terenach rolniczych jest realizowana niezależnie od przepisów związanych z ochroną ujęć wód podziemnych. Przede wszystkim duże znaczenie ma rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”. Program ten ma na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobiegania dalszemu zanieczyszczeniu. Dokument przedstawia środki oraz sposoby postępowania w zakresie pożądanej praktyki rolniczej, w szczególności związanej z procesami nawożenia i gospodarki nawozami w gospodarstwach rolnych. Podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy są obowiązane stosować ww. Program. Jego wymogi obowiązują w całym kraju od 26 lipca 2018 r. (sporządzanie planów nawozowych - od 1 stycznia 2019 roku). Wyjątkiem są przepisy odnoszące się do obowiązku dostosowania powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych. Realizacja zasad wynikających z ww. Programu pozwoli na przeciwdziałanie pogarszaniu się stanu wód w wyniku działalności rolniczej. Kompetencje w zakresie kontroli prowadzonej działalności rolniczej pod kątem zgodności z ww. Programem posiada Inspekcja Ochrony Środowiska.

Nie stwierdzono ryzyka kolizji ocenianego dokumentu z celami środowiskowymi wynikającymi z dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej). Cele te wskazują m.in. na nie pogorszenie stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochronę, poprawę i przywrócenie dobrego stanu wód oraz na promowanie zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych. Oceniany dokument Strategii nie wprowadza takich ustaleń, które mogłyby zagrozić realizacji tych celów.

Przedstawione w niniejszym podrozdziale tezy oparte są na założeniu, że na etapie planowania, projektowania, realizowania i funkcjonowania konkretnych przedsięwzięć zostanie zapewniony wysoki stopień dbałości o wymagania ochrony środowiska. Może to być zweryfikowane przede wszystkim na etapie postępowań administracyjnych (w tym w szczególności w ramach tych postępowań, którym towarzyszy przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko) powiązanych z merytoryczną środowiskową oceną konkretnego działania lub przedsięwzięcia. Natomiast ustalenia analizowanego Strategii z pewnością sprzyjają zachowaniu odpowiedniego poziomu ochrony wód powierzchniowych.

VII.2. Strategia a oddziaływanie na klimat i adaptacja do skutków zmian klimatycznych

Oceniany dokument Strategii nie zawiera ustaleń generujących negatywne oddziaływanie na klimat. Należy jednak odnotować, że korzystne dla klimatu są ustalenia wynikające z zawartych w dokumencie kierunków działań, które będą skutkować zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych z indywidualnych źródeł grzewczych oraz wsparciem rozwoju systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Ustalenia Strategii będą sprzyjać wyzwaniom wynikającym z konieczności adaptacji do zmian klimatycznych, bowiem jej uwzględniają m.in. poprawę stanu infrastruktury (budynki użyteczności publicznej, infrastruktura drogowa i in.) narażonej na skutki zmian klimatu. Bardzo istotne są również ustalenia ukierunkowane na poprawę warunków życia ludzi, ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku senioralnym i osób z niepełnosprawnością – te grupy społeczne są najbardziej narażone na skutki zmian klimatu (np. fale upałów). Ponadto, dokument Strategii zawiera wsparcie dla rozwiązań umożliwiających retencjonowanie wód opadowych i roztopowych. Dokument nie wyklucza również możliwości realizacji różnorodnych form zieleni, co ma korzystne znaczenie w zakresie wpływu

na mikroklimat oraz w kontekście zmniejszenia ryzyka wystąpienia suszy i powodzi oraz adaptacji środowiska do dynamicznych warunków pogodowych wyrażających się w krótkotrwałych nawalnych opadach atmosferycznych oraz długich okresach bezopadowych.

Warto zaznaczyć, że aspekty związane z adaptacją do zmian klimatycznych należy brać pod uwagę nie tylko na szczeblu strategicznym; przede wszystkim należy nadać im dużą wagę przy projektowaniu konkretnych działań inwestycyjnych. Chodzi tu m.in. o konieczność ochrony i zwiększania retencji naturalnej (która jest ograniczana np. w wyniku nowej

zabudowy związanej z zasklepieniem powierzchni terenu) oraz praktyczne zastosowanie działań infrastrukturalnych związanych z zagospodarowaniem przestrzeni (stawy retencyjne, powierzchnie biologicznie czynne, skrzynki rozsączające, ukształtowanie terenu w sposób spowalniający odpływ wód opadowych, itd.). Przede wszystkim należy zapewnić ochronę istniejących elementów środowiska sprzyjających zachowaniu naturalnej retencji wodnej w środowisku. Ponadto, możliwe jest zastosowanie specjalnych rozwiązań technicznych i nietechnicznych ograniczających nadmierny i sztucznie przyspieszony odpływ wód opadowych.

W kontekście zmian klimatycznych warto też podkreślić ustalenia dokumentów strategicznych, które mówią o konieczności tworzenia warunków technicznych i ekonomicznych powodujących zmianę nośników energii na mniej uciążliwe dla środowiska. W Strategii uwzględniono rozwój zaopatrzenia w energię ze źródeł odnawialnych.

VII.3. Oddziaływanie na bioróżnorodność i środowisko przyrodnicze

Omawiając oddziaływanie Strategii na środowisko przyrodnicze należy podkreślić, że tego dokumentu i wykonanej dla niego prognozy OOS nie można analizować w oderwaniu od obowiązujących przepisów o ochronie przyrody i o lasach. Należy też uwzględnić wynikające z przepisów przypisanie poszczególnych kompetencji do różnych organów administracji; w przypadku ochrony przyrody, kompetencje te przypisane są m.in. regionalnym dyrektorom ochrony środowiska, starostom, dyrektorom regionalnych dyrekcji lasów państwowych, radom miast i gmin oraz wójtom, burmistrzom i prezydentom.

W Strategii nie zawarto zapisów kolidujących z wymaganiami ochrony przyrody. Oceniany dokument nie będzie generował negatywnego oddziaływania na obszary ochrony przyrody, nie wpłynie też na realizację ustaleń wynikających z planów ochrony, planów zadań ochronnych czy też innych dokumentów dotyczących obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody. Można zatem uznać, że proponowane zapisy Strategii wpisują się w miejskie, regionalne i ogólnopolskie dokumenty określające zasady polityki ochrony środowiska.

Potencjalne ryzyko negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność i środowisko przyrodnicze wiąże się wyłącznie z projektami polegającymi na budowie, rozbudowie i przebudowie infrastruktury komunikacyjnej.

Modernizacja istniejących dróg nie jest obojętna dla środowiska przyrodniczego, szczególnie jeśli wiąże się bezpośrednio ze zwiększeniem natężenia ruchu na drodze oraz zwiększeniem średniej prędkości pojazdów. Znacząca poprawa parametrów drogi istniejącej może znacznie zwiększyć jej efekt barierowy dla migracji gatunków. Ponadto uwagę należy zwrócić na praktykę wycinki starych alej przydrożnych podczas modernizacji dróg. Wycinka drzew nie zawsze jest konsultowana ze specjalistami i zdarza się, że odbywa się ona w sezonie lęgowym ptaków, powodując straty w ornitofaunie. Podczas wycinek w pierwszym rzędzie usuwane są drzewa dziuplaste i próchniejące, co stwarza duże zagrożenie dla populacji owadów żyjących w zamierającym drewnie (w tym pachnicy dębowej oraz kozioroga dębosza),

a także dla kolonii rozrodczych lub zimujących nietoperzy. Zagrożone są także stanowiska innych gatunków objętych ochroną, np. porostów nadrzewnych, które w wielu miejscach kraju zachowały się głównie na starych przydrożnych drzewach. Każdorazowo decyzja o zniszczeniu siedlisk tych gatunków wymaga zezwolenia na odstępstwo od zakazów dot. ochrony gatunkowej.

Analizując ww. zagadnienia, trzeba jednak zwrócić uwagę na następujące aspekty:

1. Strategia nie wskazuje lokalizacji ani zakresu (opisu, charakterystyki) projektów. Nie wiadomo także, które z nich (i w jakim zakresie) mogą ewentualnie obejmować tereny dotychczas niezabudowane.
2. Przedsięwzięcia komunikacyjne (infrastrukturalne) będą musiały spełniać aktualne wymagania ochrony środowiska (w tym - wymagania wynikające z przepisów o ochronie gatunków i z przepisów dotyczących obszarowych i punktowych form ochrony przyrody) – oznacza to, że co do zasady zostanie podwyższony poziom ochrony środowiska. Będzie to pozytywnym skutkiem zastosowania obowiązujących przepisów dotyczących:
 - 1) oczyszczania wód opadowych (obowiązek ujęcia i oczyszczenia),
 - 2) ochrony akustycznej (obowiązek uwzględnienia terenów podlegających ochronie akustycznej i zastosowanie rozwiązań ukierunkowanych na zachowanie tej ochrony),
 - 3) ochrony gatunkowej zwierząt (np. poprzez rozwiązania ograniczające lub uniemożliwiające wejście zwierząt na drogę, np. przepusty i ogrodzenia),
 - 4) celów ochrony w obszarowych formach ochrony przyrody oraz zasad i zakazów obowiązujących w odniesieniu do tych obszarów chronionych.

Mając na powyższe, uprawnione jest twierdzenie że dokument Strategii nie będzie generował znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze (choć jednocześnie trzeba stwierdzić, że oddziaływania negatywne mogą się pojawić, jednak Strategia nie daje podstaw do ich zlokalizowania oraz do stwierdzenia, że mogą mieć one charakter znaczący). Oczywiście możliwe są oddziaływania na etapie realizacji przedsięwzięć (np. konieczność zajęcia terenu), niemniej takie aspekty powinny być przeanalizowane na etapie wydawania zgody na realizację przedsięwzięć - na poziomie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko takie zagadnienia są niemożliwe do przeanalizowania w sposób który byłby racjonalny i mógłby prowadzić do udoskonalenia treści (lub zasad wdrażania) ocenianego dokumentu.

W projekcie Strategii nie zawarto zapisów kolidujących z prawnie określonymi wymaganiami ochrony przyrody. Ustalenia ocenianego dokumentu nie generują znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary ochrony przyrody, nie wpływają też na realizację ustaleń wynikających z planów ochrony, planów zadań ochronnych czy też innych dokumentów dotyczących obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody.

Podsumowując: mając na uwadze charakter (w tym: stopień szczegółowości) ocenianego dokumentu, po uwzględnieniu możliwych oddziaływań na środowisko przyrodnicze stwierdza

się że nie ma prawnej, merytorycznej i systemowej podstawy do przyjęcia, że ustalenia Strategii:

- 1) mogą zakładać intencjonalne naruszenie przepisów o ochronie przyrody,
- 2) mogą pogorszyć stan chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym stan gatunków, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
- 3) mogą pogorszyć spójność sieci Natura 2000, integralność obszarów Natura 2000 i łączność ekologiczną pomiędzy prawnie ustanowionymi formami obszarowej ochrony przyrody,
- 4) mogą kolidować z zapisami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000,
- 5) mogą powodować znaczące negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000,
- 6) mogą prowadzić do naruszenia zakazów obowiązujących w rezerwatach przyrody, parkach narodowych, parkach krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu oraz warunków ochrony użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz pomników przyrody.

VII.4. Oddziaływanie na jakość życia i zdrowie ludzi

Ustalenia ocenianego dokumentu zapewniają wysoki poziom dbałości o jakość życia mieszkańców. Wyraża się to w szczególności w ustaleniach dotyczących zagadnień społecznych i gospodarczych w takich obszarach, jak: edukacja, pomoc społeczna, opieka zdrowotna, transport publiczny, rozwiązania infrastrukturalne dla osób z niepełnosprawnością i in. Istotne są również takie zagadnienia jak cyfryzacja (ułatwiająca dostęp do informacji oraz usprawniająca przetwarzanie danych) oraz promocja walorów turystycznych i kulturowych gminy. Pozytywnie należy ocenić również kierunki działań dedykowane bezpieczeństwu publicznemu (w tym: poprawie bezpieczeństwa transportu drogowego).

Oczywistym jest, że ustalenia Strategii, podobnie jak i wszelkie inne przepisy, nie są w stanie zagwarantować, że oddziaływania antropogeniczne nie będą uciążliwe dla mieszkańców. Ostatecznie kluczowym aspektem pozostaje przestrzeganie obowiązujących przepisów - i tutaj duże znaczenie ma sposób przeprowadzania kontroli spełniania przepisów o ochronie środowiska przez odpowiednie organy administracji publicznej. Naprzeciw ewentualnym problemom związanym z uciążliwościami wychodzą m.in. ustalenia kodeksu cywilnego, które ogólnie mówią o działaniach „zakłócających korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę”.

Należy mieć również na uwadze fakt istnienia uprawnień mieszkańców w kwestii ochrony swojego interesu prawnego, które nie kończą się na etapie postępowań administracyjnych w sprawie wydania decyzji zezwalających na realizację przedsięwzięcia. Oprócz możliwości przeprowadzenia kontroli przez odpowiednie organy administracji publicznej (np. wojewódzki inspektorat ochrony środowiska) równie duże znaczenie mają uprawnienia wynikające z kodeksu cywilnego. Warto zwrócić uwagę na fakt, że według art. 144 kodeksu cywilnego, „właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się

od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych". Chodzi tu o aktywne zachowanie lub działanie, które jest podejmowane w ramach wykonywania przysługującego sąsiadowi prawa, równocześnie oddziałujące na sferę cudzego (sąsiedniego) prawa własności. Ustawodawca zakazuje działań (oddziaływanie), których skutkiem jest zakłócanie cudzego prawa. Oddziaływania objęte normą art. 144 kodeksu cywilnego bywają definiowane jako „immisje pośrednie”, tj. uboczny, choć kłopotliwy dla sąsiadów, skutek działania właściciela. Nie stanowią one zamierzonego oddziaływania na nieruchomości sąsiednie. Oddziaływanie takie jak hałas, drgania, wstrząsy, emisje gazów i pyłów są immisjami pośrednimi. Jeżeli jednak na etapie funkcjonowania inwestycji okaże się, że użytkowanie przedsięwzięć wykracza ponad przeciętną miarę i powoduje istotne negatywne oddziaływania na sąsiednich nieruchomościach, mieszkańcom będą przysługiwały prawa wzywające inwestora do zaprzestania zakłócania ponad przeciętną miarę. Uprawnienia to dotyczy także sytuacji, w której dla danej inwestycji wydano decyzje zezwalające na jej powstanie w ramach których badano m.in. wpływ na środowisko.

VII.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Realizacja ustaleń wynikających z dokumentu Strategii może doprowadzić do czasowego lub trwałego zajęcia powierzchni ziemi, w szczególności w związku z realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych (np. z zakresu infrastruktury drogowej), co spowoduje w pierwszej kolejności pogorszenie warunków glebowych w miejscu realizacji inwestycji. Nie ma podstaw do przyjęcia, że oddziaływania te mogą mieć charakter znaczący (tzn. prognoza nie zawiera ustaleń wskazujących na to, że ewentualne negatywne oddziaływania będą miały charakter znaczący). Odpowiednie rozwiązania w zakresie wyeliminowania, ograniczania i kompensowania potencjalnych negatywnych oddziaływań można zastosować na etapie rozstrzygnięć administracyjnych oraz formułowania warunków realizacji przedsięwzięcia.

Przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować znaczących niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi, ponieważ dokument Strategii nie zawiera ustaleń kolidujących z wymaganiami ochrony powierzchni ziemi.

VII.7. Oddziaływanie na krajobraz i dobra kultury

Analizowany dokument Strategii uwzględnia zasady ochrony krajobrazu i dóbr kultury. Oceniany dokument podkreśla walory kulturowe gminy, a w ślad za tym formułuje cele i kierunki działań nastawione na ochronę (i promocję) tych walorów. Strategia nie zawiera ustaleń, które mogłyby generować negatywne oddziaływania na ten komponent środowiska.

VII.8. Oddziaływanie na powietrze i klimat akustyczny

Odpowiednią ochronę akustyczną powinny zapewnić przede wszystkim przepisy o ochronie przed hałasem (i ich stosowanie), które dają szeroki katalog narzędzi możliwych do zastosowania w celu zapewnienia odpowiedniego stanu środowiska. Ponadto, należy pamiętać o obowiązywaniu przepisów mówiących o konieczności zachowania (za wyjątkiem wyłączeń wskazanych w ustawie) standardów jakości środowiska poza granicami terenu, do której podmiot emitujący zanieczyszczenia (i/lub hałas) posiada tytuł prawny oraz nakaz stosowania rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych zapewniających zachowanie standardów jakości środowiska.

Analizowany dokument Strategii nie zawiera ustaleń, które mogłyby pogarszać stan powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego. Są w nim za to zawarte cele, kierunki i projekty ukierunkowane na poprawę warunków ochrony tych komponentów środowiska:

- 1) ustalenia związane z transportem publicznym oraz rowerowym przyczynią się do ograniczenia postępującego wzrostu ruchu samochodowego będącego źródłem emisji zanieczyszczeń gazowo-pyłowych i hałasu;
- 2) ustalenia związane z termomodernizacją i wzrostem wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej) przyczynią się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń gazowo-pyłowych będących skutkiem spalania paliw kopalnych;
- 3) modernizacja infrastruktury drogowej będzie uwzględniała aktualne przepisy o ochronie akustycznej, co powinno poprawić warunki życia ludzi na terenach podlegających tej ochronie.

VI.9. Oddziaływania skumulowane z innymi dokumentami strategicznymi

Oddziaływań środowiskowych związanych z wdrażaniem Strategii nie można rozpatrywać w oderwaniu od całościowej polityki ochrony środowiska. Ustalenia ocenianego dokumentu będą wdrażane równolegle z działaniami prośrodowiskowymi wynikającymi w szczególności z:

- 1) Polityki Ekologicznej Państwa 2030 oraz wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska,
- 2) gminnych, powiatowych i wojewódzkich strategii rozwoju,
- 3) gminnych dokumentów określających zasady planowania przestrzennego,
- 4) planu gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- 5) planu zarządzania ryzykiem powodziowym,
- 6) Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,
- 7) Programu przeciwdziałania niedoborowi wody,
- 8) Planu przeciwdziałania skutkom suszy;
- 9) Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu;
- 10) planów zadań ochronnych w obszarach chronionych.

Większość z tych dokumentów poddano strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko i każdy z nich zawiera ustalenia ukierunkowane na politykę zrównoważonego rozwoju, przy czym wymienione powyżej polityki, plany i programy największy ciężar kładą właśnie na kwestie związane z szeroko rozumianą ochroną środowiska.

Obecnie nie ma w Polsce kompleksowego systemu monitorowania wszystkich presji pod kątem ich wpływu na środowisko i skutków w środowisku. Istniejący system Państwowego Monitoringu Środowiska (oraz systemy pozyskiwania wiedzy o stanie przyrody w obszarach chronionych) uwzględniają wyłącznie dane o stanie środowiska, jednak zazwyczaj nie jest to powiązane z danymi o presjach wpływających na ten stan. Najlepiej rozwinięte pod tym względem są systemy zarządzania hałasem (w największych miastach oraz przy głównych drogach i liniach kolejowych) oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza (ale jedynie w odniesieniu do przypadków generujących konieczność opracowania programów ochrony powietrza).

Skumulowane oddziaływania generowane przez planowane przedsięwzięcia mogą odnosić się do poszczególnych komponentów środowiska i mogą się wyrażać w pozytywnych lub negatywnych skutkach w środowisku. Charakter, skala i intensywność oddziaływania zależą od koncentracji inwestycji (np. w obrębie cieku lub obszaru chronionego), rodzaju i wielkości przedsięwzięć oraz wrażliwości poszczególnych komponentów środowiska. Niektóre oddziaływania skumulowane mogą wystąpić na etapie realizacji inwestycji (np. emisja zawiesiny i tymczasowe pogorszenie warunków siedliskowych ichtiofauny) lub na etapie funkcjonowania/eksploatacji przedsięwzięć (np. wpływ na ciągłość biologiczną, wpływ na reżim hydrologiczny i ekosystem).

VII.9. Oddziaływanie transgraniczne

Oceniany dokument Strategii nie będzie generował oddziaływania wykraczającego poza granice Polski, w związku z czym nie ma potrzeby przeprowadzania transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

VI.10. Wpływ na środowisko w przypadku odstąpienia od realizacji projektowanego dokumentu

Przyjęcie Strategii może stanowić jeden z ważnych kroków w kierunku wdrażania regionalnej i krajowej polityki ochrony środowiska, gospodarki odpadami, gospodarki wodnej i adaptacji do zmian klimatu. Najbardziej istotnym elementem pozostanie jednak praktyczna realizacja ustaleń Strategii, a zatem pozytywna ocena analizowanego dokumentu jest w zasadzie uwarunkowana założeniem, że na etapie indywidualnego planowania, projektowania, realizowania i funkcjonowania konkretnych przedsięwzięć zostanie zachowany wysoki poziom ochrony środowiska uwzględniający zasady wynikające z Strategii.

Oceniany dokument Strategii zawiera ustalenia o charakterze sprzyjającym ochronie środowiska. Jego stosowanie będzie się odbywało równoległe z wdrażaniem przepisów

określających warunki korzystania ze środowiska oraz innych przepisów i dokumentów strategicznych wspierających zachowanie należytego poziomu jego ochrony.

Odstąpienie od przyjęcia Strategii byłoby zatem utratą szansy na opracowanie narzędzia sprzyjającego wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju. W związku z powyższym, rekomenduje się przyjęcie ocenianego dokumentu Strategii oraz uwzględnienie, w miarę możliwości, rekomendacji dotyczących zasad wdrażania ocenianego dokumentu.

VIII. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Przez pojęcie rozwiązania alternatywnego należy rozumieć opcję podejmowania innych działań niż pierwotnie planowane, np. o innym charakterze czy skali, ale zapewniających osiągnięcie pierwotnego nadrzędnego celu lub osiągnięcia założonych poziomów wskaźników rezultatu, ale też opcję nie podejmowania danego działania lub nawet modyfikacji celu. Analiza alternatywnych rozwiązań może być, zatem prowadzona w odniesieniu do:

- alternatywnych sposobów osiągnięcia celów,
- alternatywnych lokalizacji dla zamierzeń niezbędnych dla osiągnięcia celów,
- alternatywnej skali przedsięwzięcia i sposobów jego realizacji oraz eksploatacji.

Możliwości analityczne w powyższych kwestiach są determinowane stopniem szczegółowości dokumentu poddawanego ocenie. Jeżeli w analizowanym dokumencie nie określa się precyzyjnie ani lokalizacji, ani skali, ani listy przewidywanych do realizacji konkretnych projektów stanowiących wyraz realizacji Strategii, to analiza alternatyw sprowadzać się może jedynie do przeglądu planowanych kierunków działań oraz instrumentów realizacyjnych, w kontekście ich skutków środowiskowych.

Najmniej możliwości formułowania rozwiązań alternatywnych odnosi się do poziomu wizji, misji oraz celów strategicznych i operacyjnych. Kwestia ich doboru jest domeną organów władzy publicznej, która w demokratycznym społeczeństwie dysponuje mandatem prawnym do ich określania. Prognoza oddziaływania na środowisko może w takich wypadkach pełnić funkcję polegającą przede wszystkim na identyfikacji skutków środowiskowych tak sformułowanych celów i na wskazywaniu tych obszarów, gdzie skutki te wydają się być nieakceptowalne z punktu widzenia celów ochrony środowiska.

Z uwagi na fakt, że oceniany dokument Strategii nie wskazuje listy konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych (w rozumieniu UOOŚ), przeprowadzenie szczegółowej analizy alternatyw jest w tej sytuacji w zasadzie niemożliwe. Należy w związku z tym przypomnieć, że dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wskazuje na potrzebę omawiania „rozsądnych alternatyw” budowanych na podstawie analizy informacji, które mogą być „racjonalnie wymagane” lub wskazania, dlaczego takie alternatywy nie mogły być sformułowane. Obowiązek zidentyfikowania, opisanie i oszacowania rozsądnych rozwiązań alternatywnych musi być odczytywany w kontekście celu dyrektywy, który polega na dopilnowaniu, że wpływ realizacji planów i programów jest uwzględniony podczas przygotowania tych dokumentów i przed ich przyjęciem. Tekst dyrektywy

nie precyzuje, co rozumie się pod pojęciem rozsądnego rozwiązania alternatywnego wobec planu lub programu: czy chodzi o alternatywne plany lub programy, czy o alternatywne rozwiązania w ramach planu lub programu (natomiast art. 51 ust. 2 pkt 3b UOOŚ jasno określa, że w prognozie przedstawia się rozwiązania alternatywne w stosunku do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie). W praktyce różne rozwiązania alternatywne w ramach danego planu na ogół będą podlegały ocenie (np. różne sposoby zagospodarowania obszaru w ramach np. planu zagospodarowania przestrzennego). Alternatywne rozwiązanie może zatem stanowić inny sposób osiągnięcia celów planu lub programu.

Ustalenia omawianego dokumentu Strategii nie prowadzą do wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko. Strategiczny charakter dokumentu nie pozwala na skonkretyzowane i precyzyjne określenie działań alternatywnych dla jego celów strategicznych. Strategia sama w sobie również nie przedstawia alternatywnych propozycji. Analiza alternatyw jest de facto prowadzona jedynie na etapie opracowywania projektów inwestycyjnych, studiów wykonalności i postępowań administracyjnych, w ramach których prowadzi się analizę zgodności z przepisami (m.in. z zakresu ochrony środowiska).

Skutki środowiskowe podejmowanych działań inwestycyjnych silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy realizacji nowych inwestycji należy rozważać warianty alternatywne kierując się w miarę możliwości tym, by wybrać wariant najbardziej korzystny dla środowiska. Jako warianty alternatywne przedsięwzięć (ale nie dokumentów strategicznych) można rozważać: warianty lokalizacyjne, warianty konstrukcyjne, techniczne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant odstąpienia od realizacji przedsięwzięcia. Oceniany dokument Strategii nie wskazuje lokalizacji i wielkości wspieranych przedsięwzięć. To z kolei uniemożliwia przeprowadzenie analizy ich możliwych racjonalnych wariantów alternatywnych konkretnych działań, których nazwy są podane w treści Strategii.

IX. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Realizacja ustaleń ocenianego dokumentu Strategii nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Zgodnie z przedstawionymi wcześniej тезami, realizacja celów strategicznych może skutkować zwiększeniem poziomu ochrony środowiska –
zwłaszcza w kontekście oddziaływania kumulującego się z wdrażaniem dokumentów strategicznych z dziedziny ochrony środowiska. Warto podkreślić, że korzystny charakter ocenianego dokumentu przyniesie oczekiwane rezultaty jedynie wtedy, gdy jego ustalenia będą prawidłowo stosowane w rzeczywistości.

Rekomenduje się uwzględnienie następujących propozycji dotyczących minimalizowania wpływu na środowisko:

1. Na etapie wdrażania ustaleń Strategii i tworzenia projektów budowlanych, należy nadać wysoki priorytet kwestii wprowadzenia zieleni w formie niskiej i wysokiej, uwzględniającej zmienność sezonową, uwarunkowania infrastrukturalne i przestrzenne oraz funkcjonalne (zieleni ozdobna / zieleni izolacyjna / zieleni funkcjonalna).
2. Zasadnym jest zapewnienie w projektach budowlanych rozwiązań z zakresu retencjonowania wód opadowych i roztopowych (z uwzględnieniem konieczności ich oczyszczenia przed wprowadzeniem do środowiska, o ile będzie to uzasadnione).
3. Na etapie postępowań administracyjnych związanych z wydaniem pozwoleń na budowę i innych decyzji administracyjnych zezwalających na realizację i funkcjonowanie przedsięwzięć, należy nadać wysoki priorytet kwestiom dotyczącym badania zgodności projektów przedsięwzięć z przepisami o ochronie środowiska oraz o warunkach technicznych w budownictwie. Analogiczna rekomendacja dotyczy rozpatrywania zgłoszeń budowlanych (dokonywanych w trybie ustawy Prawo budowlane) oraz zgłoszeń instalacji (dokonywanych w trybie ustawy Prawo ochrony środowiska).
4. Na etapie przeglądów aktualności studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, (cyklicznie przeprowadzanych w trybie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), należy uwzględnić ewentualne zgłoszenia dot. konfliktów środowiskowych, aktualne dane dot. ryzyka występowania suszy i powodzi, wytyczne dotyczące adaptacji do zmian klimatu oraz doświadczenia będące wynikiem obserwacji praktycznego stosowania ustaleń dokumentów strategicznych.

Konsekwencją zastosowania powyższych rekomendacji będzie zapewnienie wysokiego poziomu dbałości o ochronę środowiska oraz adaptacji do zmian klimatycznych. Nie przewiduje się żadnych negatywnych konsekwencji w związku z wdrożeniem powyższych zaleceń.

Warto wspomnieć, że oczywistym rozwiązaniem eliminującym oraz minimalizującym potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko jest obowiązek przestrzegania przepisów o ochronie środowiska (w tym: przepisów o ochronie gatunkowej oraz zakazów obowiązujących w obszarowych formach ochrony przyrody), gospodarce wodnej, gospodarce odpadami, przepisów z zakresu warunków technicznych w budownictwie oraz z zakresu planowania przestrzennego. Jak wspomniano we wcześniejszej części prognozy, na obecnym etapie ustaleń strategicznych i rozważań w zakresie projektów o charakterze inwestycyjnym racjonalnym jest przyjęcie założenia, że projekty będą realizowane w sposób zgodny z prawem. Oznacza to m.in. konieczność uznania, że zachowane będą przepisy dotyczące obszarowych form ochrony przyrody. Przyjęcie przeciwnych ustaleń (czyli: dopuszczenie sytuacji, w której ustalenia Strategii intencjonalnie naruszałoby te przepisy) urągałoby powadze organu opracowującego dokument strategiczny i naruszałoby powagę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (a przy tym przeczyłoby elementarnym zasadom racjonalnego wnioskowania). Trzeba więc podkreślić, że rolą prognozy oddziaływania na środowisko nie jest formułowanie kompendium wiedzy na temat obowiązku przestrzegania ww. przepisów. Oceniany dokument ma charakter strategiczny, a więc formułowanie w nim szczegółowych ustaleń na temat np. sposobu prowadzenia termomodernizacji wypaczałoby istotę planowania strategicznego i urągałoby powadze ustaleń Strategii. Z kolei omawianie takich zagadnień w ramach prognozy byłoby imputowaniem twórcom Strategii, że dopuszczają oni możliwość naruszenia przepisów o ochronie gatunkowej.

Niemniej, z uwagi na rozwianie obaw związanych z przywołaną powyżej termomodernizacją, zasadnym jest wskazanie, że ryzyko wystąpienia negatywnego wpływu prac termomodernizacyjnych na ptaki i nietoperze może wystąpić wtedy, gdy w obrębie budynku objętego pracami znajdują się siedliska tych zwierząt (co powinny być uprzednio rozpoznane w ramach wyprzedzającego audytu przyrodniczego⁶). Potencjalne negatywne oddziaływanie może być minimalizowane poprzez następujące działania:

- przed rozpoczęciem planowania i wykonania prac należy przeprowadzić kontrolę (kontrole) budynku i ustalić miejsce oraz czas zajmowania kryjówek przez ptaki i nietoperze⁶;
- prace remontowe powinny być prowadzone poza okresem rozrodczym i hibernacją, okres dozwolony na prowadzenie prac to początek września – początek października, czas ten jednak może być zróżnicowany w zależności od gatunku; w przypadku

⁶ Audyt ten jest ukierunkowany na inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną, wskazując zarówno zidentyfikowane gatunki ptaków i nietoperzy, jak i ich siedliska; na podstawie określonych uwarunkowań przyrodniczych, audyt powinien wskazać konieczne do podjęcia działania z zakresu ochrony gatunków i ich siedlisk oraz minimalizacji lub kompensacji wszystkich istotnych oddziaływań będących skutkiem ingerencji w te siedliska. Warto wskazać, że wyniki przeprowadzonego audytu mogą wskazać na konieczność niewielkich modyfikacji projektów budowlanych i harmonogramów ich realizacji, a także na zasadność ustanowienia kontrolnego nadzoru przyrodniczego na czas prac budowlanych czy też konieczność wykonania kontroli porealizacyjnej i podjęcia działań kompensacyjnych (np. z zakresu odtworzenia miejsc schronienia ptaków i nietoperzy, które to siedliska będą niezbędne do usunięcia w związku z realizacją projektu i osiągnięciem jego głównych celów.

obiektów zasiedlonych i/lub potencjalnie zasiedlonych przez nietoperze wszelkie prace powinny być wykonywane w okresie od sierpnia do września;

- w przypadku konieczności kontynuowania prac budowlanych w okresie rozrodczym kryjówkę zajęłą przez nietoperze należy zabezpieczyć w sposób zaproponowany przez chiropterologa i/lub ornitologa;
- prowadzenie prac budowlanych i remontowych tak, by zachować funkcjonalność budynku dla zwierząt (tj. zachować możliwość gnieźdzenia się ptaków, zachować kolonię nietoperzy i używane przez nią wloty do kryjówki); nawet pod nieobecność ptaków nie należy, w miarę możliwości, likwidować miejsc ich gnieźdzenia się.

Z tego samego powodu można wskazać na następujące środki minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania na etapie prowadzenia różnych prac budowlanych:

- zapewnienie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenie przedsięwzięcia,
- ponowne wykorzystanie zdjętej pokrywy glebowej,
- odtwarzanie zniszczonych elementów przyrodniczych (zob. art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska),
- wykonywanie prac budowlanych w okresach, gdy aktywność flory i fauny jest najmniejsza (tj. co do zasady w okresach jesienno-zimowych),
- używanie sprzętu spełniającego prawne wymagania,
- uszczelnienie nawierzchni placów postojowych dla maszyn, środków transportu, parkingów dla pracowników,
- wyposażenie zaplecza budowy w rozwiązania techniczne uniemożliwiające zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego ewentualnymi wyciekami płynów eksploatacyjnych,
- zapewnienie miejsca do gromadzenia odpadów, które będzie zabezpieczało środowisko przed wywiewaniem lekkich frakcji oraz przed wyfukiwaniem niebezpiecznych składników wskutek opadów atmosferycznych,
- wykonywanie prac budowlanych przy pomocy sprawnego, regularnie serwisowanego i konserwowanego sprzętu,
- stosowanie środków ograniczających pylenie (zraszanie placu budowy, plandeki).

X. PROPONOWANE METODY ANALIZY ŚRODOWISKOWYCH SKUTKÓW WDRAŻANIA OCENIANEGO DOKUMENTU

Według art. 10 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, jednym z celów monitorowania wpływu planu lub programu na środowisko jest identyfikacja „nieprzewidzianego niepożądanego wpływu”, co ma zapewnić możliwość „podjęcia odpowiedniego działania naprawczego”.

Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące dyrektywy 2001/42/WE wskazują, że dane zbierane na mocy innego prawodawstwa UE mogą zostać wykorzystane w monitoringu związanym ze strategiczną OOŚ, o ile są one istotne dla danego planu lub programu oraz jego oddziaływania na środowisko.

Art. 10 dyrektywy 2001/42/WE niekoniecznie wymaga bezpośredniego monitorowania znaczącego wpływu na środowisko. Dyrektywa zezwala także na monitorowanie pośrednie, na przykład poprzez czynniki nacisku lub środki łagodzące. Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące ww. dyrektywy wskazują w pkt 8.5, że „jeśli monitoring może być w zadowalający sposób zintegrowany z regularnym cyklem planowania, to nie ma konieczności podejmowania oddzielnych kroków proceduralnych dotyczących jego wykonywania. Monitoring może być na przykład zbieżny z regularną korektą planu lub programu, w zależności od tego, jakie oddziaływanie jest monitorowane, oraz od długości odstępów między korektami”. W sposób oczywisty ma to przełożenie na cyklicznie opracowywane dokumenty.

Należy wziąć pod uwagę, że według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska gmina powinna posiadać opracowany program ochrony środowiska, z realizacji którego powinien być cyklicznie sporządzany raport. Program ochrony środowiska przedstawia propozycje systemu monitorowania w zakresie ochrony i stanu środowiska naturalnego. Zarówno Strategia, jak i ww. Program będą wdrażane równocześnie, a ich wzajemne ustalenia powinny być z sobą kompatybilne i powinny wzajemnie na siebie oddziaływać wzmacniająco.

Wobec powyższego, monitorowanie wdrażania Programu będzie wystarczającym narzędziem pokazującym, czy i ew. jak reaguje środowisko na skutki realizacji dokumentów strategicznych (w tym – ocenianego dokumentu Strategii). W przypadku stwierdzenia, że skuteczność Programu ochrony środowiska jest nieodpowiednia, może nastąpić konieczność zaostżenia zapisów dokumentów strategicznych pod kątem większego uwzględnienia wymagań ochrony środowiska (np. poprzez nadanie im wyjątkowego priorytetu).

Mając na uwadze powyższe, formułuje się następujące rekomendacje w zakresie monitorowania wpływu skutków wdrażania ustaleń Strategii na środowisko naturalne:

1. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co najmniej raz w trakcie kadencji prezydenta należy przeprowadzić ocenę aktualności dokumentów dot. zagospodarowania przestrzennego. W ramach oceny aktualności należy uwzględnić aktualne prognozowane zasięgi terenów zagrożonych

- wystąpieniem powodzi, aktualny stan prawny oraz ustalenia wynikające z dokumentów strategicznych wyższego szczebla (np. plan zagospodarowania przestrzennego województwa) oraz podejmować adekwatne do nowych uwarunkowań działania dostosowawcze.
2. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, co 2 lata należy sporządzić i przedłożyć Radzie Miejskiej raport z wykonania programu ochrony środowiska.
 3. Należy prowadzić pozostałe działania i ewidencje wynikające z obowiązujących przepisów prawnych, takich jak w szczególności:
 - 1) przyjmowanie oraz weryfikowanie zgłoszeń instalacji nie wymagających pozwolenia emisyjnego,
 - 2) wydawanie decyzji nakazujących usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania,
 - 3) nakładanie obowiązku wykonania czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania instalacji lub urządzenia na środowisko,
 - 4) ustanawianie ograniczeń co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko,
 - 5) wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów z terenu nieruchomości,
 - 6) występowanie do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić.

XI. WNIOSKI

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem powstałym dla potrzeb strategicznej OOS. W konsekwencji, charakter przeprowadzonych analiz jest adekwatny do typu ocenianego dokumentu i nie pozwala na precyzyjną ocenę konkretnych oddziaływań środowiskowych. Tym samym, za właściwe uznano skupienie się przede wszystkim na poszukiwaniu odpowiedzi na temat tego, czy dokument będący przedmiotem oceny jest zgodny z celem, któremu ma służyć, oraz czy jest adekwatny do problemów ochrony środowiska oraz celów środowiskowych wynikających z przepisów i dokumentów strategicznych.

Przeprowadzona w niniejszej prognozie analiza pozwoliła na postawienie następujących wniosków:

1. Rekomenduje się przyjęcie ocenianego dokumentu oraz uwzględnienie, w miarę możliwości, rekomendacji dotyczących zasad wdrażania jego ustaleń.

2. Treść dokumentu Strategii może być uznana za adekwatną do problemów ochrony środowiska (z uwzględnieniem ram prawnych wynikających z obowiązujących przepisów), bowiem uwzględnia kluczowe aspekty środowiskowe; dokument czyni zadość gminnej i regionalnej polityce ochrony środowiska i może sprzyjać osiągnięciu celów środowiskowych (w tym – celów wynikających z obowiązującego w mieście programu ochrony środowiska oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego). Pozytywny charakter oddziaływań ocenianego dokumentu będzie się kumulował z dalszym wdrażaniem dokumentów strategicznych i przepisów dedykowanych ochronie środowiska.
3. Rekomenduje się nadanie dużego znaczenia sposobowi wdrażania ustaleń Strategii.

XII. WYKORZYSTANE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Bar M., Jendrośka J., Okraśiński K., „Powiązania Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE) z Dyrektywą w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (2001/42/WE)”, Wrocław, 2013.
2. Bródka S. (red.), „Praktyczne aspekty ocen środowiska przyrodniczego”, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2010.
3. Charakterystyka wód podziemnych zgodnie z zapisami załącznika II.2 Ramowej Dyrektywy Wodnej (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, 2013.
4. Dane Inspekcji Ochrony Środowiska opracowane w ramach i dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska.
5. Kistowski M., „Wybrane aspekty metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze”, [w:] „Człowiek i Środowisko” 26(3-4)/2002.
6. Kistowski M. i Korwel-Lejkowska B. (red.), „Waloryzacja środowiska przyrodniczego w planowaniu przestrzennym”, Problemy Ekologii Krajobrazu, vol. 19, 2007.
7. Łyp B., „Cywilizacyjne zanieczyszczenia wód podziemnych w Polsce”, Wydawnictwo Seidel-Przywecki Sp. z o.o., Warszawa 2019.
8. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, 2017.
9. Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment, Komisja Europejska, 2013.
10. Integrating Ecosystem Services in Strategic Environmental Assessment: A guide for practitioners, United Nations Environment Programme, 2014.
11. Majewski W., Walczykiwicz T. (red.), „Zrównoważone gospodarowanie wodami oraz infrastrukturą hydrotechniczną w świetle prognozowanych zmian klimatycznych”, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy, 2012.
12. Mapy hydrograficzne, sozologiczne, geośrodowiskowe i inne (w tym: geoportale oraz dane udostępnione za pośrednictwem serwisów WMS) oraz komentarze do map hydrograficznych, geośrodowiskowych i sozologicznych.
13. Ocena wpływu zmian klimatu na różnorodność biologiczną oraz wynikające z niej wytyczne dla działań administracji ochrony przyrody do roku 2030, Fundeko, 2012.
14. Opracowanie analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu wszystkich kategorii wód dla potrzeb opracowania aktualizacji programów działań i planów gospodarowania wodami, IMGW-PIB, 2013.
15. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2016.
16. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym, 2016.
17. Pyszny K., Przybyła Cz., „Systemy informacji przestrzennej w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko”, 2016.

18. Pyszny K., „Możliwości wykorzystania narzędzi GIS w opracowaniach ekofizjograficznych i strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko”, w: „Problemy planistyczne - Jesień 2016”, Poznań 2016.
19. Solon J., Borzyszkowski J. et.al., *“Physico-geographical mesoregions of Poland - verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data”* w: *Geographia Polonica*, vol. 91, no. 2, 2018
20. Wdrożenie dyrektywy 2001/42 w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, Komisja Europejska, 2003.
21. Witczak S. (red.) i in., „Mapa wrażliwości wód podziemnych na zanieczyszczenie. Plansa 1: Podatność wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni terenu”, Ministerstwo Środowiska, 2011 r.
22. Wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w zakresie ograniczania, łagodzenia i kompensowania procesu zasklepienia gleby, Komisja Europejska, 2012 r.
23. Wytyczne dotyczące zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych, Rada Ministrów, 2002 r.

XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest dokument Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 (dalej: Strategia). Prognoza została opracowana dla potrzeb przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Została w niej przedstawiona analiza środowiskowych skutków wdrożenia ustaleń Strategii.

Informacje o zawartości dokumentu

.....

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym

W Prognozie dokonano analizy wielu dokumentów strategicznych, w których ustanowione są cele polityki w zakresie ochrony środowiska. Dokumenty te zawierają wiele różnorodnych ustaleń w zakresie ochrony poszczególnych komponentów środowiska. Najważniejsze wynikające z nich cele strategiczne w zakresie ochrony środowiska są następujące:

1. Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu.
2. Powstrzymanie pogarszania stanu wód oraz osiągnięcie ich dobrego stanu.
3. Utrzymanie oraz poprawa komfortu i jakości życia ludzi.
4. Przeciwdziałanie degradacji gleb.
5. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i poprawa lub utrzymanie poziomów jakości powietrza, nie stanowiących zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.
6. Przeciwdziałanie zmianom klimatu i ograniczanie negatywnych skutków tych zmian, w tym – adaptacja do zmian klimatycznych.
7. Ochrona klimatu akustycznego oraz ograniczanie emisji hałasu.
8. Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi.
9. Ochrona i odbudowa wartości krajobrazowych.
10. Ochrona i ograniczanie negatywnego wpływu na zabytki i dobra materialne.
11. Rozwój gospodarki zasobooszczędnej, niskoemisyjnej i niskoodpadowej.

Analiza zgodności ocenianego dokumentu z polityką ochrony środowiska

Analizowany dokument Strategii uwzględnia cele strategiczne dotyczące ochrony środowiska, gospodarki wodnej i adaptacji do zmian klimatycznych. Dokument pozostaje zgodny

z polityką wpisaną do planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego. Nie zidentyfikowano kolizji pomiędzy strategicznymi ustaleniami polityk środowiskowych a treścią Strategii.

Analiza uwarunkowań środowiskowych

Kluczowe uwarunkowania środowiskowe, ważne z punktu widzenia oceny Strategii, są następujące:

1. Krajobraz gminy jest zróżnicowany i obejmuje zarówno tereny naturalne, jak i obszary przeobrażone antropogenicznie przez drogi publiczne oraz zabudowę mieszkaniową.
2. W gminie występuje przekroczenie rocznych i dobowych norm zanieczyszczenia powietrza.
3. Aspektem wymagającym szczególnej ochrony jest jakość życia mieszkańców (w tym: stan powietrza atmosferycznego, odpowiedni poziom tła akustycznego), środowisko przyrodnicze oraz wody podziemne i powierzchniowe.
4. Analizowany obszar położony jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Górnej-Wschodniej Wisły. Część terenu gminy jest zagrożona powodzią i podtopieniami.
5. Analizowany obszar charakteryzuje się średnim stopniem zagrożenia wód podziemnych.
6. Wśród lokalnych źródeł antropopresji na środowisko w gminie należy wymienić:
 - 1) zabudowę komunikacyjną (drogi, linie kolejowe), która stanowi źródło emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego;
 - 2) niską emisję – tj. emisja pyłów i szkodliwych gazów na niskiej wysokości, pochodzących z ruchu pojazdów oraz indywidualnych źródeł energii cieplnej.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia dokumentu

Wśród głównych wyzwań w zakresie ochrony środowiska w rejonie analizowanego obszaru wymienić należy:

1. Pełniejsze wykorzystanie potencjału usług ekosystemowych (kształtowanie mikroklimatu, oczyszczanie powietrza, ochrona przed hałasem, izolacja budynków, retencja wód opadowych, cień, ochrona przed przesuszeniem, ochrona przed wiatrem, walory estetyczne) możliwych do uzyskania dzięki zwiększeniu udziału zieleni niskiej i wysokiej w rejonie (i w obrębie) zabudowy.
2. Zapewnienie wysokiego poziomu ochrony wód podziemnych z uwagi na ich płytkie występowanie i niewystarczającą izolację poziomów wodonośnych przed migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu.
3. Uniemożliwienie wykorzystywania paliw nieprzyjaznych środowisku naturalnemu.
4. Zwiększenie stopnia ochrony przed hałasem wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.
5. Zapewnienie estetyki krajobrazu miejskiego.
6. Kształtowanie przestrzeni sprzyjającej rozwojowi transportu publicznego, pieszemu i rowerowemu.
7. Pełniejsze wykorzystanie potencjału możliwości wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

Analiza i ocena znaczących oddziaływań na środowisko

Ustalenia ocenianego dokumentu Strategii nie doprowadzą do wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Kluczowe ustalenia prowadzą się do następujących zagadnień:

1. Oceniany dokument Strategii zawiera zapisy sprzyjające zachowaniu obecnego poziomu zabezpieczeń środowiska przed degradacją.
2. Nie zidentyfikowano takich zapisów Strategii, które mogłyby wywołać znaczące uciążliwości dla mieszkańców.
3. Nie zidentyfikowano takich zapisów Strategii, które doprowadziłyby do możliwości powstania znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Wpływ na środowisko w przypadku odstąpienia od realizacji dokumentu

Przeprowadzona analiza wykazała, że Strategia z pewnością może sprzyjać realizacji celów środowiskowych wynikających ze współczesnej polityki ekologicznej każdego szczebla – jednak aby tak się stało, niezbędne jest nadanie wysokiej wagi aspektom prośrodowiskowym na etapie projektowania poszczególnych inwestycji i zatwierdzania projektów budowlanych.

Wnioski i rekomendacje

Wdrożenie ustaleń ocenianego dokumentu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Rekomenduje się przyjęcie ocenianego dokumentu Strategii.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z wymogiem art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f oraz art. 74a ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, jako autor prognozy oddziaływania na środowisko dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 - oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74 ust. 2 ww. ustawy:

- 1) ukończyłem studia pierwszego stopnia z zakresu nauk przyrodniczych (na kierunku „ochrona środowiska” - Uniwersytet Wrocławski) oraz studia drugiego stopnia z zakresu nauk technicznych (na kierunku „inżynieria środowiska” - Politechnika Wrocławska),
- 2) posiadam 18-letnie doświadczenie pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i prognozy oddziaływania na środowisko (brałem udział w przygotowaniu ponad 70 raportów i prognoz oraz ponad 100 ekspertyz z zakresu wpływu na środowisko).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Świdnica, 07.10.2022 r.

Krzysztof Okraśiński

ZIELONE OKO

PRACOWNIA OCHRONY ŚRODOWISKA

Aneks do prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027

Autor:
mgr inż. Krzysztof Okraśniński

Świdnica, 28.11.2022 r.

Zielone Oko
ul. Armii Krajowej 25/7
58-100 Świdnica

e-mail: biuro@zieloneoko.pl
www.zieloneoko.pl
tel.: 74 / 660 66 90, tel. kom.: 502 171 323
NIP: 884-212-27-71 REGON: 021492739

I. WPROWADZENIE

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 23.11.2022 r. (znak: WOOŚ.410.5.6.2022.AP.5) wyraził stanowisko, że nie może pozytywnie zaopiniować projektu Strategii Rozwoju Gminy Jasło na lata 2021-2027 ze względu na brak odniesienia do jednolitych części wód, *„na które mogą oddziaływać założenia przedmiotowego projektu Strategii”*.

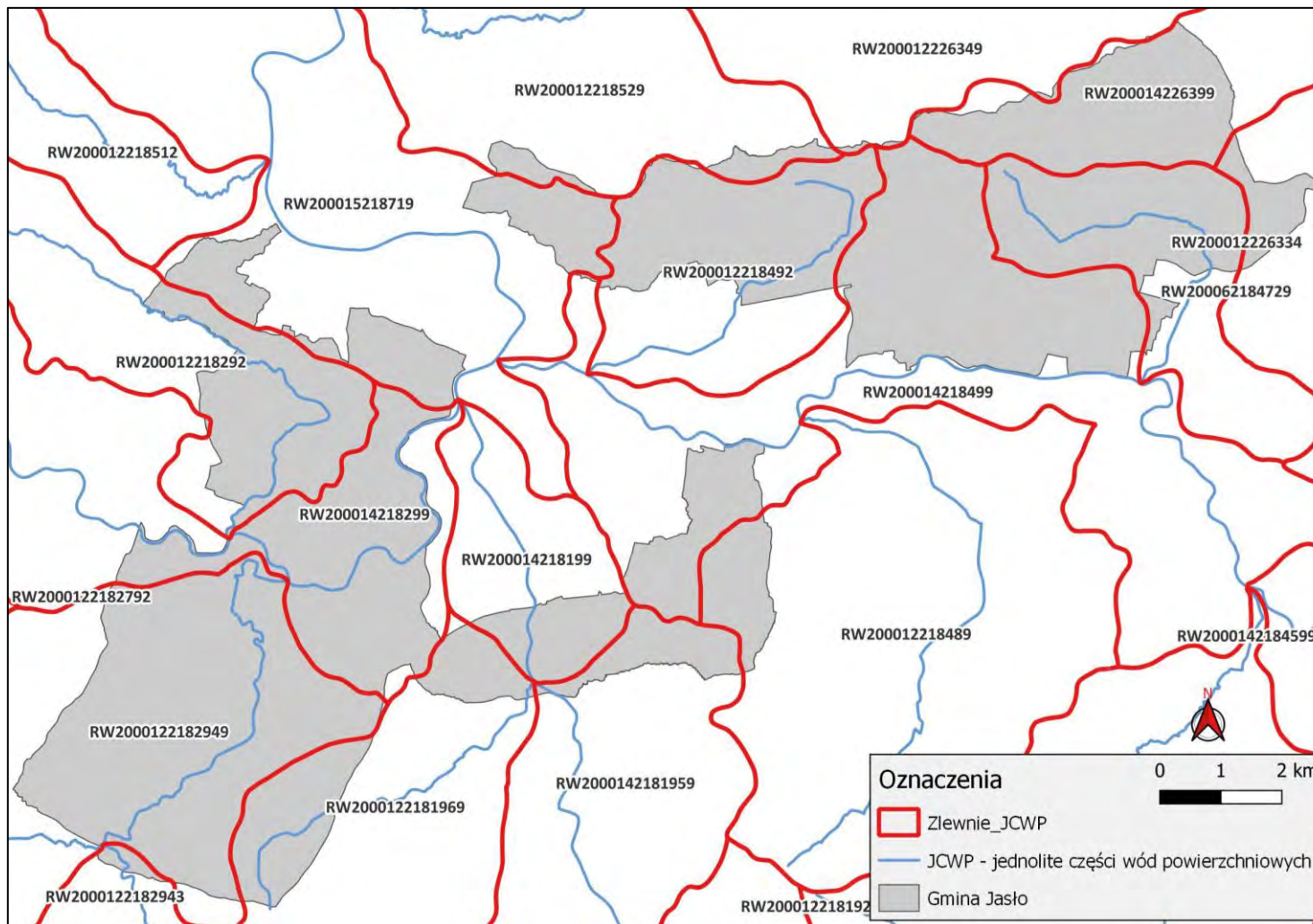
W prognozie oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu wskazano, że *„przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować negatywnego oddziaływania na środowisko wodne oraz nie będzie kolidować z polityką ochrony wód”* oraz że *„nie stwierdzono ryzyka kolizji ocenianego dokumentu z celami środowiskowymi wynikającymi z dyrektywy 2000/60/WE”* (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej).

W niniejszym aneksie przedstawiono informacje na temat obowiązujących przepisów - według zakresu wskazane w piśmie RDOŚ z dnia 23.11.2022 r. Wynikają one z obowiązującego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911) oraz z danych Państwowego Monitoringu Środowiska. Dane te nie mają znaczenia dla aktualności wniosków wynikających z prognozy oddziaływania na środowisko.

II. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD

II.1. Jednolite części wód powierzchniowych

Ryc. 1. Graficzne przedstawienie jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Jasło

Tab. 1. Dane na temat jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy Jasło

Lp.	JCWP		Status ¹	Stan JCWP ²	Cele środowiskowe JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Czy JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych ³
	Nazwa	kod					
1.	Bednarka do dopł. z Pogorzyny (bez dopł. z Pogorzyny)	RW2000122182943	NAT	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK
2.	Młynówka	RW200012218292	NAT	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny dobry	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK
3.	Czarny Potok	RW200012218489	SCW	słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK
4.	Warzycki	RW200012218492	NAT	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny - nie oceniono	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK
5.	Jasiołka od Chlebianki do ujścia	RW200014218499	NAT	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego - Jasiołka od ujścia do Chlebianki	zagrożona	TAK
6.	Bieździada	RW200012218529	NAT	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK
7.	Wiśłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	RW200015218719	NAT	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego - Wiśłoka od Potoku Chotowskiego do Ropy	zagrożona	TAK
8.	Bajdowianka	RW200012226334	NAT	nie oceniono	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	niezagrożona	TAK

Lp.	JCWP		Status ¹	Stan JCWP ²	Cele środowiskowe JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Czy JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych ³
	Nazwa	kod					
9.	Lublica	RW200012226349	NAT	nie oceniono	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	niezagrożona	TAK
10.	Dębownica	RW2000122181969	NAT	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny - nie oceniono	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK
11.	Bednarka od dopł. z Pogorzyny do ujścia	RW2000122182949	NAT	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK
12.	Szebnianka	RW200062184729	NAT	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny dobry	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK
13.	Ropa od Sitniczanki do ujścia	RW200014218299	NAT	zły stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego - Ropa od ujścia do Sitniczanki	zagrożona	TAK
14.	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	RW200014226399	SZCW	umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego - Wisłok od Stobnicy do Czarnego Potoku	zagrożona	TAK
15.	Wisłoka od Ryja do Dębownicy	RW2000142181959	NAT	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego - Wisłoka od Dębownicy do Ryja	niezagrożona	TAK
16.	Wisłoka od Dębownicy do Ropy	RW200014218199	NAT	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	bardzo dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; możliwość	zagrożona	TAK

Lp.	JCWP		Status ¹	Stan JCWP ²	Cele środowiskowe JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Czy JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych ³
	Nazwa	kod					
					migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego - Wisłoka od Ropy do Dębownicy		

Objaśnienia do tabeli:

1 - status: NAT - naturalna część wód, SCW - sztuczna część wód, SZCW - silnie zmieniona część wód

2 - stan JCWP według najbardziej aktualnych danych Państwowego Monitoringu Środowiska

3 - „Wykaz obszarów chronionych” według ustawy Prawo wodne (obowiązującej w trakcie opracowywania Planów gospodarowania wodami z 2016 r.) obejmował wykazy:

1) jednolitych części wód, przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

2) obszarów przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;

3) jednolitych części wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;

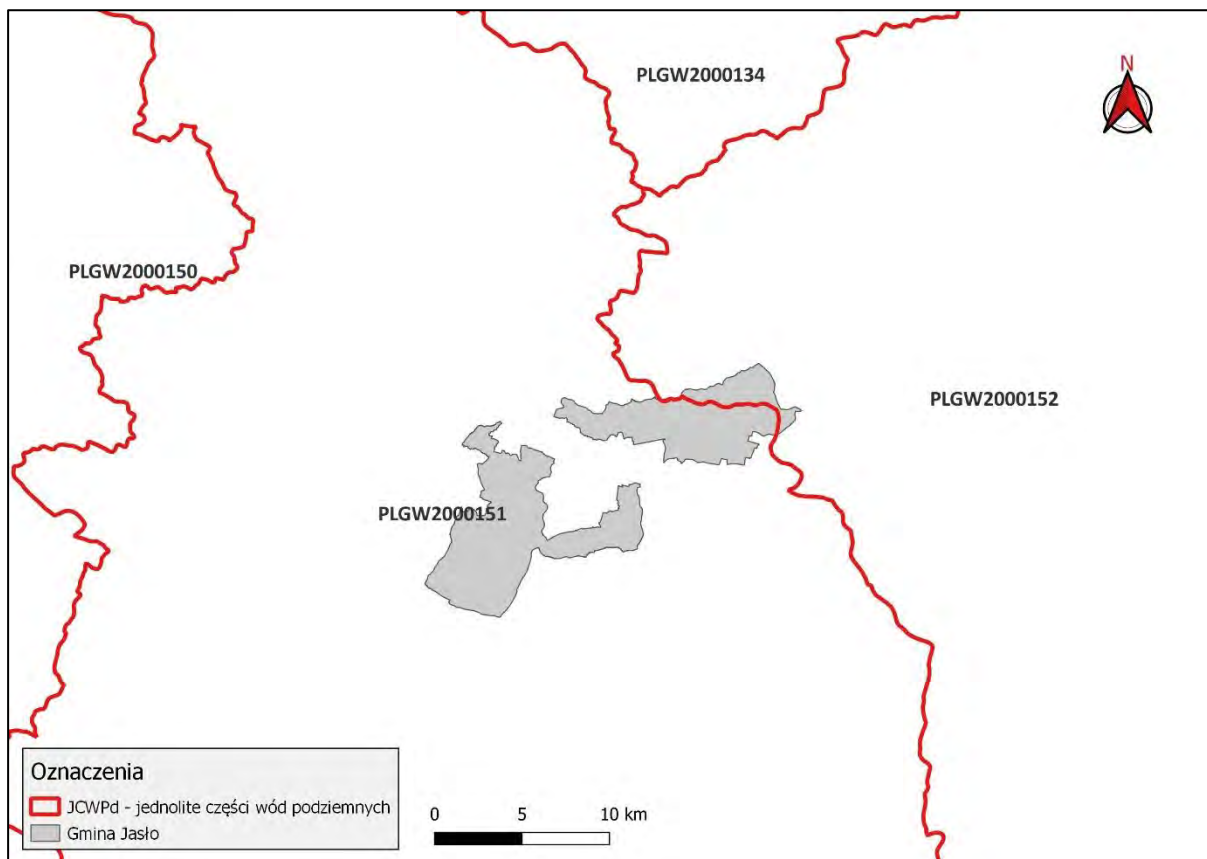
4) obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych;

5) obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu, pochodzącymi ze źródeł rolniczych;

6) obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.

V.4. Jednolite części wód podziemnych

Ryc. 2. Graficzne przedstawienie jednolitych części wód podziemnych na terenie gminy Jasło

Tab. 2. Dane na temat jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) na terenie gminy Jasło

Lp.	Kod JCWPd	Cele środowiskowe	Stan JCWPd ¹	Czy JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych ²
1.	PLGW2000151	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	dobry	TAK
2.	PLGW2000152	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	dobry	TAK

1 - stan JCWP według najbardziej aktualnych danych Państwowego Monitoringu Środowiska

2 - „Wykaz obszarów chronionych” według ustawy Prawo wodne (obowiązującej w trakcie opracowywania Planów gospodarowania wodami z 2016 r.) obejmował wykazy:

- 1) jednolitych części wód, przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;
- 2) obszarów przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;
- 3) jednolitych części wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- 4) obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych;
- 5) obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu, pochodzącymi ze źródeł rolniczych;
- 6) obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.